

เอกสารประกอบการสัมมนา โครงการสัมมนา

“พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุน
ในกิจการของรัฐ : เปิดมิติใหม่ร่วมลงทุนรัฐเอกชน”

เล่ม ๑

วันพุธที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖
ณ โรงแรมเซ็นทารา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แขวงวัฒนะ

จัดทำโดย

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและหารื้อ ๑
สำนักงานที่ปรึกษาทนายความ สำนักงานอัยการสูงสุด

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961198581

#71686

วันที่ 10 พ.ค. 57
เลขทะเบียน 9127121 ล1
KJ
เลขหมู่ 65
02690-2556

คำนำ

ตามที่ได้มีการตราพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ มาใช้บังคับแทนที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๖ เพื่อแก้ไขปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประสบมา ประกอบกับอัยการสูงสุดได้มอบนโยบายให้สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย โดยสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและหารือ ๑ จัดการความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ตามคำสั่งสำนักงานที่ปรึกษากฎหมายที่ ๓/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๕ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและหารือ ๑ สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย จึงเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดสัมมนาเพื่อรับฟัง แลกเปลี่ยน และระดมความคิดเห็นจากพนักงานอัยการ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายนี้ในเรื่องดังกล่าว เพื่อวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมและประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐฉบับปัจจุบัน

เพื่อให้การจัดสัมมนาดังกล่าวบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและหารือ ๑ สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย จึงได้จัดทำเอกสารประกอบการสัมมนาซึ่งรวบรวมทั้งความเป็นมา สาระสำคัญของกฎหมาย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา ตัวอย่างสัญญาร่วมทุนที่น่าสนใจ และบทความเกี่ยวกับกฎหมายร่วมทุนที่น่าสนใจ เป็นต้น จำนวน ๒ เล่ม เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐแก่พนักงานอัยการ หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และประชาชนที่สนใจด้วย

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและหารือ ๑ สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการจัดสัมมนาและเอกสารประกอบการจัดสัมมนาที่จัดทำขึ้นนี้จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิเคราะห์ และสร้างความเข้าใจในสาระสำคัญ ขอบเขตการบังคับใช้ เงื่อนไข และผลของการบังคับใช้พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้เป็นอย่างดี

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและหารือ ๑

สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย

สำนักงานอัยการสูงสุด

พฤษภาคม ๒๕๕๖

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

วิสัยทัศน์ (Vision)

องค์กรอัยการเป็นสถาบันที่มีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยเที่ยงธรรม และเป็นที่ยอมรับของประชาชน

พันธกิจ (Mission)

1. เสริมสร้างการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางอาญา การบังคับใช้กฎหมายในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ประชาชนด้วยความเที่ยงธรรม
2. อำนวยรักษาและพัฒนาระบบและกลไกในการรักษาผลประโยชน์ของรัฐและประชาชน
3. พัฒนางานด้านสิทธิมนุษยชนและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนชาวไทย ทั้งในและนอกประเทศตามหลักกฎหมายสากล
4. สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางกฎหมายและทางอาญากับองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ
5. พัฒนากฎหมาย พัฒนางานวิจัย และพัฒนาการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ
6. ส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรบุคคลทุกระดับ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดสมรรถนะสูง โดยมีเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมสำหรับการบริหารองค์กรด้วยหลักธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบังคับใช้กฎหมายในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ประชาชน
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การรักษาและพิทักษ์ผลประโยชน์ของรัฐและประชาชน
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและการช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาขีดสมรรถนะของบุคลากรและการพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การวิจัยและพัฒนากฎหมาย

ค่านิยมร่วมในการทำงาน

เที่ยงธรรมเป็นกลาง สรรค์สร้างสามัคคี โปร่งใสในหน้าที่ รับผิดชอบต่อแผ่นดิน

เจ้าเรี่ยวเจ้าอัยย์...
เจ้าเรี่ยวเจ้าอัยย์...
เจ้าเรี่ยวเจ้าอัยย์...

๓ ร้อยยี่สิบปีแห่งอัยการ ๓

ร้อยยี่สิบปี ที่สืบประวัติศาสตร์

ด้วยความรู้ ความสามารถ สืบทอดสมัย

ว่ารัฐมีภารกิจประการใด

งานกฎหมาย - ก็ต้องให้อัยการ

ทำหน้าที่ทนายความของแผ่นดิน

จากกลางยุครัตนโกสินทร์ ค่อยสืบสาน

หยั่งรากลึกจนจำของและเสี้ยวขง

กระบวนงานแห่งยุติธรรม

ราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ

ก็มีสิทธิที่จะขอคำปรึกษา

จะให้สอบให้ทนายอัยการ

ใครจะล้ำลึกกว่าอัยการ

ด้วยความรอบรู้ ความรู้ลึก

ด้วยมโนสำนึกในทุกด้าน

ด้วยค่านิยม อุทิศตน บัณฑิต

ด้วยชีวิต สืบวิญญาณ เหน้มนาม

สร้างวิถีนิติธรรมอันล้ำค่า

เป็นความหมายให้ขิมขับและศึกษา

คดีความ - จะเป็นแพ่งหรืออาญา

ก็อยู่ในวิচারณญาณ

คุ้มครองสิทธิ และช่วยเหลือผู้ทุกข์ร้อน

ครบวงจรทางกฎหมายไปทุกด้าน

ระหว่างประเทศก็ร่วมสืบประสานงาน

กระบวนการยุติธรรมทางอาญา

ทั้งสืบสืบพันธุแห่งหน้าที่

สืบวิถีในทุกกระบวนการ

ด้วยดีรอบทกฎหมายรายมาตรา

จึงปกป้องคนครา ให้ร่มฉวี

ร้อยยี่สิบปี ที่สืบประวัติศาสตร์

มีความงาม ความสะอาดสะอาด อดดั่งดีศรี

จึงจะอยู่ยืนนานนับพันปี

ตามวิถีที่สืบไว้ของอัยการ...

อัคนี ทฤทัย

มีนาคม ๒๕๕๖

คำสั่งสำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย

ที่ ๓ /๒๕๕๕

เรื่อง การจัดการความรู้ตามนโยบายของอัยการสูงสุด

โดยที่ในคราวประชุมสัมมนาโครงสร้างกระบวนการมาตรฐานด้านการรักษาผลประโยชน์ของรัฐ กิจกรรมสร้างกระบวนการมาตรฐานด้านการให้คำปรึกษาและตรวจร่างสัญญา เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๕ อัยการสูงสุดได้มอบนโยบายให้สำนักงานที่ปรึกษาจัดการความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ การประกอบกิจการกลุ่มพลังงานและไฟฟ้า กฎหมายภาคเอกชน กฎหมายเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์ กฎหมายคุ้มครองการลงทุน กฎหมายส่งเสริมการลงทุน และกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาโทรคมนาคม

เพื่ออนุวัตตามนโยบายของอัยการสูงสุด จึงแต่งตั้งคณะทำงานจัดการความรู้ของสำนักงานที่ปรึกษา ดังนี้

๑. สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและหารื้อ ๑

ให้รวบรวมคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ (พ.ร.บ. ร่วมทุน) ซึ่งมีจำนวนประมาณ ๘๐ เรื่อง คำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวข้องกับ พ.ร.บ. ร่วมทุน โดยจัดให้เป็นหมวดหมู่ นอกจากนี้ให้รวบรวมสัญญาที่เกี่ยวข้องกับ พ.ร.บ. ร่วมทุน เช่น สัญญากำจัดขยะที่จะต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ร่วมทุน แนวการตอบของกฤษฎีกาเกี่ยวข้องกับเรื่อง พ.ร.บ. ร่วมทุน ตลอดจนคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้อง

๒. สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและหารื้อ ๒

ให้รวบรวมกฎหมายภาคเอกชน กฎหมายที่เกี่ยวข้องตลาดหลักทรัพย์ สัญญา BIT ตัวอย่างเช่น คดี Walter Bau ให้รวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่กฎหมายเอกชนต่างๆ กฎหมายคุ้มครองการลงทุน กฎหมายส่งเสริมการลงทุน กฎหมายเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์ ตลอดจนคำพิพากษาที่เกี่ยวข้อง

๓. สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและหารื้อ ๓

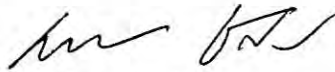
ให้รวบรวมกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาโทรคมนาคม สัญญาเกี่ยวกับโทรคมนาคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสัญญาโทรคมนาคม คดี บริษัท ทู กับ บริษัท TOT จำกัด และกรณีปัญหาการประมูล 3G

๔. สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและหารือ ๔

ให้รวบรวมการประกอบกิจการในกลุ่มพลังงานและไฟฟ้า คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน การไฟฟ้าฝ่ายผลิต (กฟผ.) ปตท. รวบรวมสัญญาเกี่ยวกับก๊าซ สัญญาน้ำมัน สัญญาเกี่ยวกับพลังงานต่างๆ ตลอดจนรวบรวมแนวคิด คำพิพากษาเกี่ยวกับกรณี กฟผ. แพ้คดีเกี่ยวกับการแปรรูป การปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ร่วมทุนฯ คดีมาบตาพุด ตลอดจนแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาการดำเนินการตามแนวทางศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๗ รัฐต้องดำเนินการศึกษาผลกระทบต่อชุมชนต้องทำประชาพิจารณ์

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการแล้วเสร็จโดยเร็ว โดยให้รายงานความคืบหน้าภายในวันที่ ๕ ของทุกเดือนที่อยู่ระหว่างดำเนินการ

สั่ง ณ วันที่ ๑๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

(นายเข้มชัย ชูติวงศ์)

อธิบดีอัยการ สำนักงานที่ปรึกษาอัยการ

คณะกรรมการสัมมนา

เรื่อง

พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ : เปิดมิติใหม่ร่วมลงทุนรัฐ เอกชน

๑.	นายเข้มชัย ชูติวงศ์	อธิบดีอัยการ สำนักงานที่ปรึกษาอัยการ	ประธานโครงการ
๒.	นายเชิดศักดิ์ หิรัญสิริสมบัติ	รองอธิบดีอัยการ สำนักงานที่ปรึกษาอัยการ	รองประธานโครงการ
๓.	นายวันชาติ สันติบุญชร	รองอธิบดีอัยการ สำนักงานที่ปรึกษาอัยการ	รองประธานโครงการ
๔.	นายกฤษฎา บุญยสมิต	รองอธิบดีอัยการ สำนักงานที่ปรึกษาอัยการ	รองประธานโครงการ
๕.	นางพดทิพร เนติโพธิ์	อัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและहारือ ๑	ประธานคณะกรรมการ
๖.	นายบัญชา เสือวรรณศรี	อัยการอาวุโส	ที่ปรึกษาประธานฝ่ายกิจการทั่วไป
๗.	นางสาววารภรณ์ ดงยิ่งศิริ	อัยการผู้เชี่ยวชาญ	ที่ปรึกษาประธานฝ่ายวิชาการ
๘.	นางสินี สังข์ขาว ภมรกุล	อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด	คณะกรรมการ
๙.	นางสันทนี ดิษยบุตร	อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด	คณะกรรมการ
๑๐.	นายพิเชษฐ์ เนียมมันต์	อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด	ประธานฝ่ายกิจการทั่วไป
๑๑.	นายธนกฤต วรรณชชากุล	อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด	ประธานฝ่ายวิชาการ
๑๒.	นายเกรียงเดช มาจำเนียร	อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด	คณะกรรมการ
๑๓.	นางสาวบุศรา สุวรรณณัฐวิภา	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ ปรก.ผอ.อก.ปก.	คณะกรรมการ
๑๔.	นางพรศรี ฤทธิจันทร์	หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์	ฝ่ายประชาสัมพันธ์
๑๕.	นางสาวชิตหทัย ศรีสง่า	นิติกรปฏิบัติการ	คณะกรรมการและเลขานุการ
๑๖.	นายไพโรจน์ เมฆรรัตน์	นิติกร	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	๑
ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ.	๑๑
สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ.	๑๕
ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญๆ	๔๒
คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย	๖๓
บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ...	๘๓
คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา	๑๑๕

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖

พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕

บทนำ

ร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ.

คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว และให้ส่งคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีชุดดังกล่าว ได้มีมติรับทราบสรุปผลการประชุมคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร วันอังคารที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๕ ซึ่งให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อบรรจุระเบียบวาระเป็นเรื่องด่วน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๕ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๕

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๒ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ โดยลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ ด้วยคะแนนเสียง ๓๐๙ เสียง ไม่รับหลักการ (ไม่มี) งดออกเสียง ๓ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง (ไม่มี) และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๑ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ชั้นคณะกรรมการ และกำหนดแปรญัตติภายใน ๓๐ วัน

ต่อมาในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๒ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว โดยพิจารณาในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตรา และได้ลงมติในวาระที่สาม เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยมีมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง ๓๘๐ เสียง ไม่เห็นชอบ (ไม่มี) งดออกเสียง ๑ เสียง ไม่ลงคะแนนเสียง (ไม่มี) ทั้งนี้ เพื่อเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. มีหลักการและเหตุผล ดังนี้

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ

เหตุผล

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ ซึ่งใช้บังคับมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีหลักเกณฑ์บางประการที่ไม่ชัดเจน ก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายและการตีความกฎหมายเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังมิได้มีการกำหนดขั้นตอนและหลักเกณฑ์การดำเนินการที่สำคัญบางประการไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาประกอบกับในปัจจุบันประเทศไทยมีความจำเป็นต้องจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก ทำให้รัฐยังไม่สามารถดำเนินการให้เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชนได้ ดังนั้น การมอบหมายให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการในกิจการของรัฐเพื่อจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้มีการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะขึ้น อีกทั้งยังส่งผลให้เกิดการประหยัดงบประมาณของภาครัฐด้วย ทำให้การใช้ทรัพยากรของรัฐเป็นไปอย่างคุ้มค่าและเกิดประสิทธิภาพ และเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีการเปิดเสรีด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศต่าง ๆ ด้วย สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ เพื่อให้มีการกำหนดนโยบายของรัฐที่ชัดเจนและแน่นอนในการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ การกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐให้ครบถ้วน โดยมีความโปร่งใสและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและหลักวินัยการเงิน การคลัง การส่งเสริมและสนับสนุนการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ รวมทั้งให้มีหน่วยงานรับผิดชอบในการทำหน้าที่กำหนดมาตรฐาน กำกับดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ตลอดจนพัฒนาวินัยการเงินการคลังของประเทศในการให้เอกชนร่วมลงทุน เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินและการคลังของประเทศในระยะยาว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. มีเนื้อหารวมจำนวน ๗๑ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ.”

๒. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ

๓. บทจำกัดสิทธิ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

๔. วันใช้บังคับ

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

๕. บทยกเลิก

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕

๖. บทรักษาการ

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

๗. บทนิยามศัพท์

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้
 “กิจการของรัฐ” หมายความว่า กิจการที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้
 (๑) กิจการที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยรวมกันมีอำนาจหน้าที่ต้องทำตามกฎหมาย
 (๒) กิจการที่จะต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือทรัพย์สินของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยรวมกัน

“ร่วมลงทุน” หมายความว่า ร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าโดยวิธีใด หรือมอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียว โดยวิธีการอนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใด

“โครงการ” หมายความว่า การลงทุนในกิจการของรัฐ

“หน่วยงานเจ้าของโครงการ” หมายความว่า ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมหรือเทียบเท่า รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งจะให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(๑) องค์กรของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรของรัฐบาล กิจการของรัฐตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(๒) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่กระทรวงการคลังหรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) หรือหน่วยงานอื่นของรัฐมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

“หน่วยงานอื่นของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานในกำกับของรัฐ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ หรือหน่วยงานอื่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจซึ่งอยู่ในกำกับของฝ่ายบริหาร

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“กระทรวงเจ้าสังกัด” หมายความว่า

(๑) กรณีส่วนราชการ ได้แก่ กระทรวงหรือทบวงซึ่งมีส่วนราชการในสังกัดตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

(๒) กรณีรัฐวิสาหกิจ ได้แก่

(ก) สำหรับรัฐวิสาหกิจอื่นนอกจากบริษัท ได้แก่ กระทรวงหรือทบวง ซึ่งรัฐมนตรีว่าการเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้นหรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในงานของรัฐวิสาหกิจนั้น

(ข) สำหรับบริษัท ได้แก่ กระทรวงการคลังหรือกระทรวงหรือทบวง ซึ่งกระทรวงการคลังได้มอบอำนาจให้ใช้สิทธิเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทแทนกระทรวงการคลัง เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นกระทรวงเจ้าสังกัดตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) กรณีหน่วยงานอื่นของรัฐ ได้แก่ กระทรวงหรือทบวงซึ่งรัฐมนตรีว่าการเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งหน่วยงานนั้น หรือรัฐมนตรีว่าการผู้รับผิดชอบในงานของหน่วยงานนั้น

(๔) กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย

“เอกชน” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลใดที่มีใช้หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นของรัฐบาลไทย

“แผนยุทธศาสตร์” หมายความว่า แผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุน ในกิจการของรัฐ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๘. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๘.๑ หมวด ๑ บททั่วไป (ร่างมาตรา ๖ – ร่างมาตรา ๗)

กำหนดหลักการของร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. และกิจการที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้

๘.๒ หมวด ๒ คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ
(ร่างมาตรา ๘ - ร่างมาตรา ๑๘)

กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐโดยมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ เช่น การจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี การให้ความเห็นชอบหลักการโครงการที่จะให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนและการดำเนินโครงการตามที่กำหนด การพิจารณาเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางด้านการเงินหรือการคลังในการสนับสนุนให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐต่อคณะรัฐมนตรี และกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ รับผิดชอบงานธุรการ ของคณะกรรมการและศึกษา วิเคราะห์โครงการ และเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๘.๓ หมวด ๓ แผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ
(ร่างมาตรา ๑๙ - ร่างมาตรา ๒๒)

กำหนดให้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ที่สอดคล้องกับบทบัญญัติว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินการตามแผนครั้งละห้าปี และเมื่อคณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์แล้วให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์ในราชกิจจานุเบกษาต่อไป และให้ยึดถือแผนยุทธศาสตร์เป็นหลักในการพิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการ

๘.๔ หมวด ๔ การเสนอโครงการ (ร่างมาตรา ๒๓ - ร่างมาตรา ๓๑)

กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการเสนอโครงการ โดยโครงการที่มีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป หรือมูลค่าที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวง ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการเสนอเรื่องจากหน่วยงานเจ้าของโครงการ แล้วให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอสำนักงานต่อไป

๘.๕ หมวด ๕ การดำเนินโครงการ (ร่างมาตรา ๓๒ - ร่างมาตรา ๔๒)

เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบกับหลักการของโครงการใดแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำร่างประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมลงทุน ร่างขอบเขตของโครงการและร่างสัญญาร่วมลงทุนที่สอดคล้องกับข้อกำหนดมาตรฐานของสัญญาร่วมลงทุนที่สำนักงานประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกขึ้นเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๘.๖ หมวด ๖ การกำกับดูแลและติดตามผล (ร่างมาตรา ๔๓ - ร่างมาตรา ๔๖)

เมื่อมีการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนแล้ว ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลทำหน้าที่ติดตามกำกับดูแลโครงการให้มีการดำเนินงานตามที่กำหนดในสัญญาร่วมลงทุนในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยงานเจ้าของโครงการละเลยหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อ

ผูกพันของสัญญาร่วมลงทุน ให้คณะกรรมการกำกับดูแลทำรายงานพร้อมด้วยความเห็นเสนอต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อสั่งการให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการตามสัญญาร่วมลงทุน

๘.๗ หมวด ๗ การแก้ไขสัญญาและการทำสัญญาใหม่ (ร่างมาตรา ๔๗ - ร่างมาตรา ๔๘)

(๑) การแก้ไขสัญญา (ร่างมาตรา ๔๗)

ในกรณีต้องมีแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอเหตุผลและความจำเป็นในการขอแก้ไขต่อคณะกรรมการกำกับดูแลเพื่อพิจารณาและเสนอประเด็นที่ขอแก้ไข ผลกระทบจากการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนและรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อคณะกรรมการกำกับดูแลพิจารณา หากคณะกรรมการกำกับดูแลเห็นด้วยกับการแก้ไขให้หน่วยงานเจ้าของโครงการส่งร่างสัญญาร่วมลงทุนให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณาก่อนส่งความเห็นพร้อมทั้งร่างสัญญาร่วมลงทุนฉบับใหม่ที่สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณาแล้วไปยังรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

(๒) การทำสัญญาใหม่ (ร่างมาตรา ๔๘)

ก่อนสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุดลงอย่างน้อยห้าปี ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำแนวทางการดำเนินกิจการของรัฐภายหลังจากสัญญาสิ้นสุดเสนอต่อกระทรวงเจ้าสังกัด โดยให้คำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและความต่อเนื่องในการดำเนินกิจการของรัฐเพื่อเสนอให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๘.๘ หมวด ๘ กองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (ร่างมาตรา ๔๙ - ร่างมาตรา ๕๗)

กำหนดให้จัดตั้งกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการเสนอโครงการที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ การจัดทำผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการและการจ้างที่ปรึกษา โดยให้มีกองทุนและคณะกรรมการกองทุนทำหน้าที่บริหารและกำกับดูแลกองทุน

๘.๙ หมวด ๙ บทเบ็ดเตล็ด (ร่างมาตรา ๕๘ - ร่างมาตรา ๖๕)

(๑) กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดส่งสำเนาสัญญาและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่มีมูลค่าต่ำกว่าหนึ่งพันล้านบาท ต่อสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจภายในสามสิบวันนับจากวันที่ลงนามในสัญญาหรือมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา

(๒) กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐจัดทำประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการที่มีวงเงินมูลค่าต่ำกว่าหนึ่งพันล้านบาทเพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ

(๓) กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ คณะกรรมการคัดเลือก และคณะกรรมการกำกับดูแล คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ คณะอนุกรรมการและผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับแต่งตั้งให้ได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

๘.๑๐ หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ (ร่างมาตรา ๖๖)

กรรมการในคณะกรรมการ หรือคณะกรรมการคัดเลือก หรือคณะกรรมการ
กำกับดูแล ผู้ได้ฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๓๖ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๔๔ วรรคสอง
ประกอบกับมาตรา ๑๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๘.๑๑ หมวด ๑๑ บทเฉพาะกาล (ร่างมาตรา ๖๗ - ร่างมาตรา ๗๒)

กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับโครงการที่ได้ดำเนินการอย่างถูกต้อง
และอยู่ระหว่างการดำเนินการ และบรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง หรือประกาศที่ออก
ตามความในพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ
พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้

ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติ ฉบับนี้

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ.

๑) เพิ่มประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการดำเนินกิจการของรัฐด้านต่าง ๆ อย่างยั่งยืนและมีสมดุล และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยกำหนดให้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดกิจการของรัฐที่จำเป็นหรือเหมาะสมต่อการให้เอกชนร่วมลงทุนและแนวทางการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในรูปแบบต่างๆ ในกิจการของรัฐทั้งที่เป็นโครงการเชิงเศรษฐกิจและสังคมซึ่งจะส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

๒) กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการที่จะดำเนินกิจการของรัฐ วิเคราะห์และเปรียบเทียบความคุ้มค่าและประสิทธิภาพระหว่างการลงทุนโดยรัฐและการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนเพื่อให้การดำเนินกิจการของรัฐเป็นไปโดยคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและผู้รับบริการ

๓) ปรับปรุงหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการร่วมลงทุนระหว่างหน่วยงานเจ้าของโครงการและเอกชนในกิจการของรัฐให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความโปร่งใสและมีการตรวจสอบการดำเนินการที่เกี่ยวข้องโดยหน่วยงานต่างๆ

๔) กำหนดให้มีกลไกและหลักเกณฑ์ในการส่งเสริมและสนับสนุนเอกชนให้เข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

๕) จัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อทำหน้าที่กำหนดมาตรฐาน กำกับดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน วินิจฉัยปัญหาและวางแนวทางหรือวิธีปฏิบัติเพื่อป้องกันปัญหาในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนพัฒนาระบบวินัยการเงินการคลังของประเทศในการให้เอกชนร่วมลงทุนเพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินและการคลังของประเทศในระยะยาวและเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยงานและบุคลากรของรัฐในการวิเคราะห์ความจำเป็นและความเสี่ยงของโครงการและการกำกับดูแลโครงการ

ข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ.

๑) การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐในบางโครงการนั้น อาจจะต้องมีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ เช่น การทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้น รัฐบาลจึงควรเร่งรัดผลักดันให้การดำเนินการตามกฎหมายอื่นสอดคล้องกับระยะเวลาตามแนวยุทธศาสตร์ในเรื่องนี้ที่จะมีการกำหนดขึ้น เพื่อมิให้เกิดความล่าช้าจนเกินสมควร

๒) เพื่อประโยชน์ในการใช้งบประมาณในโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากที่สุด รัฐบาลจึงควรพิจารณารูปแบบการดำเนินโครงการและการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนอย่างรอบคอบ โดยคำนึงถึงภาระต้องงบประมาณ และผลกระทบต่ออัตราค่าบริการที่จะเรียกเก็บจากประชาชนผู้ใช้บริการ

ข้อมูลทางวิชาการ หรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Public-Private Partnership: PPP) เป็นรูปแบบการดำเนินงานที่ภาครัฐให้เอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการในการให้บริการสาธารณะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานและบริการโดยมุ่งเน้นการให้บริการที่มีประสิทธิภาพคุ้มค่ากับต้นทุนมากกว่าภาครัฐจะเป็นเจ้าของหรือดำเนินการโดยภาครัฐเอง ทั้งนี้ การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน สามารถก่อให้เกิดประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยการร่วมโครงการจะทำให้ภาครัฐได้รับเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่จากภาคเอกชน รวมทั้งมีการประหยัดต้นทุนของโครงการ ขณะที่ภาคเอกชนเองจะได้มีช่องทางในการดำเนินธุรกิจได้มากขึ้น นอกจากนี้ภาคประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการบริการที่มีประสิทธิภาพด้วยราคาที่เหมาะสม

ลักษณะและรูปแบบของ PPP

- Build-Transfer (BT)

การร่วมมือในลักษณะนี้ เปรียบเสมือนภาครัฐได้ว่าจ้างให้เอกชนเป็นผู้ก่อสร้างโครงการโดยภาครัฐจะเป็นผู้จัดสรรเงินทุนให้ภาคเอกชน และรัฐจะเป็นผู้ดำเนินการเองขณะที่ภาคเอกชนจะเป็นผู้ออกแบบ ก่อสร้างและจัดสรรต้นทุนการก่อสร้าง

- Build-Operate-Transfer (BOT)

ภาครัฐจะให้ภาคเอกชนทำการพัฒนาและดำเนินการโครงการด้วย นอกเหนือจากการก่อสร้างโดยภาคเอกชน จะทำสัญญากับภาครัฐเมื่อเอกชนก่อสร้างเสร็จและดำเนินงานไปจนถึงระยะเวลาหนึ่งแล้ว จะต้องโอนกรรมสิทธิ์ให้ภาครัฐ

- Build-Own-Operate-Transfer (BOOT) หรือ Build-Own-Operate (BOO)

ความร่วมมือนี้ นับได้ว่ามีความเป็นเอกชนสูงมากผู้พัฒนาโครงการจะเป็นเหมือนเจ้าของโครงการแทนที่จะเป็นภาครัฐโครงการจะดำเนินงานตามลักษณะของเอกชนและเมื่อโครงการสิ้นสุดลง โครงการจะถูกโอนไปให้ภาครัฐหรือไม่ขึ้นอยู่กับความตกลงของทั้งสองฝ่าย

ข้อมูลด้านต่างประเทศ

แนวทางการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐในต่างประเทศ

ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติได้มีการศึกษา วิเคราะห์ และเปรียบเทียบแนวทางการกำกับดูแลในต่างประเทศ ซึ่งพบว่าในหลายประเทศมีกฎหมายที่สอดคล้องกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติโดยเฉพาะการกำหนด มาตรการและหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคุณสมบัติและการดำเนินการในการให้เอกชนเข้าร่วมงานและการจัดตั้งหน่วยงานกลางหรือคณะกรรมการที่ทำหน้าที่กำกับดูแลอย่างเป็นระบบ ประเทศเกาหลี

กฎหมายที่ใช้ คือ Act on Public – Private Partnerships in Infrastructure เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรฐานในการดำเนินกิจการที่มีเอกชนเข้าร่วมในกิจการที่มีลักษณะเป็นการร่วมทุนกับภาครัฐ โดยจำแนกตามความสำคัญและมูลค่าของงานในแต่ละโครงการ ซึ่งจะมีการกำหนดหลักเกณฑ์สำคัญ ได้แก่

(๑) กำหนดวิธีการในการเข้าร่วมดำเนินกิจการกับภาครัฐ

(๒) จัดให้มีคณะกรรมการชุดหนึ่งเรียกว่า PPP review committee คณะกรรมการชุดนี้จัดตั้งด้วยอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (Minister of Strategy and finance) เพื่อกำกับดูแลโครงการที่ให้เอกชนเข้าร่วม คณะกรรมการชุดนี้จะประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และรองรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่าง ๆ ที่ดูแลเกี่ยวกับสาธารณูปโภคพื้นฐาน และบุคลากรจากภาคเอกชนที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการลงทุนอีกไม่เกินแปดคน ทำหน้าที่เกี่ยวกับการวางนโยบายในการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน จัดทำแผนพื้นฐาน ให้ความเห็นชอบโครงการร่วมทุน แต่งตั้งผู้เข้ารับสัมปทาน เป็นต้น และในกรณีจำเป็นอาจจัดให้มีคณะที่ปรึกษาคณะกรรมการอีกชุดหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในด้านที่เกี่ยวข้อง

(๓) จัดให้มีการจัดทำแผนพื้นฐานสำหรับการร่วมลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน (Basic plan for Public-Private Partnerships in Infrastructure) ซึ่งจะมีรายละเอียดนโยบายที่รัฐต้องการในแต่ละด้าน ขอบเขต วิธีการ และเกณฑ์ในการเข้าร่วมลงทุน การบริหารจัดการโครงการ และการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ โดยแผนพื้นฐานนี้มีขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ร่วมลงทุนและยกระดับความสามารถในการแข่งขันในอุตสาหกรรมของประเทศ

(๔) การกำหนดวัตถุประสงค์ ลักษณะของโครงการ และนิยามของการเข้าร่วมกิจการของเอกชนที่ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายฉบับดังกล่าว

(๕) การดำเนินกิจการและแผนงาน ต้องมีการดำเนินการโดยกระทรวงเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ รวมทั้งต้องดำเนินการต่างผ่านคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ที่กฎหมายฉบับดังกล่าวกำหนด

นอกจากนี้ยังมีกฎหมาย Enforcement Decree Of the act on Public – Private Partnerships in Infrastructure ซึ่งบังคับใช้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ (The Minister of Strategy and Finance) โดยเน้นกิจการที่เป็นโครงการขั้นพื้นฐานของประเทศ ให้มีการแต่งตั้ง Operation of committee เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนด

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์และการดำเนินงานในกิจการที่อยู่ภายใต้กฎหมายดังกล่าวในเรื่อง Request for Proposal ให้เป็นภาระหน้าที่ในการพิจารณาให้ถูกต้องตามกระบวนการ และให้มีรายละเอียดของโครงการตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีคณะกรรมการที่ดำเนินการพิจารณาเรื่องดังกล่าวเป็นการเฉพาะ

(๒) มีการกำหนด Role of Public and Private Infrastructure Investment Management Center PIMAC ทำหน้าที่พิจารณาแผนการดำเนินงานและตรวจสอบความถูกต้อง รวมถึงการพิจารณาบทลงโทษ ที่เกี่ยวกับการร่วมลงทุนของเอกชนด้วย

ความเป็นมา

ของร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว และให้ส่งคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีชุดดังกล่าวได้มีมติรับทราบสรุปผลการประชุมคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร วันอังคารที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๕ ซึ่งให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อบรรจุระเบียบวาระเป็นเรื่องด่วน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๕ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๕ มีหลักการและเหตุผล ดังนี้

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ

เหตุผล

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ ซึ่งใช้บังคับมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีหลักเกณฑ์บางประการที่ไม่ชัดเจน ก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายและการตีความกฎหมายเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังมิได้มีการกำหนดขั้นตอนและหลักเกณฑ์การดำเนินการที่สำคัญบางประการไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญา ประกอบกับในปัจจุบันประเทศไทยมีความจำเป็นต้องจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก ทำให้รัฐยังไม่สามารถดำเนินการให้เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชนได้ ดังนั้น การมอบหมายให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการในกิจการของรัฐเพื่อจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้มีการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะขึ้น อีกทั้งยังส่งผลให้เป็นการประหยัดงบประมาณของภาครัฐด้วย ทำให้การใช้ทรัพยากรของรัฐเป็นไปอย่างคุ้มค่าและเกิดประสิทธิภาพ และเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีการเปิดเสรีด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศต่าง ๆ ด้วย สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ เพื่อให้มีการกำหนดนโยบายของรัฐที่ชัดเจนและแน่นอนในการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ การกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐให้ครบถ้วน โดยมีความโปร่งใสและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและ

หลักวินัยการเงิน การคลัง การส่งเสริมและสนับสนุนการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ รวมทั้งให้มีหน่วยงานรับผิดชอบในการทำหน้าที่กำหนดมาตรฐาน กำกับดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ตลอดจนพัฒนาวินัยการเงินการคลังของประเทศในการให้เอกชนร่วมลงทุน เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินและการคลังของประเทศในระยะยาว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ในวาระที่หนึ่ง ขึ้นรับหลักการ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๓๒ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕ โดยที่ประชุมลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ด้วยคะแนนเสียง ๓๐๙ เสียง ไม่รับหลักการ (ไม่มี) งดออกเสียง ๓ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง (ไม่มี) และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๑ คน^๑ เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ขึ้นคณะกรรมการ และกำหนดการแปรญัตติภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันถัดจากวันที่สภาฯรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๓^๒

คณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๑ คน ประกอบด้วย

๑. พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นาย ไชยา พรหมา	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นาย กรณ์ จาติกวณิช	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นาย มานิต นพอมรบดี	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นาย นิพนธ์ บุญญามณี	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นาย อนุชา บูรพชัยศรี	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นางสาว ลีลาวดี วัชโรบล	โฆษกคณะกรรมการ
๘. นาย ประเสริฐ ชัยกิจเด่นนภาลัย	เลขานุการคณะกรรมการ
*๙. นายเสรี นนทสูติ	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

^๑ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๘๓ วรรคสอง กำหนดว่า

“... ฯลฯ ฯลฯ”

การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ให้ตั้งจากบุคคลที่คณะรัฐมนตรีเสนอชื่อมีจำนวนไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ โดยให้มีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภา

“... ฯลฯ”

^๒ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๓ กำหนดว่า

“ข้อ ๑๒๓ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติขึ้นคณะกรรมการที่สภาฯตั้ง สมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัตินี้ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่สภาฯรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่สภาฯจะได้กำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้เป็นอย่างอื่น

การแปรญัตติต้องแปรเป็นรายมาตรา

การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่หรือตัดทอนหรือแก้ไขมาตราเดิมต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น”

๑๐. นายจรูญพงศ์ พันธุ์ศรีนคร	* ๑๑. นางสาวจากรุวรรณ เสงตระกูล
* ๑๒. นางญาใจ พัฒนสุขสวัสดิ์	๑๓. นายตรีสิทธิ์ ศิริวรรณ
๑๔. นางสาวดวงรัตน์ โล่ห์สุนทร	๑๕. นายนพคุณ รัฐมโไทย
๑๖. นายนิติวัฒน์ จันทร์สว่าง	๑๗. นายนิรมิต สุจารี
* ๑๘. นายประสงค์ พูนธเนศ	๑๘. นายประเสริฐ พงษ์สุวรรณศิริ
๒๐. นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์	* ๒๑. นายภูมิใจ อัดตะนันท์
๒๒. นายยุทธพงศ์ จรัสเสถียร	๒๓. นายเรืองศักดิ์ งามสมภาค
๒๔. นางสาวละออง ตียะไพรัช	๒๕. นางวราภรณ์ ตั้งภากรณ์
๒๖. นายวันชัย ภาววิมล	๒๗. นายสงวน พงษ์มณี
๒๘. นายสามารถ ราชพลสิทธิ์	๒๘. นายสุชาติ ชมกลิ่น
๓๐. นางอนุรัักษ์ บุญศล	๓๑. นายอรรถวิเศษ สุวรรณภักดี

เมื่อคณะกรรมการการวิสามัญฯ พิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ พร้อมด้วยรายงานการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญฯ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๕ ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๒ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันพุธที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๕ โดยพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา จนจบร่าง และได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่งโดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำแต่อย่างใด

เมื่อจบการพิจารณาในวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราแล้ว ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม โดยลงมติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ด้วยคะแนนเสียง ๓๘๐ เสียง ไม่เห็นชอบ (ไม่มี) งดออกเสียง ๑ เสียง ไม่ลงคะแนนเสียง (ไม่มี)

ข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญ

คณะกรรมการการวิสามัญฯ เห็นควรเสนอเป็นข้อสังเกตไว้ท้ายรายงานฉบับนี้ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณา

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญฯ โดยลงมติเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญฯ ด้วยคะแนนเสียง ๓๗๘ เสียง ไม่เห็นชอบ (ไม่มี) งดออกเสียง ๑ เสียง ไม่ลงคะแนนเสียง (ไม่มี)

อนึ่ง เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ในวาระที่หนึ่งแล้ว ประธานวุฒิสภาได้พิจารณาและมีดำริให้คณะกรรมการการวิสามัญฯ ศึกษารวบรวมข้อสังเกตของวุฒิสภาพิจารณาว่าจะเห็นสมควรมอบหมายให้คณะกรรมการการวิสามัญฯ

* หมายถึง กรรมการในสัดส่วนของรัฐบาล

ประจำวุฒิสภาคณะใด หรือจะเสนอให้วุฒิสภาดังคณะกรรมการวิสามัญขึ้นเพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๖^๖ ซึ่งในคราวประชุมคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภา (ชุดที่ ๒) ครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมพิจารณาและเห็นควรมอบหมายให้คณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน วุฒิสภา เป็นผู้พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้คณะกรรมการดังกล่าวรายงานต่อที่ประชุมวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภา ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ต่อไป

^๖ ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๖ กำหนดว่า

“ในกรณีที่มีความจำเป็นเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมิได้รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติใดในวาระที่หนึ่งแล้ว ประธานวุฒิสภาอาจพิจารณามอบหมายให้คณะกรรมการวิสามัญประจำวุฒิสภาคณะใดคณะหนึ่งที่เกี่ยวข้องหรือวุฒิสภาอาจตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนไม่เกินสิบห้าคน แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นเฉพาะกรณีไปก็ได้ และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้คณะกรรมการดังกล่าวรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป”

สาระสำคัญ

ของพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ.

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ

๑.๒ เหตุผล

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐซึ่งใช้บังคับมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีหลักเกณฑ์บางประการที่ไม่ชัดเจน ก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายและการตีความกฎหมายเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังมิได้มีการกำหนดขั้นตอนและหลักเกณฑ์การดำเนินการที่สำคัญบางประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญา ประกอบกับในปัจจุบันประเทศไทยมีความจำเป็นต้องจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะในด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก ทำให้รัฐยังไม่สามารถดำเนินการให้เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชนได้ ดังนั้น การมอบหมายให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการในกิจการของรัฐเพื่อจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้มีการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะขึ้น อีกทั้งยังส่งผลให้เป็นการประหยัดงบประมาณของภาครัฐด้วย ทำให้การใช้ทรัพยากรของรัฐเป็นไปอย่างคุ้มค่าและเกิดประสิทธิภาพ และเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีการเปิดเสรีด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศต่างๆ ด้วย สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ เพื่อให้มีการกำหนดนโยบายของรัฐที่ชัดเจนและแน่นอนในการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ การกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐให้ครบถ้วน โดยมีความโปร่งใสและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและหลักวินัยการเงิน การคลัง การส่งเสริมและสนับสนุนการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ รวมทั้งให้มีหน่วยงานรับผิดชอบในการทำหน้าที่กำหนดมาตรฐาน กำกับดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ตลอดจนพัฒนาวินัยการเงินการคลังของประเทศในการให้เอกชนร่วมลงทุน เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินและการคลังของประเทศในระยะยาว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ

๔. บทจำกัดสิทธิ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการที่เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

๕. วันใช้บังคับ

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๖. บทยกเลิก

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕

๗. บทรักษาการ

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

๘. บทนิยามศัพท์

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“กิจการของรัฐ” หมายความว่า กิจการที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) กิจการที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยรวมกันมีอำนาจหน้าที่ต้องทำตามกฎหมาย

(๒) กิจการที่จะต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือทรัพย์สินของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยรวมกัน

“ร่วมลงทุน” หมายความว่า ร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าโดยวิธีใด หรือมอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียว โดยวิธีการอนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใด

“โครงการ” หมายความว่า การลงทุนในกิจการของรัฐ

“หน่วยงานเจ้าของโครงการ” หมายความว่า ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมหรือเทียบเท่ารัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งจะให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(๑) องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล กิจการของรัฐตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(๒) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่กระทรวงการคลังหรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) หรือหน่วยงานอื่นของรัฐมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

“หน่วยงานอื่นของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานในกำกับของรัฐ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ หรือหน่วยงานอื่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจซึ่งอยู่ในกำกับของฝ่ายบริหาร

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“กระทรวงเจ้าสังกัด” หมายความว่า

(๑) กรณีส่วนราชการ ได้แก่ กระทรวงหรือทบวงซึ่งมีส่วนราชการในสังกัดตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

(๒) กรณีรัฐวิสาหกิจ ได้แก่

(ก) สำหรับรัฐวิสาหกิจอื่นนอกจากบริษัท ได้แก่ กระทรวงหรือทบวง ซึ่งรัฐมนตรีว่าการเป็นผู้อำนวยการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้นหรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในงานของรัฐวิสาหกิจนั้น

(ข) สำหรับบริษัท ได้แก่ กระทรวงการคลังหรือกระทรวงหรือทบวง ซึ่งกระทรวงการคลังได้มอบอำนาจให้ใช้สิทธิเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทแทนกระทรวงการคลังเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นกระทรวงเจ้าสังกัดตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) กรณีหน่วยงานอื่นของรัฐ ได้แก่ กระทรวงหรือทบวงซึ่งรัฐมนตรีว่าการเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งหน่วยงานนั้น หรือรัฐมนตรีว่าการผู้รับผิดชอบในงานของหน่วยงานนั้น

(๔) กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย

“เอกชน” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลที่มีใช้หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นของรัฐบาลไทย

“แผนยุทธศาสตร์” หมายความว่า แผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๙. เนื้อหาของพระราชบัญญัติ

๙.๑ หมวด ๑ บททั่วไป

๙.๑.๑ กำหนดหลักการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (มาตรา ๖)

มาตรา ๖ การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐต้องคำนึงถึงหลักการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการดำเนินกิจการและการใช้ทรัพยากรของรัฐ
- (๒) การยึดถือวินัยการเงินการคลัง
- (๓) ประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจจากการดำเนินโครงการ
- (๔) ความโปร่งใสในกระบวนการตัดสินใจที่เกี่ยวข้อง
- (๕) การจัดสรรความเสี่ยงที่เหมาะสมของโครงการระหว่างรัฐกับเอกชน
- (๖) สิทธิและประโยชน์ของผู้รับบริการและผู้ให้บริการ
- (๗) การส่งเสริมการแข่งขันอย่างเป็นธรรมระหว่างเอกชนที่ประสงค์จะร่วมลงทุน

๙.๑.๒ กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เว้นแต่การให้สัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมและการให้ประทานบัตรตามกฎหมายว่าด้วยแร่ (มาตรา ๗)

มาตรา ๗ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เว้นแต่การให้สัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมและการให้ประทานบัตรตามกฎหมายว่าด้วยแร่

ในกรณีที่กิจการของรัฐในเรื่องใดมีกฎหมายกำหนดกระบวนการพิจารณาการให้เอกชนร่วมลงทุนและการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินโครงการไว้อย่างเพียงพอแล้ว จะตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อยกเว้นไม่ให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐในเรื่องนั้นก็ได้

๙.๒ หมวด ๒ คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

๙.๒.๑ กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (มาตรา ๘)

มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ อัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินเจ็ดคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เป็นกรรมการและเลขานุการ และข้าราชการในสำนักงานที่ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจแต่งตั้งอีกไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๙.๒.๒ กำหนดให้การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจากรายชื่อบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อโดยวิธีการสรรหา (มาตรา ๙)

มาตรา ๙ การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจากรายชื่อบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อโดยวิธีการสรรหา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

๙.๒.๓ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (มาตรา ๑๐)

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ ต้องมีสัญชาติไทยและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๕) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือจากหน่วยงานเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่

(๖) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๗) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๘) เป็นบุคคลที่อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเคยถูกวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนหรือให้พ้นจากตำแหน่ง

๙.๒.๔ กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (มาตรา ๑๑)

มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี โดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ พ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ แต่ทั้งนี้ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

๙.๒.๕ กำหนดเหตุอื่นนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ (มาตรา ๑๒)

มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมาตรา ๘ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๐
- (๕) ขาดการประชุมของคณะกรรมการเกินสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร
- (๖) คณะรัฐมนตรีให้ออก

๙.๒.๖ กำหนดให้ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ (มาตรา ๑๓)

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

เมื่อตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ ว่างลงก่อนวาระ ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ว่างลงเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ ซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับเวลาที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ตนได้รับแต่งตั้งแทน

๙.๒.๗ กำหนดให้การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม (มาตรา ๑๔)

มาตรา ๑๔ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม แต่ถ้าทั้งประธานและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

ในการวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

กรรมการที่มีส่วนได้เสียในเรื่องที่มีการพิจารณาจะเข้าร่วมประชุมหรือออกเสียงลงคะแนนในเรื่องดังกล่าวมิได้

๙.๒.๘ กำหนดกรณีห้ามมิให้กรรมการกระทำการภายในระยะเวลาสองปี นับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง (มาตรา ๑๕)

มาตรา ๑๕ ภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง ห้ามมิให้กรรมการตามมาตรา ๘ กระทำการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นกรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาในกิจการของเอกชนที่ได้รับคัดเลือกให้ร่วมลงทุนในโครงการที่คณะกรรมการได้ให้ความเห็นชอบหลักการในระหว่างที่ตนดำรงตำแหน่งกรรมการ

(๒) เข้าถือหุ้นในเอกชนตาม (๑) เป็นจำนวนเกินร้อยละศูนย์จุดห้าของทุนที่ชำระแล้ว

การกระทำตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการเป็นกรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการหรือที่ปรึกษา หรือถือหุ้นเกินร้อยละศูนย์จุดห้าของทุนที่ชำระแล้ว ในนิติบุคคลที่เอกชนตามวรรคหนึ่งถือหุ้นอยู่เกินร้อยละยี่สิบห้า หรือในนิติบุคคลที่ถือหุ้นในเอกชนตามวรรคหนึ่งเกินร้อยละยี่สิบห้า

๙.๒.๙ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ (มาตรา ๑๖)

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) ให้ความเห็นชอบหลักการโครงการที่จะให้เอกชนร่วมลงทุนและการดำเนินโครงการตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

(๓) พิจารณาเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางด้านการเงินหรือการคลังในการสนับสนุนให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐต่อคณะรัฐมนตรี

(๔) พิจารณานุมัติหรือตัดสินชี้ขาดการไม่ใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูลตามมาตรา ๓๘

(๕) ให้คำแนะนำหรือความเห็นต่อรัฐมนตรีก่อนมีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๗

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการที่มีวงเงินมูลค่าต่ำกว่าที่กำหนดในมาตรา ๒๓ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามมาตรา ๕๘

(๗) ออกประกาศตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๘) จัดทำรายงานตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๙) วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๙.๒.๑๐ กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดซึ่งมีความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้ (มาตรา ๑๗)

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดซึ่งมีความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961 198581

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหรือบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

ให้นำมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการโดยอนุโลม

๙.๒.๑๑ กำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (มาตรา ๑๘)

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์เสนอต่อคณะกรรมการ

(๒) ศึกษาและวิเคราะห์โครงการและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๓) จัดทำร่างมาตรการหรือแนวทางการเงินหรือการคลังในการสนับสนุนให้เอกชนร่วมลงทุน ในกิจการของรัฐเสนอต่อคณะกรรมการ

(๔) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในกรณีไม่ใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูลตามมาตรา ๓๘

(๕) จัดทำร่างประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐในโครงการที่มีมูลค่าต่ำกว่าที่กำหนดในมาตรา ๒๓ เสนอต่อคณะกรรมการตามมาตรา ๕๘

(๖) ร่วมมือทางด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนากับหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานวิจัยและพัฒนา และองค์กรเอกชนทั้งในและต่างประเทศที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ และดำเนินการให้มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้มีความรู้ และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๗) ศึกษา วิจัย พัฒนาและจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เพื่อเผยแพร่ ให้ความรู้ และคำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ และบุคคลทั่วไปเพื่อส่งเสริมและสร้างความเข้าใจ ในการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

(๘) พิจารณาและวางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) รายงานปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะกรรมการ

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่คณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือคณะกรรมการมอบหมาย

๙.๓ หมวด ๓ แผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนกิจการของรัฐ

๙.๓.๑ กำหนดให้มีแผนยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุน ในกิจการของรัฐที่สอดคล้องกับบทบัญญัติว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีระยะเวลาครั้งละห้าปี (มาตรา ๑๙)

มาตรา ๑๙ ให้มีแผนยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐที่สอดคล้องกับบทบัญญัติว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีระยะเวลาครั้งละห้าปี

แผนยุทธศาสตร์ตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) นโยบายการลงทุนในกิจการของรัฐในสาขาต่าง ๆ ตลอดจนประเภทและลักษณะของกิจการ ที่สมควรให้เอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุน พร้อมกับกำหนดความสำคัญและความเร่งด่วน รวมทั้งลำดับ การดำเนินกิจการต่าง ๆ โดยให้พิจารณาขีดความสามารถในการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐและเอกชน ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

(๒) เป้าหมายการให้เอกชนร่วมลงทุนและกรอบระยะเวลาการดำเนินการ

(๓) ประมาณการลงทุนของภาครัฐและเอกชน ซึ่งต้องแสดงการประมาณการใช้งบประมาณของ ภาครัฐในแต่ละปีงบประมาณด้วย

(๔) ความเชื่อมโยงระหว่างกิจการที่สมควรให้เอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุน

๙.๓.๒ กำหนดให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเสนอกรอบนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุน ในกิจการของรัฐในความรับผิดชอบของกระทรวงต่อคณะกรรมการตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการ (มาตรา ๒๐)

มาตรา ๒๐ ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเสนอกรอบนโยบาย การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐในความรับผิดชอบของกระทรวงต่อคณะกรรมการตามระยะเวลาที่ คณะกรรมการกำหนด เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการ

กรอบนโยบายที่แต่ละกระทรวงเสนอ ให้แสดงภาพรวม ลักษณะของโครงการ และลำดับความสำคัญ ของกิจการของรัฐในความรับผิดชอบของกระทรวงที่จำเป็นหรือเหมาะสมที่จะมีการให้เอกชนร่วมลงทุน

ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐและสาธารณชน ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

๙.๓.๓ กำหนดให้เมื่อคณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ตามมาตรา ๑๙ แล้ว ให้เสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์ในราชกิจจานุเบกษาต่อไป (มาตรา ๒๑)

มาตรา ๒๑ เมื่อคณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ตามมาตรา ๑๙ แล้ว ให้เสนอคณะรัฐมนตรี พิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์ในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

แผนยุทธศาสตร์ที่ประกาศใช้ให้มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐในการจัดทำและเสนอโครงการ ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ โดยคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการต้องยึดถือแผนยุทธศาสตร์เป็นหลัก ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการ

ในกรณีที่สมควรต้องปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ คณะรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้คณะกรรมการ หรือคณะกรรมการอาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบให้ดำเนินการปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ได้ และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วให้ประกาศแผนยุทธศาสตร์ที่ปรับปรุงแล้วในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

๙.๓.๔ กำหนดให้เมื่อครบกำหนดสามปีนับแต่วันประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์ ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานผลการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์เสนอต่อคณะรัฐมนตรีโดยต้องแสดงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ และเสนอแนวทางการแก้ไขหรือป้องกันปัญหาและอุปสรรคนั้นเพื่อประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในคราวต่อไป (มาตรา ๒๒)

มาตรา ๒๒ เมื่อครบกำหนดสามปีนับแต่วันประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์ ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานผลการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์เสนอต่อคณะรัฐมนตรี โดยต้องแสดงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ และเสนอแนวทางการแก้ไขหรือป้องกันปัญหาและอุปสรรคนั้นเพื่อประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในคราวต่อไป

๙.๔ หมวด ๔ การเสนอโครงการ

๙.๔.๑ กำหนดให้โครงการที่มีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไปหรือมูลค่าที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวงต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๓)

มาตรา ๒๓ โครงการที่มีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไปหรือมูลค่าที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวงต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณมูลค่าของโครงการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

๙.๔.๒ กำหนดให้ในการเสนอโครงการ หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องเสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการตามรายละเอียดที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (มาตรา ๒๔)

มาตรา ๒๔ ในการเสนอโครงการ หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องเสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการตามรายละเอียดที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ประกาศตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) เหตุผล ความจำเป็น และประโยชน์ของโครงการ รวมทั้งความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์
(๒) ต้นทุนการดำเนินการ โดยในกรณีที่เป็นโครงการที่จะใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินร่วมด้วย ให้แสดงงบประมาณแผ่นดินที่จำเป็นตลอดระยะเวลาของโครงการด้วย

(๓) การเปรียบเทียบต้นทุนและความคุ้มค่าในการดำเนินการระหว่างการใช้งบประมาณแผ่นดินหรืองบประมาณของหน่วยงานของรัฐกับการให้เอกชนร่วมลงทุน

(๔) ทางเลือกในการให้เอกชนร่วมลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งความสนใจและความพร้อมของเอกชนในแต่ละรูปแบบ

(๕) ผลกระทบของโครงการ

(๖) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องและแนวทางการบริหารความเสี่ยงของโครงการ

(๗) กรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการจะใช้งบประมาณของหน่วยงานในการดำเนินการ ให้แสดงสถานะทางการเงินของหน่วยงาน แหล่งที่มาของงบประมาณ ภาระงบประมาณโดยรวมที่ต้องใช้ในโครงการอื่น ๆ

และความสามารถในการหางบประมาณเพื่อการดำเนินโครงการโดยไม่กระทบต่อสถานะทางการเงินโดยรวมของหน่วยงาน

๙.๔.๓ กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำรายงาน ผลการศึกษา และวิเคราะห์โครงการ และที่ปรึกษาต้องจัดทำรายงานเป็นเอกเทศตามรายละเอียด ที่คณะกรรมการกำหนด ในมาตรา ๒๔ (มาตรา ๒๕)

มาตรา ๒๕ หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำรายงานผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ และที่ปรึกษาต้องจัดทำรายงานเป็นเอกเทศตามรายละเอียดที่คณะกรรมการกำหนด ในมาตรา ๒๔ และสาระสำคัญอื่นๆ ที่ที่ปรึกษาเห็นสมควร และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการส่งรายงานของที่ปรึกษาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตามมาตรา ๒๖ ด้วย

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษาให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ให้สำนักงานจัดให้มีบัญชีรายชื่อที่ปรึกษาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคสอง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด

๙.๔.๔ กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการเสนอเรื่องจากหน่วยงานเจ้าของโครงการ แล้วให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอสำนักงานต่อไป (มาตรา ๒๖)

มาตรา ๒๖ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการเสนอเรื่องจากหน่วยงานเจ้าของโครงการ แล้วให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอสำนักงานต่อไป

ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ สำนักงานอาจขอให้หน่วยงานเจ้าของโครงการปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดของโครงการหรือจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม และหากการดำเนินการดังกล่าวทำให้มีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการให้สอดคล้องกัน ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการไปในคราวเดียวกัน และเสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาให้ความเห็นชอบการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการจัดส่งต่อสำนักงานตามระยะเวลาที่สำนักงานกำหนด

๙.๔.๕ กำหนดให้มีการดำเนินการเมื่อสำนักงานได้รับผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการและเอกสารที่เกี่ยวข้องครบถ้วน (มาตรา ๒๗)

มาตรา ๒๗ เมื่อสำนักงานได้รับผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ และเอกสารที่เกี่ยวข้องครบถ้วน ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ถ้าสำนักงานเห็นด้วยกับโครงการ ให้เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการของโครงการต่อไป

(๒) ถ้าสำนักงานไม่เห็นด้วยกับโครงการ ให้แจ้งความเห็นต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดและหน่วยงานเจ้าของโครงการ และหากรัฐมนตรีเจ้าสังกัดไม่เห็นด้วยกับความเห็นของสำนักงาน ให้เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาตัดสินต่อไป

ในการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการตาม (๑) หรือ (๒) ให้มีความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอประกอบการพิจารณาไปพร้อมกัน และในกรณีที่โครงการนั้นจะต้องมีการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน ให้มีความเห็นของสำนักงบประมาณประกอบการพิจารณาด้วย

ให้สำนักงานพิจารณาโครงการตามมาตรานี้ ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการและเอกสารที่เกี่ยวข้องครบถ้วน หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าสำนักงานเห็นด้วยกับโครงการ

๙.๔.๖ กำหนดให้หากโครงการใดจะต้องมีการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินหรืองบประมาณของหน่วยงานเจ้าของโครงการ หรือจะต้องมีการก่อหนี้โดยการกู้หรือการค้ำประกันโดยกระทรวงการคลัง เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการแล้ว ให้เสนอโครงการนั้นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการและวงเงินงบประมาณรายจ่ายหรือวงเงินที่จะใช้ในการก่อหนี้ของโครงการนั้น (มาตรา ๒๘)

มาตรา ๒๘ หากโครงการใดจะต้องมีการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินหรืองบประมาณของหน่วยงานเจ้าของโครงการ หรือจะต้องมีการก่อหนี้โดยการกู้หรือการค้ำประกันโดยกระทรวงการคลัง เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการแล้ว ให้เสนอโครงการนั้นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการและวงเงินงบประมาณรายจ่ายหรือวงเงินที่จะใช้ในการก่อหนี้ของโครงการนั้น ทั้งนี้ ให้ถือว่าการอนุมัติของคณะรัฐมนตรีเป็นการอนุมัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี

๙.๔.๗ กำหนดให้ในกรณีที่สำนักงานเห็นว่าหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการของรัฐที่แผนยุทธศาสตร์กำหนดว่าสมควรให้เอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุน แต่หน่วยงานของรัฐนั้นมิได้เสนอโครงการเพื่อให้เอกชนร่วมลงทุน ให้สำนักงานประเมินความเป็นไปได้เบื้องต้นในการจัดทำโครงการเพื่อให้เอกชนร่วมลงทุนและประสานกับหน่วยงานของรัฐนั้นเพื่อให้เสนอโครงการ (มาตรา ๒๙)

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่สำนักงานเห็นว่าหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการของรัฐที่แผนยุทธศาสตร์กำหนดว่าสมควรให้เอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุน แต่หน่วยงานของรัฐนั้นมิได้เสนอโครงการเพื่อให้เอกชนร่วมลงทุน ให้สำนักงานประเมินความเป็นไปได้เบื้องต้นในการจัดทำโครงการเพื่อให้เอกชนร่วมลงทุนและประสานกับหน่วยงานของรัฐนั้นเพื่อให้เสนอโครงการ และเมื่อหน่วยงานของรัฐนั้นในฐานะหน่วยงานเจ้าของโครงการได้จัดทำผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการครบถ้วนตามมาตรา ๒๔ แล้ว

ให้เสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาก่อนเสนอสำนักงาน และให้นำมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และ มาตรา ๒๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่สำนักงานเห็นว่าโครงการใดมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากกว่าหนึ่งหน่วยงานและตกลงกันไม่ได้ ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณากำหนดหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบกิจการของรัฐที่จะให้เอกชนร่วมลงทุนมากที่สุดเป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนั้น

ในการประเมินความเป็นไปได้ในการจัดทำโครงการตามวรรคหนึ่ง สำนักงานอาจว่าจ้างที่ปรึกษา ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕ ก็ได้

การว่าจ้างที่ปรึกษาตามวรรคสาม หากสำนักงานมิได้รับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินหรือมีงบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินการ สำนักงานอาจขอรับจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อเป็นค่าจ้างที่ปรึกษาได้

๙.๔.๘ กำหนดให้กรณีโครงการที่มีลักษณะของกิจการและอยู่ในประเภทและสาขาตามที่กำหนดในแผนยุทธศาสตร์ แต่หน่วยงานของรัฐที่เสนอโครงการประสงค์จะดำเนินการโดยใช้งบประมาณแผ่นดินหรืองบประมาณของหน่วยงานของรัฐทั้งหมด ให้หน่วยงานของรัฐนั้นเปรียบเทียบต้นทุน ความเสี่ยง และความคุ้มค่าในการดำเนินการดังกล่าวกับกรณีที่จะให้เอกชนร่วมลงทุนเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาพร้อมกับการเสนอโครงการ (มาตรา ๓๐)

มาตรา ๓๐ กรณีโครงการที่มีลักษณะของกิจการและอยู่ในประเภทและสาขาตามที่กำหนดในแผนยุทธศาสตร์ แต่หน่วยงานของรัฐที่เสนอโครงการประสงค์จะดำเนินการโดยใช้งบประมาณแผ่นดินหรืองบประมาณของหน่วยงานของรัฐทั้งหมด ให้หน่วยงานของรัฐนั้นเปรียบเทียบต้นทุน ความเสี่ยง และความคุ้มค่าในการดำเนินการดังกล่าวกับกรณีที่จะให้เอกชนร่วมลงทุนเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาพร้อมกับการเสนอโครงการ

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรให้เอกชนร่วมลงทุน ให้หน่วยงานของรัฐที่เสนอโครงการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติต่อไป

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นด้วยกับหน่วยงานของรัฐที่เสนอโครงการ ให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติต่อไป

การเปรียบเทียบต้นทุน ความเสี่ยง และความคุ้มค่าในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

๙.๔.๙ กำหนดให้ในกรณีที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐจะกระทำการกิจการของรัฐ และคณะรัฐมนตรีที่มีมติให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ให้หน่วยงานดังกล่าวดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีและปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓๑)

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐจะกระทำการกิจการของรัฐ และคณะรัฐมนตรีที่มีมติให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ให้หน่วยงานดังกล่าวดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีและปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

๙.๕ หมวด ๕ การดำเนินโครงการ

๙.๕.๑ กำหนดให้การประกาศเชิญชวน เอกสารขอเสนอการร่วมลงทุน วิธีการประกาศเชิญชวน วิธีการคัดเลือกของคณะกรรมการคัดเลือก การกำหนดหลักประกันของและหลักประกันสัญญา ตลอดจนหลักเกณฑ์อื่นที่จำเป็นในการให้เอกชนร่วมลงทุน ให้เป็นไปตามที่สำนักงานประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ (มาตรา ๓๒)

มาตรา ๓๒ การประกาศเชิญชวน เอกสารขอเสนอการร่วมลงทุน วิธีการประกาศเชิญชวน วิธีการคัดเลือกของคณะกรรมการคัดเลือก การกำหนดหลักประกันของและหลักประกันสัญญา ตลอดจนหลักเกณฑ์อื่นที่จำเป็นในการให้เอกชนร่วมลงทุน ให้เป็นไปตามที่สำนักงานประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในประกาศเชิญชวนตามวรรคหนึ่ง ต้องกำหนดหัวข้อดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) ค่าธรรมเนียมการขายเอกสารการประมูล
- (๒) ค่าธรรมเนียมการประเมินข้อเสนอการร่วมลงทุน
- (๓) ค่าธรรมเนียมการลงนามในสัญญาร่วมลงทุน

๙.๕.๒ กำหนดให้เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการใดหรือเมื่อคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติกรณีตามมาตรา ๒๘ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำร่างประกาศเชิญชวน เอกชนเข้าร่วมลงทุน ร่างขอบเขตของโครงการ และร่างสัญญาร่วมลงทุนในส่วน of โครงการที่เป็นการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนต่อไป (มาตรา ๓๓)

มาตรา ๓๓ เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการใดหรือเมื่อคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติกรณีตามมาตรา ๒๘ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำร่างประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมลงทุน ร่างขอบเขตของโครงการ และร่างสัญญาร่วมลงทุนในส่วน of โครงการที่เป็นการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนต่อไป

หน่วยงานเจ้าของโครงการอาจว่าจ้างที่ปรึกษาซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดเพื่อจัดทำร่างประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมลงทุน ร่างขอบเขตของโครงการ และร่างสัญญาร่วมลงทุนได้

๙.๕.๓ กำหนดรายละเอียดของร่างสัญญาร่วมลงทุน (มาตรา ๓๔)

มาตรา ๓๔ ร่างสัญญาร่วมลงทุนตามมาตรา ๓๓ ต้องประกอบด้วยข้อกำหนดมาตรฐานของสัญญา ร่วมลงทุนที่สำนักงานประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) ระยะเวลาของโครงการ
- (๒) การให้บริการและการดำเนินการของโครงการ
- (๓) อัตราค่าบริการ วิธีการชำระเงินของเอกชนหรือหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือผลประโยชน์ตอบแทนที่เอกชนต้องให้แก่หน่วยงานเจ้าของโครงการ

(๔) การเปลี่ยนแปลงการให้บริการของโครงการ การเปลี่ยนตัวคู่สัญญา ผู้รับเหมา ผู้รับเหมาช่วง และการโอนสิทธิเรียกร้อง

- (๕) สิทธิประโยชน์ของโครงการซึ่งรวมถึงกรรมสิทธิ์และการคำนวณมูลค่าสิทธิประโยชน์ของโครงการ
- (๖) เหตุสุดวิสัยและการดำเนินการกรณีเกิดเหตุสุดวิสัย รวมทั้งการชำระค่าตอบแทน
- (๗) เหตุแห่งการเลิกสัญญา วิธีการบอกเลิกสัญญา และการชำระค่าเสียหาย
- (๘) การค้ำประกัน การประกันภัยและการชดใช้ค่าเสียหาย
- (๙) การระงับข้อพิพาท

๙.๕.๔ กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกคณะหนึ่งประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการ เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ และให้มีผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการหนึ่งคน เป็นกรรมการและเลขานุการ (มาตรา ๓๕)

มาตรา ๓๕ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการ เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ และให้มีผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการหนึ่งคน เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์โดยตรงในการพิจารณาโครงการ และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

๙.๕.๕ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคัดเลือก (มาตรา ๓๖)

มาตรา ๓๖ ให้คณะกรรมการคัดเลือกมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างประกาศเชิญชวนเอกชนร่วมลงทุน ร่างขอบเขตของโครงการ และร่างสัญญาร่วมลงทุน

(๒) กำหนดหลักประกันของและหลักประกันสัญญา

(๓) เจรจาและพิจารณาคัดเลือกเอกชนร่วมลงทุน

(๔) เรียกให้หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือเอกชนเข้าชี้แจงหรือจัดส่งข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(๕) พิจารณาดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการตามที่เห็นสมควร

ให้นำมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการคัดเลือกโดยอนุโลม

๙.๕.๖ กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการอาจว่าจ้างที่ปรึกษาซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เพื่อประเมินความเสี่ยงและเสนอแนะแนวทางการบริหารความเสี่ยง ตลอดจนสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการคัดเลือกได้ (มาตรา ๓๗)

มาตรา ๓๗ หน่วยงานเจ้าของโครงการอาจว่าจ้างที่ปรึกษาซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เพื่อประเมินความเสี่ยงและเสนอแนะแนวทางการบริหารความเสี่ยง ตลอดจนสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการคัดเลือกได้

๙.๕.๗ กำหนดให้ในการคัดเลือกให้เอกชนร่วมลงทุน หากหน่วยงานเจ้าของโครงการและคณะกรรมการคัดเลือกมีความเห็นตรงกันว่าไม่ควรใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล ให้เสนอสำนักงานพิจารณา หากสำนักงานเห็นพ้องด้วยให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ (มาตรา ๓๘)

มาตรา ๓๘ ในการคัดเลือกให้เอกชนร่วมลงทุน หากหน่วยงานเจ้าของโครงการและคณะกรรมการคัดเลือกมีความเห็นตรงกันว่าไม่ควรใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล ให้เสนอสำนักงานพิจารณา หากสำนักงานเห็นพ้องด้วยให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ

ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการและคณะกรรมการคัดเลือกมีความเห็นไม่ตรงกันว่าไม่ควรใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล ให้เสนอสำนักงานพิจารณา และถ้าสำนักงานเห็นว่าควรใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล ให้ใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล แต่ถ้าสำนักงานเห็นว่าไม่ควรใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล ให้เสนอคณะกรรมการตัดสินชี้ขาด

๙.๕.๘ กำหนดให้การประกาศเชิญชวนให้เอกชนร่วมลงทุนครั้งใด ถ้ามีผู้เสนอเพียงรายเดียวหรือหลายราย แต่เสนอถูกต้องตามรายการในเอกสารข้อเสนอการร่วมลงทุนเพียงรายเดียว หากคณะกรรมการคัดเลือกเห็นว่ารัฐจะได้ประโยชน์ก็ให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ต่อไป (มาตรา ๓๙)

มาตรา ๓๙ การประกาศเชิญชวนให้เอกชนร่วมลงทุนครั้งใด ถ้ามีผู้เสนอเพียงรายเดียวหรือหลายราย แต่เสนอถูกต้องตามรายการในเอกสารข้อเสนอการร่วมลงทุนเพียงรายเดียว หากคณะกรรมการคัดเลือกเห็นว่ารัฐจะได้ประโยชน์ก็ให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

๙.๕.๙ กำหนดขั้นตอนการดำเนินการของคณะกรรมการคัดเลือก (มาตรา ๔๐)

มาตรา ๔๐ ภายในสิบห้าวันนับแต่เมื่อได้ผลการคัดเลือกเอกชน และผลการเจรจา และได้จัดทำร่างสัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนที่ได้รับคัดเลือกให้ร่วมลงทุนแล้วเสร็จ ให้คณะกรรมการคัดเลือกดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) นำผลการคัดเลือกเอกชน ประเด็นที่เจรจาท่องเรื่องผลประโยชน์ของรัฐ ร่างสัญญาร่วมลงทุน ที่ผ่านการเจรจากับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกให้ร่วมลงทุนและเอกสารที่เกี่ยวข้องเสนอสำนักงาน โดยให้สำนักงานเสนอความเห็นเกี่ยวกับผลการคัดเลือกเอกชนและภาวะการเงินการคลังภาครัฐและส่งความเห็นและเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่รับผลการคัดเลือกเอกชนจากคณะกรรมการคัดเลือก และ

(๒) ส่งร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ผ่านการเจรจากับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกให้ร่วมลงทุน ให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณา โดยให้สำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินการให้แล้วเสร็จและเสนอร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ตรวจพิจารณาแล้วต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่รับร่างสัญญาร่วมลงทุน

๙.๕.๑๐ กำหนดให้เมื่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดได้รับความเห็นและเอกสารพร้อมทั้งร่างสัญญาร่วมลงทุนตามมาตรา ๔๐ แล้ว ให้พิจารณาเสนอความเห็นประกอบเรื่องทั้งหมดแล้วนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาภายในสามสิบวัน (มาตรา ๔๑)

มาตรา ๔๑ เมื่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดได้รับความเห็นและเอกสาร พร้อมทั้งร่างสัญญาร่วมลงทุนตามมาตรา ๔๐ แล้ว ให้พิจารณาเสนอความเห็นประกอบเรื่องทั้งหมดแล้วนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาภายในสามสิบวัน

๙.๕.๑๑ กำหนดให้เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาผลการคัดเลือกเอกชน ภาวะการเงินการคลังของภาครัฐ ร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานอัยการสูงสุด ตลอดจนความเห็นของรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแล้ว หากคณะรัฐมนตรีไม่เห็นด้วยให้ส่งเรื่องคืนรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อแจ้งคณะกรรมการคัดเลือกพิจารณาทบทวน (มาตรา ๔๒)

มาตรา ๔๒ เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาผลการคัดเลือกเอกชน ภาวะการเงินการคลังของภาครัฐ ร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานอัยการสูงสุด ตลอดจนความเห็นของรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแล้ว หากคณะรัฐมนตรีไม่เห็นด้วยให้ส่งเรื่องคืนรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อแจ้งคณะกรรมการคัดเลือกพิจารณาทบทวน โดยให้นำมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแล้วนำผลการพิจารณาเสนอให้คณะรัฐมนตรีตัดสินใจขาด

เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบผลการคัดเลือกเอกชนและร่างสัญญาร่วมลงทุนแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกให้ร่วมลงทุนต่อไป

๙.๖ หมวด ๖ การกำกับดูแลและติดตามผล

๙.๖.๑ กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการกำกับดูแล (มาตรา ๔๓)

มาตรา ๔๓ เมื่อได้มีการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนแล้ว ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนกระทรวงเจ้าสังกัดซึ่งเป็นข้าราชการในสังกัดกระทรวงเจ้าสังกัดซึ่งมีตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงและมีใช้หน่วยงานเจ้าของโครงการ เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งอีกไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ และให้ผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการซึ่งเป็นข้าราชการ พนักงาน หรือผู้บริหารของหน่วยงานเจ้าของโครงการหนึ่งคน เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินโครงการ

ให้นำมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม

๙.๖.๒ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับดูแล (มาตรา ๔๔)

มาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการกำกับดูแลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ติดตามกำกับดูแลโครงการให้มีการดำเนินงานตามที่กำหนดในสัญญาร่วมลงทุน แผนการปฏิบัติตามสัญญาร่วมลงทุน และแผนการจัดการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ

(๒) พิจารณาเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการ โดยอาจกำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินโครงการและจัดทำแผนการจัดการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการได้

(๓) เรียกหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือเอกชนคู่สัญญาเข้าชี้แจงหรือจัดส่งข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(๔) รายงานผลการดำเนินงาน ความคืบหน้า ปัญหา และแนวทางการแก้ไขต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อทราบ และให้ส่งสำเนารายงานและเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังสำนักงาน

(๕) พิจารณาแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนตามหมวด ๗

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษาตาม (๒) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ระยะเวลาที่จะต้องรายงานตาม (๔) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำกับดูแลกำหนดอย่างน้อยหกเดือนต่อหนึ่งครั้ง

ให้นำมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการกำกับดูแลโดยอนุโลม

๙.๖.๓ กำหนดให้เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ สำนักงานอาจกำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำแผนการจัดการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการและให้เอกชนจัดทำแผนการปฏิบัติตามสัญญาร่วมลงทุนด้วยก็ได้ (มาตรา ๔๕)

มาตรา ๔๕ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ สำนักงานอาจกำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำแผนการจัดการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการและให้เอกชนจัดทำแผนการปฏิบัติตามสัญญาร่วมลงทุนด้วยก็ได้

ในการดำเนินงานตามที่กำหนดในสัญญาร่วมลงทุน หากปรากฏว่ามีเหตุที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาร่วมลงทุนได้ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการและเอกชนเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อคณะกรรมการกำกับดูแลเพื่อพิจารณาหาแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อไป

๙.๖.๔ กำหนดให้ในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยงานเจ้าของโครงการละเลยหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อผูกพันของสัญญาร่วมลงทุน ให้คณะกรรมการกำกับดูแลทำรายงานพร้อมด้วยความเห็นเสนอต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อสั่งการให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการตามสัญญาร่วมลงทุน (มาตรา ๔๖)

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยงานเจ้าของโครงการละเลยหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อผูกพันของสัญญาร่วมลงทุน ให้คณะกรรมการกำกับดูแลทำรายงานพร้อมด้วยความเห็นเสนอต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อสั่งการให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการตามสัญญาร่วมลงทุน

ในกรณีที่รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกำกับดูแล
รายงานต่อสำนักงานเพื่อเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาต่อไป และหากเป็นกรณีที่มีเหตุร้ายแรง ให้คณะกรรมการ
เสนอเรื่องพร้อมความเห็นให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

๙.๗ หมวด ๗ การแก้ไขสัญญาและการทำสัญญาใหม่

๙.๗.๑ กำหนดให้ในกรณีต้องมีการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการ
เสนอเหตุผลและความจำเป็นในการขอแก้ไขต่อคณะกรรมการกำกับดูแลเพื่อพิจารณา (มาตรา ๔๗)

มาตรา ๔๗ ในกรณีต้องมีการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอเหตุผล
และความจำเป็นในการขอแก้ไขต่อคณะกรรมการกำกับดูแลเพื่อพิจารณา

ในกรณีที่คณะกรรมการกำกับดูแลพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนในส่วนที่มี
สาระสำคัญ ให้คณะกรรมการกำกับดูแลพิจารณาแล้วแจ้งต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อทราบต่อไป

ในกรณีที่คณะกรรมการกำกับดูแลพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนในส่วนที่เป็น
สาระสำคัญ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอประเด็นที่ขอแก้ไข ผลกระทบจากการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน
และรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อคณะกรรมการกำกับดูแลพิจารณาด้วย และถ้าคณะกรรมการกำกับดูแล
เห็นด้วยกับการแก้ไข ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการส่งร่างสัญญาร่วมลงทุนให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณา
ก่อนส่งความเห็นของคณะกรรมการกำกับดูแลพร้อมทั้งร่างสัญญาร่วมลงทุนฉบับใหม่ที่สำนักงานอัยการสูงสุด
ตรวจพิจารณาแล้วไปยังรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดลักษณะการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ

หน่วยงานเจ้าของโครงการอาจจำจ้างที่ปรึกษาซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่
คณะกรรมการประกาศกำหนดเพื่อให้คำปรึกษาในการพิจารณาแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนได้

๙.๗.๒ กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำแนวทางการดำเนินกิจการของรัฐ
ภายหลังจากสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุดโดยเปรียบเทียบการดำเนินกิจการของรัฐกรณีที่หน่วยงานของรัฐ
ดำเนินการเอง กรณีให้เอกชนร่วมลงทุน และกรณีให้เอกชนรายเดิมร่วมลงทุน เสนอต่อกระทรวงเจ้าสังกัด
อย่างน้อยห้าปีก่อนที่สัญญาร่วมลงทุนจะสิ้นสุดลง โดยให้คำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและความต่อเนื่อง
ในการดำเนินกิจการของรัฐเพื่อเสนอให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาเสนอต่อคณะกรรมการ
และให้คณะกรรมการพิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป (มาตรา ๔๘)

มาตรา ๔๘ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำแนวทางการดำเนินกิจการของรัฐภายหลังจาก
สัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุดโดยเปรียบเทียบการดำเนินกิจการของรัฐกรณีที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการเอง
กรณีให้เอกชนร่วมลงทุน และกรณีให้เอกชนรายเดิมร่วมลงทุน เสนอต่อกระทรวงเจ้าสังกัดอย่างน้อยห้าปี
ก่อนที่สัญญาร่วมลงทุนจะสิ้นสุดลง โดยให้คำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและความต่อเนื่องในการดำเนินกิจการ
ของรัฐเพื่อเสนอให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาเสนอต่อคณะกรรมการ และให้คณะกรรมการพิจารณา
เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ดำเนินกิจการของรัฐภายหลังสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุดโดยการให้เอกชนร่วมลงทุน และหากปรากฏว่าโครงการมีมูลค่าตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๓ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการเสมือนหนึ่งเป็นโครงการใหม่ และให้เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนตามหมวด ๔ การเสนอโครงการ โดยให้เสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการตามรายละเอียดในมาตรา ๒๔ (๔) (๕) และ (๖)

๙.๘ หมวด ๘ กองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

๙.๘.๑ กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการเสนอโครงการที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ การจัดทำผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ และการจ้างที่ปรึกษา (มาตรา ๔๙)

มาตรา ๔๙ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในกระทรวงการคลังเรียกว่า “กองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ” เพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการเสนอโครงการที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ การจัดทำผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการและการจ้างที่ปรึกษา

๙.๘.๒ กำหนดองค์ประกอบของกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (มาตรา ๕๐)

มาตรา ๕๐ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๒) ค่าธรรมเนียมการขายเอกสารการประมูล ค่าธรรมเนียมการประเมินข้อเสนอการร่วมลงทุน และค่าธรรมเนียมการลงนามในสัญญาร่วมลงทุน

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการดำเนินงานของกองทุน

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้กองทุน

(๕) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

เงินและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเข้ากองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง

๙.๘.๓ กำหนดกรณีให้นำเงินของกองทุนไปใช้จ่ายได้เท่าที่จำเป็น (มาตรา ๕๑)

มาตรา ๕๑ เงินของกองทุนให้นำไปใช้จ่ายได้เท่าที่จำเป็นในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) การสำรวจข้อมูลและจัดทำหรือปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์

(๒) การว่าจ้างที่ปรึกษาตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๗

(๓) ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน

๙.๘.๔ กำหนดให้นำเงินของกองทุนฝักกระถวงการคลังหรือธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด (มาตรา ๕๒)

มาตรา ๕๒ เงินของกองทุนให้นำฝักกระถวงการคลังหรือธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

๙.๘.๕ กำหนดให้มีคณะกรรมการกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (มาตรา ๕๓)

มาตรา ๕๓ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการกองทุน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการกองทุน

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจเป็นกรรมการกองทุนและเลขานุการ และข้าราชการในสำนักงานที่ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจแต่งตั้งหนึ่งคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๙.๘.๖ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุน (มาตรา ๕๔)

มาตรา ๕๔ คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำกับดูแลการบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการขอรับจัดสรรเงินจากกองทุน

(๓) พิจารณาอนุมัติการใช้เงินกองทุนตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๔) ออกระเบียบหรือคำสั่งเกี่ยวกับการบริหารกิจการของกองทุน หลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บรักษาและจ่ายเงินของกองทุน ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน และค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน

ให้นำมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการกองทุนโดยอนุโลม

๙.๘.๗ กำหนดให้บัญชีของกองทุนให้ถือตามปีงบประมาณ และการบัญชีของกองทุนให้จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐตามที่กระทรวงการคลังกำหนด (มาตรา ๕๕)

มาตรา ๕๕ บัญชีของกองทุนให้ถือตามปีงบประมาณ และการบัญชีของกองทุนให้จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

๙.๘.๘ กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนรายงานผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกองทุนต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง (มาตรา ๕๖)

มาตรา ๕๖ ให้คณะกรรมการกองทุนรายงานผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกองทุนต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

๙.๘.๙ กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำงบการเงิน เพื่อแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกองทุนเสนอสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี (มาตรา ๕๗)

มาตรา ๕๗ ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำงบการเงิน เพื่อแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกองทุนเสนอสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้คณะกรรมการกองทุนส่งงบการเงินที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบแล้ว พร้อมกับรายงานการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

๙.๙ หมวด ๙ บทเบ็ดเตล็ด

๙.๙.๑ กำหนดให้คณะกรรมการจัดทำประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการที่มีวงเงินมูลค่าต่ำกว่าที่กำหนดในมาตรา ๒๓ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ (มาตรา ๕๘)

มาตรา ๕๘ ให้คณะกรรมการจัดทำประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการที่มีวงเงินมูลค่าต่ำกว่าที่กำหนดในมาตรา ๒๓ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ ทั้งนี้ หากสำนักงานเห็นว่าโครงการที่จะให้เอกชนร่วมลงทุนใดมีมูลค่าต่ำกว่าที่กำหนดในมาตรา ๒๓ แต่เป็นโครงการที่มีความสำคัญหรือสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์และสมควรดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สำนักงานเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อกำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดังกล่าวดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ โดยนำมาตรา ๒๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๙.๙.๒ กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดส่งสำเนาสัญญาร่วมลงทุนและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการต่อสำนักงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ลงนามในสัญญาร่วมลงทุนหรือมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาร่วมลงทุนแล้ว เพื่อประโยชน์ในการจัดทำระบบฐานข้อมูลสัญญาร่วมลงทุน (มาตรา ๕๙)

มาตรา ๕๙ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำระบบฐานข้อมูลสัญญาร่วมลงทุน ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดส่งสำเนาสัญญาร่วมลงทุนและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการต่อสำนักงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ลงนามในสัญญาร่วมลงทุนหรือมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาร่วมลงทุนแล้ว

๙.๙.๓ กำหนดให้ในกรณีที่ปรากฏต่อสำนักงานว่า โครงการใดมิได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๔ การเสนอโครงการ หรือหมวด ๕ การดำเนินโครงการ ให้สำนักงานแจ้งให้หน่วยงานเจ้าของโครงการนั้นชี้แจงข้อเท็จจริงและแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสมเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาสั่งการ (มาตรา ๖๐)

มาตรา ๖๐ ในกรณีที่ปรากฏต่อสำนักงานว่า โครงการใดมิได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๔ การเสนอโครงการ หรือหมวด ๕ การดำเนินโครงการ ให้สำนักงานแจ้งให้หน่วยงานเจ้าของ

โครงการนั้นชี้แจงข้อเท็จจริงและแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสมสอดคล้องต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาสั่งการ
 ทั้งนี้ ให้พิจารณาถึงความต่อเนื่องในการให้บริการสาธารณะและผลกระทบต่อประชาชนด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรยกเลิกหรือแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน ให้เสนอขอความเห็นชอบ
 ต่อคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่คณะกรรมการให้ดำเนินการตามสัญญาร่วมลงทุนต่อไปโดยไม่มีการแก้ไขหรือมีการแก้ไข
 สัญญาร่วมลงทุนตามวรรคสองแล้ว ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๖ การกำกับดูแลและติดตามผล มาใช้บังคับ
 แก่การดำเนินการต่อไป

๙.๙.๔ กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๓ ต้องเป็นบุคคล
 ในบัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ที่สำนักงานจัดทำขึ้นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศ
 กำหนด (มาตรา ๖๑)

มาตรา ๖๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๓ ต้องเป็นบุคคลในบัญชีรายชื่อ
 ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ที่สำนักงานจัดทำขึ้นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

๙.๙.๕ กำหนดให้การว่าจ้างที่ปรึกษาตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๗ หากหน่วยงาน
 เจ้าของโครงการมิได้รับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินหรือมีงบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินการ
 หน่วยงานเจ้าของโครงการอาจขอรับจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อเป็นค่าจ้างที่ปรึกษาได้ (มาตรา ๖๒)

มาตรา ๖๒ การว่าจ้างที่ปรึกษาตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๗ หากหน่วยงานเจ้าของ
 โครงการมิได้รับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินหรือมีงบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินการ หน่วยงานเจ้าของ
 โครงการอาจขอรับจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อเป็นค่าจ้างที่ปรึกษาได้

การขอรับจัดสรรเงินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกองทุน
 กำหนด

๙.๙.๖ กำหนดให้ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการได้รับจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อจ้าง
 ที่ปรึกษาตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๗ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการนำส่งเงินค่าธรรมเนียม
 การขายเอกสารการประมูล ค่าธรรมเนียมการประเมินข้อเสนอการร่วมลงทุน และค่าธรรมเนียมการลงนาม
 ในสัญญาร่วมลงทุนตามมาตรา ๓๒ วรรคสอง เข้ากองทุนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้รับเงินค่าธรรมเนียม
 (มาตรา ๖๓)

มาตรา ๖๓ ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการได้รับจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อจ้างที่ปรึกษาตาม
 มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๗ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการนำส่งเงินค่าธรรมเนียมการขายเอกสาร
 การประมูล ค่าธรรมเนียมการประเมินข้อเสนอการร่วมลงทุน และค่าธรรมเนียมการลงนามในสัญญาร่วมลงทุน
 ตามมาตรา ๓๒ วรรคสอง เข้ากองทุนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้รับเงินค่าธรรมเนียม

๙.๙.๗ กำหนดให้คณะกรรมการประกาศกำหนดลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้ร่วมลงทุน ในกิจการของรัฐและบุคคลที่ไม่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษา โดยเอกชนหรือบุคคลที่มีลักษณะดังกล่าว ไม่มีสิทธิได้รับคัดเลือกเป็นคู่สัญญาร่วมลงทุนในกิจการของรัฐหรือได้รับการแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษา ตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี (มาตรา ๖๔)

มาตรา ๖๔ ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐและบุคคลที่ไม่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษา โดยเอกชนหรือบุคคลที่มีลักษณะดังกล่าว ไม่มีสิทธิได้รับคัดเลือกเป็นคู่สัญญาร่วมลงทุนในกิจการของรัฐหรือได้รับการแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

เอกชนและบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงกรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของเอกชนและบุคคลดังกล่าวด้วย

๙.๙.๘ กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ คณะกรรมการคัดเลือก คณะกรรมการกำกับดูแล คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ คณะอนุกรรมการและผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๑๗ ได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี (มาตรา ๖๕)

มาตรา ๖๕ ให้คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ คณะกรรมการคัดเลือก คณะกรรมการกำกับดูแล คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ คณะอนุกรรมการและผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๑๗ ได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

๙.๑๐ หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ

๙.๑๐.๑ กำหนดให้กรรมการในคณะกรรมการ หรือคณะกรรมการคัดเลือก หรือคณะกรรมการกำกับดูแลผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๓๖ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๔๔ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๑๕ ต้องระวางโทษ (มาตรา ๖๖)

มาตรา ๖๖ กรรมการในคณะกรรมการ หรือคณะกรรมการคัดเลือก หรือคณะกรรมการกำกับดูแลผู้ใด ฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๓๖ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๔๔ วรรคสี่ ประกอบกับมาตรา ๑๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๙.๑๑ บทเฉพาะกาล

๙.๑๑.๑ กำหนดให้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้รัฐมนตรีเสนอร่างประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ เพื่อขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี และให้ดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ออกประกาศดังกล่าว (มาตรา ๖๗)

มาตรา ๖๗ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้รัฐมนตรีเสนอร่างประกาศ พักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ เพื่อขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี และให้ดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ออกประกาศ ดังกล่าว

ให้ดำเนินการออกกฎกระทรวงและประกาศที่จำเป็นต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๙.๑๑.๒ กำหนดให้ในกรณีที่มีการเสนอโครงการในช่วงระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้นำหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาบังคับใช้โดยอนุโลม (มาตรา ๖๘)

มาตรา ๖๘ ในกรณีที่มีการเสนอโครงการในช่วงระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้นำหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และเมื่อดำเนินการออกกฎกระทรวงและประกาศที่จำเป็นต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้แล้วให้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

๙.๑๑.๓ กำหนดให้โครงการใดอยู่ระหว่างการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ถือว่าเป็นโครงการที่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖๙)

มาตรา ๖๙ โครงการใดอยู่ระหว่างการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ถือว่าเป็นโครงการที่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) โครงการที่อยู่ในระหว่างขั้นตอนตามหมวด ๒ การเสนอโครงการ หรือหมวด ๓ การดำเนินโครงการ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวดดังกล่าวต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ และให้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) โครงการที่อยู่ในระหว่างขั้นตอนตามหมวด ๔ การกำกับดูแลและติดตามผลแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการประสานงานตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการกำกับดูแลโครงการดังกล่าวต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัตินี้

๙.๑๑.๔ กำหนดให้ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ จัดทำแนวทางการดำเนินกิจการของรัฐภายหลังจากสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุด โดยเปรียบเทียบการดำเนินกิจการของรัฐกรณีที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการเอง กรณีให้เอกชนเข้าร่วมลงทุน และกรณีให้เอกชนรายเดิมเข้าร่วมลงทุน เสนอกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป เว้นแต่โครงการดังกล่าวยังเหลือระยะเวลาตามสัญญาร่วมลงทุนเกินกว่าห้าปีให้นำมาตรา ๔๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๗๐)

มาตรา ๗๐ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ จัดทำแนวทางการดำเนินกิจการของรัฐภายหลังจากสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุด โดยเปรียบเทียบการดำเนินกิจการของรัฐกรณีที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการเอง กรณีให้เอกชนเข้าร่วมลงทุน และกรณีให้เอกชนรายเดิมเข้าร่วมลงทุน เสนอกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป เว้นแต่โครงการดังกล่าวยังเหลือระยะเวลาตามสัญญาร่วมลงทุนเกินกว่าห้าปีให้นำมาตรา ๔๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๙.๑๑.๕ กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการที่ได้ทำสัญญาให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ และยังคงอยู่ในระหว่างการดำเนินงานตามโครงการ จัดส่งสำเนาสัญญา และรายงานการประชุมของคณะกรรมการประสานงานตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อสำนักงานภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๗๑)

มาตรา ๗๑ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการที่ได้ทำสัญญาให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ และยังคงอยู่ในระหว่างการดำเนินงานตามโครงการ จัดส่งสำเนาสัญญา และรายงานการประชุมของคณะกรรมการประสานงานตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อสำนักงานภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๙.๑๑.๖ กำหนดให้ในกรณีที่ปรากฏว่าโครงการใดต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่มิได้ดำเนินการหรือดำเนินการไม่ถูกต้องหรือครบถ้วนในขั้นตอนใดโดยยังไม่มี การดำเนินการระงับข้อพิพาทตามสัญญาหรือยื่นฟ้องต่อศาล ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสม ซึ่งรวมถึงการยกเลิกการแก้ไขสัญญาและการให้สัญญามีผลใช้บังคับต่อไป (มาตรา ๗๒)

มาตรา ๗๒ ในกรณีที่ปรากฏว่าโครงการใดต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่มิได้ดำเนินการหรือดำเนินการไม่ถูกต้องหรือครบถ้วนในขั้นตอนใดโดยยังไม่มี การดำเนินการระงับข้อพิพาทตามสัญญาหรือยื่นฟ้องต่อศาล

ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเจ้าสังกัด เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ และให้มีผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการ ซึ่งเป็นข้าราชการ พนักงานหรือผู้บริหารของหน่วยงานเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อพิจารณากำหนด แนวทางการดำเนินการที่เหมาะสม ซึ่งรวมถึงการยกเลิก การแก้ไขสัญญาและการให้สัญญามีผลใช้บังคับต่อไป

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งเสนอผลการพิจารณาและความเห็นต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัด เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการ ทั้งนี้ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง มาประกอบการพิจารณาด้วย

ให้นำมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร
เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๑. สรุปประเด็นและผลการพิจารณาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ
 ร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. เสนอโดย
 คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี

๑.๑ ประเด็นสำคัญที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ

๑) ความจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ฉบับนี้ เพื่อกำกับดูแลการให้เอกชน
 มาร่วมทำงานกับภาครัฐและร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เป็นการลดภาระทางการเงินและความเสี่ยง
 ในการลงทุนของภาครัฐ ซึ่งประเทศไทยได้มีพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือ
 ดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ บังคับใช้อยู่ แต่เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้มีข้อบกพร่อง
 หลายประการ กล่าวคือ

(๑) ความล่าช้าของโครงการเพราะจะต้องมีการดำเนินการทำตามขั้นตอน
 ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวโดยใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๑๘ เดือน หรือปีครึ่ง โดยขั้นตอนทั้งหมด
 มี ๓ ขั้นตอน ประกอบด้วย

๑. การเสนอโครงการ ซึ่งในการเสนอโครงการนั้นมีวิธีการสลับซ้ำซ้อน
 ยุ่งยาก เนื่องจากต้องมีการพิจารณาโครงการว่ามีวงเงินไม่ถึงหนึ่งพันล้านบาทหรือไม่ ถ้าโครงการนั้น
 มีวงเงินหนึ่งพันล้านบาทแต่ไม่เกินห้าพันล้านบาทจะมีวิธีการแบบหนึ่ง ถ้าหากเกินห้าพันล้านบาท
 จะมีวิธีการอีกแบบหนึ่งซึ่งไม่เหมือนกัน กล่าวคือ ต้องมีการศึกษาที่เหมาะสมตามข้อกำหนด
 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. การดำเนินโครงการ

๓. การกำกับดูแลและติดตามผล

(๒) ความซ้ำซ้อนของโครงการ เนื่องจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชน
 เข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่มีแผนยุทธศาสตร์และแผนแม่บท
 ในการพัฒนาโครงการในเชิงบูรณาการ ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนของโครงการ ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้
 จะต้องขจัดปัญหาความล่าช้าและความซ้ำซ้อนให้ได้

๒) การที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้เพิ่มขั้นตอนเป็น ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การตั้งคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

๒. การเสนอโครงการ

๓. การดำเนินโครงการ

๔. การกำกับดูแลและติดตามผล

๕. การแก้ไขสัญญาและการทำสัญญาใหม่

จะเห็นได้ว่าการเพิ่มขึ้นขั้นตอนการตั้งคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐเพื่อกำหนดแผนแม่บท ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโครงการ เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน และมีการเพิ่มขึ้นขั้นตอนการแก้ไขสัญญาและการทำสัญญาใหม่ขึ้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการแก้ไขสัญญาในอนาคตที่อาจเกิดขึ้นได้เพราะสัญญาบางครั้งมีระยะเวลายาวนาน อาจมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งในพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่มีการบัญญัติถึงการแก้ไขสัญญาว่าจะทำได้อย่างไร ทำให้เอกชนไม่ต้องการร่วมลงทุนกับภาครัฐ เมื่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดขั้นตอนไว้ชัดเจนในการแก้ไขสัญญาว่าจะต้องดำเนินการอย่างไร และมีหลักเกณฑ์กำหนดเงื่อนไขที่แน่นอนทำให้เอกชนที่จะมาร่วมลงทุนกับรัฐมีความเสี่ยงน้อยลง การลงทุนระหว่างรัฐกับเอกชนมีความโปร่งใสมากขึ้น

๓) ร่างมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดบทนิยาม “รัฐวิสาหกิจ” “หน่วยงานอื่นของรัฐ” และ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ไว้ ทั้งนี้ เห็นว่าควรมีการระบุให้ชัดเจนว่าหน่วยงานใดเป็นส่วนราชการหน่วยงานของรัฐบ้างที่ต้องอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัตินี้ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการตีความที่จะหลีกเลี่ยงไม่ใช้พระราชบัญญัตินี้

๔) ด้วยเหตุที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีหลักเกณฑ์บางประการที่ไม่ชัดเจนทำให้ภาคเอกชนส่วนใหญ่ไม่ต้องการที่จะลงทุนกับรัฐบาลภายใต้กรอบพระราชบัญญัตินี้ อีกทั้งกระบวนการพิจารณาและขั้นตอนในการอนุมัติเห็นชอบใช้ระยะเวลายาวนานไม่คุ้มค่าที่ภาคเอกชนจะมาร่วมลงทุน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. นี้ขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนกับภาครัฐเพื่อจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ อันเป็นการประหยัดงบประมาณของภาครัฐด้วย

๕) ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้มีบทบัญญัติห้ามไม่ให้กรรมการคนใดคนหนึ่ง ซึ่งเป็นคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ คณะกรรมการคัดเลือกหรือคณะกรรมการกำกับดูแล ภายในระยะเวลา ๒ ปี นับแต่วันพ้นจากตำแหน่งเป็นกรรมการผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษา หรือถือหุ้นเกินร้อยละ ๐.๕ ของทุนที่ชำระแล้วของบริษัทเอกชนที่ได้รับเลือกให้เข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (ร่างมาตรา๑๕) เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดการมีผลประโยชน์ทับซ้อน

๖) การที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีการกำหนดจำนวนวงเงินมูลค่าโครงการในการลงทุนไว้ โดยต้องมีวงเงินหรือทรัพย์สินตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป จึงทำให้เอกชนพยายามทำโครงการให้มีมูลค่าวงเงินมิให้ถึงหนึ่งพันล้านบาทเพื่อจะได้ไม่ต้องอยู่ภายใต้พระราชบัญญัตินี้ที่จะต้องปฏิบัติตาม โดยมีการแบ่งย่อยโครงการเพื่อไม่ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ เพราะพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีความล่าช้าและไม่ครอบคลุม ไม่มีมาตรฐานเดียวกัน อยากทราบว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีการกำหนดจำนวน

วงเงินของโครงการไว้หรือไม่ หากมีการกำหนดไว้ยังคงเป็นจำนวนหนึ่งพันล้านบาทเหมือนเดิม หรือควรเปลี่ยนแปลงไปเพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินโครงการและให้เอกชนเข้ามาร่วมลงทุนได้อย่างโปร่งใส มีความคล่องตัว ซึ่งจำนวนวงเงินหนึ่งพันล้านบาทนั้นถือเป็นการลงทุนขนาดใหญ่ ดังนั้น ควรให้มีการสนับสนุนการลงทุนขนาดกลางด้วย เพื่อจะได้มีการพัฒนาโครงการในต่างจังหวัด และต่างประเทศต่อไป

๗) การเสนอโครงการตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะมีการตั้งคณะกรรมการดูแลและเสนอโครงการที่เรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ” ดังนั้น การเลือกคณะกรรมการจึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นเพราะคณะกรรมการฯ ชุดนี้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาโครงการ ดังนั้นควรให้ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการต้องเป็นผู้มีเวลาทำงานอย่างเต็มที่มิใช่เป็นผู้มีอำนาจที่ไม่มีเวลาทำงานเนื่องจากมีงานอื่นเป็นจำนวนมาก เพราะจะทำให้ไม่สามารถดำเนินโครงการได้อย่างรวดเร็ว

๘) เมื่อพิจารณาถึงขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินงานทั้ง ๕ ขั้นตอนนั้น เริ่มตั้งแต่การตั้งคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ การเสนอโครงการ การดำเนินโครงการ การกำกับดูแลและติดตามผล การแก้ไขสัญญาและการทำสัญญาใหม่ อยากทราบว่า จะใช้เวลาแต่ละขั้นตอนเป็นระยะเวลาเท่าไร ประหยัดเวลากว่าพระราชบัญญัติเดิมหรือไม่ เนื่องจากขั้นตอนการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังคงมีความยุ่งยากซับซ้อน สับสน อาจไม่สามารถช่วยให้ประหยัดเวลาได้ จึงควรมีการระบุเวลาในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนว่า จะต้องให้เสร็จภายในเวลาเท่าไรเพื่อจะได้ไม่เกิดปัญหาเรื่องความล่าช้า

๙) ร่างมาตรา ๗๑ ของพระราชบัญญัตินี้แสดงให้เห็นว่าเป็นการทำให้บริษัทเอกชนที่ต้องรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่ต้องรับโทษ เนื่องจากมาตราดังกล่าวกำหนดว่าในกรณีที่ปรากฏว่าโครงการใดต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่มิได้ดำเนินการหรือดำเนินการไม่ถูกต้องหรือครบถ้วนในขั้นตอนใดโดยยังไม่มี การดำเนินกระบวนการระงับข้อพิพาทตามสัญญาหรือยื่นฟ้องต่อศาล ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัด แต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่งเป็นผู้พิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสม รวมถึง การยกเลิก แก้ไขสัญญาและให้สัญญามีผลใช้บังคับต่อไป ซึ่งถือได้ว่าเป็นการนิรโทษกรรมเช่นนี้ เป็นการถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
ตอบชี้แจงสรุปได้ ดังนี้

๑. เรื่องเงื่อนไข การดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีการกำหนดเวลาว่าต้องใช้เวลาน้อย ๑๘ เดือน

ตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้ายอนุมัติโครงการ แต่กรณีการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้
สภาฯจะใช้เวลาเพียง ๑ ใน ๓ ของระยะเวลาดังกล่าว ซึ่งถือว่าเป็นระยะเวลาที่สั้นกว่าพระราชบัญญัติเดิม

๒. เรื่องการตีความ กรณีหากมีประเด็นปัญหาต่างๆหรือมีการแก้ไขสัญญา
ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้มีคณะกรรมการหนึ่งซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานในการพิจารณา
แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้

๓. เรื่องนิรโทษกรรม การที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มีความคิดเห็นแสดงความกังวลว่า
ร่างมาตรา ๗๑ จะนำไปสู่การนิรโทษกรรมโครงการที่มีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น ขอยืนยันว่า
มาตราดังกล่าวมิได้มีความประสงค์ที่จะยกเว้นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้แต่เพียงว่า
หากการที่ได้ปฏิบัติไปแล้วยังคงสามารถดำเนินการต่อไปได้ก็ให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

ดังนั้น หากร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ผ่านการพิจารณาของรัฐสภา จะนำไปสู่
โอกาสที่จะสร้างความเจริญของประเทศ และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญด้วย

ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ด้วยคะแนนเสียง ๓๐๙ เสียง ไม่รับหลักการ (ไม่มี)
งดออกเสียง ๓ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง (ไม่มี) และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ
จำนวน ๓๑ คน เพื่อพิจารณา มีกำหนดการแปรญัตติภายใน ๓๐ วัน

๒. สรุปประเด็นและผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สอง

๒.๑ ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ

หลังจากที่คณะกรรมการวิสามัญ ได้รายงานผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว
มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายในชั้นพิจารณาในวาระที่สอง พิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา
สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แสดงความคิดเห็น ดังนี้

๑. ร่างมาตรา ๘ กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุน
ในกิจการของรัฐ ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้ถือว่ามีความสำคัญเพราะมีอำนาจหน้าที่กำหนดความเห็น
ด้านนโยบายและพิจารณาเลือกให้เอกชนร่วมลงทุน ดังนั้น การที่คณะกรรมการแก้ไขจำนวน
ผู้ทรงคุณวุฒิจากเดิมจำนวนไม่เกิน ๕ คน เป็นจำนวนไม่เกิน ๗ คนนั้น เห็นว่าสัดส่วนนี้ไม่เหมาะสม

๒. ร่างมาตรา ๑๐ ว่าด้วยเรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของคณะกรรมการนโยบาย
ให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ การที่คณะกรรมการได้แก้ไข (๖) ว่า เป็นหรือเคยเป็น
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่ง

ทางการเมืองอื่น เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และ (๗) เป็นหรือเคยเป็น ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี เห็นว่า เป็นการแก้ไขที่ไม่ถูกต้องเพราะไม่ควรมีการตั้งข้อรังเกียจนักการเมือง เนื่องจากส่วนใหญ่แล้วบุคคล เหล่านี้เป็นคนดีและมีความมุ่งมั่นต้องการช่วยเหลือประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ควรเปิด โอกาสให้นักการเมืองเข้ามามีส่วนร่วม

๓. ร่างมาตรา ๑๒ การที่คณะกรรมการแก้ไข ร่างมาตรา ๑๒ (๖) เป็นว่า คณะรัฐมนตรีให้ออก โดยตัดเหตุผลที่กำหนดไว้ในร่างเดิมที่ว่าเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความ ประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ เท่ากับว่าคณะรัฐมนตรีให้ออกด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ได้ เมื่อคณะรัฐมนตรีต้องการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องพ้นจากตำแหน่งไป จึงเป็นการใช้อำนาจ ตามอำเภอใจตามความต้องการของคณะรัฐมนตรี ซึ่งไม่ควรเป็นเช่นนี้เพราะจะทำให้คณะรัฐมนตรี เป็นที่ถูกรหาได้

กรรมการตอบชี้แจง สรุปได้ดังนี้

๑. ร่างมาตรา ๘ การที่คณะกรรมการกำหนดให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกิน ๗ คนนั้น เนื่องจากเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฯ เดิมที่กำหนดไว้ ไม่เกิน ๕ คน เป็นจำนวนที่น้อยเกินไป ดังนั้น เพื่อให้มีการถ่วงดุลอำนาจกันได้ จึงควรกำหนด สัดส่วนคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นจำนวนไม่เกิน ๗ คน

๒. ร่างมาตรา ๑๐ การที่คณะกรรมการแก้ไขร่างมาตรา ๑๐ (๖) และ (๗) นั้น เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ที่ไม่ต้องการให้มีฝ่ายการเมืองเข้าไปเกี่ยวข้อง กล่าวคือ ไม่ต้องการให้นักการเมืองเข้าไปแทรกแซงเกี่ยวข้องกับการลงทุนในโครงการต่าง ๆ จึงควร มีการกำหนดให้บุคคลผู้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองระยะหนึ่ง ก่อนและเห็นว่า ๑ ปีเป็นระยะเวลาที่เหมาะสม

๓. ร่างมาตรา ๑๒ (๖) การที่คณะกรรมการแก้ไข โดยตัดส่วนเหตุผลที่กำหนดไว้ ว่าเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ เนื่องจากเหตุผล ดังกล่าวจะต้องมีการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อศาลซึ่งการพิสูจน์ทำได้ยาก อีกทั้ง การแต่งตั้งกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐนั้นมีมาตรา ๙ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้ง ดังนั้น จึงมีความสอดคล้องกับมาตรา ๑๒ (๖) นี้ ที่ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจให้ออก

๒.๒. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สองชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ
พ.ศ.

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	ไม่มีการแก้ไข
คำปรารภ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕	ไม่มีการแก้ไข
หมวด ๑ บททั่วไป	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๖	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๗	ไม่มีการแก้ไข
หมวด ๒ คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ	ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๘

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ อัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินห้าเจ็ดคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เป็นกรรมการและเลขานุการ และข้าราชการในสำนักงานที่ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจแต่งตั้งอีกไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๙

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ ต้องมีสัญชาติไทยและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นบุคคลสัสสงสรวทหรือเคยเป็นบุคคลสัสสงสรวททุจริตเป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๒) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษเป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๓) เป็นทนายความหรือทนายความเคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๔) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
- (๕) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือจากหน่วยงานเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่
- (๖) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี
- (๗) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๗) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๑

มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ สองปี โดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ พ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ แต่ทั้งนี้ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๒

มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๐

(๕) ขาดการประชุมของคณะกรรมการเกินสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๖) คณะรัฐมนตรีให้ออก พระราชกฤษฎีกาว่าด้วย วิธีราชประชานุเคราะห์

หรือชئونคราวสวรรคต

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๓

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๔

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๕

มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๑๕ ภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง ห้ามมิให้กรรมการ ตามมาตรา ๘ หรือเป็นกรรมการ ผู้มีส่วนรวมในทรัพย์สิน หรือที่ปรึกษา หรือที่ถือหุ้นเกินร้อยละ สิบของกองทุนที่ชำระแล้วของเอกชนที่คณะกรรมการได้อนุมัติให้ทรัพย์สินในโครงการของรัฐหรือได้ทำสัญญาว่าจ้างลงทุนกับหน่วยงานของรัฐหรือในระหว่างที่ตนดำรงตำแหน่ง กรรมการไม่ได้กระทำการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นกรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาในกิจการของเอกชนที่ ได้รับคัดเลือกให้ร่วมลงทุนในโครงการที่คณะกรรมการได้ให้ความเห็นชอบหลักการในระหว่างที่ตนดำรงตำแหน่งกรรมการ

(๒) เข้าถือหุ้นในเอกชนตาม (๑) เป็นจำนวนเกินร้อยละศูนย์จุดห้าของทุนที่ชำระ แล้ว

การที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการเป็นกรรมการ ผู้มีอำนาจ ในการจัดการ หรือที่ปรึกษา หรือถือหุ้นเกินร้อยละศูนย์จุดห้าของทุนที่ชำระแล้วของ นิติบุคคล ที่เอกชนตามวรรคหนึ่งได้ถือหุ้นในนิติบุคคลดังกล่าวอยู่เกินร้อยละห้า หรือของ นิติบุคคล ที่ถือหุ้นในเอกชนตามวรรคหนึ่งเกินร้อยละห้า

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๖

มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) ให้ความเห็นชอบหลักการโครงการที่จะให้เอกชนร่วมลงทุนและการดำเนินโครงการตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

(๓) พิจารณาเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางด้านการเงินหรือการคลังในการสนับสนุนให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐต่อคณะรัฐมนตรี

(๔) พิจารณานุมัติหรือคัดค้านชี้ขาดการไม่ใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล

ตามมาตรา ๓๗

(๕) ให้คำแนะนำหรือความเห็นต่อรัฐมนตรีก่อนมีการตราพระราชกฤษฎีกา

ตามมาตรา ๗

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการที่มีวงเงินมูลค่าต่ำกว่าที่กำหนดในมาตรา ๒๓ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามมาตรา ๕๗

- (๗) ออกประกาศตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้
 (๘) จัดทำรายงานตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้
 (๙) วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
 (๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็น
 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๗ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๘ มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจรับผิดชอบงานธุรการ
 ของคณะกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์เสนอต่อคณะกรรมการ
 (๒) ศึกษาและวิเคราะห์โครงการและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

ให้ความเห็นชอบ

(๓) จัดทำร่างมาตรการหรือแนวทางด้านการเงินหรือการคลังในการสนับสนุน
 ให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐเสนอต่อคณะกรรมการ

(๔) จัดทำร่างประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการ
 ของรัฐในโครงการที่มีมูลค่าต่ำกว่าที่กำหนดในมาตรา ๒๓ เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการใน
 กรณีไม่ใช่วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูลตามมาตรา ๓๓

(๕) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในกรณีไม่ใช่วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล
 จัดทำร่างประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐในโครงการที่มี
 มูลค่าต่ำกว่าที่กำหนดในมาตรา ๒๓ เสนอต่อคณะกรรมการตามมาตรา ๕๗

(๖) ร่วมมือทางด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนา กับหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานวิจัย
 และพัฒนา และองค์กรเอกชนทั้งในและต่างประเทศที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการร่วมลงทุนในกิจการ
 ของรัฐ เพื่อสับสนุนหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการร่วมลงทุนของประเทศไทยและดำเนินการให้มีการ
 พัฒนาศักยภาพบุคลากรในหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้มีความรู้ และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติตาม
 พระราชบัญญัตินี้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๗) ศึกษา วิจัย พัฒนาและจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับการให้เอกชนร่วมลงทุนใน
 กิจการของรัฐ เพื่อเผยแพร่ ให้ความรู้ และคำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ และบุคคลทั่วไปเพื่อส่งเสริม
 และสร้างความเข้าใจในการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

(๘) พิจารณาและวางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) รายงานปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ต่อ
คณะกรรมการ

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็น
อำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่คณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือคณะกรรมการมอบหมาย

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ
หมวด ๓ แผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุน ไม่มีการแก้ไข
ในกิจการของรัฐ

มาตรา ๑๙ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๐ มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๒๐ ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเสนอ
กรอบนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐในความรับผิดชอบของกระทรวงต่อ
คณะกรรมการตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำ
แผนยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการ

กรอบนโยบายที่แต่ละกระทรวงเสนอ ให้แสดงภาพรวม ลักษณะของโครงการ
และลำดับความสำคัญของกิจการของรัฐในความรับผิดชอบของกระทรวงที่จำเป็นหรือเหมาะสม
ที่จะมีการให้เอกชนร่วมลงทุน

ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐ
และเขตชนสาธารณะที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๑ มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๒๑ เมื่อคณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ตามมาตรา ๑๙ แล้ว
ให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์ในราชกิจจานุเบกษา
ต่อไป

แผนยุทธศาสตร์ที่ประกาศใช้ให้มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐในการจัดทำ
และเสนอโครงการที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ โดยคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการต้องยึดถือ
แผนยุทธศาสตร์เป็นหลักในการพิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการ

ในกรณีที่**มีทวงงวัเป็นสมคว**ต้องปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ คณะรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้คณะกรรมการหรือคณะกรรมการอาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบให้ดำเนินการปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ได้ และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วให้ประกาศแผนยุทธศาสตร์ที่ปรับปรุงแล้วในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการธิการ

มาตรา ๒๒ ไม่มีการแก้ไข

หมวด ๔ การเสนอโครงการ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๓ มีการแก้ไข

คณะกรรมการธิการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๒๓ โครงการที่มีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไปหรือมูลค่าที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวงต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณมูลค่าของโครงการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ **รัฐสภา**วิคณะกรรมการประกาศกำหนด

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการธิการ

มาตรา ๒๔ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๕ มีการแก้ไข

คณะกรรมการธิการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๒๕ หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำรายงานผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ และที่ปรึกษาต้องจัดทำรายงานเป็นเอกเทศตามรายละเอียดที่คณะกรรมการกำหนดในมาตรา ๒๔ และสาระสำคัญอื่น ๆ ที่ที่ปรึกษาเห็นสมควร และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการส่งรายงานของที่ปรึกษาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตามมาตรา ๒๖ ด้วย

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษาให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ให้สำนักงาน**สวส**จัดให้มีบัญชีรายชื่อที่ปรึกษาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคสองที่ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการธิการ

มาตรา ๒๖

มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๒๖ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อพิจารณา ทศน์ให้ความเห็นชอบ โดยต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสัปดาห์นับแต่วันที่ได้รับการเสนอเรื่องจากหน่วยงานเจ้าของโครงการ แล้วให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอสำนักงานต่อไป

ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาโครงการให้แล้วเสร็จภายในหกสัปดาห์ นับแต่วันที่ได้รับผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ สทศสำนักงานอาจขอให้หน่วยงานเจ้าของโครงการปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดของโครงการหรือจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม และหากการดำเนินการดังกล่าวทำให้มีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการให้สอดคล้องกัน ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการไปในคราวเดียวกัน และเสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาให้ความเห็นชอบการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการจัดส่งต่อสำนักงานตามระยะเวลาที่สำนักงานกำหนด

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๗

มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๒๗ เมื่อสำนักงานได้รับผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการตาม มาตรา ๒๖ แล้ว ให้สำนักบริหารงานและให้ตรวจเห็นประกอบผลทศศศึกษาและวิเคราะห์โครงการ โดยขอตรวจเห็นจากสำนักบริหารงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบพิจารณา และในกรณีเป็นโครงการที่ใช้งบประมาณแผ่นดิน ให้ขอตรวจเห็นจากสำนักงบประมาณด้วย

ในกรณีที่สำนักบริหารงานเห็นด้วยกับโครงการ ให้สำนักบริหารงานเสนอผลทศศศึกษาและวิเคราะห์โครงการ พร้อมด้วยข้อสรุปและเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา ให้ตรวจเห็นชอบในหลักการของโครงการต่อไป ทั้งนี้ สำนักบริหารงานต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสัปดาห์นับแต่วันที่ได้ออกข้อสรุปและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการครบถ้วน

ในกรณีที่สำนักบริหารงานเห็นสมควรให้มีกรรพวิชัยบูรณ์ขอรายละเอียดของโครงการ ให้แจ้งต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการ และเมื่อหน่วยงานเจ้าของโครงการได้ขยับปรับปรุงผลทศศศึกษาและวิเคราะห์โครงการแล้ว ให้เสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาที่อนงคชข้อสรุปและเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังสำนักบริหารงาน

ในกรณีที่สภามหาวิทยาลัยเห็นด้วยกับโครงการ ให้สภามหาวิทยาลัยเห็นชอบ
และสภามหาวิทยาลัยเห็นด้วยกับโครงการไม่เห็นด้วยกับโครงการ ให้เสนอ
คณะกรรมการพิจารณาตัดสินต่อไปและเอกสารที่เกี่ยวข้องครบถ้วน ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ถ้าสำนักงานเห็นด้วยกับโครงการ ให้เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความ
เห็นชอบในหลักการของโครงการต่อไป

(๒) ถ้าสำนักงานไม่เห็นด้วยกับโครงการ ให้แจ้งความเห็นต่อรัฐมนตรีกระทรวง
เจ้าสังกัดและหน่วยงานเจ้าของโครงการ และหากรัฐมนตรีเจ้าสังกัดไม่เห็นด้วยกับความเห็นของ
สำนักงาน ให้เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาคัดค้านต่อไป

ในการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการตาม (๑) หรือ (๒) ให้มีความเห็นของสำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอประกอบการ
พิจารณาไปพร้อมกัน และในกรณีที่โครงการนั้นจะต้องมีการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน
ให้มีความเห็นของสำนักงานประมาณการพิจารณาด้วย

ให้สำนักงานพิจารณาโครงการตามมาตรฐานนี้ ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่
ได้รับผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการและเอกสารที่เกี่ยวข้องครบถ้วน หากพ้นกำหนดเวลา
ดังกล่าวให้ถือว่าสำนักงานเห็นด้วยกับโครงการ

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการธิการ

มาตรา ๒๗/๑

คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่

คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่ ดังนี้

มาตรา ๒๗/๑ หากโครงการใดจะต้องมีการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน
หรืองบประมาณของหน่วยงานเจ้าของโครงการ หรือจะต้องมีการก่อหนี้โดยการกู้หรือการค้ำประกัน
โดยกระทรวงการคลัง เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบหลักการ
ของโครงการแล้ว ให้เสนอโครงการนั้นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการและวงเงิน
งบประมาณรายจ่ายหรือวงเงินที่จะใช้ในการก่อหนี้ของโครงการนั้น ทั้งนี้ ให้ถือว่าการอนุมัติของ
คณะรัฐมนตรีเป็นการอนุมัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่
กรณี

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการเพิ่มขึ้นใหม่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๘

มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่สำนักงานเห็นว่าหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการของรัฐที่แผนยุทธศาสตร์กำหนดว่าสมควรให้ออกชนมีส่วนร่วมในการลงทุน แต่หน่วยงานของรัฐนั้นมิได้เสนอโครงการเพื่อให้ออกชนร่วมลงทุน ให้สำนักงานประเมินความเป็นไปได้เบื้องต้นในการจัดทำโครงการเพื่อให้ออกชนร่วมลงทุนและประสานกับหน่วยงานของรัฐนั้นเพื่อให้ออกชนร่วมลงทุน และเมื่อหน่วยงานของรัฐนั้นในฐานะหน่วยงานเจ้าของโครงการได้จัดทำผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการครบถ้วนตามมาตรา ๒๔ แล้ว ให้เสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาก่อนเสนอสำนักงาน และให้นำมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๗/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่สำนักงานเห็นว่าโครงการใดมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากกว่าหนึ่งหน่วยงาน และตกลงกันไม่ได้ ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณากำหนดหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบกิจการของรัฐที่จะให้ออกชนร่วมลงทุนมากที่สุดเป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนั้น

ในการประเมินความเป็นไปได้ในการจัดทำโครงการตามวรรคหนึ่ง สำนักงานอาจว่าจ้างที่ปรึกษาซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕ ก็ได้

การว่าจ้างที่ปรึกษาตามวรรคสาม หากสำนักงานมิได้รับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินหรือมีงบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินการ สำนักงานอาจขอรับจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อเป็นค่าจ้างที่ปรึกษาได้

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๘

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๐

ไม่มีการแก้ไข

หมวด ๕ การดำเนินโครงการ

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๑

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๒

มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๓๒ เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการใดแล้วหรือ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติกรณีความมาตรา ๒๗/๑ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำร่างประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมลงทุน ร่างขอบเขตของโครงการ และร่างสัญญาร่วมลงทุนในส่วนของโครงการที่เป็นภาระให้ออกชนเข้าร่วมลงทุนต่อไป

หน่วยงานเจ้าของโครงการอาจว่าจ้างที่ปรึกษาซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดเพื่อจัดทำร่างประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมลงทุนร่างขอบเขตของโครงการ และร่างสัญญาร่วมลงทุนได้

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๓ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๔ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๕ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๖ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๗ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๘ มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๓๘ การประกาศเชิญชวนให้เอกชนร่วมลงทุนครั้งใด ถ้ามีผู้เสนอเพียงรายเดียวหรือหลายราย แต่เสนอถูกต้องตามรายการในเอกสารข้อเสนอร่วมลงทุนเพียงรายเดียว หากคณะกรรมการคัดเลือกเห็นว่ารัฐจะได้ประโยชน์ก็ให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ต่อไปได้

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๙ มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๓๙ ภายในสิบห้าวันนับแต่เมื่อได้ผลการคัดเลือกเอกชน และผลการเจรจา และทว่าได้จัดทำร่างสัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนที่ได้รับคัดเลือกให้ร่วมลงทุนแล้วเสร็จ ให้คณะกรรมการคัดเลือกดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) นำผลการคัดเลือกเอกชน ประเด็นที่เจรจาต่อเรื่องผลประโยชน์ของรัฐ ร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ผ่านการเจรจากับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกให้ร่วมลงทุนและเอกสารที่เกี่ยวข้องเสนอสำนักงาน โดยให้สำนักงานเสนอความเห็นเกี่ยวกับผลการคัดเลือกเอกชนและภาวะการเงินการคลังภาครัฐและส่งความเห็นและเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับผลการคัดเลือกเอกชนจากคณะกรรมการคัดเลือก และ

(๒) ส่งร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ผ่านการเจรจากับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกให้ร่วมลงทุนให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณา โดยให้สำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินการให้แล้วเสร็จและเสนอร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ตรวจพิจารณาแล้วต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างสัญญาร่วมลงทุน

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๐	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔๑	ไม่มีการแก้ไข
หมวด ๖ การกำกับดูแลและติดตามผล	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔๒	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔๓	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔๔	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔๕	ไม่มีการแก้ไข
หมวด ๗ การแก้ไขสัญญาและการทำสัญญาใหม่	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔๖	มีการแก้ไข
คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้	

มาตรา ๔๖ ในกรณีต้องมีการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอเหตุผลและความจำเป็นในการขอแก้ไขต่อคณะกรรมการกำกับดูแลเพื่อพิจารณา

ในกรณีที่คณะกรรมการกำกับดูแลพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนในส่วนที่มีสาระสำคัญ ให้คณะกรรมการกำกับดูแลพิจารณาแล้วแจ้งต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อทราบต่อไป

ในกรณีที่คณะกรรมการกำกับดูแลพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องเสนอประเด็นที่ขอแก้ไข **คสช.หรือพรรคการเมืองที่ระดมหรือพิทักษ์** ผลกระทบจากการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน และรายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อคณะกรรมการกำกับดูแลพิจารณาด้วย และถ้าคณะกรรมการกำกับดูแลเห็นด้วยกับการแก้ไข ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการส่งร่างสัญญาร่วมลงทุนให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณา ก่อนส่งความเห็นของคณะกรรมการกำกับดูแลพร้อมทั้งร่างสัญญาร่วมลงทุนฉบับใหม่ที่สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณาแล้วไปยังรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดลักษณะการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ

หน่วยงานเจ้าของโครงการอาจว่าจ้างที่ปรึกษาซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดเพื่อให้คำปรึกษาในการพิจารณาแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนได้

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๗	ไม่มีการแก้ไข
หมวด ๘ กองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุน ในกิจการของรัฐ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔๘	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔๙	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕๐	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕๑	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕๒	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕๓	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕๔	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕๕	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕๖	ไม่มีการแก้ไข
หมวด ๙ บทเบ็ดเตล็ด	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕๗	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕๘	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕๙	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๖๐	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๖๑	มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๖๑ การว่าจ้างที่ปรึกษาตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๖ หากหน่วยงานเจ้าของโครงการมิได้รับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินหรือมีงบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินการ หน่วยงานเจ้าของโครงการอาจขอรับจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อเป็นค่าจ้างที่ปรึกษาได้

การขอรับจัดสรรเงินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ๒๕ วรรค ๒๕ วรรค ๒๖ หรือ วรรค ๒๖ หรือเป็นบุคคลหรือคณะบุคคลเสียก็ได้

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๖๒

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการได้รับจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อจ้างที่ปรึกษาตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๖ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการนำส่งเงินค่าธรรมเนียมการขายเอกสารการประมูล ค่าธรรมเนียมการประเมินข้อเสนอการร่วมลงทุน และค่าธรรมเนียมการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง เข้ากองทุนภายในสิบสี่วัน นับแต่วันที่ได้รับเงินค่าธรรมเนียม

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๖๓

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๖๓ ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดลักษณะของเอกชนและที่ปรึกษาที่ไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐหรือและบุคคลที่ไม่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษา โดยเอกชนและที่ปรึกษาหรือบุคคลที่มีลักษณะดังกล่าวไม่มีสิทธิได้รับคัดเลือกเป็นคู่สัญญาร่วมลงทุนในกิจการของรัฐหรือได้รับการแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

เอกชนและที่ปรึกษาบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงกรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของเอกชนและที่ปรึกษาบุคคลดังกล่าวด้วย

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๖๔

ไม่มีการแก้ไข

หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๕

ไม่มีการแก้ไข

บทเฉพาะกาล

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๖

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๗

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๘

มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๖๘ โครงการโคอยู่ระหว่างการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้แก้ไขแก้ไขได้ถือว่าเป็นโครงการที่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) โครงการที่อยู่ในระหว่างขั้นตอนตามหมวด ๒ การเสนอโครงการ หรือหมวด ๓ การดำเนินโครงการ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวดดังกล่าวต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ และให้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) โครงการที่อยู่ในระหว่างขั้นตอนตามหมวด ๔ การกำกับดูแลและติดตามผล แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการประสานงานตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการกำกับดูแลโครงการดังกล่าวต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัตินี้

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๖๙

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๗๐

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๗๑

ไม่มีการแก้ไข

เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในวาระที่สอง พิจารณาเรียงตามลำดับมาตราเสร็จแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๐^๖ โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำ แต่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ตามที่คณะกรรมการฯ พิจารณาเสร็จแล้ว จึงเป็นอันจบการพิจารณาในวาระที่สอง ต่อจากนั้นที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม

^๖ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๐ กำหนดว่า

“เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๒๙ จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดไม่ได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่าขัดแย้งกันอยู่”

๓. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สาม

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่สาม เห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. โดยลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง ๓๘๐ เสียง ไม่เห็นชอบ (ไม่มี) งดออกเสียง ๑ เสียง ไม่ลงคะแนนเสียง (ไม่มี)

ข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการ

ร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. คณะกรรมการธิการได้ตั้งข้อสังเกตของคณะกรรมการเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณา ดังนี้

(๑) แม้ว่าจะได้มีการยกเว้นมิให้ใช้บังคับพระราชบัญญัติกับการให้ประทานบัตรตามกฎหมายว่าด้วยแร่ เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวได้บัญญัติกระบวนการให้ประทานบัตรในขั้นตอนต่าง ๆ พร้อมกับกำหนดผลประโยชน์ที่ต้องจ่ายให้แก่รัฐไว้ด้วยแล้วก็ตาม แต่โดยที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติบางส่วนมีความล้าสมัยและไม่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน จึงสมควรที่จะมีการพิจารณาแก้ไขหรือปรับปรุงพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ เพื่อให้การพิจารณาให้ประทานบัตรแร่มีมาตรฐานและขั้นตอนในการพิจารณาที่โปร่งใส ชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้

(๒) การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐในบางโครงการนั้น อาจจะต้องมีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ เช่น การทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้น รัฐบาลจึงควรเร่งรัดผลักดันให้การดำเนินการตามกฎหมายอื่นสอดคล้องกับระยะเวลาตามแนวทางยุทธศาสตร์ในเรื่องนี้ ที่จะมีการกำหนดขึ้น เพื่อมิให้เกิดความล่าช้าจนเกินสมควร อันจะทำให้บรรลุถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐที่ประสงค์จะให้โครงการพื้นฐานที่จำเป็นแก่เศรษฐกิจและสังคม และเป็นประโยชน์ต่อประชาชนสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว รวมทั้งจะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนมีความสนใจที่จะเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐมากยิ่งขึ้นด้วย

(๓) เพื่อประโยชน์ในการใช้งบประมาณในโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากที่สุด รัฐบาลจึงควรพิจารณารูปแบบการดำเนินโครงการและการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนอย่างรอบคอบ โดยคำนึงถึงภาระต้องงบประมาณ และผลกระทบต่ออัตราค่าบริการที่จะเรียกเก็บจากประชาชนผู้ใช้บริการ โดยเฉพาะกรณีโครงการร่วมลงทุนที่มีการก่อสร้างขนาดใหญ่ ควรหลีกเลี่ยงรูปแบบการจ้างเหมาออกแบบรวมก่อสร้าง (Design and Build) หรือดำเนินการเฉพาะในส่วนที่มีความจำเป็นเนื่องจากรูปแบบดังกล่าวไม่มีแบบรายละเอียดของโครงการที่ชัดเจน ซึ่งอาจทำให้ค่าใช้จ่ายโครงการสูงเกินสมควร จนเป็นภาระต่อประชาชนผู้ใช้บริการ

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการด้วยคะแนนเสียง ๓๗๘ เสียง ไม่เห็นชอบ (ไม่มี) งดออกเสียง ๑ เสียง ไม่ลงคะแนนเสียง (ไม่มี)

คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย*

๑. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ.

๒. ส่วนราชการผู้เสนอ

กระทรวงการคลังโดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

๓. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๓.๑ ปัญหาที่ต้องการแก้ไขและความจำเป็นในการทำภารกิจ

เนื่องจากปรากฏข้อเท็จจริงว่าโครงการที่ให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐตามนัยแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ (พ.ร.บ. ร่วมทุนฯ) ประสบปัญหาในการดำเนินการเป็นอย่างมาก จนเป็นเหตุให้ต้องนำเรื่องเข้าหารือต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้หลายโครงการไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดในกฎหมาย หรือความเห็นทางกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่วางหลักไว้ โดยมีประเด็นปัญหาหลักดังนี้

๓.๑.๑ ความชัดเจนเกี่ยวกับขอบเขตการใช้บังคับพระราชบัญญัติ (Clarity of scope and standard)

๓.๑.๒ การกำหนดขั้นตอนและให้มีหน่วยงานร่วมพิจารณา (Procedure)

๓.๑.๓ หลักเกณฑ์และขั้นตอนในการแก้ไขปรับปรุงสัญญาร่วมทุนฯ (Contract amendment)

๓.๑.๔ ความเกี่ยวข้องระหว่างการใช้ร่วมโดยปกติและการเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Normal private participation in state undertaking : Public-private partnerships)

๓.๑.๕ หน่วยงานกลางที่มีหน้าที่กำหนดมาตรฐาน สนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและปรับปรุงศักยภาพของภาครัฐ ตลอดจนการวินิจฉัยตีความอย่างเป็นระบบ (Central agency)

๓.๒ วัตถุประสงค์ของภารกิจ (ร่างมาตรา ๖)

๓.๒.๑ เพิ่มประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการดำเนินกิจการของรัฐด้านต่าง ๆ อย่างยั่งยืน และมีสมดุล และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยกำหนดให้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดกิจการของรัฐที่จำเป็นหรือเหมาะสมต่อการให้เอกชนร่วมลงทุนและแนวทางการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในรูปแบบต่างๆ ในกิจการของรัฐทั้งที่เป็นโครงการเชิงเศรษฐกิจและสังคมซึ่งจะ

* ที่มา: สำนักกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง ข้อมูล ณ วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๕.

ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

๓.๒.๒ กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการที่จะดำเนินกิจการของรัฐ วิเคราะห์และเปรียบเทียบ ความคุ้มค่าและประสิทธิภาพระหว่างการลงทุนโดยรัฐและการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนเพื่อ การดำเนินกิจการของรัฐเป็นไปโดยคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและ ผู้รับบริการ

๓.๒.๓ ปรับปรุงหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการร่วมลงทุนระหว่างหน่วยงานเจ้าของโครงการ และเอกชนในกิจการของรัฐให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความ โปร่งใสและมีการตรวจสอบการดำเนินการที่เกี่ยวข้องโดยหน่วยงานต่างๆ

๓.๒.๔ กำหนดให้มีกลไกและหลักเกณฑ์ในการส่งเสริมและสนับสนุนเอกชนให้เข้าร่วม ลงทุนในกิจการของรัฐ

๓.๒.๕ จัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อทำหน้าที่กำหนดมาตรฐาน กำกับดูแล ส่งเสริม และ สนับสนุนการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน วินิจฉัยปัญหาและวางแนวทางหรือวิธีปฏิบัติเพื่อป้องกันปัญหา ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนพัฒนาระบบวินัยการเงินการคลังของประเทศในการให้ เอกชนร่วมลงทุนเพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินและการคลังของประเทศในระยะยาว และเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยงานและบุคลากรของรัฐในการวิเคราะห์ความจำเป็นและความเสี่ยง ของโครงการและการกำกับดูแลโครงการ

๓.๓ เป้าหมายในการจัดทำภารกิจ (ร่างมาตรา ๗)

การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐซึ่งเป็นการให้สิทธิกับเอกชนในการดำเนินกิจการ ของรัฐเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยเอกชนเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมดหรือบางส่วนในการหาเงินทุน การลงทุน และการบริหารจัดการโครงการโดยต้องดำเนินการภายใต้หลักการ ดังต่อไปนี้

๓.๓.๑ ประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการดำเนินกิจการและการใช้ทรัพยากรของรัฐ

๓.๓.๒ การเคารพสิทธิและประโยชน์ของผู้รับบริการและเอกชนผู้ให้บริการ

๓.๓.๓ ไม่มีการฟ้องถ่ายอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายหรือการเป็นเจ้าของงานไปยัง เอกชน

๓.๓.๔ การยึดถือวินัยการเงินการคลังในการทำและกำกับดูแลสัญญา

๓.๓.๕ ความโปร่งใสในกระบวนการตัดสินใจที่เกี่ยวข้อง

๓.๓.๖ การจัดสรรความเสี่ยงที่เหมาะสมตามความสามารถของคู่สัญญาในการบริหารความเสี่ยง

๓.๓.๗ การส่งเสริมการแข่งขันอย่างเป็นธรรมระหว่างเอกชนที่ประสงค์จะร่วมลงทุน

๓.๓.๘ ความยั่งยืนทางการคลังและประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจจากการดำเนินโครงการ

๔. มาตรการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์

๔.๑ จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (ร่างมาตรา ๙-๑๐)

เพื่อให้ภาครัฐมีมาตรการในการกำกับดูแลการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐที่ชัดเจน และมีเอกภาพ สามารถกำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ โดยให้สิทธิกับเอกชน เข้ามามีบทบาทในการดำเนินกิจการของรัฐเพื่อพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจัดตั้ง

คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (PPP Committee) ซึ่งเป็นคณะกรรมการระดับชาติ เพื่อทำหน้าที่ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐซึ่งเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ตลอดจนกำกับดูแลให้การเสนอโครงการและการดำเนินโครงการโดยหน่วยงานของรัฐต่างๆ ให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๔.๑.๑ องค์ประกอบคณะกรรมการจำนวนไม่เกิน ๑๕ คน (ร่างมาตรา ๙)

(๑) ข้าราชการการเมือง จำนวน ๒ คน ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานกรรมการ

(๒) ข้าราชการประจำ จำนวน ๘ คน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา อัยการสูงสุด อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจเป็นกรรมการและเลขานุการ

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกิน ๕ คน ซึ่งมาจากผู้ที่มีผลงานหรือเคยเป็นปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านที่เป็นประโยชน์ต่อการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนโดยจะต้องแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญด้านการบัญชีการเงิน กฎหมาย การบริหารความเสี่ยงและวิศวกรรมอย่างน้อยด้านละหนึ่งคน

๔.๑.๒ กระบวนการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ร่างมาตรา ๙ วรรค ๔)

กำหนดให้การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจากรายชื่อบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อโดยวิธีการสรรหา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาที่นายกรัฐมนตรีประกาศโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

๔.๑.๓ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๐)

(๑) การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐต่อคณะรัฐมนตรี โดยกำหนดให้คณะกรรมการเป็นผู้รับผิดชอบจัดทำแผนยุทธศาสตร์ซึ่งเป็นแผนระดับชาติและมีระยะเวลาดำเนินการไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) การให้ความเห็นชอบโครงการและดำเนินโครงการที่จะให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐที่มีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่หลักในการให้ความเห็นชอบโครงการทั้งจากหน่วยงานของรัฐ สคร. หรือภาคเอกชนที่มีความสนใจเข้าร่วมลงทุน เป็นผู้เสนอ โดยพิจารณาบนพื้นฐานของความสอดคล้องต่อแผนยุทธศาสตร์ที่ได้จัดทำขึ้น

(๓) การเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางด้านการเงินหรือการคลังในการสนับสนุนเอกชนให้ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อสนับสนุนการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยคณะกรรมการสามารถเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางด้านการเงินหรือการคลัง โดยอาศัยกลไกของกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐหรือแนวทางอื่นที่เหมาะสมได้

(๔) การให้ความเห็นชอบแนวทางการคัดเลือกเอกชนและกำกับดูแลโครงการที่มีมูลค่าต่ำกว่าหนึ่งพันล้านบาท นอกเหนือจากการทำหน้าที่ให้ความเห็นชอบโครงการหรือดำเนินโครงการที่จะให้

เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐที่มีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไปแล้ว คณะกรรมการยังมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการที่มีวงเงินมูลค่าต่ำกว่าหนึ่งพันล้านบาทเพื่อให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาเป็นแนวทางในการดำเนินการ ทั้งนี้ องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ปรากฏตามแผนภูมิดังนี้

แผนภูมิที่ ๑: คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (PPP Committee)

๔.๒ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (ร่างมาตรา ๑๙ - ๒๐)

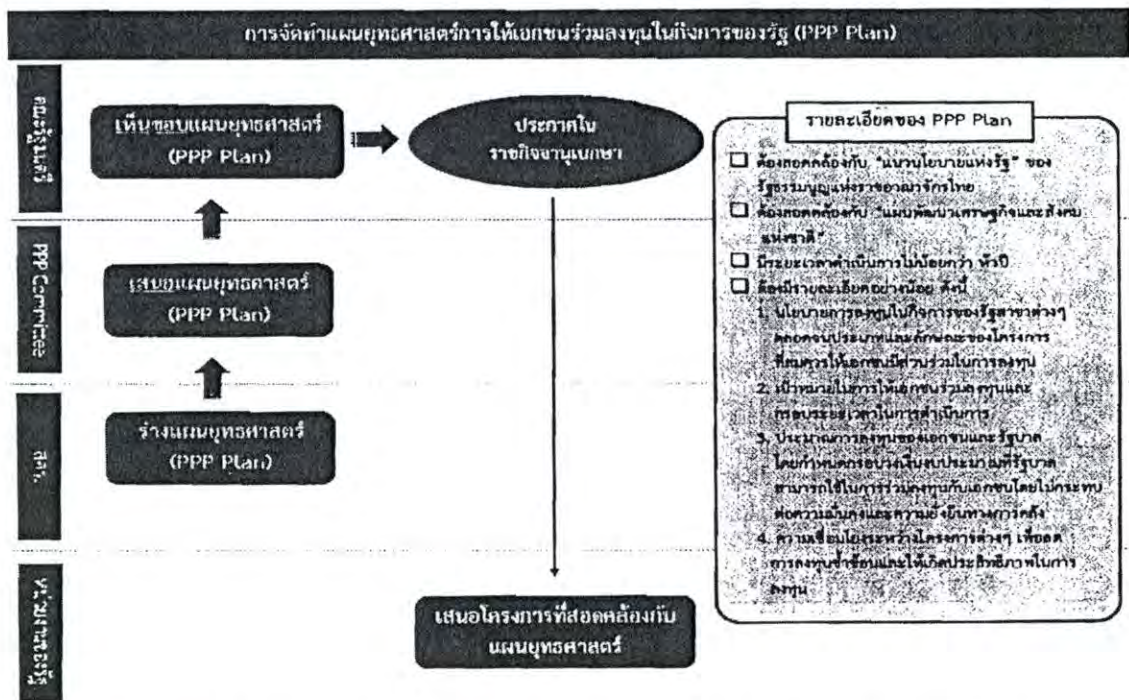
กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐมีหน้าที่ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เพื่อกำหนดแนวนโยบายการลงทุนในกิจการของรัฐที่สอดคล้องกับบทบัญญัติว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีระยะเวลาดำเนินการไม่น้อยกว่าห้าปีและมีรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งรวมถึงหัวข้อดังต่อไปนี้ (ร่างมาตรา ๑๙)

(๑) นโยบายการลงทุนในกิจการของรัฐในสาขาต่าง ๆ ตลอดจนประเภทและลักษณะของโครงการที่สมควรให้เอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุนโดยให้กำหนดความสำคัญและเร่งด่วนรวมทั้งลำดับการดำเนินโครงการต่าง ๆ โดยพิจารณาขีดความสามารถในการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

(๒) เป้าหมายในการให้เอกชนร่วมลงทุนและกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

(๓) ประมาณการลงทุนของเอกชนและรัฐบาล โดยให้กำหนดกรอบเงินงบประมาณที่รัฐบาลสามารถใช้ในการร่วมลงทุนกับเอกชนโดยไม่กระทบต่อความมั่นคงและความยั่งยืนทางการคลังของประเทศในแต่ละปีงบประมาณด้วย

(๔) ความเชื่อมโยงระหว่างโครงการต่างๆ เพื่อลดการลงทุนซ้ำซ้อนและมีประสิทธิภาพในการลงทุน โดยในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์แล้ว ให้นายกรัฐมนตรีเสนอแผนยุทธศาสตร์เพื่อรายงานให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเพื่อทราบและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์ในราชกิจจานุเบกษา โดยเมื่อประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์แล้ว ให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งถือว่าแผนยุทธศาสตร์เป็นนโยบายของรัฐบาลในการจัดทำและเสนอโครงการที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์และให้คณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการยึดถือแผนยุทธศาสตร์เป็นหลักในการพิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการ โดยมีรายละเอียดปรากฏตามแผนภูมิดังนี้

แผนภูมิที่ ๒: การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (PPP Plan)

๕. หน่วยงานและผู้ดำเนินการตามภารกิจ

๕.๑ คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (PPP Committee) ซึ่งมีหน้าที่หลักใน ๒ เรื่อง คือ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐซึ่งเป็นแผนระดับชาติตามที่กำหนดในข้อ ๔.๒ และหน้าที่ในการกำกับดูแลการเสนอและดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว โดยคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดในข้อ ๔.๑

๕.๒ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (ร่างมาตรา ๑๘)

เพื่อให้การให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยเหมาะสม อีกทั้งเพื่อให้ภารกิจในด้านต่าง ๆ ที่จะต้องดำเนินการให้ครบถ้วนภายใต้กรอบของกฎหมาย ทั้งในด้านการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐซึ่งเป็นแผนระดับชาติ ความจำเป็นในการกำกับการลงทุนเพื่อพัฒนาประเทศด้วยการให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในการลงทุนในกิจการของรัฐเพิ่มขึ้น ตลอดจนการเป็นหน่วยงานกลางในการสนับสนุนการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในด้านต่าง ๆ จึงมีความเหมาะสมที่จะให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจเป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินการเพื่อตอบรับกับมาตรการและภารกิจดังกล่าว โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

หน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

สกร.

1. จัดทำร่างแผน PPP
2. เรียกให้หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนส่งข้อมูลหรือความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา
3. รวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอความเห็นต่อ PPP committee
4. เสนอความเห็นต่อ PPP committee
5. ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและจัดทำมาตรการหรือนวทางด้านการเงินหรือการคลังในการสนับสนุนเอกชนให้ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐเสนอต่อคณะกรรมการ
6. พิจารณาการไม่ใช้วิธีประมูล
7. ออกประกาศตามที่ได้กำหนดในพระราชบัญญัติ/จัดทำร่างกฎกระทรวง/ประกาศ เสนอ PPP committee
8. จัดทำและเผยแพร่แนวทางปฏิบัติต่อหน่วยงานของรัฐและเอกชน และวินิจฉัยปัญหาในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้
9. ประสานกับหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานวิจัยและพัฒนาและองค์กรเอกชนทั้งในและต่างประเทศที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการร่วมลงทุนในกิจการของรัฐเพื่อร่วมมือทางด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนา เพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์และขั้นตอนการร่วมลงทุนของประเทศไทยให้มีความทันสมัยและได้มาตรฐาน
10. ให้ความรู้ทางวิชาการ ให้คำแนะนำในเรื่องการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐแก่หน่วยงานของรัฐต่าง ๆ รวมทั้งเอกชน นักลงทุนและบุคคลทั่วไป
11. จัดทำแนวทางความคิดเลือกเอกชนและกำกับดูแลโครงการที่มีมูลค่าต่ำกว่าที่กำหนดในกฎหมาย
12. ศึกษา วิจัย พัฒนา และจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับการให้เอกชนเข้าร่วมงาน
13. ดำเนินการให้เป็นไปตามมติ PPP Committee

แผนภูมิที่ ๓: หน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

๖. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

โดยที่สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันมีความจำเป็นต้องส่งเสริมให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เพื่อให้บริการสาธารณะและการใช้ทรัพยากรของรัฐเป็นไปอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพและเพื่อเป็นการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่มีการเปิดเสรีด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศต่าง ๆ อีกทั้งสมควรกำหนดกรอบหลักเกณฑ์และขั้นตอนการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐที่มีความโปร่งใสและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและหลักวินัยการเงินการคลัง เพื่อเอื้อต่อการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนกับรัฐและมีมาตรฐานที่ทัดเทียมกับการให้เอกชนร่วมลงทุนกับรัฐของประเทศอื่น และเนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานและดำเนินการในกิจการของรัฐมีหลักเกณฑ์และวิธีการบางประการที่ไม่เหมาะสมและยังขาดขั้นตอนและหลักเกณฑ์บางประการโดยเฉพาะการแก้ไข

เปลี่ยนแปลงสัญญาซึ่งจำเป็นต่อการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐในสภาวะการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๗. ความซ้ำซ้อนของกฎหมาย

- ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

ด้วยข้อจำกัดและประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้ พ.ร.บ. ร่วมทุนฯ กระทรวงการคลัง จึงได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. โดยมีร่างพระราชบัญญัติ มีผลใช้บังคับจะมีผลเป็นการยกเลิก พ.ร.บ. ร่วมทุนฯ จึงไม่มีความซ้ำซ้อนกับกฎหมายดังกล่าว ทั้งนี้ตามร่างพระราชบัญญัติได้มีการกำหนดให้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐซึ่งเป็นแผนระดับชาติในการกำหนดกรอบการพัฒนาประเทศเฉพาะในด้านของการให้สิทธิเอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ โดยแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวจะต้องมีความสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ตลอดจนต้องมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งเป็นกรอบการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ จึงไม่มีประเด็นในเรื่องของความซ้ำซ้อนกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดังกล่าว

๘. ภาระต่อบุคคลและความคุ้มค่า

๘.๑ องค์กรที่จะมีภาระหน้าที่ตามร่างพระราชบัญญัติ

ในหลักการของพระราชบัญญัตินี้ นี้จะไม่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ได้มีการรับรองโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแต่อย่างใด โดยมีองค์กรหลักที่มีภาระหน้าที่ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ดังต่อไปนี้

(๑) หน่วยงานเจ้าของโครงการ ซึ่งหมายความถึง ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมหรือเทียบเท่า รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีความประสงค์จะให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

(๒) กระทรวงเจ้าสังกัด ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการให้ความเห็นชอบและกำกับดูแล การเสนอโครงการของหน่วยงานเจ้าของโครงการที่จะให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

(๓) เอกชน เนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดขั้นตอนรองรับการให้สิทธิกับเอกชน เข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการ โดยให้สิทธิกับเอกชนที่มีความสนใจร่วมลงทุนในกิจการของรัฐตามแผนยุทธศาสตร์ สามารถที่จะจัดทำข้อเสนอหรือแผนการร่วมลงทุนเพื่อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องหรือ เสนอต่อ สคร. เพื่อให้พิจารณาดำเนินการตามขั้นตอนของร่างกฎหมายนี้ ตลอดจนภายหลังจากที่หน่วยงานเจ้าของโครงการได้คัดเลือกเอกชนที่จะเข้าร่วมลงทุนและลงนามในสัญญาแล้ว ให้เอกชนมีหน้าที่ในการจัดทำแผนการปฏิบัติตามสัญญาและแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อส่งให้กับหน่วยงานเจ้าของโครงการ สคร. และคณะกรรมการ

(๔) คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ซึ่งได้แสดงรายละเอียดไว้แล้วในข้อ ๕

๘.๒ ประโยชน์ต่อประชาชนและสังคมส่วนรวม

สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันมีความจำเป็นต้องส่งเสริมให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เพื่อให้บริการสาธารณะและการใช้ทรัพยากรของรัฐเป็นไปอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการ และอำนวยความสะดวกให้ประชาชน และเพื่อเป็นการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่มีการเปิดเสรีด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้การร่วมลงทุนของเอกชนในกิจการของรัฐมีความโปร่งใสและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและหลักวินัยการเงินการคลัง เพื่อเอื้อต่อการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนกับรัฐ และมีมาตรฐานที่ทัดเทียมกับการให้เอกชนร่วมลงทุนกับรัฐของประเทศอื่น

๘.๓ ภาวะและความคุ้มค่าด้านงบประมาณ

การตรากฎหมายนี้เป็นการกำหนดกรอบหลักเกณฑ์ และขั้นตอนการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐให้มีความโปร่งใส และส่งเสริมให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐมากขึ้น พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเสนอข้อเสนอมหรือแผนการร่วมลงทุนได้ ดังนั้น การตรากฎหมายนี้ไม่มีวัตถุประสงค์เป็นการเพิ่มภาระต่อระบบงบประมาณในภาพรวม แต่มุ่งหมายที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการดำเนินกิจการของรัฐด้านต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยการลดภาระงบประมาณของภาครัฐในการลงทุนในกิจการต่าง ๆ และสนับสนุน ส่งเสริมให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการเชิงเศรษฐกิจและสังคม เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และให้ประชาชนได้รับบริการที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้เพื่อให้กลไกการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ราบรื่น อีกทั้งเป็นการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการร่วมลงทุนในกิจการของรัฐเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น ประกอบกับการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐมีวัตถุประสงค์และเป็นมาตรการหลักในการพัฒนาประเทศโดยลดภาระการพึ่งพิงงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด อีกทั้งเพื่อจูงใจให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาประเทศมากขึ้นจึงจำเป็นต้องมีมาตรการบางประการที่จะสนับสนุนกระบวนการดังกล่าวให้บรรลุผลได้โดยสะดวกมากขึ้น จึงได้กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เพื่อเป็นแหล่งทุนของรัฐนอกเหนือจากการใช้งบประมาณแผ่นดินในการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการต่าง ๆ ตลอดจนสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการเสนอโครงการที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การจัดทำผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการและการจ้างที่ปรึกษา โดยให้กองทุนมีฐานะเป็นนิติบุคคลโดยมีรายรับจากค่าธรรมเนียมการขายเอกสารการประมูลและค่าธรรมเนียมการประเมินข้อเสนอการร่วมลงทุน และเงินค่าจ้างที่ปรึกษาที่เอกชนชำระให้กับหน่วยงานเจ้าของโครงการ และให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการกองทุนขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการบริหารและกำกับดูแลกองทุน กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บรักษาและจ่ายเงินของกองทุน ตลอดจนพิจารณาอนุมัติการใช้เงินกองทุนเพื่อประโยชน์ของการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

๙. ความพร้อมของรัฐ

๙.๑ กำลังคน กำลังเงิน และความรู้อ

กระทรวงการคลังโดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจมีความพร้อมที่จะดำเนินการตามมาตรการต่างๆ ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ โดยมีมาตรการรองรับตามบทเฉพาะกาลมาตรา ๖๔

บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีอาจกำหนดให้ส่วนราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ สนับสนุนข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างให้มาช่วยปฏิบัติงานในสำนักงานไปพลางก่อนเป็นการชั่วคราว โดยให้ได้รับเงินเดือนจากสังกัดเดิม แต่ให้อยู่ในบังคับบัญชาของผู้อำนวยการสำนักงาน ทั้งนี้ ไม่เกินกว่าหนึ่งปี นับตั้งแต่จัดตั้งสำนักงานการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนแล้วเสร็จ

๙.๒ ความพร้อมในการสร้างความเข้าใจ และความพร้อมในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติ

ในปัจจุบันมีหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และเพื่อให้เป็นการสร้างความเข้าใจต่อการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติ สคร. จะได้จัดให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการ ตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งจะได้ทำการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น

๑๐. วิธีการทำงานและการตรวจสอบ

๑๐.๑ วิธีการทำงาน

๑๐.๑.๑ การจัดทำ และการดำเนินการตามแผน ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติ คือ คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (PPP Committee) ทำหน้าที่ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เพื่อเสนอขอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี โดยแผนยุทธศาสตร์มีระยะเวลาดำเนินการไม่น้อยกว่าห้าปี และเป็นแผนแม่บทที่สอดคล้องกับแนวนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และแผนพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น โดยมีรายละเอียดตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔

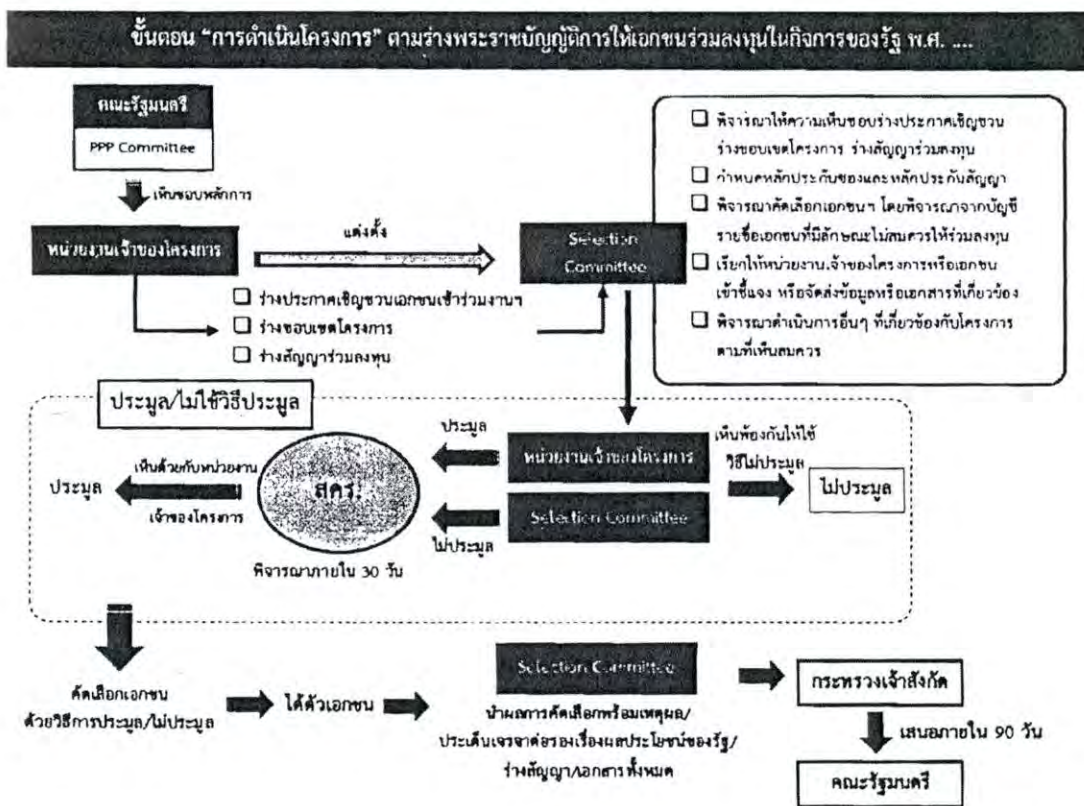
๑๐.๑.๒ การเสนอโครงการ ได้กำหนดกลไกในการเสนอโครงการที่มูลค่าตั้งแต่หนึ่งพัน ล้านบาทขึ้นไปหรือที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวงที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้ออกซึ่ง สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ใน ๓ รูปแบบ ดังนี้

(๑) การเสนอโครงการโดยหน่วยงานเจ้าของโครงการ โดยให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ต่อรัฐมนตรีกระทรวง เจ้าสังกัด และเมื่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดให้ความเห็นชอบโครงการแล้วให้เสนอ สคร. พิจารณาและ นำเสนอคณะกรรมการเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนที่จะดำเนินโครงการ

(๒) การริเริ่มโครงการโดย สคร. ในกรณีที่ สคร. เห็นว่าหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานใดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการกิจการของรัฐที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ แต่หน่วยงานนั้นมิได้ เสนอโครงการ ให้ สคร. ประเมินความเป็นไปได้ในการจัดทำโครงการและประสานกับหน่วยงานของรัฐ นั้นเพื่อให้เสนอโครงการที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ โดยให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าว จัดทำผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ และให้สามารถเสนอต่อ สคร. ได้โดยตรง

(๓) การริเริ่มและเสนอโครงการโดยภาคเอกชนที่มีความสนใจ ในกรณีที่ภาคเอกชน เห็นว่าสามารถจัดทำข้อเสนอหรือแผนการร่วมลงทุนที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ได้ ให้เสนอต่อ หน่วยงานของรัฐ หรือ สคร. เพื่อดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ ได้กำหนดกลไกให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ต้องประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณมูลค่าโครงการ เพื่อให้การคำนวณมูลค่าโครงการ มีมาตรฐานเท่าเทียมกันทั้งระบบ

๑๐.๑.๓ การดำเนินโครงการ เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการ
 ใดแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการร่างประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมลงทุน ร่างขอบเขตของโครงการและ
 ร่างสัญญาร่วมลงทุนที่สอดคล้องกับข้อกำหนดมาตรฐานของสัญญาร่วมลงทุนที่ผ่านการตรวจพิจารณาของ
 สำนักงานอัยการสูงสุด และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกชั้นเพื่อพิจารณา
 ให้ความเห็นชอบร่างประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมลงทุน ร่างขอบเขตของโครงการและร่างสัญญา
 ร่วมลงทุน และดำเนินการคัดเลือกเอกชนโดยใช้วิธีประมูลหรือไม่ประมูลแล้วแต่กรณี และเมื่อได้ผล
 การคัดเลือกแล้ว ให้คณะกรรมการคัดเลือกนำผลการคัดเลือก ประเด็นเจรจาต่อรองเรื่องผลประโยชน์
 ของรัฐ ร่างสัญญาและเอกสารทั้งหมดเสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา
 พร้อมกับเสนอ สคร. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับงบประมาณแผ่นดินที่จะใช้
 ดำเนินโครงการ ทั้งนี้ ได้กำหนดให้มีการว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อสนับสนุนการร่างขอบเขตโครงการ ประเมิน
 ความเสี่ยงและแนวทางการบริหารความเสี่ยงและจัดทำความเห็นประกอบการดำเนินการของหน่วยงาน
 เจ้าของโครงการ โดยมีรายละเอียดตามแผนภูมิดังนี้

แผนภูมิที่ ๔: ขั้นตอน “การดำเนินโครงการ” ตามร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนใน
 กิจการของรัฐ พ.ศ.

๑๐.๑.๔ การกำกับดูแลและติดตาม เมื่อมีการลงนามในสัญญาแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงโครงการ และให้เอกชนจัดทำแผนการปฏิบัติตามสัญญา และแผนบริหารความเสี่ยงโครงการ และจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลขึ้นมาทำหน้าที่ติดตามกำกับดูแลโครงการให้เป็นไปตามที่กำหนดในสัญญา

๑๐.๑.๕ การแก้ไขสัญญาและการทำสัญญาใหม่ กรณีการแก้ไขสัญญาได้กำหนดกลไกเฉพาะในกรณีมีความจำเป็นต้องแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนนอกเหนือจากการแก้ไขที่เป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงไว้แล้วในสัญญาหรือในส่วนที่มีสาระสำคัญตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอเหตุผลผลความจำเป็นในการขอแก้ไข และรายละเอียดต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการกำกับดูแลเพื่อเสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดและเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

กรณีการทำสัญญาใหม่ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำแนวทางการดำเนินงานของรัฐบาลหลังจากสัญญาสิ้นสุดเสนอต่อกระทรวงเจ้าสังกัดอย่างน้อยสองปีก่อนที่สัญญาร่วมลงทุนจะสิ้นสุดลง โดยคำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและความต่อเนื่องในการดำเนินงานของรัฐบาลเพื่อเสนอให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป โดยมีรายละเอียดตามแผนภูมิดังนี้

แผนภูมิที่ ๕ : ขั้นตอน "การแก้ไขสัญญาและการทำสัญญาใหม่" ตามร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ.

๑๐.๑.๖ กองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เพื่อส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ อีกทั้งเพื่อเป็นแหล่งทุนของรัฐนอกเหนือจากการใช้งบประมาณแผ่นดินในการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการต่าง ๆ ตลอดจนสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการเสนอโครงการที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ การจัดทำผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ และการจ้างที่ปรึกษา จึงจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐขึ้นในกระทรวงการคลังโดยให้กองทุนเป็นนิติบุคคล ที่มีเงินทุนเป็นเงินประเดิมจากงบประมาณแผ่นดิน และมีรายรับจากค่าธรรมเนียมการขายเอกสารการประมูล ค่าธรรมเนียมการประเมินข้อเสนอการร่วมลงทุน เงินค่าจ้างที่ปรึกษาที่เอกชนชำระให้กับหน่วยงานเจ้าของโครงการ ตลอดจนเงินบริจาค และดอกผลของเงินกองทุน โดยให้มีคณะกรรมการกองทุนขึ้นมาทำหน้าที่ในการบริหารและกำกับดูแลกองทุนดังกล่าว

๑๐.๑.๗ บทบัญญัติเบ็ดเตล็ด ประกอบด้วยบทบัญญัติในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้คณะกรรมการจัดทำประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการที่มีมูลค่าต่ำกว่าหนึ่งพันล้านบาทเพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดส่งสำเนาสัญญาและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่มีมูลค่าต่ำกว่าหนึ่งพันล้านบาท และกำหนดให้ สคร. จัดทำทำระบบฐานข้อมูลสัญญาร่วมลงทุนซึ่งประมวลและแสดงข้อมูลสัญญาร่วมลงทุนทั้งที่มีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป และมีมูลค่าต่ำกว่าหนึ่งพันล้านบาท

(๓) ให้ สคร. จัดทำบัญชีรายชื่อเอกชนและที่ปรึกษาที่มีลักษณะไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (Blacklist)

(๔) กำหนดโทษกรณีกรรมการที่พ้นจากการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ ผ่าฝืนบทบัญญัติที่กำหนดห้ามมิให้เข้าเป็นกรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ ที่ปรึกษา หรือเป็นผู้ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละศูนย์จุดห้าของทุนที่ชำระแล้วของเอกชนที่คณะกรรมการได้อนุมัติให้เข้าร่วมลงทุน ภายในระยะเวลาสองปีนับแต่พ้นจากตำแหน่ง

๑๐.๑.๘ บทเฉพาะกาล เนื่องจากเป็นการจัดทำร่างกฎหมายขึ้นใหม่อันมีผลเป็นการยกเลิก พ.ร.บ. ร่วมทุนฯ จึงมีความจำเป็นในการตราบทบัญญัติรองรับโครงการที่ได้ดำเนินการตาม พ.ร.บ. ร่วมทุนฯ ให้มาอยู่ภายใต้บังคับของร่างกฎหมายใหม่ ดังนี้

(๑) มาตรการรองรับการดำเนินการตามร่างกฎหมายใหม่

- การจัดทำประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ โดยมีกำหนดระยะเวลาภายในหกสิบวันนับจากวันที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้

- การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีกำหนดระยะเวลาให้มีการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับจากวันที่มีการออกประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการ

- การประชุมคณะกรรมการเพื่อจัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์และประกาศต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติเท่าที่จำเป็นต่อการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบ วันนับจากวันที่เริ่มมีการประชุมคณะกรรมการ

(๒) มาตรการรองรับสำหรับโครงการที่ได้ดำเนินการอย่างถูกต้องและอยู่ระหว่างการดำเนินการตาม พ.ร.บ. ร่วมทุนฯ ในวันที่ร่างพระราชบัญญัติมีผลใช้บังคับแล้ว ให้สามารถดำเนินการต่อไป ดังนี้

- โครงการใดที่ได้เสนอและอยู่ในระหว่างขั้นตอนที่บัญญัติไว้ในหมวด ๒ หรือหมวด ๓ แห่ง พ.ร.บ. ร่วมทุนฯ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวดดังกล่าวต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ และให้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

- โครงการใดที่ได้มีการลงนามในสัญญาแล้วและอยู่ในขั้นตอนที่บัญญัติไว้ในหมวด ๔ แห่ง พ.ร.บ. ร่วมทุนฯ ให้คณะกรรมการประสานงานตามมาตรา ๒๒ แห่ง พ.ร.บ. ร่วมทุนฯ ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการกำกับดูแลโครงการดังกล่าวจนกว่าจะสิ้นปีงบประมาณของหน่วยงานเจ้าของโครงการ และให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลโครงการขึ้นมาทำหน้าที่ต่อไป

๑๐.๒ การตรวจสอบ

คณะกรรมการ เป็นผู้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ และให้ความเห็นชอบหลักการโครงการพิจารณาเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางด้านการเงินหรือการคลังในการสนับสนุนเอกชนต่อ คณะรัฐมนตรี โดยมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ผ่านการคัดเลือกจากกระบวนการสรรหา การตรวจสอบจึงมีความโปร่งใส เนื่องจากมีภาคเอกชนเข้ามาร่วมตรวจสอบด้วย นอกจากนี้ภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่พ้นจากตำแหน่ง คณะกรรมการต่างๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ คณะกรรมการคัดเลือก และคณะกรรมการกำกับ) จะเป็นผู้มีอำนาจในการจัดการ ที่ปรึกษาหรือเป็นผู้ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละศูนย์จุดห้าของทุนที่ชำระแล้วของเอกชนที่ คณะกรรมการได้อนุมัติหลักการให้ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐหรือได้ทำสัญญาร่วมลงทุนกับหน่วยงานเจ้าของโครงการในระหว่างที่ตนดำรงตำแหน่งกรรมการไม่ได้ หากมีการฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินสามแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับด้วย ทั้งนี้ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ และทุกสองปีให้มีการจัดทำรายงานเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี โดยแสดงผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคและความเห็นเพื่อให้มีการแก้ไขหรือป้องกันให้คณะรัฐมนตรีนำรายงานดังกล่าวเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเพื่อทราบด้วย

๑๑. อำนาจการตราอนุบัญญัติ

โดยที่การจัดทำร่างพระราชบัญญัติได้กำหนดกลไกให้มีการตราอนุบัญญัติในสองลักษณะเพื่อให้การดำเนินการตามกฎหมายมีความคล่องตัว ดังนี้

๑๑.๑ กฎกระทรวง

(๑) กำหนดให้มีผู้รักษาการตามกฎหมายมีอำนาจในการตรากฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) กำหนดให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจในการตรากฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเพื่อยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กรณีการให้เอกชนร่วมลงทุนตามกฎหมายที่ได้กำหนดกระบวนการพิจารณาให้เอกชนร่วมลงทุนและมีการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินโครงการไว้ อย่างเพียงพอและเหมาะสมแล้ว

๑๑.๒ ประกาศ

นอกเหนือจากอำนาจในการตราอนุบัญญัติที่เป็นกฎกระทรวงแล้วยังให้นายกรัฐมนตรีและหรือคณะกรรมการแล้วแต่กรณี มีอำนาจในการจัดทำประกาศในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

- (๑) หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
- (๒) การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ
- (๓) หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณมูลค่าของโครงการที่มีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป
- (๔) กำหนดรายละเอียดที่เกี่ยวข้องในการจัดผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการที่จะให้เอกชนร่วมลงทุนซึ่งมีมูลค่าโครงการตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป
- (๕) หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเอกชนที่จะเข้าร่วมดำเนินการโครงการร่วมลงทุน
- (๖) หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำบัญชีรายชื่อเอกชนที่มีลักษณะไม่น่าไว้วางใจให้ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ
- (๗) แบบสัญญามาตรฐานร่วมลงทุน
- (๘) การกำหนดให้โครงการที่มีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไปต้องว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อประเมินหรือบริหารความเสี่ยงในการดำเนินโครงการ และคุณสมบัติของที่ปรึกษาโครงการ

๑๒. แนวทางการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐในต่างประเทศ

ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติได้มีการศึกษา วิเคราะห์ และเปรียบเทียบแนวทางการกำกับดูแลในต่างประเทศ ซึ่งพบว่าในหลายประเทศมีกฎหมายที่สอดคล้องกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติ โดยเฉพาะการกำหนด มาตรการและหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคุณสมบัติและการดำเนินการในการให้เอกชนเข้าร่วมงานและการจัดตั้งหน่วยงานกลางหรือคณะกรรมการที่ทำหน้าที่กำกับดูแลอย่างเป็นระบบ

ประเทศเกาหลี

กฎหมายที่ใช้คือ Act on Public - Private Partnerships in Infrastructure เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรฐานในการดำเนินกิจการที่มีเอกชนเข้าร่วมในกิจการที่มีลักษณะเป็นการร่วมทุนกับภาครัฐ โดยจำแนกตามความสำคัญและมูลค่าของงานในแต่ละโครงการซึ่งจะมีการกำหนดหลักเกณฑ์สำคัญ ได้แก่

- (๑) กำหนดวิธีการในการเข้าร่วมดำเนินกิจการกับภาครัฐ
- (๒) จัดให้มีคณะกรรมการชุดหนึ่ง เรียกว่า PPP review committee คณะกรรมการชุดนี้จัดตั้งด้วยอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (Minister of Strategy and finance) เพื่อกำกับดูแลโครงการที่ให้เอกชนเข้าร่วม คณะกรรมการชุดนี้จะประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และรองรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่าง ๆ ที่ดูแลเกี่ยวกับสาธารณูปโภคพื้นฐาน และบุคลากรจากภาคเอกชนที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการลงทุนอีกไม่เกินแปดคน ทำหน้าที่เกี่ยวกับการวางนโยบายในการลงทุนใน

โครงสร้างพื้นฐาน จัดทำแผนพื้นฐาน ให้ความเห็นชอบโครงการร่วมทุน แต่งตั้งผู้เข้ารับสัมปทาน เป็นต้น และในกรณีจำเป็นอาจจัดให้มีคณะกรรมาธิการอีกชุดหนึ่งซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในด้านที่เกี่ยวข้อง

(๓) จัดให้มีการจัดทำแผนพื้นฐานสำหรับการร่วมลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน (Basic plan for Public-Private Partnerships in Infrastructure) ซึ่งจะมีรายละเอียดนโยบายที่รัฐต้องการในแต่ละด้าน ขอบเขต วิธีการ และเกณฑ์ในการเข้าร่วมลงทุน การบริหารจัดการโครงการ และการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ โดยแผนพื้นฐานนี้มีขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ร่วมลงทุนและยกระดับความสามารถในการแข่งขันในอุตสาหกรรมของประเทศ

(๔) การกำหนดวัตถุประสงค์ ลักษณะของโครงการ และนิยามของการเข้าร่วมกิจการของเอกชนที่ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายฉบับดังกล่าว

(๕) การดำเนินกิจการและแผนงาน ต้องมีการดำเนินการโดยกระทรวงเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ รวมทั้งต้องดำเนินการต่างผ่านคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ที่กฎหมายฉบับดังกล่าวกำหนด

นอกจากนี้ยังมีกฎหมาย Enforcement Decree Of the act on Public-Private Partnerships in Infrastructure ซึ่งบังคับใช้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ (The Minister of Strategy and Finance) โดยเน้นกิจการที่เป็นโครงการขั้นพื้นฐานของประเทศ ให้มีการแต่งตั้ง Operation of committee เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนด

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์และการดำเนินงานในกิจการที่อยู่ภายใต้กฎหมายดังกล่าว ในเรื่อง Request for Proposal ให้เป็นภาระหน้าที่ในการพิจารณาให้ถูกต้องตามกระบวนการ และให้มีรายละเอียดของโครงการตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีคณะกรรมการที่ดำเนินการพิจารณาเรื่องดังกล่าวเป็นการเฉพาะ

(๒) มีการกำหนด Role of Public and Private Infrastructure Investment Management Center PIMAC ทำหน้าที่พิจารณาแผนการดำเนินงาน และตรวจสอบความถูกต้อง รวมถึงการพิจารณาบทลงโทษ ที่เกี่ยวกับการร่วมลงทุนของเอกชนด้วย

๑๓. การรับฟังความคิดเห็น

๑๓.๑ ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๑) การประชุมเชิงปฏิบัติการระหว่างหน่วยงานของไทยและธนาคารโลก (World Bank) ร่วมกับส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจ เกี่ยวกับการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP) ในด้านกฎหมาย และการวิเคราะห์ความเสี่ยงโครงการ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๓

(๒) การประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชนที่มีต่อ พ.ร.บ. ร่วมทุนฯ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๓

(๓) การประชุมร่วมกับธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) เพื่อพิจารณาแนวทางในการปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๓

(๔) การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อความเป็นไปได้ของการลงทุนภาครัฐในรูปแบบ PPPs (The Workshop on public-private partnerships; Korean Experience) เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๔

(๕) การประชุมร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานปรมาณูกรณบญชีกลาง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น ๓ ครั้ง ในวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ และวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

๑๓.๒ จัดให้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดังนี้

(๑) ประชุมรับฟังความคิดเห็นจากภาคราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๔

(๒) ประชุมรับฟังความคิดเห็นจากภาคเอกชน บริษัทที่ปรึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๔

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา*
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๑๒๑๗๒ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ โดยให้รับข้อสรุปผลการพิจารณาร่วมระหว่างหน่วยงานไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้เสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ตรวจสอบพิจารณา โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสำนักงบประมาณ) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจและกรมบัญชีกลาง) และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรจัดทำบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ดังต่อไปนี้

๑. หลักการของร่างพระราชบัญญัติที่กระทรวงการคลังเสนอ

กระทรวงการคลังได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ โดยมีหลักการที่เป็นสาระสำคัญ ๑๐ ประการ ดังนี้

๑.๑ หมวด ๑ บททั่วไป (ร่างมาตรา ๖ - ร่างมาตรา ๘)

กำหนดวัตถุประสงค์และหลักการของร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. และกิจการที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้

๑.๒ หมวด ๒ คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (ร่างมาตรา ๙ - ร่างมาตรา ๑๔)

กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ โดยมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ เช่น การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ การให้ความเห็นชอบหลักการโครงการที่จะให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ การพิจารณาเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางด้านการเงินหรือการคลังในการสนับสนุนเอกชนให้ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐต่อคณะรัฐมนตรี และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) รับผิดชอบงานธุรการ การศึกษาข้อมูลและดำเนินกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ

*ที่มา : คณะกรรมการกฤษฎีกา

๑.๓ หมวด ๓ แผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ
(ร่างมาตรา ๑๙ - ร่างมาตรา ๒๐)

กำหนดให้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เพื่อกำหนดนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ โดยมีระยะเวลาดำเนินการตามแผนไม่น้อยกว่าห้าปี และเสนอแผนยุทธศาสตร์ให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเพื่อทราบและประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ถือว่าแผนยุทธศาสตร์เป็นนโยบายของรัฐบาลในการจัดทำและเสนอโครงการ และยึดถือแผนยุทธศาสตร์เป็นหลักในการพิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการ

๑.๔ หมวด ๔ การเสนอโครงการ (ร่างมาตรา ๒๑ - ร่างมาตรา ๒๗)

กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการเสนอโครงการ โดยโครงการที่มีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไปหรือที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวง ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการริเริ่มเสนอโครงการโดย สคร. และภาคเอกชนที่มีความสนใจร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการที่ประสงค์จะดำเนินโครงการเองทั้งหมดโดยไม่มีการให้เอกชนร่วมลงทุนต้องเปรียบเทียบต้นทุน ความเสี่ยงและความคุ้มค่าในการดำเนินการกับกรณีที่จะให้เอกชนร่วมลงทุนตามหลักเกณฑ์และรูปแบบที่คณะกรรมการประกาศกำหนดและขั้นตอนการดำเนินการดังกล่าว

๑.๕ หมวด ๕ การดำเนินโครงการ (ร่างมาตรา ๒๘ - ร่างมาตรา ๓๖)

เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการร่างประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมลงทุน ร่างขอบเขตของโครงการและร่างสัญญาร่วมลงทุนที่สอดคล้องกับข้อกำหนดมาตรฐานของสัญญาร่วมลงทุนที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานอัยการสูงสุด และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกขึ้นเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ พร้อมกับเสนอ สคร. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับงบประมาณแผ่นดินที่จะใช้ดำเนินโครงการ

๑.๖ หมวด ๖ การกำกับดูแลและติดตามผล (ร่างมาตรา ๓๗ - ร่างมาตรา ๔๑)

เมื่อมีการลงนามในสัญญาแล้ว กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงโครงการ และให้เอกชนจัดทำแผนการปฏิบัติตามสัญญาและแผนการบริหารความเสี่ยงโครงการ และจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลขึ้นมาทำหน้าที่ติดตามกำกับดูแลโครงการให้เป็นไปตามที่กำหนดในสัญญา

๑.๗ หมวด ๗ การแก้ไขสัญญาและการทำสัญญาใหม่ (ร่างมาตรา ๔๒ - ร่างมาตรา ๔๓)

(๑) การแก้ไขสัญญา (ร่างมาตรา ๔๒)

เมื่อมีความจำเป็นต้องแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอเหตุผลและความจำเป็นในการขอแก้ไข ประเด็นที่ขอแก้ไข ผลประโยชน์ของรัฐที่จะลดลงหรือเพิ่มขึ้น ผลกระทบจากการแก้ไขสัญญาและรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อคณะกรรมการ

กำกับดูแลพิจารณา หากคณะกรรมการกำกับดูแลเห็นด้วยกับการแก้ไขให้แจ้งความเห็นพร้อมทั้งร่างสัญญาฉบับใหม่ไปยังรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

(๒) การทำสัญญาใหม่ (ร่างมาตรา ๔๓)

ก่อนสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุดลงไม่น้อยกว่าสองปี ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำแนวทางการดำเนินกิจการของรัฐภายหลังจากสัญญาสิ้นสุดเสนอกระทรวงเจ้าสังกัด โดยให้คำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและความต่อเนื่องในการดำเนินกิจการของรัฐเพื่อเสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๑.๘ หมวด ๘ กองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ
(ร่างมาตรา ๔๔ – ร่างมาตรา ๕๐)

กำหนดให้จัดตั้งกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ในกระทรวงการคลัง เพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการต่าง ๆ ตลอดจนสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการเสนอโครงการที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ การจัดทำผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการและการจ้างที่ปรึกษา โดยให้กองทุนเป็นนิติบุคคล และให้มีคณะกรรมการกองทุนทำหน้าที่บริหารและกำกับดูแลกองทุน

๑.๙ หมวด ๙ เบ็ดเตล็ด (ร่างมาตรา ๕๑ – ร่างมาตรา ๕๘)

(๑) กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดส่งสำเนาสัญญาและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่มีมูลค่าต่ำกว่าหนึ่งพันล้านบาทต่อ สคร. ภายในสามสิบวันนับจากวันที่ลงนามในสัญญาหรือมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา และให้ สคร. จัดทำระบบฐานข้อมูลสัญญา ร่วมลงทุนเพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และประเมินผลการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์

(๒) กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ จัดทำประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการที่มีวงเงินมูลค่าต่ำกว่าหนึ่งพันล้านบาทเพื่อเผยแพร่ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาเป็นแนวทางดำเนินการ

(๓) กำหนดให้ สคร. จัดทำบัญชีรายชื่อเอกชนและที่ปรึกษาที่มีลักษณะไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

(๔) กำหนดโทษกรณีกรรมการในคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ คณะกรรมการคัดเลือก และคณะกรรมการกำกับดูแล ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วไปเป็นกรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ ที่ปรึกษาหรือเป็นผู้ถือหุ้นของเอกชนที่คณะกรรมการได้อนุมัติหลักการให้ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐหรือได้ทำสัญญาร่วมลงทุน

๑.๑๐ หมวด ๑๐ บทเฉพาะกาล (ร่างมาตรา ๕๙ – ร่างมาตรา ๖๕)

กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับโครงการที่ได้ดำเนินการอย่างถูกต้องและอยู่ระหว่างการดำเนินการ และบรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามความ

ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕
ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้

๒. ข้อสังเกตและความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ได้มีการพิจารณา
ร่วมระหว่างหน่วยงาน (กระทรวงการคลัง สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา) และสำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เสนอข้อสังเกต เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี
ด้วย ดังนี้

๒.๑ ผลการพิจารณาร่วมระหว่างหน่วยงาน (กระทรวงการคลัง สำนัก
งบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา)

(๑) ผลกระทบต่อการดำเนินการที่ผ่านมา

ในส่วนของการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชน
เข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า
การจัดทำร่างพระราชบัญญัตินี้เพื่อใช้บังคับแทนพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ
โดยยังคงเนื้อหาและหลักการของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวในหลายประการไม่น่าส่งผลกระทบต่อความรับผิด
ของบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำการฝ่าฝืนหรือไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแต่ประการใด
ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะพิจารณากำหนดบทบัญญัติเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความชัดเจน
ต่อไป และกระทรวงการคลังเห็นว่า การเสนอกฎหมายฉบับใหม่จะไม่มีผลกระทบต่อความสมบูรณ์
ของสัญญาตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยกระทรวงการคลังได้เสนอมาตรการให้มีการพิจารณา
ความเหมาะสมและความจำเป็นในการยกเลิกสัญญาที่ดำเนินการไม่ถูกต้องหรือครบถ้วนตาม
พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยคำนึงถึงความต่อเนื่องของบริการสาธารณะและผลกระทบต่อประชาชน
ผู้ใช้บริการและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องแล้ว (ร่างมาตรา ๖๒)

(๒) การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

ที่ประชุมเห็นสมควรให้มีการรายงานแผนดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎร
และวุฒิสภาเพื่อทราบ และมีการปรับปรุงถ้อยคำให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

๑) ปรับปรุงการกำหนดกรอบวงเงินและเงื่อนไขการดำเนินการตาม
แผนให้ชัดเจนว่า กรอบวงเงินดังกล่าวมิใช่การผูกพันงบประมาณรายจ่ายซึ่งต้องมีการเสนอตาม
กระบวนการของกฎหมายวิธีการงบประมาณตามปกติ แต่ให้เป็นการกำหนดอัตราส่วนงบประมาณ
ขั้นสูงที่จะใช้ในการร่วมลงทุนกับภาคเอกชนต่องบประมาณรายจ่ายในแต่ละปี

๒) พิจารณาเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อกำหนดสัดส่วนวงเงินงบประมาณขั้นต่ำที่รัฐบาลจะต้องชำระให้กับภาคเอกชนที่ร่วมลงทุนในปีแรก เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังในการร่วมลงทุนกับภาคเอกชน

(๓) บทบาทและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในการวิเคราะห์โครงการ

ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการวิเคราะห์โครงการซึ่งจะสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ในปัจจุบันของ สศช. ที่เป็นหน่วยงานพิจารณา “โครงการใหม่” ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ โดยให้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการของ สศช. ให้ชัดเจนและสอดคล้องกับการกำหนดระยะเวลาในขั้นตอนต่าง ๆ ตามร่างพระราชบัญญัติ พร้อมทั้งให้ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐให้สอดคล้องกัน

(๔) การจัดตั้งกองทุน

ให้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ตามร่างพระราชบัญญัติ เนื่องจากเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้โครงการของหน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนสามารถขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ในทางสาธารณะและระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ โดยกระตุ้นให้หน่วยงานของรัฐพึงพิงระบบงบประมาณลดลงและผลักดันให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ได้มากขึ้น โดยสมควรปรับปรุง ดังนี้

๑) ปรับปรุงที่มาของเงินและทรัพย์สินของกองทุนในร่างมาตรา ๔๕ (๑) เป็น “เงินประเดิมที่ได้รับจากงบประมาณแผ่นดิน” และเพิ่มเติมบทบัญญัติให้กองทุนสามารถขอรับจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินเพิ่มเติมเท่าที่จำเป็นได้ หากมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) เพิ่มเติมผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณเป็นองค์ประกอบของกรรมการกองทุนด้วย (ร่างมาตรา ๔๗)

๒.๒ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีข้อสังเกต ดังนี้

(๑) เพื่อให้การพิจารณาให้ความเห็นชอบในโครงการให้เอกชนร่วมลงทุนของคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐมีความละเอียดรอบคอบ และสามารถเชื่อมโยงกับการพัฒนาประเทศในภาพรวม เห็นสมควรกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติให้คณะกรรมการนโยบายฯ โดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายฯ จัดส่งโครงการเอกชนร่วมลงทุนให้คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานงบประมาณ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ พิจารณาวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการเอกชนร่วมลงทุน และเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของ

คณะกรรมการนโยบายฯ ซึ่งจะช่วยให้การพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการของโครงการ มีความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน โดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ซึ่งทำหน้าที่ PPP Unit ยังคงมีบทบาทในการวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ

(๒) เนื่องจากมีกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอโครงการลงทุนของ หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ เช่น พระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ และพระราชบัญญัติบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้น ดังนั้น สมควรพิจารณา ปรับปรุงถ้อยคำในร่างมาตรา ๘ ให้ชัดเจนมากขึ้น โดยกำหนดให้โครงการเอกชนร่วมลงทุนในกิจการ ของรัฐดำเนินการตามขั้นตอนตามร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. เพียงฉบับเดียว เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติของหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ

๓. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการให้ เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. แล้ว สรุปผลการพิจารณาได้ ดังนี้

๓.๑ การปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ

(๑) บททั่วไป

ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การออกกฎหมายลูกบท (ร่างเดิมมาตรา ๘) เพื่อยกเว้นไม่ให้นำร่างพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ในกรณีที่กิจการของรัฐนั้นมีกฎหมายกำหนดกระบวนการพิจารณาการให้เอกชนร่วมลงทุนและ การกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินโครงการไว้อย่างเพียงพอแล้ว จากเดิมที่กำหนด โดยกฎกระทรวงซึ่งเป็นอำนาจของรัฐมนตรี เป็นการกำหนดให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เนื่องจาก เป็นการยกเว้นการบังคับใช้กฎหมาย (ร่างมาตรา ๗) สำหรับวัตถุประสงค์ของกฎหมายได้นำไป แสดงไว้ในเหตุผลของบันทึกหลักการและเหตุผล เพื่อให้ทราบถึงเจตนารมณ์ในการตรากฎหมาย

(๒) คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

๑) เพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชน ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐตามร่างเดิมมาตรา ๑๐ ให้มีอำนาจในการให้คำแนะนำหรือความเห็นต่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังก่อนมีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๗ และการวินิจฉัยปัญหา เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๖)

๒) ปรับปรุงกำหนดระยะเวลาการห้ามประกอบอาชีพหลังจากพ้นจาก ตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐแล้ว (ร่างเดิม มาตรา ๑๖) จากเดิมที่กำหนดไว้หนึ่งปี เป็นภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง กรรมการดังกล่าวจะเป็นกรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ ที่ปรึกษาหรือถือหุ้นเกินร้อยละศูนย์จุดห้า ของทุนที่ชำระแล้วของเอกชนที่คณะกรรมการดังกล่าวได้อนุมัติหลักการให้ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ หรือได้ทำสัญญาร่วมลงทุนกับหน่วยงานเจ้าของโครงการในระหว่างที่ตนดำรงตำแหน่งกรรมการไม่ได้

รวมทั้งการไปเป็นกรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ ที่ปรึกษาหรือถือหุ้นเกินร้อยละศูนย์ห้าของทุนที่ชำระแล้วของนิติบุคคลที่เอกชนได้ถือหุ้นในนิติบุคคลดังกล่าวเกินร้อยละห้าสิบ หรือของนิติบุคคลที่ถือหุ้นในเอกชนเกินร้อยละห้าสิบด้วย (ร่างมาตรา ๑๕) ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวนำไปใช้กับกรรมการในคณะกรรมการคัดเลือกและคณะกรรมการกำกับดูแลด้วย (ร่างมาตรา ๓๕ และร่างมาตรา ๔๓) นอกจากนี้ ได้เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับประโยชน์ตอบแทนของคณะกรรมการดังกล่าว โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เพื่อให้มีการพิจารณากำหนดประโยชน์ตอบแทนของกรรมการให้สอดคล้องกับการห้ามการประกอบอาชีพหลังพ้นจากตำแหน่งแล้วด้วย (ร่างมาตรา ๖๔)

(๓) แผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

ปรับปรุงขั้นตอนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเสนอกรอบนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐในความรับผิดชอบของกระทรวงต่อคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ต่อไป ซึ่งกรอบนโยบายที่แต่ละกระทรวงเสนอให้แสดงภาพรวม ลักษณะของโครงการ ลำดับความสำคัญของกิจการของรัฐในความรับผิดชอบของกระทรวงที่จำเป็นหรือเหมาะสมจะให้เอกชนร่วมลงทุน (ร่างมาตรา ๒๐) นอกจากนี้ได้ปรับปรุงขั้นตอนการพิจารณาเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์ โดยเมื่อคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐจัดทำแผนยุทธศาสตร์แล้ว ให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาต่อไป โดยไม่ต้องเสนอแผนยุทธศาสตร์เพื่อรายงานให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเพื่อทราบ เนื่องจากแผนยุทธศาสตร์ที่จัดทำเป็นแผนนโยบายการลงทุนในกิจการของรัฐในสาขาต่าง ๆ ที่สมควรให้เอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุนจึงเป็นอำนาจของฝ่ายบริหารที่จะกำหนดนโยบายการบริหารการลงทุนในเรื่องดังกล่าวได้ (ร่างมาตรา ๒๑)

(๔) การเสนอโครงการ

๑) ปรับปรุงขั้นตอนการเสนอโครงการให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยให้หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำรายงานผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการส่งรายงานของที่ปรึกษาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาเสนอโครงการด้วย โดยมีการปรับปรุงขั้นตอนการเสนอโครงการ ดังนี้

(ก) เมื่อจัดทำรายงานผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการตามรายละเอียดที่คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐประกาศกำหนดเสร็จแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อพิจารณา (ร่างมาตรา ๒๕)

(ข) ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาโครงการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการจากหน่วยงานเจ้าของโครงการแล้วเสนอสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจพิจารณาต่อไป (ร่างมาตรา ๒๖)

(ค) ให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจพิจารณาและให้ความเห็นประกอบผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ โดยต้องขอความเห็นจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามข้อสรุปผลการพิจารณาร่วมระหว่างหน่วยงานตามข้อ ๒.๑ (๓) ด้วย และในกรณีเป็นโครงการที่ใช้งบประมาณแผ่นดินให้ขอความเห็นจากสำนักงบประมาณด้วย

ในกรณีที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจเห็นด้วยกับโครงการ ให้เสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการต่อคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการของโครงการต่อไป ในกรณีที่สำนักงานเห็นควรให้มีการปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดของโครงการ ให้แจ้งต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการปรับปรุงผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ แต่ในกรณีที่สำนักงานไม่เห็นด้วยกับโครงการ ให้แจ้งรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัด หากรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดไม่เห็นด้วยกับความเห็นของสำนักงาน ให้เสนอคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐพิจารณาตัดสินต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้มีขั้นตอนการพิจารณาหลักการของโครงการและกำหนดขั้นตอนการตัดสินที่ชัดเจน (ร่างมาตรา ๒๗)

๒) ตัดขั้นตอนการเสนอโครงการลงทุนในกิจการของรัฐโดยเอกชนออก (ร่างเดิมมาตรา ๒๖) เนื่องจากเอกชนสามารถเสนอความเห็นการดำเนินโครงการต่อหน่วยงานของรัฐได้อยู่แล้ว และอำนาจในการพิจารณาว่าควรจะดำเนินโครงการดังกล่าวหรือไม่เป็นของหน่วยงานเจ้าของโครงการ โดยหากหน่วยงานประสงค์จะให้เอกชนที่เสนอความเห็นเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐก็สามารถเสนอไม่ใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูลได้

๓) เพิ่มเติมบทบัญญัติให้คณะรัฐมนตรีสามารถมีมติให้ส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่จะกระทำการกิจการของรัฐต้องดำเนินการโดยให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐได้ ซึ่งเป็นหลักการเดิมของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕

(๕) การดำเนินโครงการ

ปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินโครงการเพื่อคัดเลือกเอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

๑) เมื่อคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำร่างประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมลงทุน ร่างขอบเขตของโครงการ และร่างสัญญาร่วมลงทุน โดยประกาศเชิญชวนอย่างน้อยต้องกำหนดหัวข้อของค่าธรรมเนียมการขอยกเอกสารการประมูล ค่าธรรมเนียมการประเมิน

ข้อเสนอการร่วมลงทุน และค่าธรรมเนียมการลงนามในสัญญาร่วมลงทุน และร่างสัญญาร่วมลงทุน ต้องประกอบด้วยข้อกำหนดมาตรฐานของสัญญาร่วมลงทุนที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ประกาศกำหนด ทั้งนี้ เพื่อให้ชัดเจนว่าในการเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐเอกชนจะต้องชำระค่าธรรมเนียม และสัญญาร่วมลงทุนต้องมีการกำหนดรายละเอียดตามข้อกำหนดมาตรฐานของสัญญา ร่วมลงทุนด้วย (ร่างมาตรา ๓๑ ถึงร่างมาตรา ๓๓)

๒) กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก เพื่อทำหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมลงทุน ร่างขอบเขตของ โครงการ และร่างสัญญาร่วมลงทุน กำหนดหลักประกันของและหลักประกันสัญญา เจริจาและ พิจารณาคัดเลือกเอกชนร่วมลงทุน ทั้งนี้ ได้ตัดผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติออกจากการเป็นกรรมการในคณะกรรมการคัดเลือก เนื่องจากได้กำหนดให้เป็น กรรมการในคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐซึ่งทำหน้าที่ในการ พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการแล้ว (ร่างมาตรา ๓๔ ถึงร่างมาตรา ๓๘)

๓) เมื่อได้ผลการคัดเลือกเอกชนและได้เจรจาและจัดทำร่างสัญญา ร่วมลงทุนกับเอกชนที่ได้รับคัดเลือกให้ร่วมลงทุนแล้วเสร็จ คณะกรรมการคัดเลือกต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ภายในสิบห้าวัน

(ก) นำผลการคัดเลือก ประเด็นที่เจรจาดำเนินเรื่องผลประโยชน์ ของรัฐ ร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ผ่านการเจรจากับเอกชนและเอกสารที่เกี่ยวข้องเสนอสำนักงาน คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ โดยให้สำนักงานเสนอความเห็นเกี่ยวกับผลการคัดเลือกเอกชน และภาระการเงินการคลังภาครัฐและส่งความเห็นและเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อรัฐมนตรีกระทรวง เจ้าสังกัดภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับผลการคัดเลือกจากคณะกรรมการคัดเลือก

(ข) ส่งร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ผ่านการเจรจากับเอกชนแล้วให้ สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณา โดยให้สำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินการให้แล้วเสร็จและเสนอ ร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ตรวจพิจารณาแล้วต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ ได้รับร่างสัญญาร่วมลงทุน (ร่างมาตรา ๓๙)

๔) เมื่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดได้รับความเห็นและเอกสาร พร้อมกับ ร่างสัญญาร่วมลงทุนแล้ว ให้พิจารณาเสนอความเห็นประกอบเรื่องทั้งหมดแล้วนำเสนอต่อ คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาภายในสามสิบวัน (ร่างมาตรา ๔๐)

๕) เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาผลการคัดเลือกเอกชนแล้ว หากไม่เห็นด้วย ให้ส่งเรื่องคืนรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อแจ้งคณะกรรมการคัดเลือกพิจารณาทบทวน โดยเมื่อ คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบผลการคัดเลือกเอกชนแล้ว หน่วยงานเจ้าของโครงการจึงจะ ลงนามในสัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกได้ (ร่างมาตรา ๔๑)

(๖) การกำกับดูแลและติดตามผล

ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการกำกับดูแล (ร่างเดิมมาตรา ๓๙)

โดยตัดผู้แทนสำนักงบประมาณและผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติออก เนื่องจากไม่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงในขั้นตอนการกำกับดูแลโครงการ อีกทั้งยังมีฐานะเป็นกรรมการโดยตำแหน่งในคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๔๒) นอกจากนี้ได้เพิ่มเติมให้คณะกรรมการกำกับดูแลมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการ โดยอาจกำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินโครงการและจัดทำแผนการจัดการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการได้ (ร่างมาตรา ๔๓)

(๗) การแก้ไขสัญญาและการทำสัญญาใหม่

๑) ตัดหลักเกณฑ์การขอรับจัดสรรเงินจากกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐเพื่อว่าจ้างที่ปรึกษาในการพิจารณาแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนออก (ร่างเดิมมาตรา ๔๒) เนื่องจากเป็นค่าใช้จ่ายในการแก้ไขสัญญาที่ไม่มากนักและหน่วยงานเจ้าของโครงการสามารถใช้งบประมาณของหน่วยงานในการดำเนินการได้ (ร่างมาตรา ๔๖)

๒) กำหนดรายละเอียดในการจัดทำแนวทางการดำเนินกิจการของรัฐภายหลังจากสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุด (ร่างเดิมมาตรา ๔๓) โดยหน่วยงานเจ้าของโครงการต้องเปรียบเทียบการดำเนินกิจการของรัฐในกรณีที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการเอง ให้เอกชนเข้าร่วมลงทุน และให้เอกชนรายเดิมเข้าร่วมลงทุน เพื่อเสนอต่อกระทรวงเจ้าสังกัดอย่างน้อยห้าปีก่อนสัญญาร่วมลงทุนจะสิ้นสุดลงด้วย และเพิ่มเติมขั้นตอนในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ดำเนินกิจการของรัฐภายหลังจากสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุดโดยให้เอกชนรายเดิมเข้าร่วมลงทุน ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการโดยนำหลักเกณฑ์การดำเนินโครงการตาม (๕) มาใช้โดยอนุโลม และให้ยกเว้นการใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล เนื่องจากอาจเป็นโครงการที่มีความต่อเนื่องและจำเป็นต้องให้เอกชนรายเดิมดำเนินการต่อเพราะไม่มีเอกชนรายอื่นที่สามารถดำเนินโครงการต่อได้ (ร่างมาตรา ๔๗)

(๘) กองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

๑) กำหนดวัตถุประสงค์ของกองทุนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยให้จัดตั้งกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐในกระทรวงการคลัง เพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการเสนอโครงการที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การจัดทำผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการและการจ้างที่ปรึกษา

อนึ่ง การกำหนดหลักเกณฑ์ของการจัดตั้งกองทุนฯ นั้น เป็นไปตามที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจชี้แจงว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง) เห็นด้วยว่าควรมีการกำหนดเรื่องกองทุนไว้ในร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และพิจารณา

ความเป็นไปได้ของโครงการต่างๆ ตลอดจนสนับสนุนหน่วยงานของรัฐที่มีงบประมาณไม่เพียงพอในการจ้างที่ปรึกษา สำหรับการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ ที่กำหนดแนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจจะดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวต่อไป

๒) กำหนดให้กองทุนไม่เป็นนิติบุคคลและตัดการกำหนดให้มีผู้จัดการกองทุนออก เนื่องจากเมื่อพิจารณาตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของกองทุนแล้ว เป็นเพียงกองทุนที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อรับเงินค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ และจ่ายเงินเพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการเสนอโครงการที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ การจัดทำผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการและการจ้างที่ปรึกษาเท่านั้น โดยไม่มีการนำเงินไปลงทุนเพื่อหาประโยชน์แต่อย่างใด จึงไม่จำเป็นต้องให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล

๓) ให้มีคณะกรรมการกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ทำหน้าที่กำกับดูแลการบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการขอรับจัดสรรเงินจากกองทุน พิจารณานุมัติการใช้เงินกองทุน และออกระเบียบหรือคำสั่งเกี่ยวกับการบริหารกองทุน หลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บรักษาและจ่ายเงินของกองทุน ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน และค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน โดยได้เพิ่มผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการกองทุนด้วย ทั้งนี้เป็นไปตามข้อสรุปผลการพิจารณาพร้อมระหว่างหน่วยงานตามข้อ ๒.๑ (๔) (ร่างมาตรา ๕๒)

๔) กำหนดเงินและทรัพย์สินของกองทุนให้มาจากเงินอุดหนุนจากรัฐบาล หรือที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี ค่าธรรมเนียมการขายเอกสารการประมูล ค่าธรรมเนียมการประเมินข้อเสนอการร่วมลงทุน และค่าธรรมเนียมการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนที่หน่วยงานเจ้าของโครงการซึ่งได้รับจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อจ้างที่ปรึกษานำส่งเข้ากองทุน เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการดำเนินงานของกองทุน และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้กองทุน รวมทั้งดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน (ร่างมาตรา ๕๔)

๕) กำหนดปีบัญชีของกองทุนให้ถือตามปีงบประมาณ และการบัญชีของกองทุนให้จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด และให้คณะกรรมการกองทุนรายงานผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกองทุนต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งจัดทำงบการเงินเพื่อแสดงผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกองทุนเสนอสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบแล้วต่อคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐเพื่อพิจารณาต่อไป (ร่างมาตรา ๕๔ ถึงร่างมาตรา ๕๖)

(๙) บทเบ็ดเตล็ด

๑) กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐจัดทำประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการที่มีวงเงินมูลค่าต่ำกว่าหนึ่งพันล้านบาท (ร่างเดิมมาตรา ๕๒) ให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ เพื่อให้มีหลักเกณฑ์ในการดำเนินการในกรณีดังกล่าวในแนวทางเดียวกัน (ร่างมาตรา ๕๗)

๒) กำหนดลักษณะของเอกชนและที่ปรึกษาที่ไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐหรือได้รับแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกเอกชนและว่าจ้างที่ปรึกษา (ร่างมาตรา ๖๓)

๓) กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ คณะกรรมการคัดเลือก คณะกรรมการกำกับดูแล คณะกรรมการกองทุน คณะอนุกรรมการและผู้เชี่ยวชาญที่คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐแต่งตั้งได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๖๔)

๔) กำหนดโทษสำหรับกรรมการในคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ คณะกรรมการคัดเลือก และคณะกรรมการกำกับดูแลที่ไปเป็นกรรมการผู้มีอำนาจในการจัดการ ที่ปรึกษาหรือถือหุ้นเกินร้อยละศูนย์จุดห้าของทุนที่ชำระแล้วของเอกชนที่คณะกรรมการได้อนุมัติหลักการให้ร่วมลงทุนภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่งกรรมการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑๐) บทเฉพาะกาล

๑) ตัดการกำหนดให้ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างจากส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐมาช่วยปฏิบัติงานในสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจเป็นการชั่วคราวออก (ร่างเดิมมาตรา ๖๔) เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจสามารถพิจารณาจัดสรรบุคลากรเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ให้สอดคล้องกับงานที่เพิ่มขึ้นได้

๒) ตัดบทบัญญัติเพื่อรองรับบรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ออก (ร่างเดิมมาตรา ๖๕) เนื่องจากได้มีการกำหนดเร่งรัดให้ออกกฎกระทรวงและประกาศที่จำเป็นต่อการบังคับใช้ตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแล้ว

นอกจากนี้ ได้แก้ไขถ้อยคำและวรรคตอนในบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติและร่างพระราชบัญญัติ เพื่อให้ถูกต้องตามแบบการร่างกฎหมายและเหมาะสมยิ่งขึ้น

๓.๒ การพิจารณาข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๑) ข้อสังเกตตามผลการพิจารณาร่วมระหว่างหน่วยงาน

๑) ผลกระทบต่อการดำเนินการที่ผ่านมา

เมื่อมีการยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ จะมีผลทำให้ความผิดที่เกิดขึ้นแล้วระงับไปหรือไม่นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ มิได้กำหนดโทษของการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายไว้ แต่ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอาจมีความผิดตามกฎหมายเฉพาะอื่นได้ เช่น มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือมีความผิดทางวินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งความผิดดังกล่าวจะต้องพิจารณาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะนั้นๆ ซึ่งไม่เกี่ยวกับการยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ แต่อย่างใด ดังนั้น แม้ไม่กำหนดเป็นบทบัญญัติไว้ในร่างกฎหมายฉบับใหม่ว่าบุคคลดังกล่าวยังคงมีความผิดอยู่ ก็ไม่ทำให้การกระทำความผิดที่ผ่านมาแล้วของบุคคลดังกล่าวระงับไปได้แต่อย่างใด เพราะกฎหมายเฉพาะที่กำหนดความผิดและบทลงโทษยังคงมีผลใช้บังคับอยู่

๒) การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐที่ต้องเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทราบ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ปรับปรุงขั้นตอนการพิจารณาเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์ โดยให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาต่อไป โดยไม่ต้องเสนอแผนยุทธศาสตร์เพื่อรายงานให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเพื่อทราบ โดยมีเหตุผลตาม ๓.๑ (๓)

๓) บทบาทและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในการวิเคราะห์โครงการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ปรับปรุงขั้นตอนการเสนอโครงการ ในการพิจารณาผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ ให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจขอความเห็นจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย โดยมีเหตุผลตาม ๓.๑ (๔) ๑) (ค)

๔) การจัดตั้งกองทุน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ปรับปรุงให้มีการสนับสนุนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการเสนอโครงการที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ การจัดทำผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการและการจ้างที่ปรึกษา โดยมีเหตุผลตาม ๓.๑ (๔) ๑) และตัดเงินและทรัพย์สินของกองทุนในส่วนเงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามร่างเดิมมาตรา ๔๕ (๑) ออก เพราะสามารถขอรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือที่ได้รับจากงบประมาณ

รายจ่ายประจำปีได้อยู่แล้ว และเพิ่มผู้อำนวยความสะดวกงบประมาณเป็นองค์ประกอบของ
คณะกรรมการกองทุนตามข้อสรุปผลการพิจารณาร่วมระหว่างหน่วยงานตาม ๓.๑ (๘) ๓)

(๒) ข้อสังเกตของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ปรับปรุงขั้นตอนการเสนอ
โครงการ ในการพิจารณาผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ ให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบาย
รัฐวิสาหกิจขอความเห็นจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย ตาม ๓.๑ (๔) (ค) และกำหนดให้โครงการเอกชนร่วมลงทุนในกิจการ
ของรัฐต้องดำเนินการตามขั้นตอนของร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ
พ.ศ. (ร่างมาตรา ๒๓)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๕๕

บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชน ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ.*

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ.

๑. เพิ่มประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการดำเนินกิจการของรัฐด้านต่าง ๆ อย่างยั่งยืน และมีสมดุล และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยกำหนดให้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดกิจการของรัฐที่จำเป็นหรือเหมาะสมต่อการให้เอกชนร่วมลงทุนและแนวทางการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ ในกิจการของรัฐทั้งที่เป็นโครงการเชิงเศรษฐกิจและสังคมซึ่งจะส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

๒. กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการที่จะดำเนินกิจการของรัฐ วิเคราะห์และเปรียบเทียบความคุ้มค่าและประสิทธิภาพระหว่างการลงทุนโดยรัฐและการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน เพื่อให้การดำเนินกิจการของรัฐเป็นไปโดยคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและผู้รับบริการ

๓. ปรับปรุงหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการร่วมลงทุนระหว่างหน่วยงานเจ้าของโครงการและเอกชนในกิจการของรัฐให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความโปร่งใสและมีการตรวจสอบการดำเนินการที่เกี่ยวข้องโดยหน่วยงานต่าง ๆ

๔. กำหนดให้มีกลไกและหลักเกณฑ์ในการส่งเสริมและสนับสนุนเอกชนให้เข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

๕. จัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อทำหน้าที่กำหนดมาตรฐาน กำกับดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน วินิจฉัยปัญหาและวางแนวทางหรือวิธีปฏิบัติเพื่อป้องกันปัญหาในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนพัฒนาระบบวินัยการเงินการคลังของประเทศในการให้เอกชนร่วมลงทุนเพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินและการคลังของประเทศในระยะยาวและเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยงานและบุคลากรของรัฐในการวิเคราะห์ความจำเป็นและความเสี่ยงของโครงการและการกำกับดูแลโครงการ

* ที่มา : สำนักกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง, รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. เรียบเรียงโดยนายทศวิญญ์ เกียรติทัตต์ วิทยากรชำนาญการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕.

ข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ.

๑. การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐในบางโครงการนั้น อาจจะต้องมีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ เช่น การทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้น รัฐบาลจึงควรเร่งรัดผลักดันให้การดำเนินการตามกฎหมายอื่นสอดคล้องกับระยะเวลาตามแนวยุทธศาสตร์ในเรื่องนี้ที่จะมีการกำหนดขึ้น เพื่อมิให้เกิดความล่าช้าจนเกินสมควร อันจะทำให้บรรลุถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐที่ประสงค์จะให้โครงการพื้นฐานที่จำเป็นแก่เศรษฐกิจและสังคมและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว รวมทั้งจะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนมีความสนใจที่จะเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐมากยิ่งขึ้นด้วย

๒. เพื่อประโยชน์ในการใช้งบประมาณในโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากที่สุด รัฐบาลจึงควรพิจารณารูปแบบการดำเนินโครงการและการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนอย่างรอบคอบ โดยคำนึงถึงภาระต่องบประมาณและผลกระทบต่ออัตราค่าบริการที่จะเรียกเก็บจากประชาชนผู้ใช้บริการ โดยเฉพาะกรณีโครงการร่วมลงทุนที่มีการก่อสร้างขนาดใหญ่ ควรหลีกเลี่ยงรูปแบบการจ้างเหมาออกแบบรวมก่อสร้าง (Design and Build) หรือดำเนินการเฉพาะในส่วนที่มีความจำเป็น เนื่องจากรูปแบบดังกล่าวไม่มีแบบรายละเอียดของโครงการที่ชัดเจน ซึ่งอาจทำให้ค่าใช้จ่ายโครงการสูงเกินสมควร จนเป็นภาระต่อประชาชนผู้ใช้บริการ

การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน การรับประกันหนี้ของรัฐบาลและความเสี่ยงทางการคลัง*

๑. การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public Private Partnership)

บทบาทของภาครัฐในระบบเศรษฐกิจลดลงอย่างต่อเนื่องตลอด ๒๐ ปีที่ผ่านมา จากการที่รัฐให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินกิจการของรัฐมากขึ้นเรื่อย ๆ เช่น การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และการให้สัมปทาน ซึ่งโครงการหรือการดำเนินการที่ภาครัฐให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการในโครงการโครงสร้างและบริการขั้นพื้นฐาน หรือที่เรียกว่า การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public Private Partnership : PPP) อย่างไรก็ตามปัจจุบันยังไม่มีข้อตกลงในการกำหนดคำนิยามที่ชัดเจนของ “โครงการ PPP” ว่าจะมีความหมายอย่างไร คำนิยามที่มีปรากฏอยู่ในปัจจุบันเป็นของคณะกรรมการยุโรปหรือ European Commission : EC ได้ให้คำนิยามไว้ว่าเป็นการให้เอกชนดำเนินโครงการลงทุนที่ปกติแล้วจะดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการ PPP ส่วนใหญ่จะเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ทางรถไฟ โรงพยาบาล โรงเรียน หรืออาคารสำนักงานของหน่วยงานรัฐบาล ซึ่งจะต้องเป็นโครงการที่มีความน่าสนใจให้เอกชนเข้ามาลงทุน และเอกชนสามารถที่จะระดมทุนได้ในหลายรูปแบบ โดยเฉพาะการนำกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตเป็นสินทรัพย์ค้ำประกันผ่านนิติบุคคลเฉพาะกิจหรือที่เรียกกันว่า Special Purpose Vehicles (SPVs) ซึ่ง SPVs อาจจะเป็นการร่วมกันของหลายบริษัทหรือบริษัทเดียวก็ได้ โดยที่ SPVs จะสร้างขึ้นเพื่อจุดประสงค์เฉพาะกิจในการดำเนินงานของ PPP ในแต่ละโครงการโดยเฉพาะ โดยปกติแล้ว SPV มักจะก่อให้เกิดความเสี่ยงทางการคลัง เนื่องจากหนี้ที่เกิดขึ้นไม่ได้บันทึกไว้ในระบบงบประมาณและไม่นับรวมเป็นหนี้สาธารณะ

๑.๑ ลักษณะการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน

ลักษณะการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชนมีหลายรูปแบบซึ่งอาจจะมีชื่อเรียกและรายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างกันไป โดยพิจารณาจากตารางที่ ๑ รูปแบบของ PPP ที่พบบ่อยจะเป็นรูปแบบ Design-Build-Finance-Operate (DBFO) ซึ่ง PPP รูปแบบนี้รัฐบาลจะเป็นผู้กำหนดรูปแบบโครงการที่ต้องการและให้เอกชนเป็นผู้ออกแบบ ก่อสร้าง จัดหาเงินทุน และบริหารจัดการสินทรัพย์ดังกล่าวให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ซึ่งข้อแตกต่างระหว่างการลงทุนแบบ PPP และการลงทุนของภาครัฐโดยทั่วไปนั้น คือ การที่ภาคเอกชนต้องเป็นผู้ออกแบบและจัดหาแหล่งเงินทุนเอง และส่วนใหญ่จะดำเนินงานเองอีกด้วย เนื่องมาจากสมมุติฐานที่ว่าหากภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการเองแล้วจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานได้มากขึ้น โดยเฉพาะการให้ภาคเอกชนดำเนินงานเป็นลักษณะเบ็ดเสร็จ (Bundling) จะเป็นการเพิ่มแรงจูงใจให้กับภาคเอกชนเพิ่มคุณภาพและการลดต้นทุนของการดำเนินการในระยะยาวได้

* Public-Private Partnerships, Government Guarantees, and Fiscal Risk เขียนโดย Richard Hemming and staff, International Monetary Fund, 2006. แปลโดย วิมล ชาตะมีนา และมยุร บุญยรัตน์ กลุ่มงานบริหารความเสี่ยงด้านการคลัง.

ตารางที่ ๑ รูปแบบและลักษณะการลงทุนของ PPP

รูปแบบ	ลักษณะโดยทั่วไป
Build-Own-Operate (BOO) Build-Develop-Operate (BDO) Design-Construct-Manage-Finance (DCMF)	เอกชนเป็นผู้ออกแบบ ก่อสร้าง เป็นเจ้าของ พัฒนา ดำเนินการและบริหารจัดการสินทรัพย์ ซึ่งไม่มีข้อตกลงที่ต้องโอนการดำเนินงานคืนให้กับรัฐบาล
Buy-Build-Operate (BBO) Lease-Develop-Operate (LDO) Wrap-Around Addition (WAA)	ภาคเอกชนซื้อหรือเช่าสินทรัพย์จากรัฐบาล เพื่อทำการปรับปรุง หรือพัฒนาเพื่อดำเนินการ ซึ่งไม่มีข้อตกลงในการที่ต้องโอนการดำเนินงานให้กับรัฐบาล
Build-Operate-Transfer (BOT) Build-Own-Operate-Transfer (BOOT) Build-Rent-Own-Transfer (BROT) Build-Lease-Operate-Transfer (BLOT) Build-Transfer-Operate (BTO)	ภาคเอกชนเป็นผู้ออกแบบ ก่อสร้าง บริหารจัดการ และต้องส่งมอบให้รัฐบาลเมื่อสิ้นสุดสัญญา ซึ่งเอกชนรายอื่นอาจจะทำการเช่าเพื่อบริหารงานต่อจากรัฐบาล

โครงการ PPP ส่วนใหญ่แล้วรัฐบาลมักจะเป็นผู้ซื้อบริการดังกล่าว ซึ่งลักษณะการบริการโดยทั่วไปมีดังนี้ ๑) รัฐบาลเป็นผู้ให้บริการเอง (สถานราชทัณฑ์) ๒) เป็นสถานที่สำหรับให้บริการ (โรงเรียน) และ ๓) ให้บริการแก่ผู้ให้บริการทั่วไป (ถนน) ในกรณีที่เอกชนเป็นผู้ให้บริการโดยตรงกับสาธารณะ เช่น การเก็บค่าทางด่วน วิธีการดังกล่าวมักถูกเรียกว่าเป็นการให้สัมปทาน ซึ่งจะต้องจ่ายค่าสัมปทานหรือแบ่งปันกำไรให้กับรัฐบาล โดยทั่วไปแล้วเอกชนเป็นเจ้าของสินทรัพย์ขณะดำเนินงาน และมีการโอนสินทรัพย์หรือมูลค่าซากเมื่อหมดสัญญา ซึ่งในหนังสือเล่มนี้จะอ้างลักษณะการดำเนินงานรูปแบบนี้ว่าเป็น Build-Operate-Transfer (BOT) หรือ Build-Own-Operate-Transfer (BOOT) คำว่า “Public Private Partnership” มักจะใช้เป็นคำในการอธิบายภาพกว้าง ๆ ซึ่งอาจจะมีข้อพิจารณาที่แตกต่างกันในรายละเอียด เช่น กรณีของการดำเนินการแบบ Operating Lease หรือการที่รัฐบาลเป็นเจ้าของให้เอกชนดำเนินการบริหารจัดการอาจจะสามารถพิจารณาว่าเป็น PPP ได้ แต่กรณีการดำเนินการแบบ Financial Lease (ออกแบบ จัดหาเงินทุน สร้าง และส่งมอบ) จะไม่พิจารณาว่าเป็น PPP เนื่องจากภาคเอกชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการให้บริการให้แก่ประชาชน อย่างไรก็ตามบทความนี้ไม่ได้มีจุดประสงค์ในการจำแนกหรือแยกแยะว่าโครงการใดเป็น PPP หรือไม่หรือเป็นในรูปแบบใด เช่น ข้อถกเถียงที่ว่าหากรัฐวิสาหกิจร่วมทุนกับรัฐบาลจะเป็นโครงการ PPP หรือไม่^๒ แต่บทความจะเน้นหนักในโครงการ PPP เอกชนเป็นผู้ลงทุนและจัดหาบริการให้แก่ประชาชน รวมทั้งต้องเป็นผู้จัดหา

^๒ กรณีศึกษานี้เกิดขึ้นในประเทศสเปน และอิตาลี ซึ่งภาครัฐมีการร่วมลงทุนกับรัฐวิสาหกิจเพื่อลดกระทบจากการบันทึกการลงทุนเป็นค่าใช้จ่ายในภาครัฐ.

เงินทุนและเป็นเจ้าของโดยตรง ซึ่งลักษณะที่เรียกว่าเป็น Design-Build-Finance-Operate (DBFO)

การใช้ประโยชน์จาก PPP

PPP นำมาใช้เป็นเครื่องมือที่เหมาะสมในการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานเนื่องด้วยเหตุผล ๓ ประการ คือ อันดับแรก โครงการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานมักจะเป็นโครงการที่ให้ผลตอบแทนดี ซึ่งสามารถสร้างความน่าสนใจแก่เอกชนในการเข้าประมูล ประการที่สอง นอกจากเอกชนจะเป็นผู้ดำเนินการเพียงอย่างเดียวแล้ว หากให้เอกชนเป็นผู้ช่วยออกแบบในโครงการจะช่วยทำให้การออกแบบนั้นตรงตามจุดประสงค์ของการใช้งานมากขึ้น ประการที่สาม การให้บริการและการดำเนินงานของเอกชนจะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพของการทำงานมากขึ้น

การระดมทุนผ่าน SPV (Financing)

โดยปกติแล้ว เอกชนสามารถระดมทุนเพื่อการลงทุนในโครงการ PPP ได้หลายรูปแบบ โดยภาคเอกชนสามารถนำกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตจากการได้รับสัมปทานในโครงการที่ประมูลได้เป็นสินทรัพย์ค้ำประกันในการระดมทุน ซึ่งเงินที่นำมาชำระให้แก่การระดมทุนมาจาก ๒ แหล่ง คือ เงินค้ำจ้างโดยตรงจากรัฐ และ เงินจากรายได้ในกรณีการดำเนินการ (Demand for Service) เช่น ค่าทางด่วน โดยรูปแบบในการระดมทุนอาจมาในรูปแบบของหุ้น (หากต้องการแบ่งปันกำไร) เงินกู้ เงินสนับสนุน (เมื่อรัฐพิจารณาแล้วว่าเป็นประโยชน์ทางสังคม) หรือช่วยเหลือโดยให้การค้ำประกันแก่เอกชน

โครงการ PPP มักจะทำการระดมทุนผ่านนิติบุคคลเฉพาะกิจ (Special Purpose Vehicle - SPVs) ซึ่ง SPV นี้ อาจจะเป็น คณะนิติบุคคล หรือกลุ่มสถาบันทางการเงินก็ได้ โดย SPV จะช่วยทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการระดมทุนให้แก่ PPP นอกจากนี้ SPV อาจจะเป็นเครื่องมือในการควบคุม PPP ทางอ้อมของรัฐบาลอีกด้วย

ความเสี่ยงของ SPV ที่อาจเกิดขึ้นนั้น ส่วนใหญ่จะมาจากการที่ภาครัฐใช้ SPV ในการหลบเลี่ยงการบันทึกหนี้สินที่จะเกิดขึ้นแก่รัฐบาล ในกรณีของมาตรฐานการบัญชีของภาคเอกชน จะบังคับให้ SPV บันทึกข้อมูล SPV ในบัญชีของหน่วยงานหลักที่ทำการควบคุม SPV อยู่ ซึ่งในกรณีของ SPV ที่มีรัฐบาลควบคุมอยู่ก็กรรมดังกล่าวจะต้องถูกบันทึกในระบบงบประมาณด้วย^๖ รายได้ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตของ SPV สามารถนำมาแปลงเป็นตราสารโดยวิธีการที่เรียกว่า "Securitization" โดยทั่วไปรัฐบาลจะทำการขายสิทธิในการเรียกร้องทางการเงินในอนาคตให้แก่ SPV ซึ่ง SPV จะทำการออกตราสารหนี้โดยใช้สิทธิในการเรียกร้องทางการเงินในอนาคตเป็นเครื่องค้ำประกันตราสารหนี้ดังกล่าว ซึ่งเงินที่ได้จากการระดมทุนก็จะนำมาใช้ในการดำเนินงานของ SPV และ SPV จะเป็นผู้จ่ายภาระดอกเบี้ยและการชำระเงินต้นให้แก่นักลงทุนจากรายได้ของโครงการ

^๖ ถึงแม้ว่ายังไม่หลักฐานปรากฏชัดเจนของปัญหาที่เกิดจากการใช้ SPV การดำเนินการระดมทุนผ่าน SPV ก็เป็นเรื่องที่ควรพิจารณา เช่น กรณี การใช้ SPV เพื่อการเข้าถึงน้ำมันของเครื่องบินโดยกองทัพอากาศสหรัฐ สำนักงานงบประมาณสภากรองเกรสได้พิจารณาว่า SPV ดังกล่าวควบคุมโดยรัฐบาลสหรัฐ ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจะต้องถูกบันทึกไว้ในระบบงบประมาณของรัฐบาลกลาง.

๑.๒ ประสบการณ์จากต่างประเทศ

การดำเนินโครงการ PPP เป็นที่แพร่หลายทั่วโลก โดยเฉพาะกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว หรือ OECD เช่น ประเทศอังกฤษเป็นประเทศที่มีการพัฒนาและประสบความสำเร็จมากที่สุดใน การดำเนินโครงการ PPP ผ่านหน่วยงานที่มีชื่อเรียกว่า The United Kingdom's Private Finance Initiative (PFI) ที่ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ๑๙๙๒ PFI มีสัดส่วนการลงทุนถึงประมาณร้อยละ ๑๔ ของการลงทุนภาครัฐทั้งหมด ซึ่งส่วนมากเป็นการดำเนินการก่อสร้างด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ส่วนประเทศในกลุ่มลาตินอเมริกาและเอเชียเริ่มมีการดำเนินโครงการ PPP เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

๑.๓ หลักการทางด้านเศรษฐศาสตร์ (Economic Principle)

เนื่องจากหลักการทางด้านเศรษฐศาสตร์ยังไม่มี การวิเคราะห์ถึงการดำเนินงาน PPP อย่างไรก็ตามกรอบการวิเคราะห์ที่สามารถนำมาพิจารณามีดังนี้

ความเป็นเจ้าของและการทำสัญญา (Ownership and Contracting)

ข้ออ้างหรือเหตุผลในการดำเนินโครงการ PPP ที่ต้องการให้เอกชนเข้ามา ดำเนินการร่วมหรือเป็นเจ้าของด้วย (Ownership) ก็เนื่องมาจากการที่เอกชนต้องดำเนินการ ภายใต้สภาพการแข่งขันทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงกว่าภาครัฐที่ดำเนินงานในลักษณะ Monopoly ซึ่งเป็นผลทำให้ภาครัฐดำเนินการแล้วมักจะไม่มีความมีประสิทธิภาพ หากรวมจุดแข็งของ เอกชนเข้ามาในโครงการรัฐจะช่วยให้รัฐสามารถลดความเสี่ยงในการดำเนินงานและเพิ่ม ประสิทธิภาพได้มากขึ้น (Shleifer, ๑๙๙๘) และหากพิจารณาถึงได้ผลเสียระหว่างคุณภาพ (Quality) และประสิทธิภาพ (Efficiency) ที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ PPP จะพบว่า รัฐสามารถกำหนดคุณภาพของงานตามที่ต้องการได้ และเอกชนมีความสามารถในการบริหาร ต้นทุนซึ่งจะช่วยในการดำเนินงานมากขึ้นอีกด้วยในการพิจารณาว่าโครงการใดควรดำเนินการ แบบ PPP หรือไม่ ให้พิจารณาว่า เป็นโครงการที่รัฐสามารถกำหนดข้อตกลงหรือสัญญาในการ กำหนดคุณภาพให้ชัดเจนได้หรือไม่ ถ้าหากกำหนดไม่ได้ก็ไม่เหมาะในการใช้ PPP แต่ในทางกลับกัน หากรัฐบาลสามารถที่จะกำหนดคุณภาพที่ต้องการได้ชัดเจน และต้องไม่มีการเปลี่ยนแปลง รูปแบบระหว่างการดำเนินการมากนักก็สามารถดำเนินการโครงการ PPP ได้

การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis)

โครงการ PPP โดยปกติจะมีความเสี่ยงของโครงการ ๕ ประการคือ

- ความเสี่ยงจากการก่อสร้าง (Construction Risk) เช่น ปัญหาในการออกแบบ ต้นทุนบานปลาย และโครงการล่าช้า
- ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) เช่น อัตราแลกเปลี่ยน และดอกเบี้ย
- ความเสี่ยงด้านความต่อเนื่อง (Availability Risk) เช่น ความเสี่ยงที่ไม่สามารถดำเนินโครงการได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเกิดจากการขาดทรัพยากรหรือปัจจัยในการผลิต
- ความเสี่ยงด้านความต้องการ (Demand Risk) เช่น ความต้องการต่อ บริการนั้น ๆ
- ความเสี่ยงด้านมูลค่าซาก (Residual Value Risk) เช่น ราคาตลาดของ สินทรัพย์ในอนาคต

การส่งผ่านความเสี่ยงและต้นทุนทางการเงิน (Risk Transfer and Financing Costs)

ทฤษฎี Modigliani Miller กล่าวว่า การให้เอกชนเป็นผู้รับความเสี่ยงจากการดำเนินโครงการไม่ควรจะทำให้ต้นทุนในการดำเนินโครงการเพิ่มขึ้น เนื่องจากต้นทุนในการดำเนินโครงการควรจะขึ้นอยู่กับความเสี่ยงของโครงการโดยรวมเท่านั้น ซึ่งจะไม่นับกับว่ารัฐบาลหรือเอกชนเป็นผู้ให้เงินสนับสนุน แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากความไม่สมบูรณ์ของตลาด (Incomplete Market) ทำให้รัฐบาลมีความเสี่ยงน้อยกว่าภาคเอกชนในการหารายได้ เพราะรัฐบาลสามารถที่จะหารายได้จากภาษี ถึงแม้ว่าภาคเอกชนจะสามารถใช้เครื่องมือทางการเงินก็ตาม ซึ่งจากจุดนี้ทำให้โครงการ PPP ได้รับประโยชน์จากการที่มีต้นทุนทางการเงินที่ต่ำและประสิทธิภาพในการจัดการที่เพิ่มขึ้น

การคิดราคาค่าความเสี่ยง (Pricing of Risks)

อย่างไรก็ตามอาจเกิดปัญหาอีกเนื่องจากสมมุติฐานในการประเมินความเสี่ยงของโครงการของรัฐและเอกชนแตกต่างกัน เนื่องจากโดยทั่วไปรัฐมักจะมีอัตราความเสี่ยงที่ต่ำกว่าภาคเอกชน เพราะภาคเอกชนจะต้องคิด Risk Premium^๕ อาจจะทำให้ตกลงกันไม่ได้ อีกทั้งในบางครั้งเอกชนอาจจะเลือกที่จะลดประสิทธิภาพของการดำเนินการเพื่อให้มีความเสี่ยงต่ำสุดหรืออาจจะทำการลดความเสี่ยงบางประการเพื่อให้สามารถทำได้ตามสัญญาตามที่ภาครัฐกำหนด โดยอาจจะเป็นการบังคับให้ภาครัฐต้องให้การรับประกันเพิ่มเติมแก่ภาคเอกชน ซึ่งจะเพิ่มต้นทุนให้แก่รัฐบาลในระยะยาว ทั้งนี้โครงการ PPPs จะต้องมีการกำกับให้เกิดการแข่งขันทั้งในด้านราคาและอัตราผลตอบแทน

การแข่งขัน การกำกับดูแล และประสิทธิภาพ (Competition, Regulation and Efficiency)

ในปัจจุบันมีงานวิจัยจำนวนมากพยายามที่จะวิเคราะห์ว่า สาเหตุใดการดำเนินงานแบบ PPP จึงมีประสิทธิภาพสูงกว่าการดำเนินงานแบบปกติ ซึ่งผลที่ได้ของงานวิจัยมีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับสภาพการแข่งขันของภาคเอกชน แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติเนื่องจากโครงการสาธารณูปโภคนั้นมีขนาดใหญ่ทำให้ผู้เข้าประมูลมักจะมีน้อยราย จึงทำให้ลดการแข่งขันลงซึ่งในความเป็นจริงแล้วโครงการ PPP ควรให้มีการแข่งขันมากที่สุดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพพัฒนาการจัดการและสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ

เนื่องจากส่วนใหญ่รัฐบาลจะเป็นผู้ควบคุมราคาการให้บริการทำให้ไม่เกิดการแข่งขันจึงเป็นสิ่งที่ทำทลายในการออกเงื่อนไขหรือข้อกำหนดให้เอกชนเกิดแรงจูงใจในการลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพ ทั้งนี้การควบคุมของรัฐบาลมักจะมี ๒ รูปแบบ คือ โดยการควบคุมอัตราผลตอบแทน (Rate of return Regulation) และ การควบคุมราคา (Price Regulation) ซึ่งในรูปแบบการควบคุมอัตราผลตอบแทนมักจะเกิดปัญหา เนื่องจากในสถานะที่เป็น Monopoly การพิจารณาหาราคากลาง (Cost Benchmark) มักจะทำได้ยากและส่งผลทำให้ไม่เกิดแรงจูงใจเช่นเดียวกับการควบคุมราคาซึ่งมีปัญหามากไม่แตกต่างกัน วิธีการหนึ่งที่น่าจะนำมาใช้คือ

^๕ Risk Premium ในกรณีนี้คือผลตอบแทนที่จะยอมรับได้ของภาคเอกชนที่คุ้มค่าต่อการรับงานหรือโครงการดังกล่าว

การเปรียบเทียบกับหน่วยงานประเภทเดียวกันในประเทศอื่น ๆ เพื่อนำมาเป็นเกณฑ์มาตรฐาน แต่วิธีนี้จะมีปัญหาที่ต้องมีข้อมูลสนับสนุนจำนวนมากวิธีการที่มีการแบ่งปันกำไรระหว่างรัฐและเอกชนจะเป็นวิธีที่สร้างใจได้สูง แม้ว่าจะทำให้เกิดการกำไรเกินควร (Excess Profit) อย่างไรก็ตาม วิธีนี้จะมีประสิทธิภาพดีกว่ารูปแบบที่รัฐเป็นผู้ซื้อบริการอย่างเดียว

๑.๔ กรอบโครงสร้างทางสถาบัน (Institutional Framework)

การที่จะทำให้ PPP ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องประกอบด้วยกรอบโครงสร้างด้านสถาบันที่มีความแน่นอนทางการเมือง การมีธรรมาภิบาล ความเชี่ยวชาญและประสิทธิภาพในการประเมินโครงการของรัฐบาล อีกทั้งจะต้องมีการประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดจาก PPP และมีการบันทึกผลการดำเนินงานในระบบบัญชีการคลัง รวมทั้งมีการรายงานเพื่อให้ทราบถึงความเสี่ยงทั้งหมดที่อาจจะเกิดขึ้นด้วย

๒. การรับประกันของรัฐบาลและความเสี่ยงด้านการคลัง

การดำเนินการของ PPP ส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวข้องกับการรับประกันของรัฐบาล โดยมีเป้าหมายเพื่อช่วยลดความเสี่ยงทางการเงินที่จะเกิดขึ้นแก่ภาคเอกชน แต่อาจจะก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านการคลังจากการรับประกัน เนื่องจากการรับประกันของรัฐบาลจะมีผลผูกพันเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้น เช่น เมื่อรัฐบาลค้ำประกันเงินกู้ รัฐบาลจะต้องชดเชยเมื่อหน่วยงานที่รัฐค้ำประกันไม่สามารถชำระหนี้เองได้ ซึ่งทั้งนี้การค้ำประกันนั้นมี ๒ ลักษณะ คือ

๑. ลักษณะที่ชัดเจน (Explicit Contingent Guarantee) ซึ่งเป็นไปตามกฎหมาย อย่างไรก็ตามรัฐบาลยังมีหน้าที่ (Obligation) ที่จะต้องสนับสนุน เช่น ประกันสังคม หรือบำนาญ บำนาญจะไม่พิจารณาว่าเป็นภาระผูกพัน (Contingent Liability) เนื่องจากเป็นภาระที่คาดว่าจะเกิดแน่นอนในอนาคตและสามารถประมาณการได้ชัดเจนจากโครงสร้างทางประชากรศาสตร์

๒. ภาระผูกพันโดยนัย (Implicit Contingent Liabilities) จะเกิดขึ้นเมื่อรัฐบาลเข้าไปรับภาระทั้ง ๆ ที่ไม่มีข้อตกลง กฎหมาย สัญญา หรือ ข้อผูกพันทางนโยบายให้ดำเนินการ และมักจะเกิดจากความคาดหวังจากแนวปฏิบัติของรัฐในอดีต เช่น การให้การบรรเทาทุกข์เมื่อเกิดภัยธรรมชาติหรือ การให้ความช่วยเหลือสถาบันการเงินเมื่อกิจการล้มเหลว เป็นต้น การค้ำประกันและภาระผูกพันมีประเด็นสำคัญที่มักทำให้เกิดปัญหาอย่างมากในการจัดการด้านการคลัง คือ ความไม่แน่นอนว่าจะต้องชำระเงินหรือไม่ เมื่อไหร่ และเท่าใด

๒.๑ เป้าหมายของนโยบายภาครัฐและการออกแบบการรับประกัน

การรับประกันเป็นเพียงเครื่องมือรูปแบบหนึ่งของรัฐบาลที่สามารถนำมาใช้ในการดำเนินนโยบาย ซึ่งในความเป็นจริงยังมีเครื่องมืออีกหลายประเภทที่สามารถนำมาใช้ได้ เช่น การสนับสนุนการเงินโดยตรง (Subsidy) ในรูปแบบของเงินให้เปล่า (Grant) การลดภาษี (Tax Break) การเพิ่มทุน (Capital Injection) ซึ่งควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับโครงการและเป้าหมายที่กำหนดไว้การค้ำประกันอาจจะเหมาะสมกับการดำเนินโครงการเพียงบางประเภทเท่านั้น ซึ่งปกติแล้วการบริหารความเสี่ยงของโครงการควรมีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเสี่ยงนั้น ๆ และเป็นผู้จัดการความเสี่ยงดังกล่าว เช่น กรณีเกิดความเสี่ยงด้านความต้องการการใช้บริการ

สาธารณะ (Demand Risk) ก็ควรจะให้เอกชนเป็นผู้จัดการ แต่หากเป็นความเสี่ยงจากด้านการเมือง (Political Risk) ที่อาจจะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือสัญญาการดำเนินการ ก็ควรที่จะให้รัฐเป็นผู้จัดการป้องกันความเสี่ยง เช่น การกำหนดข้อกำหนดให้ชัดเจนเพื่อลดปัญหาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายอย่างไรก็ตามรัฐไม่ควรที่จะให้การค้ำประกันแบบเหมา รวมทั้งระบบเศรษฐกิจ แต่ควรจะมีการเฉพาะเจาะจงในระดับโครงการว่าโครงการใดควรได้รับความช่วยเหลือแบบใด แต่หากพิจารณาถึงความเสี่ยงบางประเภทที่อาจจะไม่มีใครที่มีความสามารถมากกว่ากันในการจัดการทั้งรัฐและเอกชน เช่น ภัยธรรมชาติ จึงอาจจะต้องใช้การทำประกันภัย ต่อกับหน่วยงานที่สามารถค้ำประกันอาจจะสามารถแปลงเปลี่ยนได้ตามเวลาและตามความเหมาะสม

ตัวอย่าง เช่น ในระยะแรก การค้ำประกันให้แก่โครงการ PPP มักมีต้นทุนสูง เนื่องจากโครงการกำลังอยู่ในช่วงเริ่มดำเนินการแต่เมื่อโครงการดำเนินการผ่านไปสักระยะหนึ่งแล้ว การดำเนินโครงการจะมีความชำนาญมากขึ้น ทำให้ความเสี่ยงโดยรวมลดลงก็อาจจะยกเลิกการค้ำประกันได้ ซึ่งควรให้ภาคเอกชนเป็นผู้รับความเสี่ยงบางส่วน เพื่อป้องกันการเกิดปัญหา Moral Hazard

๒.๒ ปัญหาที่มักเกิดจากการรับประกัน

การรับประกันอาจจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับรัฐบาลในการดำเนินการในบางโครงการ แต่มักจะถูกกละเลยในการนำมาพิจารณาในกระบวนการจัดทำงบประมาณ ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหามากมาย การรับประกันเป็นเครื่องมือที่ยากจะพิสูจน์ได้ว่ามีประสิทธิภาพและช่วยลดต้นทุนมากกว่าวิธีการอื่น ๆ อีกทั้งยังทำให้รัฐบาลสามารถหลบเลี่ยงที่จะทำตามข้อจำกัด วินัย หรือ กรอบที่กำหนดไว้ ทำให้เอกชนหรือสถาบันทางการเงินสามารถหาผลประโยชน์จากการรับประกันนี้ในการที่จะลดความเสี่ยงของตนเอง ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาการสร้างความบิดา

๒.๓ การจัดทำบัญชีด้านการคลังและการรายงานการรับประกัน

วิธีในการหามูลค่าการรับประกัน

การประมาณมูลค่าของการรับประกันนั้นทำได้ค่อนข้างยากเนื่องจากการรับประกันจะถูกบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายต่อเมื่อการรับประกันนั้นมีผลบังคับใช้เท่านั้น ซึ่งทำให้วิธีการหามูลค่าการรับประกันค่อนข้างซับซ้อน วิธีการนิยมใช้กันอยู่มี ดังนี้

การวิเคราะห์แบบ Monte Carlo simulation วิธีการแบบ Monte Carlo Simulation เป็นวิธีการที่มักใช้ในทางการเงิน ซึ่งจะให้ค่าของตัวแปรเสี่ยงอ้างอิง (Underlying Risky Variable) ณ เวลาหนึ่ง ๆ จะขึ้นอยู่กับมูลค่าเริ่มต้น ค่าเฉลี่ย ความแปรปรวน และค่าที่ได้จากตัวแปรสุ่มที่มีการกระจายตัวแบบปกติ การกระจายตัวของความน่าจะเป็นของการชดเชยการรับประกัน และมูลค่าของการชดเชยการรับประกัน สามารถคำนวณได้โดยการสร้างผลลัพธ์ของแต่ละกรณีของการรับประกันว่ามีความน่าจะเป็นในการชดเชยการรับประกันมากน้อยอย่างไร และหามูลค่าการชดเชยการรับประกันในแต่ละครั้งโดยมูลค่าของการรับประกันจะเป็นมูลค่าปัจจุบันที่ถูกคิดลดด้วยอัตราที่ปรับความเสี่ยงตลอดช่วงอายุของการรับประกัน

การวิเคราะห์โดยใช้สูตร The Black-Scholes Options Pricing (BS Model) ผู้ที่คิดค้น BS นี้ คือ Fischer Black และ Myron Scholes ซึ่งพัฒนามาจากงานของ Edward O Thorp, Paul Samuelson, Robert C. Merton ซึ่ง Merton และ Scholes ได้รับรางวัลโนเบล จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ BS Model^๕ ซึ่งในทางทฤษฎีแล้ว BS Model จะใช้การหามูลค่าสิทธิ (Option) ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการรับประกันได้โดยพิจารณาให้การรับประกันเสมือนกับการให้สิทธิในการขายสินทรัพย์ (Put Option) ซึ่งหมายความว่าผู้ได้รับการรับประกันจะมีสิทธิที่จะขายสินทรัพย์ต่อรัฐบาล เมื่อเกิดปัญหาขึ้น Irwin (๒๐๐๓) และ Arthur Anderson (๒๐๐๐) กล่าวว่า การที่จะเลือกใช้เทคนิคใดนั้นจะขึ้นอยู่กับข้อมูลที่มีอยู่ โดยที่วิธีของ Black-Scholes นั้นเหมาะกับการรับประกันรูปแบบง่าย ๆ ส่วน Monte Carlo นั้นเหมาะกับการวิเคราะห์การรับประกันที่ซับซ้อนขึ้น อย่างไรก็ตามผลที่ได้นั้นเป็นเพียงการประมาณการ ซึ่งหากไม่มีข้อมูล อาจจะใช้วิธีการง่าย ๆ เช่น การให้น้ำหนักว่าการรับประกันโครงการใดมีความเสี่ยงมากกว่ากัน เป็นต้น

ธนาคารโลกได้ให้ความช่วยทางเทคนิคแก่รัฐบาลประเทศชิลีในการนำวิธีการของ Black-Scholes และ Monte Carlo มาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์หามูลค่าการรับประกันรายได้ ขั้นต่ำและอัตราแลกเปลี่ยนของโครงการให้สัมปทานทางถ่าน ซึ่งในโครงการมีการประกันความเสี่ยง แบ่งออกเป็นสองลักษณะ คือ การประกันรายได้ขั้นต่ำที่ได้จากค่าธรรมเนียมและการประกันอัตราแลกเปลี่ยน การประกันรายได้ขั้นต่ำจะมีผลต่อเมื่อรายได้จากการเก็บค่าธรรมเนียมทางถ่าน อยู่ระดับต่ำกว่าระดับที่ประกันไว้ แต่ในทางกลับกันหากรายได้จากค่าธรรมเนียมทางถ่านจัดเก็บได้มากกว่าระดับประกันจนถึงระดับหนึ่งที่รัฐบาลกำหนด รัฐบาลจะได้ส่วนแบ่งจากการเก็บค่าธรรมเนียมทางถ่านนี้อีกด้วย ในส่วนของการประกันอัตราแลกเปลี่ยนจะคำนวณในรูปแบบคล้าย ๆ กัน โดยการคำนวณภาระผูกพันและรายได้ที่เกิดจากการประกันรายได้ขั้นต่ำจะใช้วิธี Monte Carlo ในส่วนของการประกันอัตราดอกเบี้ยจะใช้วิธีการของ Black-Scholes ซึ่งผลจากการประมาณการได้มีการนำเสนอในรายงานการคลังภาคสาธารณะที่เป็นส่วนของเอกสารงบประมาณประจำปี ผลจากการคำนวณปรากฏว่าภาระของการค้าประกันมีประมาณร้อยละ ๐.๒๕ ของ GDP ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์ไว้ไม่เกินร้อยละ ๕ ของ GDP ในปี ๒๐๐๔ ส่วนภาระที่จะเกิดจากผลของการประกันอัตราแลกเปลี่ยนมีค่อนข้างน้อย เนื่องจากเงินเปโซแข็งค่าขึ้น

การบันทึกบัญชีการรับประกัน (Accounting for Guarantee) การบันทึกการรับประกันเป็นที่ถกเถียงกันมากกว่าจะมีมาตรฐานในการบันทึกอย่างไร หากพิจารณาตามมาตรฐานการบัญชีสากลกำหนดว่าหากการรับประกันใด ๆ ที่มีความน่าจะเป็นในการชดเชยเกินกว่าร้อยละ ๕๐ ให้ทำการบันทึกการรับประกันนั้นเป็นภาระหนี้ที่เกิดขึ้น และมาตรฐานการบัญชีสากลยังกำหนดให้รัฐบาลจะต้องทำการรายงานภาระผูกพันในภาคผนวกของเอกสารงบประมาณอีกด้วย

๒.๔ การจัดการความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับการรับประกัน

ความเสี่ยงที่จะเกิดจากการรับประกันถึงแม้ว่าจะจะเป็นสิ่งที่ควรทำการเฝ้าระวัง อย่างไรก็ตามการรับประกันก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของความเสี่ยงด้านการคลังทั้งหมด ซึ่งจริง ๆ แล้วยังมีความเสี่ยง

^๕ www.wikipedia.com

ด้านการคลังในประเภทอื่น ๆ อีกเช่น ภาระผูกพันแบบชัดเจน ภาระผูกพันแบบโดยนัย และความเสี่ยง
เชิงนโยบาย (ประกันสังคม) ซึ่งควรจะมองให้เห็นภาพรวม

การควบคุมการรับประกัน

การควบคุมการรับประกันที่มีประสิทธิภาพควรจัดให้มีศูนย์กลางในการดูแล
การให้การรับประกัน ซึ่งควรจะพิจารณาตามความเหมาะสมของแต่ละประเทศ และจะต้องมี
กระบวนการที่สมบูรณ์ ตั้งแต่การขออนุมัติจากกระทรวงการคลัง คณะรัฐมนตรี รัฐสภา โดยในประเทศ
แคนาดา จะมีการรวมการตัดสินใจในการอนุมัติการรับประกันเข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบงบประมาณ
โดยทั่วไปรัฐบาลกลางมักจะถูกพิจารณาว่าเป็นผู้ให้การรับประกันรัฐบาลท้องถิ่น ซึ่งควรมีการหา
ระดับเพดานที่เหมาะสมในการกำหนดปริมาณการรับประกัน โดยออกเป็นกฎหมายให้ชัดเจน

การจัดทำงบประมาณสำหรับการรับประกันเป็นสิ่งที่จะต้องดำเนินการ เพราะหาก
มีการชดเชยค่าเสียหายที่เกิดจากการถูกเรียกร้องให้ชดใช้การรับประกัน จะทำไม่ให้เกิดผล
กระทบต่อการวางแผนด้านการบริหารหนี้และงบประมาณ การจัดทำงบประมาณสำหรับ
การรับประกันไม่ได้หมายความว่ารัฐบาลจะต้องมีกองทุนสำรอง (Reserve Fund) เพื่อใช้สำหรับ
การชดใช้หนี้จากการรับประกันโดยเฉพาะ แต่การสร้างกองทุนสำรองนี้อาจจะใช้เพื่อการบริหาร
ภาระหนี้ที่จะขึ้นในอนาคตและใช้มูลค่าปัจจุบันของภาระที่อาจจะเกิดจากการชดเชย
ค่าประกันในอนาคตเป็นฐานในการกำหนดระดับของเงินทุนสำรอง หรืออาจจะใช้วิธีการ
สร้างกองทุนชนิดหนึ่งที่มีเรียกว่า Earmark Fund โดยใช้ค่าธรรมเนียมซึ่งเรียกเก็บจากการ
รับประกันเป็นเครื่องมือช่วยป้องกันปัญหา เช่นกรณี ประเทศชิลีที่รัฐบาลมีส่วนร่วมด้วยผลประโยชน์
ในการรับประกัน หากรายได้มากกว่าการรับประกันขั้นต่ำรัฐจะได้รับส่วนแบ่งรายได้ การพัฒนา
โครงสร้างด้านสถาบันเป็นจุดสำคัญในการจัดการบริหารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งหน่วยงานหลักผู้
ควรเป็นผู้รวบรวมภาระผูกพัน คือ หน่วยงานที่บริหารหนี้ของกระทรวงการคลัง เพื่อที่จะได้
บริหารงานได้ครบวงจร

๓. การวิเคราะห์ความยั่งยืนทางการคลังที่เกี่ยวข้องกับ PPP และ การรับประกัน

การวิเคราะห์ Debt Sustainability Analysis หรือการวิเคราะห์ความยั่งยืนทางการคลัง
ปกติการวิเคราะห์จะเน้นหนักในการวิเคราะห์เฉพาะข้อมูลหนี้สาธารณะเท่านั้น ซึ่งมักจะ
คำนึงถึงหลักทรัพย์ของรัฐบาลหรือเงินฝากรัฐบาลที่อยู่ในกองทุนประกันสังคม อย่างไรก็ตาม
การวิเคราะห์ความยั่งยืนทางการคลังก็ควรที่จะพิจารณาถึงผลกระทบของภาระหรือข้อผูกพัน
ที่ไม่ใช่หนี้ด้วย ซึ่งถ้าจะพิจารณาผลกระทบที่มีต่อวิเคราะห์ความยั่งยืนทางการคลังสามารถ
พิจารณาได้ ๒ วิธีการ ดังนี้

๑. พิจารณาให้ภาระข้อผูกพันของโครงการ PPP นับเป็นหนี้สาธารณะ ซึ่งจะ
คำนวณโดยการหามูลค่าปัจจุบันของค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของสัญญา PPP และภาระ
ที่เกิดจากการจ่ายชดเชยจากการรับประกันของโครงการ PPP แล้วนำมารวมกับหนี้สาธารณะ
ซึ่งจะกลายเป็นหนี้สาธารณะรวมกับภาระของ PPP แล้วนำมาวิเคราะห์ความยั่งยืนทางการคลัง
ซึ่งหากเกิดความไม่ยั่งยืนทางการคลังจะต้องมีการบริหารจัดการให้ดุลการคลังเบื้องต้นเกินดุล
หรือขาดดุลน้อยลง

๒. พิจารณาให้การใช้จ่ายของ PPP ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเป็นค่าใช้จ่ายเบื้องต้นในอนาคต (Future Primary Spending) ซึ่งสามารถใช้ตัวเลขจากหนี้สาธารณะปัจจุบันเป็นภาระหนี้เพียงอย่างเดียวในการคำนวณ^๖ โดยวิธีที่ ๒ จะมีความเหมาะสมมากกว่าเนื่องจากจะพิจารณาให้โครงการภายใต้สัญญาของ PPP เป็นภาระหนี้ทันที ซึ่งจะเหมาะสมในทางบัญชีและสถิติด้วย อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์ความยั่งยืนทางการคลังโดยวิธีการนี้ยังมีข้อจำกัดบางประการ คือ ประการแรก อาจเกิดปัญหาในเรื่องของข้อมูลของโครงการ PPP ที่ต้องมีความครบถ้วน ประการที่สอง การประมาณการภาระที่เกิดจากโครงการ PPP ทั้งการจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งอาจจะมีค่าไม่แน่นอนสูง และประการที่สาม เกิดจากการประมาณการมูลค่าการชดเชยความเสียหายที่อาจเกิดจากการรับประกันนั้นมีความคลาดเคลื่อนสูง แต่การวิเคราะห์ความยั่งยืนนั้นหากขาดการวิเคราะห์ภาระที่อาจเกิดจาก PPP เข้าไปด้วยจะทำให้การวิเคราะห์ความยั่งยืนด้านการคลังขาดความสมบูรณ์

การหามูลค่าของการชดเชยการรับประกันมักจะมีค่ายุ่งยากและซับซ้อนจากข้อมูลที่กล่าวไว้ในเบื้องต้น ทำให้การวิเคราะห์ความยั่งยืนทางการคลังทำได้ยากขึ้นอีกด้วย และหากยังมีการเรียกเงินชดเชยการรับประกันมากกว่าที่ประมาณการไว้ จะยิ่งทำให้เกิดปัญหาด้านวิกฤตการณ์คลังได้ซึ่งอาจจะใช้การวิเคราะห์ที่ใช้สมมุติฐานแบบอนุรักษ์นิยมมาก ๆ และคำนวณความเสี่ยงในระดับสูงสุดที่อาจเกิดขึ้นได้ ถึงแม้วิธีดังกล่าวอาจจะทำให้เกิดข้อจำกัดและไม่คล่องตัวในการบริหารงานด้านการคลังก็ตาม แต่อาจจะแก้ไขได้โดยการสร้าง Scenario หลาย ๆ เหตุการณ์เพื่อระดับความรุนแรงของผลกระทบ ซึ่งเป็นวิธีการค่อนข้างยากกว่าวิธีการที่ IMF ใช้อยู่ในปัจจุบัน สำหรับวิธีการที่ IMF ใช้ในการวิเคราะห์ความยั่งยืนทางการคลังในปัจจุบันได้เพิ่มการทดสอบ Stress Test กับระดับหนี้ Base Line และ IMF กำลังพิจารณาใช้วิธีการที่เรียกว่า Stochastic Simulation ในการสร้าง Probability Distribution ของความน่าจะเป็นของภาระหนี้ตามสมมุติฐาน อีกวิธีการหนึ่งที่สามารถนำมาใช้คือการวิเคราะห์แบบ Value-at-Risk (VaR) หลักการของวิธี VaR นี้จะต้องหาค่า Probability Distribution ของการเรียกเงินชดเชยการรับประกัน เพื่อนำไปหา Probability Distribution ของสินทรัพย์ (Net Worth) เพื่อใช้ในการคำนวณหาค่า Value-at-Risk ได้

วิธี VaR เป็นวิธีที่สามารถแปลผลลัพธ์ได้ง่าย โดยผลลัพธ์ที่ได้จะมีลักษณะ ดังนี้ “มีความน่าจะเป็นในระดับร้อยละ ๕ ที่ Net Worth จะลดลงร้อยละ ๑๐ ของ GDP เนื่องมาจากการชดเชยการรับประกัน หรือความเสี่ยงสูงสุดที่จะเกิดขึ้นกับการคลังเป็นร้อยละ ๑๐ ของ GDP โดยมีความเชื่อมั่นในระดับร้อยละ ๙๕” ค่า VaR ที่มากขึ้นจะทำให้รัฐบาลต้องวางแผนป้องกันมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค VaR จะต้องประกอบด้วยข้อมูลจำนวนมาก เช่น งบดุลของภาครัฐเพื่อที่หา Net Worth at risk” แต่ในงานวิจัยของประเทศบราซิลโดย Garcia and Rigobon (๒๐๐๔) ได้ประยุกต์ใช้กับหนี้เพียงอย่างเดียว ซึ่งได้กล่าวว่า ปัจจัยทางมหภาคอาจจะมีผลต่อขนาดของหนี้ได้ ส่วนงานวิจัยอื่น ๆ ที่ปรากฏอยู่คือ Alvarado

^๖ เป็นสร้างสมมุติฐานให้ภาระผูกพันที่มีอยู่นั้นจะต้องถูกชดเชยและเป็นรายจ่ายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างแน่นอนแล้ว วิเคราะห์ดูว่าภาพในระยะกลางนั้นยังเกิดความยั่งยืนอีกหรือไม่

^๗ มูลค่าของสินทรัพย์ที่มีโอกาสจะเกิดความเสี่ยงสูงสุดว่าจะเป็นเท่าไรในช่วงระยะเวลาที่กำหนด

Izquierdo and Panizza (๒๐๐๔) ได้ประยุกต์วิธีของ Mendoza-Oviedo ผลปรากฏว่ารัฐบาลจะไม่เกิดปัญหาด้านการชำระเงิน หากรัฐบาลไม่มีปัญหาในเรื่องเป้าหมายของรายได้ที่วางแผนไว้ ซึ่งหมายความว่า หากรัฐบาลเกิดปัญหาจากความผันผวนของการจัดเก็บรายได้แล้ว จะส่งผลให้เกิดปัญหาที่ภาครัฐจะต้องตัดลดงบประมาณ

๔. บทสรุป

Public Private Partnership : PPP คือ การดำเนินการที่ภาคเอกชนเป็นผู้จัดหาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่โดยปกติแล้วรัฐบาลจะเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งมีลักษณะการผสมผสานจุดแข็งระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยการลดข้อจำกัดด้านเงินทุน และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ซึ่งจากข้อดีเหล่านี้จึงทำให้ PPP แพร่หลายไปทั่วโลก โครงการ PPP ที่ประสบความสำเร็จจะเพิ่มคุณภาพและช่วยลดต้นทุนการดำเนินงานอีกด้วย แต่อย่างไรก็ตามผลประโยชน์ที่เพิ่มขึ้นจากประสิทธิภาพจะต้องคุ้มค่ากับต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจากการกั๊กยืมของเอกชนที่มักจะสูงกว่าของรัฐบาล ซึ่งการทำให้โครงการ PPP เป็นรูปธรรมต้องประกอบด้วย ภาครัฐจะต้องทำสัญญาในการดำเนินการให้มีความชัดเจนและสามารถควบคุมคุณภาพได้ ความเสี่ยงของโครงการจะต้องให้เอกชนเป็นผู้รับผิดชอบ และรัฐจะต้องทำให้เกิดการแข่งขันหรือข้อกำหนดที่ส่งเสริมให้เกิดแรงจูงใจ มีโครงสร้างสถาบันที่เหมาะสม พัฒนาความเชี่ยวชาญในการบริหารโครงการ และมีการรายงานที่โปร่งใส

การดำเนินงาน PPP ส่วนใหญ่รัฐบาลมักจะให้การรับประกัน ซึ่งมักจะก่อให้เกิดปัญหาเป็นความเสี่ยงด้านการคลัง โดยเฉพาะในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ การรับประกันเป็นเพียงเครื่องมือหนึ่งในการดำเนินการยังมีวิธีการอื่น ๆ ที่มีความเหมาะสมกว่า โดยปกติแล้วภาคเอกชนควรรับความเสี่ยงบางส่วนด้วย เพื่อป้องกันการเกิดปัญหา Moral Hazard นอกจากนั้นในระบบงบประมาณมักจะละเลยการคำนวณภาระที่จะเกิดจากการรับประกัน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงในเอกสารงบประมาณ การหามูลค่าของภาระผูกพันที่เกิดจากการรับประกันถึงแม้ว่าจะมีความยากแต่ก็ควรดำเนินการเพื่อความโปร่งใส รัฐจะต้องลดความเสี่ยงด้านการคลังโดยการควบคุมการให้การรับประกัน และกำหนดเพดานของการรับประกัน รวมทั้งควรมีการรายงานภาระผูกพันที่อาจเกิดขึ้นในเอกสารงบประมาณประจำปี ซึ่งจะทำให้รัฐสามารถกันเงินทุนสำรองไว้ได้ และเป็นการสร้างวินัยทางการคลังอีกด้วย แม้จะเกิดไม่ความคล่องตัวในการบริหารจัดการด้านการคลังก็ตาม

การประเมินความยั่งยืนทางการคลัง ควรจะวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดจาก PPP แต่ผลจากความไม่แน่นอนของการชดเชยการรับประกัน ทำให้การวิเคราะห์ความยั่งยืนทางการคลังที่รวม PPP ไว้ นั้นทำได้ยากและซับซ้อน ซึ่งในปัจจุบันมีการวิจัยในหลายแห่งทั่วโลกได้เริ่มต้นที่จะพัฒนาวิธีการในการประมาณการค่าจากการถูกเรียกค้ำประกันมากขึ้น

บทวิเคราะห์ เรื่อง ความร่วมมือภาครัฐ-ภาคเอกชน
(Public Private Partnership: PPP): นวัตกรรมการคลังแห่งอนาคต^๑

๑. ความสำคัญของการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Public-Private Partnership: PPP)

การลงทุนภาครัฐ (Public Investment) มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจไทย ซึ่งเป็นการลงทุนในโครงสร้างขั้นพื้นฐาน (Infrastructure) อันจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ก่อให้เกิดการสร้างงาน เพิ่มผลิตภาพและศักยภาพการผลิตในระยะยาว แต่ในช่วงที่ผ่านมาพบว่า สัดส่วนการลงทุนภาครัฐต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) กลับลดลงอย่างต่อเนื่องเมื่อเทียบกับปี ๒๕๔๐ ที่มีสัดส่วนร้อยละ ๑๑.๖ ของ GDP เป็นร้อยละ ๖.๓ ของ GDP ในปี ๒๕๕๓ ทำให้การพัฒนาศักยภาพเศรษฐกิจในระยะปานกลางอาจได้รับผลกระทบ หากภาครัฐยังคงมีการลงทุนในระดับที่ต่ำต่อไป ดังนั้น ภาครัฐจึงได้มีแผนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานในอีกระยะเวลา ๓ ปีข้างหน้าภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕ โดยมีจำนวนวงเงิน ๑.๒๙๖ ล้านล้านบาท ซึ่งภาครัฐจำเป็นต้องวางแผนการระดมเงินทุนดังกล่าว ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากงบประมาณแผ่นดิน เงินสะสมของรัฐวิสาหกิจและส่วนที่เหลือจะเป็นการกู้ยืมของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ อย่างไรก็ตาม การระดมเงินทุนของรัฐบาลมีข้อจำกัดภายใต้พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่กำหนดเพดานการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณในแต่ละปีงบประมาณจะต้องไม่เกิน (๑) ร้อยละ ๒๐ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และ (๒) ร้อยละ ๘๐ ของงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้สำหรับชำระคืนเงินต้นกู้

นอกจากนี้ ผลการศึกษาของธนาคารแห่งประเทศไทย^๒ พบว่า หากจะพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของไทยไม่ว่าจะเป็นระบบไฟฟ้า ถนน รถไฟ รถไฟฟ้า โครงข่ายโทรศัพท์บ้าน โครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ รวมถึงโครงข่ายอินเทอร์เน็ต ให้ทัดเทียมกับค่าเฉลี่ยกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิก ภายในระยะเวลาอีก ๑๐ ปีข้างหน้า ประเทศไทยจำเป็นต้องเพิ่มเติมการลงทุนให้ได้ประมาณร้อยละ ๕.๕ ของ GDP ต่อปี ในแต่ละปี ในระยะเวลาอีก ๑๐ ปีข้างหน้าหรือคิดเป็นเงินกว่า ๕.๕ แสนล้านบาทต่อปี ซึ่งการระดมทุนเพื่อการลงทุนภาครัฐดังกล่าวเป็นเงินลงทุนจำนวนมากที่ภาครัฐเพียงอย่างเดียวอาจไม่สามารถที่จะระดมเงินทุนได้เพียงพอ จากผลการศึกษาระบุว่า ภาครัฐสามารถรับผิดชอบการลงทุนดังกล่าวได้เพียงร้อยละ ๓.๕ ของ GDP ต่อปี เนื่องจากมีข้อจำกัดในการกู้เงิน และการดำเนินนโยบายการลงทุนต้องคำนึงถึงเสถียรภาพฐานะการคลังของประเทศ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องพึ่งพาการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Public-Private Partnership: PPP) ในอนาคตอีกประมาณร้อยละ ๒.๐ ของ GDP ต่อปี ในอีก ๑๐ ปีข้างหน้า

^๑ ผู้เขียน : นางสาวคงขวัญ ศิลา เศรษฐกรปฏิบัติการ ส่วนการวิเคราะห์เศรษฐกิจมหภาค สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.

^๒ บทความวิชาการ “ความท้าทายของนโยบายการคลัง: สู่ความยั่งยืนและการขยายตัวทางเศรษฐกิจระยะยาว” ธนาคารแห่งประเทศไทย. ๒๕๕๓.

ตารางที่ ๑ เปรียบเทียบโครงสร้างด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานต่างๆ กับค่ากลางของกลุ่มภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

	ไทย	ค่ากลางของกลุ่ม Asia-Pacific *	จำนวนเงินลงทุนที่ ต้องการ ** (ล้านบาท)
ไฟฟ้า (กิโลวัตต์/ชั่วโมง/คน)	๒,๐๕๕.๕	๔,๗๘๓.๓	๓,๐๒๓,๓๒๔.๔
ถนน (กม. / ตร. กม.)	๐.๓๕๐	๐.๖๗๐	๒,๐๕๘,๕๔๑.๘
รถไฟ (กม./ตร. กม.)	๐.๐๐๘	๐.๐๑๔	๖๘,๒๕๕.๐
รถไฟฟ้า (กม./ พัน ตร.กม.)	๐.๐๙๐	๐.๑๗๒	๑๔๓,๖๘๔.๔
โทรศัพท์บ้าน (จำนวน / ๑ พันคน)	๑๐๔.๐	๓๘๐.๐	๗๓,๖๐๙.๒
โทรศัพท์เคลื่อนที่ (จำนวน / ๑ พันคน)	๙๒๐.๐	๙๔๗.๐	๗,๒๐๐.๙
อินเทอร์เน็ต (จำนวน / ๑ พันคน)	๒๐๙.๐	๖๙๖.๐	๕,๕๐๕,๔๙๙
จำนวนเงินลงทุนที่ต้องการ ** (ล้านบาท)			๕,๕๐๕,๔๙๙

หมายเหตุ * World Bank Database, International Institute for Management Development (IMD), World Metro Database

** คำนวณโดยใช้ต้นทุนต่อหน่วยจาก Tito Yepes (๒๐๐๕)

ที่มา บทความวิชาการ “ความท้าทายของนโยบายการคลัง: สู่มั่นคงยั่งยืนและการขยายตัวทางเศรษฐกิจระยะยาว” ธนาคารแห่งประเทศไทย ๒๕๕๓.

๒. การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Public Private Partnership: PPP) คืออะไร
การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Public-Private Partnership: PPP) เป็นรูปแบบการดำเนินงานที่ภาครัฐให้เอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการในการให้บริการสาธารณะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานและบริการโดยมุ่งเน้นการให้บริการที่มีประสิทธิภาพคุ้มค่ากับต้นทุนมากกว่าภาครัฐจะเป็นเจ้าของหรือดำเนินการโดยภาครัฐเอง ทั้งนี้ การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน สามารถก่อให้เกิดประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยการร่วมโครงการจะทำให้ภาครัฐได้รับเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่จากภาคเอกชน รวมทั้งมีการประหยัดต้นทุนของโครงการ ขณะที่ภาคเอกชนเองจะได้มีช่องทางในการดำเนินธุรกิจได้มากขึ้น นอกจากนี้ ภาคประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการบริการที่มีประสิทธิภาพด้วยราคาที่เหมาะสม

๒.๑ ลักษณะและรูปแบบของ PPP

- Build-Transfer (BT)

การร่วมมือในลักษณะนี้ เปรียบเสมือนภาครัฐได้ว่าจ้างให้เอกชนเป็นผู้ก่อสร้างโครงการโดยภาครัฐจะเป็นผู้จัดสรรเงินทุนให้ภาคเอกชน และรัฐจะเป็นผู้ดำเนินการเองขณะที่ภาคเอกชนจะเป็นผู้ออกแบบ ก่อสร้างและจัดสรรต้นทุนการก่อสร้าง

- Build-Operate-Transfer (BOT)

ภาครัฐจะให้ภาคเอกชนทำการพัฒนาและดำเนินการโครงการด้วย นอกเหนือจากการก่อสร้างโดยภาคเอกชน จะทำสัญญากับภาครัฐเมื่อเอกชนก่อสร้างเสร็จและดำเนินงานไปจนถึงระยะเวลาหนึ่งแล้ว จะต้องโอนกรรมสิทธิ์ให้ภาครัฐ

- Build-Own-Operate-Transfer (BOOT) หรือ Build-Own-Operate (BOO)

ความร่วมมือนี้ นับได้ว่ามีความเป็นเอกชนสูงมากผู้พัฒนาโครงการจะเป็นเสมือนเจ้าของโครงการแทนที่จะเป็นภาครัฐโครงการจะดำเนินงานตามลักษณะของเอกชนและเมื่อโครงการสิ้นสุดลง โครงการจะถูกโอนไปให้ภาครัฐหรือไม่ขึ้นอยู่กับความตกลงของทั้งสองฝ่าย

๒.๒ ประโยชน์และข้อจำกัดของการลงทุนในรูปแบบ PPP

การเพิ่มบทบาทให้หน่วยงานเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมกับรัฐบาลจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน สร้างทางเลือกทางการทำงานให้มากขึ้น และเป็นการขยายการเข้าถึงบริการของรัฐกับภาคประชาชน ในขณะที่จะเป็นการลดข้อจำกัดด้านงบประมาณการลงทุนในโครงการต่างๆ ของรัฐบาลในช่วงที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ทำให้รัฐบาลจัดเก็บรายได้ไม่เพียงพอกับความต้องการการลงทุนในขณะที่การกู้เงินมักถูกจำกัดด้วยกรอบกฎหมายต่างๆ ทั้งนี้ ประโยชน์ของ PPP เกิดขึ้นกับทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วม (Stake-holders) สรุปได้ ดังนี้

๑) ประโยชน์ต่อภาครัฐ โครงการ PPP สามารถสนับสนุนการดำเนินงานภาครัฐ โดยสร้างความคุ้มค่าทางการเงินจะช่วยให้ประหยัดต้นทุนได้ และยังเป็นการแบ่งหน้าที่การบริหารความเสี่ยงที่ได้รับจากความรู้ประสบการณ์จากภาคเอกชน รวมถึงความสามารถในการบริหารจัดการระบบงบประมาณของภาครัฐ ในกรณีที่ภาครัฐได้พิจารณาถึงความคุ้มค่าทางการเงินแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะให้เอกชนร่วมดำเนินการ จะทำให้ภาครัฐสามารถจัดสรรงบประมาณดังกล่าวไปลงทุนในโครงการอื่นๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสมมากขึ้น

๒) ประโยชน์ต่อภาคเอกชน โครงการ PPP สามารถเพิ่มโอกาสการทำธุรกิจให้กับภาคเอกชน ในการให้บริการสาธารณะด้วยความมีประสิทธิภาพและในบางครั้งที่สภาพเศรษฐกิจเริ่มชะลอตัว (Economic Downturn) จะถือว่าเป็นการสนับสนุนเศรษฐกิจของประเทศ โดยส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมลงทุนในโครงการของรัฐนอกจากนี้ ในการลงทุนในรูปแบบ PPP ภาคเอกชนจะมีโอกาสเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓) ประโยชน์ต่อประชาชน ในการให้บริการสาธารณะของโครงการ PPP ประชาชนผู้รับบริการสามารถได้รับบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพในราคาที่เหมาะสมภายใต้เงื่อนไขการกำกับดูแลที่เหมาะสมของภาครัฐให้การบริการของภาคเอกชนคู่สัญญา PPP สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความน่าเชื่อถือในการบริการ และกำหนดกลไกราคาที่เหมาะสมกับผู้บริโภคอย่างไรก็ตาม การลงทุนในรูปแบบ PPP มีข้อจำกัดเช่นกัน ดังนี้

- การกำกับดูแล โครงการลงทุนในรูปแบบ PPP อาจมีความซับซ้อนมากกว่ากิจการที่ภาครัฐดำเนินการเอง การกำกับดูแลมีความสำคัญเพื่อให้โครงการ PPP มีความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายและมีความชัดเจนในหลักเกณฑ์ เพื่อเอื้อต่อการลงทุนของภาคเอกชน โดยเฉพาะในประเด็นการแบ่งรับภาระความเสี่ยง(Risk Transfer) ระหว่างภาครัฐและเอกชนซึ่งหากดำเนินการไม่เหมาะสมจะทำให้โครงการ PPP เกิดความล้มเหลวและไม่มี

ประสิทธิภาพ เช่น กรณีโครงการ M๕ Toll Motorway ของประเทศอังกฤษ ที่มีการใช้ถนนมอเตอร์เวย์จริงต่ำกว่าที่ประมาณการไว้ถึงร้อยละ ๕๕ และในสัญญาได้กำหนดให้ภาครัฐต้องประกันอัตราการใช้มอเตอร์เวย์ขั้นต่ำ ซึ่งต่อมาภาครัฐต้องรับภาระอุดหนุนบริษัทเอกชนที่ร่วมโครงการลงทุนในรูปแบบ PPP เป็นเงินจำนวนมาก เป็นต้น นอกจากนี้ การกำกับดูแลต้องให้ภาคประชาชนได้รับประโยชน์จากการบริการที่มีประสิทธิภาพและต้นทุนที่เหมาะสม และการดำเนินงานโครงการลงทุนในรูปแบบ PPP ต้องมีความโปร่งใสและคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะ (Value for money)

- ความเสี่ยงของโครงการลงทุนในรูปแบบ PPP มีหลายประการที่ต้องคำนึงถึง โดยเฉพาะความเสี่ยงจากโครงการ (Project Risks) ได้แก่ ความเสี่ยงจากการพัฒนาโครงการ (Development Risk) การออกแบบ ก่อสร้างและทดสอบระบบ (Design and Construction Risk) ซึ่งความเสี่ยงซึ่งเกิดจากการออกแบบ ก่อสร้างและทดสอบระบบ อาจก่อให้เกิดต้นทุนเพิ่มและการให้บริการที่ไม่ได้ตามมาตรฐาน โดยผลกระทบของความเสี่ยง อาจก่อให้เกิดความล่าช้าหรือต้นทุนเพิ่มในขั้นตอนของการออกแบบ ก่อสร้างและทดสอบระบบ อีกทั้งการออกแบบและก่อสร้างที่ไม่เหมาะสมอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงคุณภาพของการให้บริการ ความเสี่ยงการเทคโนโลยี (Technology Risk) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ อาจไม่เป็นไปตามที่คาดไว้ และความเสี่ยงทางด้านรายได้ (Revenue Risk- price/demand) ที่อาจเกิดจากความต้องการการบริการที่ไม่แน่นอน หรือค่าบริการที่แตกต่างจากแผนการที่วางเอาไว้ส่งผลให้รายได้จากการให้บริการแตกต่างจากที่คาดการณ์เอาไว้ นอกจากนี้ยังมีความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอก (External Risks) เช่น ความเสี่ยงจากเหตุสุดวิสัย (Force Majeure Risk) ที่เป็นความเสี่ยงจากเหตุการณ์ซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความล่าช้าและการละเมิดสัญญาของเอกชนในการดำเนินโครงการ และสุดท้ายความเสี่ยงจากการเมือง (Political Risk) การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง อาจทำให้การดำเนินนโยบายไม่ต่อเนื่อง ซึ่งจะกระทบต่อการดำเนินโครงการ PPP

๓. การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Public Private Partnership: PPP) ในประเทศไทย

๓.๑ กรอบกฎหมายและหลักเกณฑ์การดำเนินนโยบาย PPP

ในช่วงก่อนปี พ.ศ. ๒๕๓๕ กฎหมายว่าด้วยการให้สัมปทานหรือให้สิทธิแก่เอกชนหรือการร่วมลงทุนระหว่างรัฐกับเอกชนส่วนใหญ่จะกำหนดให้เป็นอำนาจการพิจารณาของบุคคลเดียวหรือหน่วยงานเดียว และในเรื่องสำคัญจะกำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรี ทำให้การพิจารณาอาจเป็นไปโดยไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ (The Act of Private Participation in State Undertakings, B.E. ๒๕๓๕ (๑๙๙๒)) เพื่อกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการที่จะให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยกำหนดให้โครงการที่มีวงเงินหรือทรัพย์สินมากกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท ที่หน่วยงานเจ้าของโครงการมีความประสงค์ให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าว และโครงการใดที่มีมูลค่าทรัพย์สินมากกว่า ๕,๐๐๐ ล้านบาท หน่วยงานเจ้าของโครงการจะต้องว่าจ้างที่ปรึกษา

เพื่อดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ ซึ่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีหลักการสำคัญ ได้แก่

๑) มีการจัดเตรียมโครงการอย่างเป็นระบบ มีการศึกษาความเหมาะสมของโครงการ (Feasibility Study) ที่ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการพิจารณาตัดสินใจของคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒) มีกระบวนการกลั่นกรองโครงการโดยละเอียดก่อนพิจารณาอนุมัติให้ดำเนินโครงการรวมทั้งมีการกำหนดกลไกการกำกับดูแลขั้นการดำเนินการและติดตามประเมินผล

๓) มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายเข้าร่วมพิจารณาคัดเลือกเอกชนเข้าร่วมงานในรูปแบบคณะกรรมการ เพื่อให้เกิดความรอบคอบและโปร่งใส โดยการตัดสินใจไม่ได้ขึ้นกับหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง

๓.๒ การดำเนินโครงการ PPP ในช่วงที่ผ่านมา

ประเทศไทยมีประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จในการใช้โครงการ PPP ในช่วงที่ผ่านมา ยกตัวอย่างเช่น

๑) โครงการโรงไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (EGAT) วงเงินลงทุน ๓๖๓,๐๐๐ ล้านบาท ลักษณะโครงการเป็นแบบ BOO โดยเอกชนร่วมลงทุนผลิตไฟฟ้าในรูปแบบของโครงการผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระหรือโครงการผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายใหญ่หรือ Independent Power Producer (IPP) โดยทำการผลิตไฟฟ้าภายใต้เงื่อนไขที่ EGAT กำหนด แล้วขายไฟฟ้าที่ผลิตได้ให้กับ EGAT แต่เพียงผู้เดียว ระบบที่ผู้ผลิตขายไฟฟ้าให้กับ EGAT แต่เพียงผู้เดียวเรียกว่า Single Buyer Enhancement หรือ SBE จากนั้น EGAT ก็จะนำไฟฟ้าไปขายต่อให้กับ การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) การไฟฟ้าภูมิภาค (กฟภ.) และลูกค้าโดยตรงของ EGAT

๒) โครงการรถไฟฟ้า BTS ของกรุงเทพมหานคร (กทม.) ได้ให้สัมปทานกับบริษัทระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เพื่อพัฒนาและดำเนินการโครงการรถไฟฟ้า โดยมีอายุสัญญา ๓๐ ปี โดยบริษัทเอกชนเป็นผู้ลงทุนโครงการ โอนกรรมสิทธิ์ให้กับกทม. ภายหลังก่อสร้างเสร็จ ในขณะที่บริษัทฯ สามารถจัดเก็บรายได้ตลอดช่วงอายุสัมปทาน

๓.๓ การดำเนินโครงการ PPP ในปัจจุบัน (ภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕)

แนวทาง PPP ยังคงใช้อย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในโครงการลงทุนภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕ โดยการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาแนวทางการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในรูปแบบ PPP เพื่อพิจารณาแนวนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการลงทุนภาครัฐในรูปแบบ PPP และกำหนดขั้นตอนและกระบวนการทำงานในการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ การลงทุนตามกรอบแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจ ภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง จะลงทุนใน ๖ สาขาหลักที่สำคัญ ได้แก่ (๑) สาขาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (๒) สาขาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่งโลจิสติกส์พลังงาน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสาธารณูปการ (๓) อุตสาหกรรมท่องเที่ยว

- (๔) การลงทุนด้านการศึกษา (๕) การลงทุนพัฒนาคุณภาพระบบบริการสาธารณสุข และ (๖) เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่าในปัจจุบันโครงการ PPP ที่อยู่ภายใต้โครงการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕ มีเพียงสาขาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่งโลจิสติกส์ในเรื่องของโครงการระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน ซึ่งคิดเป็นเพียงร้อยละ ๑.๙ ของงบลงทุนภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕ โดยมีรูปแบบที่ภาครัฐลงทุนในงานโยธาประมาณร้อยละ ๘๐ และภาคเอกชนลงทุนระบบรถไฟฟ้า ตัวรถไฟฟ้าและการเดินรถ ประมาณร้อยละ ๒๐ ของวงเงินอนุมัติโครงการ ในขณะที่โครงการลงทุนก่อสร้างรถไฟฟ้าความเร็วสูง เส้นทางกรุงเทพฯ - ระยอง และเส้นทางกรุงเทพฯ - เชียงใหม่ อยู่ระหว่างการพิจารณาแนวทางการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในรูปแบบ PPP และกำหนดรูปแบบการก่อสร้างที่ชัดเจน

ตารางที่ ๒ โครงการ PPP ในปัจจุบันภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕

โครงการภายใต้ TKK	วงเงิน (ล้านบาท)
๑. โครงการรถไฟฟ้าสายสีม่วง	๒,๗๔๐
๒. โครงการรถไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคล	๖,๔๗๒
๓. โครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียวอ่อน (อ่อนนุช-สมุทรปราการ)	๓,๕๓๐
๔. โครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียวเข้ม สายเหนือ หมอชิต-สะพานใหม่ และสายใต้ แบริ่ง-สมุทรปราการ	๕,๔๗๔
รวม	๒๒,๗๑๖
สัดส่วนการลงทุนของ PPP ต่อการลงทุนรวม ๑.๒๙๖ ล้านล้านบาท	๑.๙ %

ที่มา สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

อย่างไรก็ตาม สัดส่วนการลงทุนของโครงการ PPP ของไทยต่อการลงทุนรวมภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕ ซึ่งคิดเป็นเพียงร้อยละ ๑.๙ ซึ่งน้อยมากเมื่อเทียบกับกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ประเทศอังกฤษที่มีการทำข้อตกลงร่วมลงทุนในรูปแบบ PPP มากที่สุด โดยมีสัดส่วนการลงทุนของ PPP รวมสูงถึงร้อยละ ๓๒.๖ ต่อการลงทุนรวม

ตารางที่ ๓ ประเทศที่มีการทำข้อตกลงร่วมลงทุนในรูปแบบ PPP สูงสุด

อันดับ	ประเทศ	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	สัดส่วนการลงทุน ของ PPP ต่อการการลงทุนรวม
๑.	อังกฤษ	๑๓,๒๑๒	๓๒.๖
๒.	เกาหลี	๙,๗๔๕	๒๔.๑
๓.	ออสเตรเลีย	๔,๖๔๘	๑๑.๕
๔.	สเปน	๒,๕๙๗	๖.๕
๕.	สหรัฐอเมริกา	๒,๒๐๒	๕.๕
๖.	ฮังการี	๑,๕๒๑	๓.๘
๗.	ญี่ปุ่น	๑,๔๗๓	๓.๖
๘.	อิตาลี	๑,๒๖๙	๓.๑
๙.	โปรตุเกส	๑,๐๙๕	๒.๗
๑๐.	แคนาดา	๗๔๖	๑.๘

ที่มา Dialogic อ้างอิงโดยรายงาน OECD (๒๐๐๖).

๔. กรณีศึกษาโครงการ PPP จากต่างประเทศ

การศึกษาการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในต่างประเทศพบว่า ครอบคลุมในหลายสาขา มากกว่าในประเทศไทยที่ส่วนใหญ่มักพบโครงการ PPP ในด้านสาขาขนส่งและโลจิสติกส์ ซึ่งยังมีอีกหลายสาขาเศรษฐกิจที่โครงการ PPP สามารถดำเนินการได้อีกในอนาคตสำหรับประเทศไทย เช่น ด้านการศึกษาด้านสาธารณสุข ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ด้านพลังงาน ด้านกระบวนการ ผลิตอุตสาหกรรม เป็นต้น โดยสามารถสรุปโครงการ PPP ในต่างประเทศที่สำคัญ ซึ่งเป็นสาขาเศรษฐกิจที่โครงการ PPP สามารถดำเนินการได้อีกในอนาคตสำหรับประเทศไทย ดังนี้

ตารางที่ ๔ สาขาเศรษฐกิจที่โครงการ PPP สามารถดำเนินการได้อีกในอนาคตสำหรับประเทศไทย

สาขา	ตัวอย่างโครงการ PPP ของต่างประเทศ
๑. ด้านการศึกษา	<p>ประเทศออสเตรเลีย</p> <p>รัฐบาลมอบให้ Axiom Education Consortium (ABN Amro, St Hilliers, Hansen Yunchen and Spotless) ดำเนินการให้บริการด้านการศึกษาในระดับประถมในพื้นที่กรรมสิทธิ์ของรัฐบาล โดยเป็น PPP ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมแห่งแรกใน NSW ลงนามเดือนธันวาคม ๒๕๔๕ มูลค่าโครงการ ๑๓๗ ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย</p>
๒. ด้านการสาธารณสุข	<p>ประเทศอังกฤษ</p> <p>รัฐบาลผ่านกลไก National Health System - NHS และโรงพยาบาลเชี่ยวชาญด้านโรคไตของมหาวิทยาลัย King's College ได้เข้าร่วมกับเอกชนในการเพิ่มจุดบริการรักษาโรคไต โครงการก่อสร้างมีมูลค่าประมาณ ๒.๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ</p> <p>ประเทศออสเตรเลีย</p> <p>โรงพยาบาลของรัฐ Newcastle Master Hospital ริเริ่มโครงการเพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับผู้ป่วยด้านสุขภาพจิตขั้นรุนแรง โดยมอบให้ Novacare Consortium (Abigroup, Compass Group, Honeywell and Westpac) ดำเนินการบริหารงานด้านบริการผู้ป่วย โดยมีมูลค่าโครงการ ๑๓๒ ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย</p>
๓. ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	<p>ประเทศออสเตรเลีย</p> <p>(๑) โครงการ Barwon Water Biosolids Management โดยให้สัมปทานแก่ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการจัดการของเสียชีวภาพ Biosolids</p> <p>(๒) รัฐบาลออสเตรเลียโดยบริษัท Barwon Water ซึ่งเป็นบริษัทของรัฐในการจัดการน้ำของรัฐวิกตอเรีย เป็นเจ้าของโครงการ บริษัท Barwon Water ใช้กระบวนการแข่งขันประกวดราคาตามที่กำหนดไว้ในนโยบาย Partnership Victoria โครงการก่อสร้างมีมูลค่า ๗๗ ล้านดอลลาร์</p>
๔. ด้านพลังงาน	<p>ญี่ปุ่น</p> <p>กระทรวงเศรษฐกิจการค้าและอุตสาหกรรมญี่ปุ่น (METI) ดำเนินการโครงการไฟฟ้าในประเทศญี่ปุ่น โดยเปิดประมูลให้ภาคเอกชนสามารถดำเนินกิจการเพื่อให้เกิดรูปแบบ Independent Power Producers โดยเฉพาะโรงงานไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์ที่มีเทคโนโลยีก้าวหน้าและสามารถต้านทานแผ่นดินไหว</p>

สาขา	ตัวอย่างโครงการ PPP ของต่างประเทศ
๕. ด้านกระบวนการศาลยุติธรรม	ประเทศออสเตรเลีย ศาลของรัฐวิกตอเรีย (The Victorian County Court Facility) เป็นการร่วมทุนระหว่างรัฐกับเอกชน โดยรัฐวิกตอเรียเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับงานผู้พิพากษาและงานยุติธรรมต่างๆ ส่วนการบำรุงรักษาและดำเนินการ โดย The Liberty Group Consortium Pty Ltd (TLG) ซึ่งได้ว่าจ้างบริษัท Multip เป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง
๖. ด้านขนส่งและโลจิสติกส์	สาธารณรัฐเกาหลี การพัฒนาท่าเรือรวมถึงท่าเรือประมงที่เป็นบริการสาธารณะของรัฐ โดยให้ผู้ลงทุนเอกชนได้เสนอที่จะพัฒนาเชิงพาณิชย์ของพื้นที่ด้านหลังท่าเรือ และหารายได้จากพื้นที่ดังกล่าว โดยในปี ๒๕๕๐ มีโครงการท่าเรือ PPP จำนวน ๑๙ ท่า ซึ่งการลงทุนส่วนใหญ่เป็นการลงทุนพัฒนาท่าเรือขนถ่ายตู้สินค้าคอนเทนเนอร์

๕. ข้อสรุปและปัจจัยสู่ความสำเร็จของการดำเนินโครงการ PPP

ในอนาคตโครงการ PPP จะมีความสำคัญมากขึ้นในการเร่งส่งเสริมการลงทุนภาครัฐและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในอนาคต ทั้งนี้ หากจะพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของไทยให้ทัดเทียมกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิกภายในระยะเวลาอีก ๑๐ ปีข้างหน้า ประเทศไทยจำเป็นต้องลงทุนเพิ่มเติมคิดเป็นกว่าร้อยละ ๕.๕ ของ GDP ต่อปี ในแต่ละปี ในระยะเวลาอีก ๑๐ ปีข้างหน้า หรือคิดเป็นเงินกว่า ๕.๕ แสนล้านบาทต่อปี ซึ่งการระดมทุนเพื่อการลงทุนภาครัฐดังกล่าวเป็นเงินลงทุนจำนวนมากที่ภาครัฐเพียงอย่างเดียวอาจไม่สามารถที่จะระดมเงินทุนได้เพียงพอเนื่องจากมีข้อจำกัดในการกู้เงิน และการดำเนินนโยบายการลงทุนต้องคำนึงถึงเสถียรภาพฐานะการคลังของประเทศ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องพึ่งพาการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Public-Private Partnership: PPP) ในอนาคต ในกรณีนี้ ความสำเร็จของโครงการ PPP จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยต่างๆ ดังนี้ (๑) ความชัดเจนเชิงนโยบาย (Political Commitment) ในด้านแผนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและความต่อเนื่องของนโยบาย แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง (๒) โครงสร้างเชิงสถาบันที่สนับสนุนต่อการดำเนินโครงการ PPP โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบนโยบาย PPP ที่ในส่วนของการระดมทุน การส่งเสริมบทบาทภาคเอกชน การประเมินโครงการ การเจรจากับภาคเอกชน และการกำกับดูแลโครงการ (๓) โครงการลงทุนที่เหมาะสมและเป็นที่น่าสนใจของภาคเอกชน ซึ่งจะต้องมีการกำหนดขอบเขตของโครงการลงทุนเชิงพาณิชย์ต่างๆ ที่ภาคเอกชนจะให้ความสนใจร่วมลงทุน รวมถึง (๔) การพัฒนาศักยภาพและความพร้อมของภาคเอกชนในการร่วมลงทุนกับภาครัฐ เพื่อให้ภาคเอกชนไทยสามารถได้รับประโยชน์และมีความพร้อมในการร่วมลงทุนจากนโยบาย PPP ของภาครัฐ ทัดเทียมกับบริษัทข้ามชาติต่าง ๆ

แนวทางปฏิบัติในการให้เอกชนเข้าร่วมงาน หรือดำเนินการในกิจการของรัฐ[☆] (บางเรื่อง)
ตามคำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. กิจการของรัฐ

๑.๑ กิจการที่มีอำนาจหน้าที่ต้องทำตามกฎหมาย

กิจการประเภทนี้เป็นกิจการที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยรวมกัน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ต้องทำตามกฎหมาย ยกตัวอย่างเช่น กรณีพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๖ ประกอบกับกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๑๙) ข้อ ๑๖ ให้อำนาจกรมธนารักษ์ที่จะนำที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในทางราชการหรือที่ไม่ได้สงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในทางราชการ มาจัดหาประโยชน์โดยการจัดให้เช่าหรือโดยวิธีการจัดทำสัญญาต่างตอบแทนอื่นนอกเหนือจากการจัดให้เช่าก็ได้

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๔๓๓/๒๕๓๖

“ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๔ การจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมเป็นกิจการที่ อ.ส.ค. มีอำนาจหน้าที่ที่จะจัดทำได้ตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๔) และ (๕) กิจการดังกล่าวจึงได้ชื่อว่าเป็นกิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๕๘๗/๒๕๓๘

“กรมธนารักษ์มีอำนาจหน้าที่ในการจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุโดยการจัดให้เช่าตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ประกอบกับกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๑๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ข้อ ๑๖ (๒) การจัดให้เช่าที่ราชพัสดุจึงอยู่ในความหมายของคำว่ากิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๘๘/๒๕๔๑

“พระราชบัญญัติการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้นิยามคำว่า “ธุรกิจปิโตรเลียม” ไว้โดยให้รวมถึงการดำเนินการขนส่งปิโตรเลียมด้วย และการดำเนินระบบการขนส่งปิโตรเลียมเป็นกิจการที่รัฐวิสาหกิจ (ปตท.) มีอำนาจกระทำตามมาตรา ๕ (๔) และมาตรา ๗ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๑) ประกอบเมื่อพิจารณาบทบัญญัติในหมวด ๓ การสร้างและบำรุงรักษาโรงกลั่นปิโตรเลียม โรงแยกก๊าซ ท่าเรือ คลังปิโตรเลียม และระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ ซึ่งบัญญัติให้อำนาจพิเศษบางประการแก่ ปตท. เช่น อำนาจใช้สอยหรือเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์เป็นการชั่วคราวและอำนาจ

[☆] คัดลอกมาจากส่วนหนึ่งของหนังสือสัญญาของรัฐ (Government Contracts) โดยศาสตราจารย์พิเศษ จุลสิงห์ วสันตสิงห์ อัยการสูงสุด ซึ่งคณะทำงานได้รับอนุญาตให้ลงพิมพ์ในเอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ : เปิดมิติใหม่ร่วมลงทุนรัฐ เอกชน วันพุธที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖

กำหนดเขตระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อและวางระบบท่อผ่านที่ดินของบุคคลหรืออาคารเรือนอาคาร ฯลฯ ในเขตดังกล่าว นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติห้ามมิให้บุคคลกระทำการต่างๆ อันอาจเป็นอันตรายต่อระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ ตลอดจนกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัตินี้ดังกล่าวไว้ด้วย และหาก ปตท. มีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้ในการวางระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ ก็อาจดำเนินการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ได้อีกด้วย จึงเห็นได้ว่า การขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ ซึ่งโดยลักษณะเป็นการขนส่งทางไกลที่ต้องผ่านที่ดินทั้งของรัฐ และเอกชนนั้นเป็นการขนส่งซึ่งจำเป็นต้องอาศัยอำนาจของรัฐในการดำเนินการด้วยเพื่อให้การส่งสามารถเป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อยและปลอดภัย ซึ่งต่างจากระบบการขนส่งปิโตรเลียมโดยทางอื่น เช่น โดยรถยนต์ ดังนั้น การขนส่งปิโตรเลียมทางท่อจึงมีลักษณะเป็น “กิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๖๘๘/๒๕๕๑

“โดยที่มาตรา ๑๘ (๓) วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติให้การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่น เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นราชการส่วนท้องถิ่นจึงมีอำนาจหน้าที่ในการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตกรุงเทพมหานคร และแม้ว่ามาตรา ๑๘ วรรคสอง จะบัญญัติให้ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการแทนหรือราชการส่วนท้องถิ่นอาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๘ ก็ตาม แต่การมอบหรือการอนุญาตดังกล่าว ก็ไม่เป็นเหตุให้ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นหลุดพ้นจากอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้แต่อย่างใด นอกจากนี้ ผู้ดำเนินการแทนหรือผู้ได้รับอนุญาตจะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรือภายใต้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดตามมาตรา ๒๐ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุขฯ เพราะฉะนั้น กิจการกำจัดมูลฝอยจึงเป็นกิจการที่กรุงเทพมหานครยังมีอำนาจหน้าที่ที่ต้องทำตามกฎหมายกำหนดอยู่ ดังนั้น กิจการดังกล่าวจึงเป็นกิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๖๘๙/๒๕๕๑

“กิจการโทรเลขและโทรศัพท์เป็นกิจการผูกขาดของรัฐตามมาตรา ๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พ.ศ. ๒๔๗๗ ประกอบกับมาตรา ๑๑ (๔) และมาตรา ๑๖ (๕) แห่งพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๗ ดังนั้น ในชั้นแรกที่มีการแปรสภาพขององค์การโทรศัพท์ฯ เป็นบริษัทจำกัดโดยรัฐถือหุ้นร้อยละ ๑๐๐ เพื่อดำเนินกิจการขององค์การโทรศัพท์ฯ ต่อไป บริษัทจำกัดดังกล่าวจะมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๕ (๖) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับมาตรา ๔ (๗) แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ แต่โดยที่กิจการโทรเลขและโทรศัพท์ขณะนั้นเป็นกิจการผูกขาดของรัฐตามกฎหมาย จึงเป็นกิจการที่หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องทำตามกฎหมายอันเป็น “กิจการของรัฐ” โดยที่กิจการที่องค์การโทรศัพท์ฯ ดำเนินการอยู่นั้น ตามความเป็นจริงมีอยู่หลายประเภท และโดยที่การส่งข้อมูลข่าวสารบางกรณี ได้ดำเนินการโดยใช้คลื่นความถี่วิทยุคมนาคม เช่น ในกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือโครงการข่ายการส่งสัญญาณ ซึ่งการใช้คลื่นความถี่วิทยุคมนาคมดังกล่าว

เป็นการใช้ทรัพย์สินของส่วนราชการอย่างหนึ่ง ดังนั้น บริษัทจำกัดซึ่งแปรสภาพมาจากรัฐวิสาหกิจและดำเนินกิจการขององค์การโทรศัพท์ฯ อยู่ นั้น หากบริษัทดังกล่าวดำเนินกิจการโดยใช้คลื่นความถี่วิทยุคมนาคมด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของบริษัทที่มีการใช้คลื่นความถี่วิทยุคมนาคมจึงเป็นการลงทุนใน “กิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๗๘๕/๒๕๔๑

“สำหรับกิจการขนส่งทางรถไฟนั้นเป็นกิจการซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของการรถไฟฯ ตามมาตรา ๖ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๔ และเป็นกิจการที่ต้องใช้รางรถไฟและทรัพย์สินอย่างอื่นอันเป็นทรัพย์สินของรัฐในการดำเนินการ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟและทางหลวง พ.ศ. ๒๔๖๔ ประกอบกับมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๔ กิจการขนส่งทางรถไฟจึงเป็นกิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๐๒/๒๕๔๒

“กิจการของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ เป็นกิจการของรัฐตามนัยนิยามคำว่า “กิจการของรัฐ” ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐฯ เพราะ กฟผ. เป็นกิจการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๑”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๓๙/๒๕๔๒

“การจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุโดยการจัดให้เช่าเป็น “กิจการของรัฐ” ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพราะเป็นกิจการซึ่งกรมธนารักษ์มีอำนาจหน้าที่ต้องทำตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ประกอบกับข้อ ๑๖ ของกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๑๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๔๘/๒๕๔๒

“มาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ. ๒๕๓๘ องค์การจัดการน้ำเสีย (อจน.) เป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินการอันเป็นสาธารณประโยชน์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม สำหรับบำบัดน้ำเสียภายในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสียรวมทั้งบริการหรือกิจกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเขตพื้นที่จัดการน้ำเสียที่ อจน. มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการนั้น ได้แก่พื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดสมุทรสาคร นอกจากนี้ ยังรวมถึงพื้นที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีได้กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดย อจน. สามารถเข้าร่วมกิจการกับหน่วยงานอื่นไม่ว่าจะเป็นของเอกชนหรือของรัฐ ตลอดจนมีอำนาจในการว่าจ้างหรือมอบให้บุคคลใดประกอบกิจการส่วนใดส่วนหนึ่งของ อจน. ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ดังนั้น กิจการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมของ อจน. ในเขตพื้นที่ที่ อจน. มีอำนาจดำเนินการจึงเป็น

กิจการที่รัฐวิสาหกิจมีอำนาจหน้าที่ต้องทำตามที่กฎหมาย คือพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ. ๒๕๓๘ ได้กำหนดไว้ กิจการดังกล่าวจึงเป็น “กิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๕๗๐/๒๕๕๒

การที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจัดพิมพ์ จำหน่าย ออกวางวัล และจ่ายรางวัลสลากบำรุงการกุศล ซึ่งเป็นสลากที่หน่วยงานหรือองค์กรอื่นได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๕๓๘ นั้น มีลักษณะเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์แก่การดำเนินการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีอำนาจหน้าที่กระทำตามมาตรา ๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ การออกสลากบำรุงการกุศลจึงเป็นกิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งตามกฎหมาย กิจการดังกล่าวจึงเป็น “กิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๑๓๐/๒๕๕๓

“สิทธิการบินเป็นสิทธิของรัฐจึงถือเป็นทรัพย์สินของรัฐ และเมื่อบริษัทการบินไทยฯ ได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการเดินอากาศอันเป็นกิจการที่ต้องใช้สิทธิการบินอันเป็นทรัพย์สินของรัฐจึงถือได้ว่าบริษัทการบินไทยฯ ดำเนินกิจการอันเป็นกิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๓๙๒/๒๕๕๓

“มาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่กำหนดให้บริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (ทอท.) มีวัตถุประสงค์ในการประกอบและส่งเสริมกิจการทำอากาศยาน ซึ่งมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้ความหมายรวมถึงการให้บริการต่างๆ เกี่ยวกับอากาศยาน ผู้ประจำหน้าที่ ลินค้า พัสดุภัณฑ์ และผู้โดยสารแล้ว จะเห็นได้ว่า ในเมื่อกิจการคลังสินค้าที่บริษัท ทำอากาศยาน สากลกรุงเทพแห่งใหม่ จำกัด (บทม.) ประสงค์จะให้เอกชนดำเนินการนั้นเป็นการให้บริการเกี่ยวกับสินค้าและพัสดุภัณฑ์ กิจการครุภัณฑ์เป็นการให้บริการเกี่ยวกับผู้โดยสาร กิจการอุปกรณ์และบริการภาคพื้นดิน และระบบเติมเชื้อเพลิงอากาศยานเป็นการให้บริการเกี่ยวกับอากาศยาน ดังนั้น กิจการเหล่านี้จึงอยู่ในความหมายของคำว่า “กิจการทำอากาศยาน” ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และเมื่อ บทม. เป็นบริษัทจำกัดที่ ทอท. จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๘ (๑๐ ทวิ) โดยมติของคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบธุรกิจเกี่ยวกับกิจการทำอากาศยาน โดยรับโอนโครงการทำอากาศยานสากลกรุงเทพแห่งที่ ๒ มาจาก ทอท. รวมทั้งได้กำหนดวัตถุประสงค์ในหนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทว่าประกอบและส่งเสริมกิจการทำอากาศยานและธุรกิจเกี่ยวกับหรือต่อเนื่องกับกิจการทำอากาศยาน วัตถุประสงค์ของ บทม. ดังกล่าวมีลักษณะเป็นการประกอบ “กิจการทำอากาศยาน” ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ประกอบกับ บทม. มีผู้ถือหุ้นรายใหญ่เพียงสองรายที่เป็นส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ คือ การทรวงการคลังและการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย บทม. จึงเป็นรัฐวิสาหกิจ ดังนั้น กิจการทำอากาศยานที่ บทม. ดำเนินการจึงเป็นกิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๖๒๐/๒๕๔๓

“มาตรา ๕๓ ประกอบกับมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ที่กำหนดให้เทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล รวมทั้งมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ได้บัญญัติให้ราชการส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีอำนาจหน้าที่ในการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลในเขตของตน และความในวรรคสองที่ได้กำหนดว่าในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลอื่นดำเนินการแทนภายใต้การควบคุมของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นก็ได้ จะเห็นได้ว่าการกำจัดขยะมูลฝอยเป็นกิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๒๔/๒๕๔๔

“การอนุญาตให้เอกชนดำเนินการตามโครงการพัฒนาจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุของกรมธนารักษ์ แปลงหมายเลขทะเบียนที่ ปช. ๒๔๒ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ และ พ.ศ. ๒๕๓๗ แต่ละโครงการเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของกรมธนารักษ์ในการจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุโดยการจัดให้เช่าตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ประกอบกับข้อ ๑๖ แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๑๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ การจัดหาประโยชน์โดยการจัดให้เช่าที่ราชพัสดุดังกล่าวจึงเป็นกิจการที่ใช้ทรัพย์สินของส่วนราชการ ซึ่งอยู่ในความหมายของนิยาม “กิจการของรัฐ””

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๔๙๘/๒๕๔๖

“มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ปรากฏว่า ได้บัญญัติให้การสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) เป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการและนำมาซึ่งความเจริญของกิจการไปรษณีย์และโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน และดำเนินธุรกิจอันเกี่ยวกับกิจการไปรษณีย์และโทรคมนาคมและธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่องใกล้เคียงกันหรือซึ่งเป็นประโยชน์แก่กิจการไปรษณีย์และโทรคมนาคม โดยมาตรา ๑๐ (๑) และ (๒) กำหนดให้ กสท. มีอำนาจกระทำกิจการต่างๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ และให้รวมถึงอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องใช้บริการและความสะดวกต่างๆ ของกิจการไปรษณีย์และโทรคมนาคม และการให้บริการต่างๆ เกี่ยวกับกิจการไปรษณีย์และโทรคมนาคม เมื่อการดำเนินการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ CDMA เป็นกิจการโทรคมนาคมที่ กสท. มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายการดำเนินการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ CDMA ของ กสท. จึงเป็นกิจการของรัฐ”

๑.๒ กิจการที่ต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๙๑/๒๕๕๐

“องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๗ และต้องใช้คลื่นความถี่อันเป็นทรัพยากรธรรมชาติและเป็นทรัพย์สินของ ทศท. ซึ่งได้รับอนุญาตให้ใช้จากกรมไปรษณีย์โทรเลข ตามพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม

พ.ศ. ๒๕๔๘ ด้วย ดังนั้น การอนุญาตให้เอกชนดำเนินการจึงเป็นโครงการที่เป็นการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๔๓/๒๕๕๐

“เมื่อการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์เป็นกิจการซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) ตามมาตรา ๗ ประกอบกับมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งใช้บังคับในขณะที่มีการทำสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ Digital PCN ๑๘๐๐ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๙ ระหว่าง กสท. กับบริษัท WCS และเป็นกิจการที่ต้องใช้คลื่นความถี่อันเป็นทรัพยากรธรรมชาติและเป็นทรัพย์สินของ กสท. ซึ่งได้รับอนุญาตให้ใช้จากกรมไปรษณีย์โทรเลขตามกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคมด้วย การที่ กสท. ตกลงอนุญาตให้บริษัท WCS ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ช่วงคลื่นความถี่ที่รับโอนจาก บมจ. TAC เพื่อจัดทำบริการสาธารณะด้านการโทรคมนาคมภายในระยะเวลาและตามเงื่อนไขที่กำหนด โดยบริษัท WCS ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ กสท. และจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ กสท. จึงเป็นการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการกิจการของรัฐ”

๑.๓ กิจการที่ใช้ทรัพย์สินของรัฐ

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๕๗๘/๒๕๓๕

คำว่า “ทรัพย์สิน” นั้น เนื่องจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐฯ มิได้ให้ความหมายไว้เป็นพิเศษ คำว่า “ทรัพย์สิน” จึงมีความหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๘ ซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไป คือ หมายความรวมทั้งทรัพย์สินและวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ ความถี่วิทยุคมนาคมเป็นคลื่นที่รัฐได้มาตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยโทรคมนาคม ผู้ใดมีความประสงค์จะ使用权ถี่ดังกล่าวจึงต้องขอรับใบอนุญาตจากรัฐและผู้รับใบอนุญาตจะต้อง使用权ถี่คลื่นให้ถูกต้องตามข้อบังคับว่าด้วยวิทยุคมนาคม ความถี่คลื่นวิทยุคมนาคมจึงเป็นวัตถุไม่มีรูปร่างที่อาจมีราคาและอาจถือเอาได้ด้วยเหตุผลดังกล่าว ความถี่คลื่นวิทยุคมนาคมจึงเป็นทรัพย์สินของส่วนราชการ และเมื่อการดำเนินการตั้งสถานีวิทยุโทรทัศน์ในระบบ UHF เป็นกิจการที่จะต้อง使用权ถี่ของส่วนราชการแล้ว การดำเนินการดังกล่าวจึงเป็น “กิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๒๗/๒๕๔๒

“มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการประปานครหลวง พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้บัญญัติให้การประปานครหลวง มีหน้าที่สำรวจจัดหาแหล่งน้ำดิบ และจัดให้ได้มาซึ่งน้ำดิบเพื่อใช้ในการประปาประกอบกับบทบัญญัติในหมวด ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ซึ่งบัญญัติให้อำนาจพิเศษบางประการแก่การประปานครหลวง ในกรณีที่การประปานครหลวงมีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้ในการขนส่งและจำหน่ายน้ำก็อาจดำเนินการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ได้ ซึ่งในเรื่องนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่าได้มีการกำหนด

เขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนที่ดินเพื่อก่อสร้างคลองส่งน้ำดิบ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนในท้องที่อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี และอำเภอกำแพงแสน อำเภอดอนตูม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม พ.ศ. ๒๕๓๙ เพื่อใช้ในการดำเนินงานก่อสร้างคลองส่งน้ำดิบ ซึ่งที่ดินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่เป็นสาระสำคัญในการดำเนินงานก่อสร้างคลองส่งน้ำดิบโดยตรง การดำเนินงานก่อสร้างคลองส่งน้ำดิบตามข้อหาหรือจึงมีลักษณะ เป็นกิจการของรัฐตามนัยแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐฯ เพราะเป็นกิจการที่ต้องใช้ทรัพย์สินของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๑๓๐/๒๕๔๓

“สิทธิการบินเป็นสิทธิของรัฐจึงถือเป็นทรัพย์สินของรัฐ และเมื่อบริษัทการบินไทยฯ ได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการเดินอากาศอันเป็นกิจการที่ต้องใช้สิทธิการบินอันเป็นทรัพย์สินของรัฐจึงถือได้ว่าบริษัทการบินไทยฯ ดำเนินกิจการอันเป็นกิจการของรัฐตามนัยแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๒๒๒/๒๕๔๔

“สิทธิในการดำเนินกิจการเดินอากาศระหว่างประเทศในกรณีนี้เป็นสิทธิที่ประเทศไทยได้มาจากการเข้าเป็นภาคีสมาชิกในอนุสัญญาดังกล่าว ซึ่งกำหนดให้การบริการเดินอากาศระหว่างประเทศประจำมีกำหนดจะดำเนินการบินเหนือหรือจะเข้าไปในอาณาเขตของรัฐผู้ทำสัญญามีได้นอกจากจะได้รับอนุญาตพิเศษหรืออนุญาตอย่างอื่นจากรัฐนั้นและจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในใบอนุญาตดังกล่าว และได้มาจากการเจรจาตกลงเข้าเป็นรัฐคู่สัญญาตามความตกลงว่าด้วยการบริการเดินอากาศ (Air Services Agreement) ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยได้ทำไว้กับประเทศต่าง ๆ รวม ๙๓ ฉบับ เพื่ออนุญาตให้อากาศยานของประเทศคู่สัญญาที่เป็นสายการบินที่กำหนด (designated airline) ให้บริการเดินอากาศตามที่ตกลงกันของรัฐคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งได้ ดังนั้น สิทธิในการให้บริการเดินอากาศระหว่างประเทศที่ประเทศไทยได้มาตามอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศและความตกลงทวิภาคีดังกล่าวจึงเป็นสิทธิของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๓๒๔/๒๕๔๔

“การอนุญาตให้เอกชนดำเนินการตามโครงการพัฒนาจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุของกรมธนารักษ์แปลงหมายเลขทะเบียนที่ ปช. ๒๔๒ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ และ พ.ศ. ๒๕๓๗ แต่ละโครงการเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของกรมธนารักษ์ในการจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุโดยการจัดให้เช่าตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ประกอบข้อ ๑๖ แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๑๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ การจัดหาประโยชน์โดยการจัดให้เช่าเอกชนเช่าที่ราชพัสดุดังกล่าวจึงเป็นกิจการที่ใช้ทรัพย์สินของส่วนราชการซึ่งอยู่ในความหมายของนิยาม “กิจการของรัฐ””

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๖๗/๒๕๔๕

“โครงการระบบการจดทะเบียนธุรกิจทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีแนวทางการดำเนินโครงการเป็นสองแนวทาง คือ การให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนในโครงการทั้งหมด และการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในโครงการบางส่วนโดยที่ กรมทะเบียนการค้าเป็นผู้ลงทุนบางส่วนนั้น ไม่ว่าจะกรมทะเบียนการค้าจะเลือกดำเนินโครงการในแนวทางใด การดำเนินการก็จะมีกรอบอนุญาตให้เอกชนใช้ข้อมูลทางพาณิชย์ที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของ กรมทะเบียนการค้า ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้บริการจดทะเบียนการประกอบธุรกิจของนิติบุคคลประเภท ต่างๆ ตามมาตรา ๑๐๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมีหน้าที่ให้บริการเกี่ยวกับข้อมูลที่เก็บไว้ ทั้งหมดแก่ประชาชน จึงเป็นการดำเนินการโดยมีการใช้ทรัพย์สินของทางราชการ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๓๑/๒๕๔๗

“การก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กดังกล่าวจะต้องใช้ที่ราชพัสดุบริเวณเขื่อนของกรมชลประทาน ในการดำเนินโครงการทั้งสามแห่ง ย่อมเป็นการใช้ทรัพย์สินของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๑๓๕/๒๕๔๘

“บริษัทร่วมทุนที่จะจัดตั้งขึ้นดำเนินโครงการให้บริการขนส่งสินค้าด้วยเครื่องบินบรรทุกสินค้า ในเส้นทางบินต่างๆ ในทวีปยุโรปและทวีปเอเชียอันเป็นการให้บริการเดินอากาศระหว่างประเทศ ซึ่งบริษัท ร่วมทุนจะต้องได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการค้าขายในการเดินอากาศตามข้อ ๓ (๔) ประกอบกับข้อ ๔ และ ข้อ ๙ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ และโดยที่การอนุญาตดังกล่าว เป็นการให้เอกชนใช้สิทธิประโยชน์ในการเดินอากาศระหว่างประเทศซึ่งเป็นสิทธิประโยชน์ที่ประเทศไทยได้มา ตามอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศและความตกลงทวิภาคี อันเป็นสิทธิประโยชน์ของรัฐที่ เอกชนไม่สามารถมีได้ จึงย่อมถือได้ว่าเป็นการใช้ทรัพย์สินของรัฐตามความหมายของคำว่า “กิจการของรัฐ”

นอกจากกิจการทั้ง ๓ ประเภทที่กล่าวข้างต้นแล้ว

คณะกรรมการกฤษฎีกาก็ได้มีคำวินิจฉัยในกรณีที่ไม่ถือว่าเป็นกิจการของรัฐที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๔๓๘/๒๕๔๐

“น้ำดิบที่นำมาใช้ผลิตน้ำประปาก็เป็นของที่เอกชนซื้อจากเจ้าของหรือผู้อำนาจครอบครอง แหล่งน้ำดิบเอง ไม่มีการอนุญาต การให้สัมปทานหรือการให้สิทธิเอกชนที่จะใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือ ทรัพย์สินของรัฐ และการจัดซื้อน้ำจากเอกชนที่ผลิตได้ก็เป็นเรื่องที่มีการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) ทำสัญญา ซื้อขายในทางแพ่งตามปกติของการประกอบธุรกิจ ดังนั้น การดำเนินการตามโครงการดังกล่าวจึงไม่เป็นการ ดำเนินการใน “กิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๘๘/๒๕๕๑

“โครงการแยกก๊าซฯ นั้น กรรมการร่างกฎหมายคณะพิเศษ เห็นว่า โดยที่ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดบัญญัติให้การดำเนินกิจการโรงแยกก๊าซฯ เป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดไว้โดยเฉพาะ และกิจการดังกล่าวไม่เป็นกิจการที่ต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือทรัพย์สินของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ฯลฯ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๔๐๘/๒๕๕๑

“สำหรับกิจการที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ต้องทำตามที่กฎหมายกำหนดนั้น กรรมการร่างกฎหมายคณะพิเศษ เห็นว่า นอกจากจะหมายความถึงอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายจัดตั้งส่วนราชการหรือองค์การนั้นๆ กำหนดไว้ อาทิ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการโทรศัพท์ ซึ่งเดิมพระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมไปรษณีย์โทรเลขแต่ผู้เดียว และได้โอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การโทรศัพท์ตามพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๗ แล้ว ยังหมายความรวมถึงกฎหมายอื่นหรือกฎหมายเฉพาะที่กำหนดอำนาจหน้าที่ให้ส่วนราชการหรือองค์การนั้นๆ ต้องทำด้วย อาทิ กฎหมายว่าด้วยยาสูบได้กำหนดให้การประกอบอุตสาหกรรมบุหรี่ยาสูบเป็นการผูกขาดของรัฐ ซึ่งกระทรวงการคลังโดยโรงงานยาสูบในฐานะหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเป็นต้น แต่มิได้หมายความถึงอำนาจหน้าที่ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุในหนังสือบริคณห์สนธิของนิติบุคคล ซึ่งจดทะเบียนจัดตั้งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งถือเป็นนิติบุคคลส่วนแพ่ง แม้ว่านิติบุคคลนั้นจะมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณก็ตาม ดังนั้น เมื่อธนาคารรัตนสินฯ เป็นนิติบุคคลที่จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด และกิจการของธนาคารรัตนสินฯ เป็นกิจการที่ธนาคารพาณิชย์ทั่วไปทำได้ โดยมีได้มีกฎหมายใดกำหนดให้ธนาคารรัตนสินฯ ต้องทำโดยเฉพาะกิจการที่ธนาคารรัตนสินฯ ทำอยู่จึงมิใช่กิจการที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยรวมกันมีอำนาจหน้าที่ต้องทำตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ กิจการของธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการรับฝากเงิน การให้สินเชื่อ การซื้อขาย ตัวแลกเปลี่ยนหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด หรือการซื้อขายเงินปรีวรรตต่างประเทศ กิจการธนาคารพาณิชย์จึงมิใช่กิจการที่จะต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

ส่วนกิจการของธนาคารพาณิชย์จะเป็นกิจการของรัฐที่จะต้องใช้ทรัพย์สินของส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นหน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยร่วมกันหรือไม่นั้น ในกรณีของธนาคารรัตนสินฯ มีข้อที่ต้องพิจารณาถึงลักษณะของการเข้าร่วมงานหรือดำเนินการของผู้ร่วมทุนประกอบกันไปด้วยว่าในการเพิ่มทุนของธนาคารรัตนสินฯ เพื่อขายโดยเฉพาะเจาะจงให้ผู้ร่วมทุนซึ่งเป็นเอกชน โดยให้ผู้ร่วมทุนเข้ามาร่วมถือหุ้นและร่วมบริหารงานของธนาคารรัตนสินฯ ด้วยนั้น จะถือว่าเป็นการที่เอกชนเข้าร่วมทุนในลักษณะที่เป็น “การใช้ทรัพย์สิน” ของธนาคารรัตนสินฯ ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจหรือไม่ ซึ่งในประเด็นนี้กรรมการร่างกฎหมายคณะพิเศษ เห็นว่า หากพิจารณาเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชน

เข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ จะเห็นได้ว่ากฎหมายมีเจตนารมณ์เพื่อกลับกรองการให้สัมปทาน หรือให้สิทธิแก่เอกชน หรือการร่วมทุนระหว่างรัฐกับเอกชนที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจการพิจารณาของ บุคคลผู้เดียวหรือหน่วยงานเดียว หรือในบางกรณีที่กฎหมายมิได้กำหนดวิธีปฏิบัติไว้เพื่อให้มีหลักเกณฑ์และ แนวทางปฏิบัติที่แน่นอน มิใช่กรณีซึ่งรัฐเข้าไปลงทุนในธุรกิจอย่างใดอย่างหนึ่งโดยทั่วไป ดังนั้น กรณีที่จะถือว่าเป็น การใช้ทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจตามนัยของคำนิยาม “กิจการของรัฐ” ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐฯ นั้น คำว่า “ทรัพย์สิน” จึงหมายความถึง ทรัพย์สินที่เป็นสาระสำคัญในการดำเนินกิจการขององค์กรของรัฐ ตามกฎหมายหรืออำนาจพิเศษของรัฐที่ เอกชนไม่สามารถมีได้ ซึ่งจะให้สิทธิแก่เอกชนในการเข้ามาใช้ประโยชน์ เช่น กรณีกิจการของการทางพิเศษ แห่งประเทศไทย ได้แก่ ระบบทางด่วน กรณีกิจการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ได้แก่ เส้นทางรถโดยสาร หรือกรณีกิจการของการสื่อสารแห่งประเทศไทย ได้แก่ ระบบดาวเทียมสื่อสาร เป็นต้น มิใช่เพียงสินทรัพย์ ซึ่งเป็นอาคารสถานที่ เครื่องใช้ในสำนักงาน หรือเงินสดหรือเงินฝากธนาคารที่กิจการจำเป็นต้องมีเพื่อเป็นส่วนประกอบในการดำเนินงานเท่านั้น

นอกจากนี้ การใช้ทรัพย์สินของรัฐจะต้องเป็นการใช้ทรัพย์สินโดยตรงโดยเอกชน ซึ่งเป็นอีกบุคคลหนึ่ง ต่างหาก แต่การเพิ่มทุนของธนาคารรัตนสินฯ โดยการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุน เสนอขายเฉพาะเจาะจงให้แก่ ผู้ร่วมทุนรายเดียว ธนาคารยังคงเป็นนิติบุคคลเดิม เพียงแต่มีผู้เข้าร่วมถือหุ้นใหม่และร่วมบริหารงานเพิ่มขึ้น อันมีลักษณะเป็นการที่ทั้งสองฝ่ายนำเงินมาลงทุนร่วมกันโดยใช้ประโยชน์จากเงินทุนและสินทรัพย์ของธนาคาร ร่วมกัน ตลอดจนรับผิดชอบร่วมกันทั้งหนี้สินและทรัพย์สินของกิจการ ซึ่งธนาคารรัตนสินฯ สามารถกระทำได้ตามปกติฐานะของกิจการธนาคารพาณิชย์ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัดและกฎหมายว่าด้วย ธนาคารพาณิชย์ลักษณะ การเพิ่มทุนดังกล่าวจึงมิได้เป็นการให้ผู้ร่วมทุนใช้ทรัพย์สินของรัฐโดยตรง”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๘๘/๒๕๔๔

“คลังน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยานเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการให้บริการระบบดังกล่าวประกอบกับ ข้อเท็จจริงตามปัญหาข้อหาข้ออื่นนั้น ระบบคลังน้ำมันเชื้อเพลิงจะตั้งอยู่บริเวณภายนอกเขตท่าอากาศยานในที่ดิน ของเอกชน โดยจะมีเพียงท่อที่เชื่อมต่อกับท่อของระบบส่งน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยานที่บริษัท TARCO ซึ่งเป็น บริษัทเอกชนจะเป็นผู้ลงทุนทั้งหมด การดำเนินการตั้งคลังน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยานดังกล่าวก็มีใช้กิจการที่ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นหน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยรวมกัน มีอำนาจหน้าที่ต้องทำตามกฎหมาย และมีใช้กิจการที่จะต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือทรัพย์สินของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง หรือหลายหน่วยรวมกัน จึงไม่เป็น “กิจการของรัฐ””

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๗๘/๒๕๔๖

“เมื่อพิจารณาการประกอบธุรกิจหลักของบริษัทไทยโอเลฟินส์ฯ อันได้แก่การประกอบกิจการอุตสาหกรรมปิโตรเคมี โอเลฟินส์และผลิตภัณฑ์พลอยได้อื่น ๆ ของปิโตรเคมีแล้ว จะเห็นได้ว่าเป็นกิจการที่ผู้ประกอบการปิโตรเคมีทั่วไปสามารถประกอบกิจการได้ โดยมีได้มีกฎหมายใดกำหนดให้บริษัทไทยโอเลฟินส์ฯ มีอำนาจหน้าที่ต้องทำโดยเฉพาะกรณีจึงมิใช่กิจการที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นหน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยรวมกัน มีอำนาจหน้าที่ต้องทำตามกฎหมายกำหนด และเป็นกิจการซึ่งใช้แนฟทา ก๊าซ แอล พี จี และก๊าซฮีเทน ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์จากอุตสาหกรรมปิโตรเลียมเป็นวัตถุดิบ จึงมิใช่กิจการที่จะต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติ อีกทั้งการเพิ่มทุนของบริษัทไทยโอเลฟินส์ฯ โดยการขายหุ้นสามัญเพิ่มทุนให้แก่ผู้ร่วมทุนรายใหม่ ก็เป็นเพียงให้เอกชนเข้าร่วมถือหุ้นใหม่และบริหารงานร่วมกันเท่านั้น จึงมิได้เป็นกรณีที่ให้เอกชนเข้ามาร่วมทุนในลักษณะที่เป็นหรือมีการใช้ทรัพย์สินของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นหน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยร่วมกัน การประกอบกิจการของบริษัท ไทยโอเลฟินส์ฯ จึงไม่อยู่ในความหมายของกิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๑๑๕/๒๕๔๖

“บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (ทอท.) ได้แปลงสภาพเป็น บมจ. ทอท. โดยเปลี่ยนทุนเป็นหุ้นตามกฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจแล้ว โดยผลของบทบัญญัติมาตรา ๒๖ แห่งกฎหมายดังกล่าว บมจ. ทอท. ยังคงมีอำนาจ สิทธิ ประโยชน์ และได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกับ ทอท. ซึ่งรวมถึงอำนาจในการดำเนินกิจการท่าอากาศยานในท่าอากาศยานสุวรรณภูมิตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ด้วย แม้ว่ากิจกรรมสนับสนุนที่จะดำเนินการ ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ อันได้แก่ บริการ คริวการบิน การซ่อมบำรุง และบริการคลังสินค้า เป็นกิจการท่าอากาศยานที่ บมจ. ทอท. มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการได้ตามกฎหมาย แต่บทบัญญัติดังกล่าวมิได้มีผลเป็นการห้ามบริษัทการบินที่จะให้บริการเช่นเดียวกันแก่อากาศยานของตนและผู้โดยสารที่ใช้บริการสายการบินของตน เนื่องจากการให้บริการในลักษณะเช่นนี้มิได้เป็นการให้บริการทั่วไปแก่บริษัทการบินรายอื่นด้วย กรณีจึงไม่เป็นการให้บริการในกิจการท่าอากาศยานที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ บมจ. ทอท. และไม่เข้าข่ายเป็นกิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๕๓๘/๒๕๔๙

“การดำเนินกิจการโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าของบริษัทแหลมฉบังเพาเวอร์ฯ ตามแนวทางแรกก็ดี หรือการผลิตกระแสไฟฟ้าที่บริษัทไซม์ แอลซีพี เพาเวอร์ฯ จะเป็นผู้ลงทุนและดำเนินการตามแนวทางที่สองก็ดี ต่างก็เป็นการประกอบกิจการในฐานะผู้ประกอบการ ตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) โดยมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ตลอดจนระเบียบและข้อบังคับของ กนอ. เช่นเดียวกับผู้ประกอบการอื่นที่ประกอบกิจการในนิคมอุตสาหกรรม และกิจการผลิตกระแสไฟฟ้าของทั้งสองบริษัทก็ไม่มีลักษณะที่เป็นกิจการของรัฐตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงาน

หรือดำเนินการในกิจการของรัฐ อีกทั้งมิใช่เป็นกิจการที่ กนอ. มีหน้าที่ต้องทำตามกฎหมายเพราะมาตรา ๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ ฯลฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๙ เพียงแต่กำหนดให้ กนอ. จัดให้มีไฟฟ้าเพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของผู้ประกอบอุตสาหกรรมเท่านั้น”

๒. การร่วมงานหรือดำเนินการ

๒.๑ กรณีเป็นการร่วมงานหรือดำเนินการ

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๔๓๓/๒๕๓๖

“องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจจะร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) พนักงาน อ.ส.ค. และกลุ่มสหกรณ์เพื่อจัดตั้งบริษัทจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมขึ้น จึงถือได้ว่าเป็นการ “ร่วมงานหรือดำเนินการ””

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๖๘๘/๒๕๔๑

“การดำเนินการก่อสร้างและจัดการระบบกำจัดมูลฝอยนั้น กรุงเทพมหานครจะมอบให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการด้วยวิธีการจ้างตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๘ โดยให้เอกชนเข้ามาลงทุนก่อสร้างโรงงานเป็นเจ้าของ และดำเนินการในโครงการดังกล่าวโดยลำพัง (สัญญาแบบ BOO) กรุงเทพมหานครจะไม่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินกิจการของเอกชนหรือมีส่วนร่วมในเรื่องของผลกำไรและขาดทุนนั้น กรรมการร่างกฎหมายคณะพิเศษเห็นว่าการร่วมงานหรือดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐฯ จะเป็นการที่รัฐร่วมลงทุนกับเอกชนหรือมอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียวโดยวิธีการอนุญาตให้สัมปทาน หรือให้สิทธิโดยวิธีใดๆ ก็ได้ ดังนั้น การที่กรุงเทพมหานครมอบให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการกำจัดมูลฝอย ซึ่งเป็นกิจการของรัฐแทนกรุงเทพมหานครโดยวิธีการว่าจ้างจึงเป็นวิธีการหนึ่งในการร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๗๘๕/๒๕๔๑

“การให้เอกชนดำเนินการจัดบริการขนส่งทางรถไฟโดยเอกชนเป็นฝ่ายลงทุนจัดหารถจักร ฯลฯ มาเดินให้บริการและรับภาระค่าใช้จ่ายตลอดจนรับผิดชอบในผลกำไรขาดทุนเอง ทั้งนี้ โดยเอกชนจ่ายค่าตอบแทนการใช้ทางและค่าตอบแทนอื่น ๆ ให้กับการรถไฟแห่งประเทศไทยตามอัตราที่กำหนดหรือตกลงกัน ถือเป็น “การร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐอย่างหนึ่ง””

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๑๐๒/๒๕๔๒

“การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) และบริษัทราชบุรีโฮลดิ้งฯ ซึ่ง กฟผ. ถือหุ้นอยู่ร้อยละ ๑๐๐ จะร่วมกันตั้งบริษัทในเครือสองแห่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อซื้อโรงไฟฟ้าจาก กฟผ. มาเพื่อผลิตและขายไฟฟ้าให้กับ กฟผ. กิจการผลิตไฟฟ้าของบริษัทในเครือทั้งสองแห่งจึงยังคงเป็นกิจการผลิตไฟฟ้าของ กฟผ.

การที่ กฟผ. จะให้พันธมิตรร่วมทุนเข้ามาร่วมถือหุ้นในบริษัทราชบุรีโฮลดิ้งฯ และ กฟผ. ยังคงถือหุ้นอยู่เพียงร้อยละ ๕๕ เป็นเพียงวิธีการให้เอกชนเข้ามาร่วมงานหรือดำเนินการในโครงการ อันเป็นกิจการของ กฟผ. ซึ่งเป็นกิจการของรัฐตามกฎหมาย ดังนั้น การให้พันธมิตรร่วมทุนเข้ามาร่วมถือหุ้นดังกล่าวจึงต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๑๒๗/๒๕๕๒

“การดำเนินงานตามโครงการนี้เป็นลักษณะที่การประปานครหลวงมอบให้เอกชนไปลงทุนฝ่ายเดียวในการก่อสร้างคลองส่งน้ำดิบแล้วมอบให้เอกชนเข้าบริหารและจัดการส่งน้ำดิบให้แก่การประปานครหลวงตลอดระยะเวลา ๒๐ ปี โดยเอกชนจะได้รับประโยชน์ตอบแทนโดยการเรียกเก็บเงินในอัตราค่าน้ำดิบต่อลูกบาศก์เมตรที่ส่งเข้าคลองประปาจากการประปานครหลวงตลอดระยะเวลา ๒๐ ปี นั้น การดำเนินงานดังกล่าวจึงถือเป็นการให้สิทธิเอกชนฝ่ายเดียวไปลงทุนอันอยู่ในความหมายของการร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๓๔๘/๒๕๕๒

“เมื่อโครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมนี้เป็นกิจการขององค์การจัดการน้ำเสีย (อจน.) แม้ว่าในส่วน of โรงบำบัดน้ำเสียจะมอบให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนจัดทำและดำเนินการ (BOO) ก็ตาม แต่ก็เป็นส่วนหนึ่งของระบบบำบัดน้ำเสียที่ อจน. จัดทำและรับผิดชอบในผลงานบริการต่อประชาชนผู้ใช้บริการ กรณีจึงเป็นการให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการในกิจการของรัฐอันอยู่ในความหมายของการ “ร่วมงานหรือดำเนินการ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๕๗๐/๒๕๕๒

“การที่สำนักงานสลากฯ มอบให้บริษัทจาโกฯ เข้ามาดำเนินการตามสัญญาแต่งตั้งผู้แทนจำหน่ายและจ่ายรางวัลสลากบำรุงการกุศลแบบอัตโนมัติเพื่อประโยชน์ในการจัดการออกสลากบำรุงการกุศลให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ โดยมีการจำหน่ายสลากแบบอัตโนมัติด้วยเครื่องจำหน่ายสลากจึงถือเป็นการให้เอกชนเข้ามาร่วมดำเนินการ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๑๓๐/๒๕๕๓

“การขายหุ้นของกระทรวงการคลังในบริษัทการบินไทยฯ ให้แก่เอกชนโดยวิธีเฉพาะเจาะจงให้แก่พันธมิตรร่วมทุนจะถือว่าเป็นการดำเนินการกิจการของรัฐซึ่งจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐฯ หรือไม่นั้น กรรมการร่างกฎหมายคณะพิเศษเห็นว่าการที่พันธมิตรร่วมทุนเข้ามาซื้อหุ้นที่กระทรวงการคลังถืออยู่ในบริษัทการบินไทยฯ เป็นกรณีที่พันธมิตรร่วมทุนเข้ามาร่วมลงทุนรูปแบบหนึ่งในกิจการของรัฐ ทั้งนี้ เพราะว่าการเข้าซื้อหุ้นของกระทรวงการคลังในบริษัทการบินไทยฯ ทำให้พันธมิตรร่วมทุนมีสิทธิในการเข้าร่วมบริหารกิจการของบริษัทการบินไทยฯ ด้วย ฉะนั้น หากหุ้นที่กระทรวงการคลังขายให้แก่พันธมิตรร่วมทุนมีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไปแล้วก็ย่อมจะถือได้ว่ามี การให้เอกชนเข้าร่วมทุนในกิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๓๙๒/๒๕๔๓

“บทม. ได้จัดทำร่างขอบเขต (Terms of Reference) ในการให้เอกชนลงทุนประกอบกิจการดังกล่าว โดยกำหนดว่าจะให้เอกชนประกอบกิจการในบริเวณท่าอากาศยานซึ่งเป็นราชพัสดุเป็นระยะเวลา ๓๐ ปี และอาจต่อสัญญาได้สองครั้ง ๆ ละ ๑๐ ปี โดยเอกชนต้องแบ่งรายได้ที่ได้รับให้แก่ บทม. ตามสูตรและหลักเกณฑ์ที่สัญญากำหนด จากข้อเท็จจริงดังกล่าวทำให้เห็นได้ว่าแนวทางการให้เอกชนดำเนินกิจกรรมตามโครงการนี้มีลักษณะเป็นการร่วมลงทุน เนื่องจากสัญญาที่จะทำกับเอกชนกำหนดเป็นการให้สิทธิระยะยาว คือ ๓๐ ปี และกิจการดังกล่าวหากไม่ได้รับอนุญาตจาก บทม. ย่อมได้โอกาสกระทำได้ รวมทั้ง บทม. มีหน้าที่และภาระผูกพันตามสัญญาโดยจะต้องเป็นผู้กำกับดูแลเกี่ยวกับการลงทุน การบริหาร และการดำเนินการตามกิจกรรมดังกล่าวตลอดระยะเวลาของโครงการ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า กิจกรรมทั้ง ๔ กิจกรรม ที่ บทม. จะให้เอกชนประกอบกิจการนั้น เป็นกิจการที่ บทม. มีหน้าที่ต้องทำตามกฎหมาย และการประกอบกิจการดังกล่าวได้มีการใช้ที่ราชพัสดุอันเป็นการใช้ทรัพย์สินของส่วนราชการด้วย ประกอบกับแนวทางในการดำเนินการตามโครงการนี้มีลักษณะอันเป็นการร่วมงานหรือดำเนินการกับเอกชน”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๔๙๘/๒๕๔๖

“การให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียว โดยได้รับสิทธิในการใช้คลื่นความถี่ของ กสท. จึงอยู่ในความหมายของการร่วมงานหรือดำเนินการที่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๓๑/๒๕๔๗

“การที่ กฟผ. จะเข้าถือหุ้นในบริษัทราชบุรีพลังงานฯ เป็นจำนวนร้อยละ ๔๙ ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายแล้วทั้งหมดตามบันทึกข้อตกลงการเข้าถือหุ้นบริษัทราชบุรีพลังงานฯ เป็นวิธีการร่วมลงทุนอย่างหนึ่ง”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๑๓๕/๒๕๔๘

“การจัดตั้งบริษัทร่วมทุนโดยบริษัทการบินไทยฯ และรัฐวิสาหกิจอื่นถือหุ้นไม่เกินร้อยละ ๔๙ และมีเอกชนซึ่งเป็นพันธมิตรร่วมทุนและผู้ร่วมทุนรายอื่นถือหุ้นส่วนที่เหลืออีกร้อยละ ๕๑ อันมีฐานะเป็นเอกชนมิใช่รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการให้บริการขนส่งสินค้าด้วยเครื่องบินบรรทุกสินค้าในเส้นทางบินระหว่างประเทศเป็นการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๒๙๑/๒๕๕๐

“สาระสำคัญของสัญญาอนุญาตฯ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๓๓ แล้ว ทศท. มีหน้าที่จัดหาความถี่ย่าน ๙๐๕-๙๑๕ MHz และ ๙๕๐-๙๖๐ MHz ให้บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด เพื่อที่บริษัทจะได้ดำเนินการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระบบ NMT ๙๐๐ และระบบ GSM ทั่วประเทศ มีกำหนด ๒๐ ปี ให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงทั้งในกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาคโดยการดำเนินการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

จะต้องประกอบด้วยการจัดหาสถานที่ เครื่องมือและอุปกรณ์ และระบบซ่อมบำรุงหรืออะไหล่ โดยบริษัท แอปเปิล อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด เป็นผู้ให้บริการและลงทุนเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินการระบบ Mobile Telephone Exchange (MTX) ระบบ Base Stations และระบบ Microwave Links และมีข้อตกลงในการให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่ ทศท. จึงเห็นได้ว่า เป็นกรณีที่ ทศท. ได้มอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียว โดยวิธีการอนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใดตามบทนิยาม “ร่วมงานหรือดำเนินการ”

๒.๒ กรณีไม่เป็นการร่วมงานหรือดำเนินการ

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๗๔๙/๒๕๓๕

“การก่อสร้างเคเบิลใต้น้ำไทย-กัวจากประเทศไทยถึงประเทศมาเลเซีย นั้น การสื่อสารแห่งประเทศไทย เป็นผู้ดำเนินการเอง โดยใช้บงลงทุนของการสื่อสารแห่งประเทศไทยทั้งสิ้น เพียงแต่จะดำเนินการด้วยการว่าจ้างผู้รับจ้างทำการก่อสร้างเคเบิลใต้น้ำไทย-กัวให้กับการสื่อสารแห่งประเทศไทยเท่านั้น และเมื่อการก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว การสื่อสารแห่งประเทศไทยจะเป็นผู้ดำเนินการในการให้บริการเอง ดังนั้น จึงเป็นกรณีที่ การสื่อสารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ลงทุนฝ่ายเดียวมิได้มีการร่วมทุนหรือมอบให้เอกชนลงทุนในกิจการดังกล่าว ตามความหมายของบทนิยามคำว่า “ร่วมงานหรือดำเนินการ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๑๕/๒๕๓๖

“เมื่อพิจารณาความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการ ในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่บัญญัติว่า “ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการที่ประสงค์จะให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในโครงการใด เสนอ...” แล้ว จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัตินี้มีเจตนารมณ์ที่จะใช้บังคับกับโครงการที่รัฐเป็นเจ้าของหรือเป็นผู้ริเริ่มขึ้นเท่านั้น ประกอบกับเมื่อได้พิจารณาขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ที่บัญญัติให้ต้องเสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการโดยละเอียดต่อกระทรวงเจ้าสังกัด (มาตรา ๖) เพื่อพิจารณา และเมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว (มาตรา ๑๐) จึงจะดำเนินการเชิญชวนให้เอกชนเข้าร่วมงานได้ (มาตรา ๑๒) โดยหากโครงการนั้นมีวงหรือทรัพย์สินเกินห้าพันล้านบาท จะต้องว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษา (มาตรา ๗) รวมทั้งร่างขอบเขตของโครงการและทำความเข้าใจการคัดเลือกให้เอกชน เข้าร่วมงาน (มาตรา ๑๗) แล้ว จะเห็นได้ว่าการดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายดังกล่าวจะสวนทางกับการดำเนินการตามความเป็นจริงของโครงการนี้ทั้งสิ้นเพราะโดยข้อเท็จจริงโครงการนี้เอกชนเป็นผู้ริเริ่มรวมทั้งศึกษาและวิเคราะห์โครงการมาจนถึงขั้นเชิญชวนให้ ปตท. เข้าร่วมทุนในโครงการดังกล่าวด้วยแล้ว

โดยสรุป คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) เห็นว่า การที่ ปตท. เข้าร่วมทุนกับเอกชนในการประกอบกิจการผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานในครั้งนี้อยู่ในข่ายที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๑๖/๒๕๓๖

“คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๓๕ ให้ความเห็นชอบให้ ปตท. เพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท อะโรเมติกส์ฯ เป็นร้อยละ ๑๐๐ เป็นการชั่วคราว และเมื่อได้ทำการศึกษารายละเอียดของโครงการเป็นที่แน่นอนแล้วให้พิจารณากระจายหุ้นให้เอกชนหรือหน่วยงานอื่นเข้าร่วมถือหุ้นในบริษัท อะโรเมติกส์ฯ ต่อไป โดยมีเงื่อนไขประการหนึ่งว่าให้ ปตท. ดำเนินการเพื่อให้ได้ผู้เข้าร่วมทุนก่อนไปเซ็นสัญญาก่อสร้างหรือกู้เงินใด ๆ เพื่อให้ ปตท. ถู้อหุ้นต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ซึ่งเมื่อได้มีการกระจายหุ้นถูกต้องตามเงื่อนไขดังกล่าวแล้ว บริษัท อะโรเมติกส์ฯ ก็จะไม่มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจอีกต่อไป

โดยที่เจตนารมณ์ในการดำเนินการตามโครงการนี้ต้องการให้เป็นโครงการของภาคเอกชน การที่ ปตท. เข้าไปถือหุ้นร้อยละ ๑๐๐ ในบริษัท อะโรเมติกส์ฯ เพียงช่วงระยะเวลาหนึ่งเพื่อดำเนินการกระจายหุ้นให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เป็นการเข้าไปดำเนินการเฉพาะในส่วนนี้เท่านั้น จะพิจารณาโดยคำนึงถึงมูลค่าของโครงการทั้งหมดตามหลักทั่วไปไม่ได้ ประกอบกับจำนวนหุ้นของบริษัทฯ อะโรเมติกส์ฯ ที่จะนำมากระจายมีมูลค่ารวมทั้งสิ้นเพียง ๔๐๐ ล้านบาท ด้วยเหตุนี้ การกระจายหุ้นของบริษัท อะโรเมติกส์ฯ จึงไม่อยู่ในข่ายที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่อย่างใด”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๗๒๕/๒๕๓๗

“การดำเนินกิจการตามโครงการเป็นเรื่องที่เอกชนจะต้องรับผิดชอบในผลกำไร หรือขาดทุนเอง แต่โดยลำพัง กฟผ. มิได้เข้าไปมีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในผลกำไรหรือขาดทุนของกิจการนั้น กรณีจึงเป็นกิจการของเอกชนที่เอกชนดำเนินการเองโดยแท้ ส่วนในกรณีที่มีการจัดหาเชื้อเพลิงให้ก็เป็นเรื่องสัญญาซื้อขายตามปกติไม่มีการให้สิทธิที่จะใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือทรัพย์สินของรัฐ ดังนั้น การดำเนินการตามโครงการดังกล่าวจึงไม่เป็นการดำเนินการในกิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๖๑/๒๕๔๓

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า กิจการผลิตอุปกรณ์การแพทย์ดังกล่าวเป็นกิจการของบริษัท CCIC และบริษัท OMIKRON GROUP ซึ่งเป็นบริษัทเอกชน และได้มาเชิญชวนให้องค์การเภสัชกรรมเข้าร่วมลงทุน การเข้าร่วมลงทุนขององค์การเภสัชกรรมดังกล่าวจึงไม่เป็นการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ กรณีจึงไม่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๔๗๒/๒๕๔๔

“การที่การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) จะเข้าซื้อหุ้น BMCL ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาโครงการระบบรถไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคล ข้อ ๒.๓ (ฉ) ซึ่งเป็นการที่หน่วยงานของรัฐคือ รฟม. จะเข้าซื้อหุ้นของบริษัทเอกชนตามเงื่อนไขของสัญญาโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔ (๘) แห่งพระราชบัญญัติการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่กำหนดให้ รฟม. มีอำนาจถือหุ้น

ในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อประกอบธุรกิจที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องกับกิจการ รพม. ได้ กรณีจึงเป็นการที่รัฐวิสาหกิจเข้าถือหุ้นใน BMCL อันเป็นธุรกิจของเอกชน มิใช่เป็นกรณีที่เอกชนเข้าไปร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ ดังนั้น การที่ รพม. ถือหุ้น BMCL จึงไม่ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๕๗๗/๒๕๔๔

“การให้ผู้รับจ้างดำเนินการลดน้ำสูญเสียโดยการตกลงรับจะดำเนินการซ่อมแซมท่อประปาที่แตกหรือรั่ว เปลี่ยนท่อประปาและปรับปรุงระบบท่อให้ทันสมัยเพื่อลดน้ำสูญเสีย โดยผู้รับจ้างจะได้รับค่าจ้างตามที่กำหนดไว้ ซึ่งสัญญาดังกล่าวได้กำหนดวิธีการคำนวณค่าจ้างในส่วนที่เกี่ยวกับค่าบริการงานไว้เป็นพิเศษโดยคำนวณตามผลสำเร็จของงานกับให้มีค่าตอบแทนพิเศษเพิ่มขึ้นในกรณีที่สามารถทำงานได้ผลดีกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในสัญญา ซึ่งตามวิธีการคำนวณการจ่ายค่าจ้างในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารงานนั้น ผู้รับจ้างจะได้รับค่าจ้างเป็นเงินจำนวนกึ่งหนึ่งของมูลค่าน้ำสูญเสียที่สามารถลดได้ตามอัตราเป้าหมายขั้นสุดท้าย และตามวิธีการคำนวณค่าตอบแทนพิเศษนั้นผู้รับจ้างจะได้รับเงินเท่ากับจำนวนกึ่งหนึ่งของมูลค่าน้ำที่ประหยัดได้เพิ่มขึ้นเกินกว่าอัตราน้ำสูญเสียที่ผู้รับจ้างจะต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ ซึ่งวิธีการคำนวณทั้งสองกรณีเป็นวิธีการที่กำหนดขึ้นเพื่อจูงใจให้ผู้รับจ้างดำเนินงานตามสัญญาให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น มิได้มีลักษณะเป็นการให้สิทธิในการแบ่งปันรายได้ กำไร หรือผลประโยชน์ใด ๆ ระหว่างการประปานครหลวง (กปน.) และผู้รับจ้าง แต่อย่างใด นอกจากนี้ ผู้รับจ้างยังเป็นผู้จัดหาแรงงานและวัสดุ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อใช้งานตามสัญญาอีกด้วย สัญญาระหว่าง กปน. กับผู้รับจ้างเพื่อดำเนินการลดน้ำสูญเสียตามข้อหาหรือจึงเป็นสัญญาจ้างทำของตามมาตรา ๕๘๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และในเมื่อการว่าจ้างเอกชนดำเนินการลดน้ำสูญเสียตามข้อหาหรือมิได้มีการอนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือให้สิทธิในลักษณะใด ๆ แก่ผู้รับจ้างจึงไม่อยู่ในข่ายต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๔๗๖/๒๕๔๕

“วัตถุประสงค์หลักของการดำเนินการคือ การให้เอกชนซ่อมบำรุงรถจักรดีเซลไฟฟ้าของการรถไฟแห่งประเทศไทย จำนวน ๖๐ คัน ซึ่งมีขอบข่ายงานและความรับผิดชอบในการซ่อมรถจักรดีเซลไฟฟ้า รวมถึงการจัดหาอุปกรณ์อะไหล่และการบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ในการซ่อมบำรุง การดำเนินการตามโครงการฯ จะมีอายุสัญญา ๑๐ ปี รวมวงเงินค่าใช้จ่ายตลอดอายุสัญญา ๒,๕๒๒ ล้านบาท และสามารถต่อสัญญาได้อีกครั้งละ ๕ ปี โดยประเมินตามผลงาน และเอกชนจะได้รับค่าตอบแทนเป็นค่าซ่อมเป็นเงินบาทตามงวดรายเดือนของจำนวนรถจักรที่พร้อมใช้งานเท่านั้น ทั้งนี้ ค่าซ่อมจะต้องรวมค่าภาษีและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ทั้งหมด กรณีจึงเป็นเพียงทำการงานอย่างหนึ่งให้แก่การรถไฟแห่งประเทศไทย โดยการรถไฟแห่งประเทศไทยตกลงจะให้สินจ้างเพื่อผลสำเร็จแห่งการซ่อมบำรุงรถจักรดีเซลไฟฟ้าของตน ซึ่งเป็นการจ้างทำของตามมาตรา ๕๘๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อการดำเนินการเช่นนี้มีได้มีการเข้าร่วมทุนกับเอกชน

หรือหาประโยชน์อื่นใดร่วมกันระหว่างการผลิตไฟฟ้าแห่งประเทศไทยและเอกชน หรือมีการมอบให้เอกชนลงทุน แต่ฝ่ายเดียว โดยวิธีการอนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใด จึงไม่ใช่เป็นการร่วมงานหรือดำเนินการกับเอกชน ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๑๕/๒๕๕๖

“ที่เอกชนประกอบกิจการครัวการบินนอกเขตท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ บมจ. ทอท. มิได้ร่วมลงทุน โดยวิธีใดๆ หรือมอบให้เอกชนลงทุนฝ่ายเดียว โดยวิธีการอนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใดๆ จะมีก็แต่การอนุญาตให้เข้าไปในเขตท่าอากาศยานที่อยู่ในความควบคุมดูแลของ บมจ. ทอท. เพื่อจัดส่งอาหาร และเครื่องคัมให้บริการแก่สายการบินต่างๆ ในเขตท่าอากาศยานเท่านั้น อีกทั้งเป็นการทำสัญญาให้บริการระหว่างเอกชนผู้ประกอบกิจการครัวการบินกับสายการบินต่างๆ โดย บมจ. ทอท. มิได้มีส่วนร่วมใดๆ ในการให้บริการลักษณะเช่นนี้ย่อมไม่อาจถือว่าเป็นการร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๙๒/๒๕๕๐

“การคิดค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบใช้บัตรจ่ายเงินล่วงหน้า (Prepaid Card) ของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๔ นั้น แม้ว่าบริษัท TAC ซึ่งเป็นเอกชนจะเข้าเป็นคู่สัญญาอยู่ด้วยก็ตาม แต่เป็นเพียงข้อตกลงเพิ่มเติมจากข้อตกลงเดิม เพื่อกำหนดอัตราค่าเชื่อมโยงโครงข่ายสำหรับการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบใช้บัตรจ่ายเงินล่วงหน้าที่ต้องชำระให้แก่ ทศท. โดยมีได้มีลักษณะให้บริษัท TAC เข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ กรณีจึงไม่อยู่ในความหมายของการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการ”

๓. คู่สัญญามีได้มีสถานะเป็นรัฐ

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๖๓/๒๕๓๗

“การที่บริษัท สหคินิมาฯ จะเข้ามารับดำเนินการโครงการดังกล่าวอยู่ในข่ายที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่นั้น เห็นว่า แม้ว่าสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์จะถือหุ้นในบริษัท สหคินิมาฯ ร้อยละ ๙๑ ก็ตาม แต่เมื่อสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์มิได้เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ จึงไม่มีผลทำให้บริษัท สหคินิมาฯ เป็นรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ แต่อย่างไรก็ตาม บริษัท สหคินิมาฯ จึงมีฐานะเป็น “เอกชน” เช่นเดียวกัน”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๘๘/๒๕๓๘

“BAFS เป็นบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยมีรัฐวิสาหกิจถือหุ้นร้อยละ ๔๔ กับมีสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ถือหุ้นร้อยละ ๑๑ และบริษัทน้ำมันเอกชนต่างๆ ถือหุ้นร้อยละ ๔๕ โดยที่กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๑ ได้เคยตีความแล้วว่า สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์มีฐานะเป็นเอกชน ดังนั้น เมื่อทุนของภาคเอกชนมีถึงร้อยละ ๕๑ จึงเห็นว่า BAFS มีฐานะเป็นเอกชนมิใช่รัฐวิสาหกิจหรือส่วนราชการตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๘๘/๒๕๔๑

“ขอบเขตของพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐฯ ใช้บังคับกับการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในโครงการใดเท่านั้น การให้รัฐวิสาหกิจมาร่วมงานกันไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายดังกล่าว เพราะรัฐวิสาหกิจเป็นหน่วยงานในภาครัฐด้วยกัน และสำหรับกรณีที่รัฐวิสาหกิจมีทุนรวมอยู่ในบริษัทเกินกว่าร้อยละ ๕๐ นั้น พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ บัญญัติให้ถือเป็นรัฐวิสาหกิจประเภทหนึ่ง ดังนั้น ตามปณญัตติที่หารือมานั้น หาก ปตท. ร่วมทุนโดยถือหุ้นข้างมาก (เกินกว่าร้อยละ ๕๐ ของทุนจดทะเบียน และดำรงสถานะของทุนของบริษัทในสัดส่วนดังกล่าว) ในบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินโครงการท่อขนส่งน้ำมันภาคตะวันออกเฉียงเหนือและโครงการท่อขนส่งน้ำมันภาคเหนือ ย่อมถือว่าบริษัทดังกล่าวมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณฯ ดังนั้น เมื่อบริษัทดังกล่าวจะเข้าดำเนินการซึ่งเป็นการของรัฐบาลวิสาหกิจ (ปตท.) กรณีจึงไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพราะเป็นหน่วยงานภาครัฐด้วยกัน”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๘๘/๒๕๔๑

“การให้เปโตรนาสเข้าร่วมทุนกับ ปตท. เป็นการให้ “เอกชน” เข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐหรือไม่ ซึ่งกรรมการร่างกฎหมายคณะพิเศษ เห็นว่า แม้ว่าเปโตรนาสจะได้จัดตั้งขึ้นในรูปบริษัท แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าเปโตรนาสเป็นบริษัทน้ำมันแห่งชาติที่รัฐบาลมาเลเซียถือหุ้นร้อยละ ๑๐๐ และเป็นองค์กรที่ได้รับเอกสิทธิ์และอำนาจแทนรัฐบาลมาเลเซียในการเป็นเจ้าของและจัดการทรัพยากรปิโตรเลียม ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้โครงการท่อส่งก๊าซ TTM และ โครงการโรงแยกก๊าซฯ ที่ ปตท. และเปโตรนาสลงทุนร่วมกันเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างรัฐต่อรัฐ เปโตรนาสจึงมิใช่ “เอกชน” ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐฯ ดังนั้น การร่วมทุนของ ปตท. กับเปโตรนาสในโครงการท่อส่งก๊าซฯ จึงไม่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๒๙๒/๒๕๔๖

“เมื่อพิจารณาบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย พ.ศ. ๒๕๑๐ แล้ว จะเห็นได้ว่าสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียเป็นสถาบันซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ตามความตกลงของประเทศภาคีขององค์การสนธิสัญญา การป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียอาคเนย์ (สปอ.) เพื่อให้การศึกษาแก่ประชาชนทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ และเทคโนโลยีขั้นสูง โดยอยู่บนหลักการของการไม่แสวงหากำไร ซึ่งมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติรับรองสถานะความเป็นนิติบุคคลเพื่อคุ้มครองการดำเนินงานในประเทศไทยของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ประกอบกับสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังนั้น จึงเห็นว่าสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยความตกลงระหว่างรัฐในเขตภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีฐานะเป็นองค์กรภายใต้ความร่วมมือระหว่างรัฐระดับภูมิภาค ไม่เป็นเอกชน ตามความในพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ

๔. มูลค่าโครงการ

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๗๘๕/๒๕๔๑

“กรณีตามโครงการที่หารือเป็นการร่วมการงานในกิจการของรัฐในลักษณะที่มีการใช้ทรัพย์สินของรัฐ ดังนั้น วงเงินลงทุน จึงต้องคิดจากการลงทุนทั้งในส่วนของเอกชน เช่น มูลค่าของรถจักร ฯลฯ ที่เอกชนลงทุน รวมกับมูลค่าของรัฐที่เอกชนใช้ในโครงการ เช่น ที่ดิน รางรถไฟ อาณัติสัญญาณ หรือสถานีรถไฟ เป็นต้น ตามสัดส่วนการใช้ทรัพย์สินของรัฐดังกล่าว”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๑๓๕/๒๕๕๐

เรื่องการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีโครงการอนุญาตประกอบกิจการจำหน่ายสินค้าปลอดอากร ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิและท่าอากาศยานภูมิภาค และโครงการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงพาณิชย์ ณ อาคารผู้โดยสาร ที่ระบุว่า “วงเงินหรือทรัพย์สินตามบทนิยาม “โครงการ” ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐฯ ไว้ว่าหมายความถึงวงเงินหรือทรัพย์สินของการลงทุนในกิจการของรัฐในส่วนของรัฐและในส่วนของเอกชนที่เข้ามาร่วมลงทุนในโครงการซึ่งจะทำให้โครงการนั้นบรรลุผลและสามารถดำเนินกิจการนั้นให้คงอยู่ได้ เช่น มูลค่าของที่ดิน อาคาร หรือทรัพย์สินในการดำเนินโครงการ เป็นต้น...”

เมื่อเป็นเช่นนี้ เงินค่าตอบแทนการลงทุนนามสัญญา (Signature Bonus) ซึ่งเอกชนจ่ายให้กับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นที่เป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการ เพื่อเป็นการตอบแทนการลงทุน อันเป็นส่วนหนึ่งของการร่วมลงทุนดำเนินการในกิจการของรัฐในส่วนของเอกชน เงินค่าตอบแทนการลงทุนนามสัญญาจึงต้องนำมาคำนวณเป็นมูลค่าโครงการด้วย ในทางตรงกันข้ามผลตอบแทนการลงทุน (Return of Investment) เช่น รายได้ของผู้ประกอบการ ซึ่งจะนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน เงินเดือนพนักงาน ค่าอุปกรณ์ ค่าภาษี ค่าส่วนแบ่งรายได้ที่ต้องจ่ายให้หน่วยงานของรัฐ

ส่วนที่เหลือก็อาจจะจัดเป็นเงินทุนสำรองและกำไร มิใช่เงินลงทุน ตามความหมายของพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ เนื่องจากผลตอบแทนการลงทุนดังกล่าวโดยสภาพมิใช่สิ่งที่ทำให้โครงการนั้นบรรลุผลและสามารถดำเนินการนั้นให้คงอยู่ได้ อีกทั้งวงเงินลงทุนหนึ่งพันล้านบาทเป็นการประมาณการของโครงการ (Project Cost ซึ่งประกอบไปด้วย Debt and Equity) ซึ่งโดยสภาพขณะเริ่มโครงการ ย่อมไม่อาจทราบข้อเสนอส่วนแบ่งรายได้ที่เสนอได้ ดังเห็นได้จากคำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่องการพิจารณาทบทวนข้อหารือเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ (กรณีโครงการจัดตั้งร้านค้าปลอดอากร ณ สนามบินสุวรรณภูมิ) ที่ระบุว่า “ปัญหาที่ ทอท. ขอให้มีการพิจารณาทบทวนว่าการคำนวณวงเงินลงทุนของโครงการร้านค้าปลอดอากรควรนำวงเงินการลงทุนในการซื้อสินค้าคงคลังเพื่อการจำหน่ายมารวมด้วยหรือไม่นั้น ในการประกอบกิจการร้านค้าปลอดอากร ผู้ประกอบการจะต้องมีสินค้าเพื่อจำหน่ายในร้านค้าปลอดอากรให้แก่ลูกค้าตลอดเวลา ต้นทุนของสินค้าที่ผู้ประกอบการร้านค้าปลอดอากรซื้อมาเพื่อจำหน่ายที่จะต้องจัดให้มีและเป็นสาระสำคัญอันจะทำให้โครงการร้านค้าปลอดอากรดำเนินการไปได้ ย่อมเป็นส่วนหนึ่งของการลงทุนในกิจการด้วย อย่างไรก็ตาม ในภายหลังผู้ประกอบการอาจจะซื้อสินค้าเพื่อทดแทนสินค้าที่จำหน่ายไปแล้ว หรือเพื่อรอการจำหน่าย หรือรับสินค้าของผู้อื่นมาจำหน่าย กรณีเช่นนี้ ย่อมไม่อาจนำมารวมคำนวณเป็นวงเงินลงทุนในโครงการของผู้ประกอบการหรือเป็นการเพิ่มวงเงินลงทุนของผู้ประกอบการ ดังนั้น จึงมีความเห็นพ้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ว่า การประเมินวงเงินของการลงทุนของโครงการจัดตั้งร้านค้าปลอดอากร ณ สนามบินสุวรรณภูมินั้น จะต้องนำวงเงินลงทุนในการซื้อขายสินค้าคงคลังเพื่อการจำหน่ายเฉพาะในส่วนที่จะต้องจัดให้มีและเป็นสาระสำคัญ อันทำให้โครงการดังกล่าวบรรลุผลตามที่ได้ประมาณการไว้ในการศึกษาและวิเคราะห์โครงการเบื้องต้นเป็นส่วนหนึ่งของการลงทุนในโครงการ”

เงินลงทุนในอนาคตจะต้องนำมาคำนวณเป็นมูลค่าเงินลงทุนด้วย เช่น กรณีการเพิ่มเงินลงทุนหรือเงินกู้ เนื่องจากการพิจารณาวงเงินลงทุนจะต้องพิจารณาจากเงินลงทุนตลอดทั้งโครงการ ไม่เฉพาะระยะใดระยะหนึ่งเท่านั้น ดังเห็นได้จากคำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๒๓๔/๒๕๔๒ การจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ (กรณีโครงการพัฒนาที่ราชพัสดุบริเวณกรมปศุสัตว์) ที่ระบุว่า “ในการพิจารณาวงเงินลงทุนหรือมูลค่าโครงการต้องพิจารณาวงเงินหรือมูลค่าการลงทุนทั้งหมดของกิจการตามโครงการ ทั้งในส่วนของรัฐและในส่วนของเอกชนที่เข้ามาร่วมลงทุนดำเนินการในกิจการของรัฐด้วย เช่น มูลค่าของที่ราชพัสดุ มูลค่าอาคาร หรือทรัพย์สินที่ลงทุนในโครงการพัฒนานั้น ๆ โดยต้องพิจารณาวงเงินหรือมูลค่าตลอดทั้งโครงการไม่เฉพาะระยะใดระยะหนึ่งของโครงการเท่านั้น...”

ในการคำนวณมูลค่าโครงการซึ่งมีการแบ่งให้เอกชนหลายรายเข้าร่วมงานหรือแบ่งโครงการออกเป็นหลายสัญญานั้น การคำนวณมูลค่าโครงการหนึ่งพันล้านบาทนั้น หากได้ความว่าโครงการมีลักษณะธุรกิจเป็นอย่างเดียวกันและต่อเนื่องกัน แต่แบ่งให้เอกชนหลายรายเข้าร่วมงาน การคำนวณมูลค่าโครงการก็ต้องคิดมูลค่ารวมทั้งหมดโดยถือเป็นโครงการเดียว ดังเห็นได้จากคำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๔๗/๒๕๔๑

เรื่อง การให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการโทรศัพท์สาธารณะ ที่ระบุว่า “การดำเนินการตามโครงการที่ให้เอกชนหลายรายเข้าร่วมทุนในแต่ละสัญญาที่มีวงเงินไม่ถึง ๑,๐๐๐ ล้านบาท โดยแยกแผนการดำเนินงานเป็นรายปีและแยกพิจารณาเอกชนแต่ละรายแล้วทำสัญญาเป็นแต่ละสัญญาย่อย ๆ นั้น เป็นเพียงวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามโครงการย่อยหลายโครงการได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะกรรมการร่างกฎหมายคณะพิเศษ จึงเห็นว่า การให้เอกชนหลายรายร่วมลงทุนในโครงการขยายบริการโทรศัพท์สาธารณะจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ เครื่อง ซึ่งมีมูลค่าเงินลงทุนทั้งโครงการจำนวน ๖,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ ล้านบาท โดยแยกเป็นหลายสัญญานั้น เป็นการร่วมการงานหรือดำเนินการระหว่างรัฐกับเอกชนที่ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕”

การคำนวณมูลค่าโครงการที่รัฐว่าจ้างบริษัทเอกชนเพื่อดำเนินการในกิจการของรัฐ จะไม่นำเอาค่าจ้างที่รัฐจะต้องจ่ายให้เอกชนมารวมคำนวณ ดังเห็นได้จากคำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๖๒๐/๒๕๔๓ เรื่องการว่าจ้างบริษัทเอกชนเพื่อดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี ที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้นำเอามูลค่าการลงทุนในโรงงานกำจัดขยะจำนวน ๕๘๕,๗๘๕,๖๐๐ บาท มารวมกับงบประมาณที่จังหวัดปทุมธานีได้รับอนุมัติตามโครงการฯ จำนวน ๓๔๒,๒๗๐,๘๐๐ บาท เป็นจำนวนรวม ๙๒๘,๐๕๖,๔๐๐ บาท เมื่อทั้งหมดไม่เกินหนึ่งพันล้านบาท กรณีจึงไม่อยู่ในข่ายที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยที่คณะกรรมการกฤษฎีกามีได้นำเอาค่าจ้างในการกำจัดขยะต้นละ ๓๐๐ บาท เป็นเวลา ๑๕ ปี มารวมคำนวณเป็นมูลค่าโครงการ

การพิจารณามูลค่าทรัพย์สินควรจะใช้มูลค่าปัจจุบัน (Present Value) เป็นตัวกำหนดมูลค่า โดยแนวทางนี้เป็นไปตามนัยของความเห็นของที่ประชุมเมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ เรื่อง วิธีการพิจารณามูลค่าโครงการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมประชุม คือ กรมบัญชีกลาง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สมาคมผู้ประเมินมูลค่าทรัพย์สินแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ว่ามูลค่าการลงทุนของโครงการใช้มูลค่าปัจจุบันในการคำนวณ

ส่วนการประเมินมูลค่าสำหรับกรณีที่ไม่มีความยุ่งยาก เช่น มูลค่าที่ดิน หน่วยงานเจ้าของโครงการย่อมใช้ราคาประเมินของกรมที่ดินได้ ส่วนกรณีที่มีความยุ่งยาก หน่วยงานเจ้าของโครงการก็อาจนำเอาราคาประเมินทรัพย์สินที่จัดทำขึ้นโดยผู้ที่มีวิชาชีพประเมินมูลค่าทรัพย์สินที่มีความรู้ความชำนาญและความน่าเชื่อถือ

สำหรับการพิจารณามูลค่าของที่ดินหรืออาคารนั้น จะต้องเป็นมูลค่าที่ดิน หรืออาคารที่แท้จริง เฉพาะส่วนที่นำมาดำเนินการ โดยไม่ต้องนำค่าเสื่อมของอาคารมารวมคำนวณนับด้วยดังเห็นได้จากคำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๑๓๕/๒๕๕๐ เรื่องการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีโครงการอนุญาตประกอบกิจการจำหน่ายสินค้าปลอดอากร ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิและท่าอากาศยานภูมิภาค และโครงการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงพาณิชย์ ณ อาคารผู้โดยสารที่ระบุว่า “สำหรับประเด็นที่ขอหารือเกี่ยวกับการคำนวณมูลค่าของอาคารนั้น

เห็นว่า การคำนวณมูลค่าของอาคารเพื่อนำมารวมคำนวณมูลค่าการลงทุนโครงการอนุญาตประกอบกิจการจำหน่ายสินค้าปลอดอากรฯ และโครงการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงพาณิชย์ ได้แก่ มูลค่าของอาคารที่แท้จริงเฉพาะส่วนที่อนุญาตให้เอกชนมีสิทธิเข้าใช้ในการดำเนินการหรือประกอบกิจการทั้งหมดในแต่ละโครงการโดยไม่ต้องนำค่าเสื่อมราคาของอาคาร มาคำนวณนับรวมด้วย”

นอกจากนี้ ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้วว่าบทนิยามมิได้มีรายละเอียดเกี่ยวกับการพิจารณาทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติที่จะต้องตีความวินิจฉัยว่ามูลค่าโครงการหนึ่งพันล้านบาท เพื่อให้เกิดความชัดเจนแก่กรณียิ่งขึ้น จึงขอยกตัวอย่างคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๑๖/๒๕๓๖

“เจตนารมณ์ในการดำเนินการตามโครงการนี้ต้องการให้เป็นโครงการของภาคเอกชน การที่ ปตท. เข้าไปถือหุ้นร้อยละ ๑๐๐ ในบริษัท อะโรเมติกส์ฯ เพียงช่วงระยะเวลาหนึ่งเพื่อดำเนินการกระจายหุ้นให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เป็นการเข้าไปดำเนินการเฉพาะในส่วนนี้เท่านั้น จะพิจารณาโดยคำนึงถึงมูลค่าของโครงการทั้งหมดตามหลักทั่วไปไม่ได้ประกอบกับจำนวนหุ้นของบริษัท อะโรเมติกส์ฯ ที่จะนำมากระจายมีมูลค่ารวมทั้งสิ้นเพียง ๔๐๐ ล้านบาท ด้วยเหตุนี้ การกระจายหุ้นของบริษัท อะโรเมติกส์ฯ จึงไม่อยู่ในข่ายที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่อย่างใด”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๑๖/๒๕๓๖

“เรื่องนี้มีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่าการที่การทำเรือฯ ได้ประมาณการในเบื้องต้นว่าโครงการทำเทียบเรือ A.๓ ควรมีการลงทุนในโครงการไม่ถึง ๑,๐๐๐ ล้านบาท แต่ในการประกวดราคา ซึ่งบริษัท เอเซีย แปซิฟิก โปแตช คอร์ปอเรชั่น จำกัด (APPC) ได้เสนอแผนการลงทุนโดยมีวงเงินเกิน ๑,๐๐๐ ล้านบาท นั้น จะถือเป็นโครงการตามนัยแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่ ซึ่งในประเด็นนี้กรรมการร่างกฎหมายคณะพิเศษ เห็นว่า “โครงการ” นั้น จะต้องเป็น “โครงการ” ที่หน่วยงานเจ้าของโครงการประสงค์จะให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการ ซึ่งโครงการนั้นจะต้องมีการลงทุนใน “กิจการของรัฐ” ที่มีวงเงินหรือทรัพย์สินตั้งแต่หนึ่งพันล้านขึ้นไป โดยการพิจารณาโครงการให้คำนึงถึงมูลค่าของโครงการทั้งหมด และการลงทุนจริงในโครงการซึ่งจะทำให้โครงการนั้นบรรลุผลสำหรับโครงการทำเทียบเรือ A.๓ นั้น ปรากฏข้อเท็จจริงว่า การประมาณการลงทุนเบื้องต้นของการทำเรือฯ นั้นได้คิดคำนวณวงเงินลงทุนสำหรับการก่อสร้างและการบริหารทำเทียบเรือไว้เพียง ๑ ท่าเท่านั้น แต่บริษัท เอเซียฯ ซึ่งเป็นผู้ยื่นซองเสนอราคาเพียงรายเดียว ได้เสนอแผนการลงทุนก่อสร้างและบริหารทำเทียบเรือเพิ่มขึ้นจากความประสงค์เดิมของการทำเรือฯ โดยบริษัท เอเซียฯ ได้เสนอการก่อสร้างท่าเรือเป็น ๒ ท่า คือท่าสินค้าทั่วไปและท่าสินค้าเทกอง จึงทำให้วงเงินลงทุนสูงขึ้นเกินกว่าที่การทำเรือฯ ได้ประมาณการไว้ เพราะฉะนั้น การพิจารณามูลค่าโครงการจึงขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงว่าการทำเรือฯ จะเลือกโครงการตามการทำเรือฯ ได้กำหนดไว้ตามแผนงานเดิม (การก่อสร้างและบริหารท่าเรือ ๑ ท่า) ซึ่งมีมูลค่าโครงการไม่ถึง

๑,๐๐๐ ล้านบาท หรือตามแผนงานที่บริษัท เอเชียฯ ได้เสนอมา (การก่อสร้างและบริหารท่าเรือ ๒ ท่า) ซึ่งมีมูลค่าโครงการเกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท หากการทำเรือฯ ซึ่งเป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการประสงค์จะให้เอกชนดำเนินการก่อสร้างเป็น ๒ ท่า เมื่อแผนการลงทุนดังกล่าวมีวงเงินตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป จึงต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐฯ

อย่างไรก็ตาม กรรมการร่างกฎหมายคณะพิเศษ มีข้อสังเกตด้วยว่าในการพิจารณาเรื่องนี้ปรากฏตามข้อเท็จจริงว่ายังมีได้มีการนำมูลค่าที่ดินของการท่าเรือฯ ซึ่งบริษัท เอเชียฯ ได้ใช้ประโยชน์มารวมคำนวณในมูลค่าการลงทุนของโครงการด้วย”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๓๔๘/๒๕๔๒

“การพิจารณามูลค่าโครงการจะต้องพิจารณาถึงมูลค่าการลงทุนตลอดทั้งโครงการ เมื่อโครงการระบบบำบัดน้ำเสียรวมประกอบด้วยระบบการทำงานสองระบบ ได้แก่ ระบบทอรวบรวมน้ำเสียเพื่อส่งน้ำเสียไปยังโรงบำบัดส่วนหนึ่ง กับโรงบำบัดน้ำเสียที่รับน้ำเสียจากทอรวบรวมน้ำเสียเพื่อบำบัดอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งโดยสภาพหรือลักษณะการทำงานจะต้องสัมพันธ์กันโดยตรง การคำนวณวงเงินหรือมูลค่าทรัพย์สินของโครงการจึงต้องพิจารณาจากทั้งสองส่วน”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๕๗๐/๒๕๔๒

“มูลค่าของโครงการที่มีวงเงินหรือทรัพย์สินตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไปที่จะอยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ จะคำนวณเช่นใดนั้นจะต้องพิจารณาจากมูลค่าของการลงทุนที่แท้จริงทั้งหมดในโครงการซึ่งการคิดคำนวณจากมูลค่าในการลงทุนจัดหาและติดตั้งเครื่องจำหน่ายสลากแบบอัตโนมัติระบบประมวลผลข้อมูล ระบบคอมพิวเตอร์หลัก ระบบคอมพิวเตอร์สำรอง และระบบเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างเครื่องจำหน่ายสลากกับศูนย์คอมพิวเตอร์หลักและสำรองรวมกันทั้งหมดนั้นก็เป็วิธีกรหนึ่งที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณวงเงินหรือมูลค่าทรัพย์สินของโครงการดังกล่าวได้”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๔๐๙/๒๕๔๖

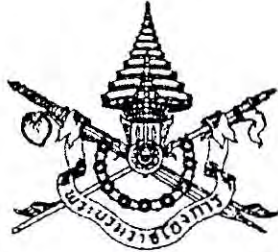
“ในส่วนของการลงทุนของเอกชนนั้น ผู้ประกอบการร้านค้าปลอดอากร ณ สยามบินสุวรรณภูมิจะต้องลงทุนต่าง ๆ ในโครงการ เช่น การปรับปรุงตกแต่งร้านค้าจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ ระบบคอมพิวเตอร์ รวมทั้งการลงทุนซื้อสินค้าเพื่อการจำหน่าย โดยการดำเนินการลงทุนร้านค้าปลอดอากรแตกต่างจากการลงทุนในการประกอบกิจการในกรณีอื่น ๆ เพราะลักษณะของการประกอบกิจการจะต้องลงทุนซื้อสินค้าเพื่อมาจำหน่ายอันเป็นการลงทุนในทรัพย์สินหมุนเวียนเป็นส่วนใหญ่หรือประมาณร้อยละ ๙๐ ของการลงทุนทั้งหมด สินค้าส่วนที่ต้องจัดหาไว้สำหรับคงคลังจึงเป็นส่วนหนึ่งของกิจการร้านค้าปลอดอากรที่จะต้องจัดให้มีและเป็นสาระสำคัญอันจะทำให้โครงการดังกล่าวบรรลุผล การประเมินมูลค่าของการลงทุนของโครงการ จึงต้องนำมูลค่าของการลงทุนทั้งหมดของเอกชนมารวมคำนวณกับส่วนของรัฐที่เข้ามาร่วมลงทุน

โดยนำมูลค่าของการลงทุนในการซื้อสินค้าคงคลังเพื่อการจำหน่ายมารวมเข้ากับมูลค่าของที่ดินอาคารและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องด้วย”

คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๔๐๙/๒๕๔๖

“เมื่อพิจารณาข้อกำหนดต่าง ๆ ตามบันทึกข้อตกลงระหว่าง กฟผ. และ บมจ. ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง ประกอบกับการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ในเวลาต่อมา แล้วจะเห็นได้ว่า แม้ว่าการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กที่เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ จังหวัดลพบุรี เขื่อนคลองท่าด่าน จังหวัดนครนายก และเขื่อนเจ้าพระยา จังหวัดชัยนาท จะดำเนินการโดยใช้ที่ราชพัสดุคนละแปลงและมีได้ลงทุนก่อสร้างในช่วงเวลาเดียวกัน และการผลิตไฟฟ้าได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานแยกจากกันก็ตาม แต่สิทธิและหน้าที่ของ กฟผ. และ บมจ. ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้งที่มีต่อกันในการดำเนินโครงการดังกล่าวทั้งสามโครงการ เป็นไปตามข้อกำหนด ในบันทึกข้อตกลงเดียวกันและมีได้แยกต่างหากจากกันแต่ประการใด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กฟผ. และ บมจ. ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้งพิจารณาการร่วมลงทุน และดำเนินการในโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กทั้งสามแห่งเป็นโครงการเดียวกันเพียงแต่แยกการประกอบธุรกิจโรงผลิตไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก ออกเป็นสามแห่ง จึงมิใช่การลงทุนร่วมกันในแต่ละโครงการแยกต่างหากจากกัน ดังนั้น ในกรณีนี้จึงต้องนำวงเงินหรือทรัพย์สินของการลงทุน ในโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กที่เขื่อนของกรมชลประทานทั้งสามแห่ง มาคำนวณรวมกัน”

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติ
การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ
พ.ศ. ๒๕๕๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๖
เป็นปีที่ ๖๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“กิจการของรัฐ” หมายความว่า กิจการที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) กิจการที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยรวมกันมีอำนาจหน้าที่ต้องทำตามกฎหมาย

(๒) กิจกรรมที่จะต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือทรัพย์สินของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยรวมกัน

“ร่วมลงทุน” หมายความว่า ร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าโดยวิธีใด หรือมอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียว โดยวิธีการอนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใด

“โครงการ” หมายความว่า การลงทุนในกิจการของรัฐ

“หน่วยงานเจ้าของโครงการ” หมายความว่า ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมหรือเทียบเท่า รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งจะให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(๑) องค์กรของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรของรัฐบาล กิจการของรัฐตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(๒) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่กระทรวงการคลังหรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) หรือหน่วยงานอื่นของรัฐมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

“หน่วยงานอื่นของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานในกำกับของรัฐ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ หรือหน่วยงานอื่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งอยู่ในกำกับของฝ่ายบริหาร

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรการบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“กระทรวงเจ้าสังกัด” หมายความว่า

(๑) กรณีส่วนราชการ ได้แก่ กระทรวงหรือทบวงซึ่งมีส่วนราชการในสังกัดตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

(๒) กรณีรัฐวิสาหกิจ ได้แก่

(ก) สำหรับรัฐวิสาหกิจอื่นนอกจากบริษัท ได้แก่ กระทรวงหรือทบวง ซึ่งรัฐมนตรีว่าการเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้นหรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในงานของรัฐวิสาหกิจนั้น

(ข) สำหรับบริษัท ได้แก่ กระทรวงการคลังหรือกระทรวงหรือทบวง ซึ่งกระทรวงการคลังได้มอบอำนาจให้ใช้สิทธิเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทแทนกระทรวงการคลังเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นกระทรวงเจ้าสังกัดตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) กรณีหน่วยงานอื่นของรัฐ ได้แก่ กระทรวงหรือทบวงซึ่งรัฐมนตรีว่าการเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งหน่วยงานนั้น หรือรัฐมนตรีว่าการผู้รับผิดชอบในงานของหน่วยงานนั้น

(๔) กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย

“เอกชน” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลที่มีใช้หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นของรัฐบาลไทย

“แผนยุทธศาสตร์” หมายความว่า แผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ
“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ
“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ
“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุน
ในกิจการของรัฐ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ
ออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐต้องคำนึงถึงหลักการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการดำเนินกิจการและการใช้ทรัพยากรของรัฐ
- (๒) การยึดถือวินัยการเงินการคลัง
- (๓) ประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจจากการดำเนินโครงการ
- (๔) ความโปร่งใสในกระบวนการตัดสินใจที่เกี่ยวข้อง
- (๕) การจัดสรรความเสี่ยงที่เหมาะสมของโครงการระหว่างรัฐกับเอกชน
- (๖) สิทธิและประโยชน์ของผู้รับบริการและผู้ให้บริการ
- (๗) การส่งเสริมการแข่งขันอย่างเป็นธรรมระหว่างเอกชนที่ประสงค์จะร่วมลงทุน

มาตรา ๗ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เว้นแต่
การให้สัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมและการให้ประทานบัตรตามกฎหมายว่าด้วยแร่

ในกรณีที่กิจการของรัฐในเรื่องใดมีกฎหมายกำหนดกระบวนการพิจารณาการให้เอกชนร่วมลงทุน
และการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินโครงการไว้อย่างเพียงพอแล้ว จะตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อยกเว้น
ไม่ให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐในเรื่องนั้นก็ได้

หมวด ๒

คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุน
ในกิจการของรัฐ” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ อัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินเจ็ดคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เป็นกรรมการและเลขานุการและข้าราชการในสำนักงานที่ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจแต่งตั้งอีกไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๙ การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจากรายชื่อบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อโดยวิธีการสรรหา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ ต้องมีสัญชาติไทยและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๓) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๔) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะรื้อรายผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
- (๕) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือจากหน่วยงานเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่
- (๖) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี
- (๗) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี
- (๘) เป็นบุคคลที่อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเคยถูกวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนหรือให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี โดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ พ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ แต่ทั้งนี้ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๐
- (๕) ขาดการประชุมของคณะกรรมการเกินสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร
- (๖) คณะรัฐมนตรีให้ออก

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

เมื่อตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ ว่างลงก่อนวาระ ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ว่างลงเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘ ซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับเวลาที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ตนได้รับแต่งตั้งแทน

มาตรา ๑๔ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม แต่ถ้าทั้งประธานและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

ในการวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

กรรมการที่มีส่วนได้เสียในเรื่องที่มีการพิจารณาจะเข้าร่วมประชุมหรือออกเสียงลงคะแนนในเรื่องดังกล่าวมิได้

มาตรา ๑๕ ภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง ห้ามมิให้กรรมการตามมาตรา ๘ กระทำการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นกรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาในกิจการของเอกชนที่ได้รับคัดเลือกให้ร่วมลงทุนในโครงการที่คณะกรรมการได้ให้ความเห็นชอบหลักการในระหว่างที่ตนดำรงตำแหน่งกรรมการ

(๒) เข้าถือหุ้นในเอกชนตาม (๑) เป็นจำนวนเกินร้อยละศูนย์จุดห้าของทุนที่ชำระแล้ว

การกระทำตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการเป็นกรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการหรือที่ปรึกษา หรือถือหุ้นเกินร้อยละศูนย์จุดห้าของทุนที่ชำระแล้ว ในนิติบุคคลที่เอกชนตามวรรคหนึ่งถือหุ้นอยู่เกินร้อยละยี่สิบห้า หรือในนิติบุคคลที่ถือหุ้นในเอกชนตามวรรคหนึ่งเกินร้อยละยี่สิบห้า

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) ให้ความเห็นชอบหลักการโครงการที่จะให้เอกชนร่วมลงทุนและการดำเนินโครงการตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

(๓) พิจารณาเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางด้านการเงินหรือการคลังในการสนับสนุนให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐต่อคณะรัฐมนตรี

(๔) พิจารณานุมัติหรือตัดสินชี้ขาดการไม่ใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูลตามมาตรา ๓๘

(๕) ให้คำแนะนำหรือความเห็นต่อรัฐมนตรีก่อนมีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๗

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการที่มีวงเงินมูลค่าต่ำกว่าที่กำหนดในมาตรา ๒๓ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามมาตรา ๕๘

(๗) ออกประกาศตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๘) จัดทำรายงานตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๙) วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด ซึ่งมีความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการหรือบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดให้นำมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับแก่คณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์เสนอต่อคณะกรรมการ

(๒) ศึกษาและวิเคราะห์โครงการและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๓) จัดทำร่างมาตรการหรือแนวทางด้านการเงินหรือการคลังในการสนับสนุนให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐเสนอต่อคณะกรรมการ

(๔) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในกรณีไม่ใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูลตามมาตรา ๓๘

(๕) จัดทำร่างประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐในโครงการที่มีมูลค่าต่ำกว่าที่กำหนดในมาตรา ๒๓ เสนอต่อคณะกรรมการตามมาตรา ๕๘

(๖) ร่วมมือทางด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนากับหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานวิจัยและพัฒนา และองค์กรเอกชนทั้งในและต่างประเทศที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ และดำเนินการ

ให้มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้มีความรู้ และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๗) ศึกษา วิจัย พัฒนาและจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เพื่อเผยแพร่ ให้ความรู้ และคำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ และบุคคลทั่วไปเพื่อส่งเสริมและสร้างความเข้าใจในการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

(๘) พิจารณาและวางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) รายงานปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะกรรมการ

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานหรือตามที่คณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือคณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๓

แผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

มาตรา ๑๙ ให้มีแผนยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ที่สอดคล้องกับบทบัญญัติว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีระยะเวลาครั้งละห้าปี

แผนยุทธศาสตร์ตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) นโยบายการลงทุนในกิจการของรัฐในสาขาต่าง ๆ ตลอดจนประเภทและลักษณะของกิจการ ที่สมควรให้เอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุน พร้อมกับกำหนดความสำคัญและความเร่งด่วน รวมทั้งลำดับการดำเนินกิจการต่าง ๆ โดยให้พิจารณาขีดความสามารถในการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

(๒) เป้าหมายการให้เอกชนร่วมลงทุนและกรอบระยะเวลาการดำเนินการ

(๓) ประมาณการลงทุนของภาครัฐและเอกชน ซึ่งต้องแสดงการประมาณการใช้งบประมาณของภาครัฐในแต่ละปีงบประมาณด้วย

(๔) ความเชื่อมโยงระหว่างกิจการที่สมควรให้เอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุน

มาตรา ๒๐ ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเสนอกรอบนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐในความรับผิดชอบของกระทรวงต่อคณะกรรมการตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการ

กรอบนโยบายที่แต่ละกระทรวงเสนอ ให้แสดงภาพรวม ลักษณะของโครงการ และลำดับความสำคัญของกิจการของรัฐในความรับผิดชอบของกระทรวงที่จำเป็นหรือเหมาะสมที่จะมีการให้เอกชนร่วมลงทุน

ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐและสาธารณชนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๑ เมื่อคณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ตามมาตรา ๑๙ แล้ว ให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์ในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

แผนยุทธศาสตร์ที่ประกาศใช้ให้มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐในการจัดทำและเสนอโครงการที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ โดยคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการต้องยึดถือแผนยุทธศาสตร์เป็นหลักในการพิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการ

ในกรณีที่ต้องปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ คณะรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้คณะกรรมการหรือคณะกรรมการอาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบให้ดำเนินการปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ได้ และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วให้ประกาศแผนยุทธศาสตร์ที่ปรับปรุงแล้วในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

มาตรา ๒๒ เมื่อครบกำหนดสามปีนับแต่วันประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์ ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานผลการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์เสนอต่อคณะรัฐมนตรี โดยต้องแสดงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ และเสนอแนวทางการแก้ไขหรือป้องกันปัญหาและอุปสรรคนั้นเพื่อประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในคราวต่อไป

หมวด ๔

การเสนอโครงการ

มาตรา ๒๓ โครงการที่มีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไปหรือมูลค่าที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวงต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณมูลค่าของโครงการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๔ ในการเสนอโครงการ หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องเสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการตามรายละเอียดที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ประกาศตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) เหตุผล ความจำเป็น และประโยชน์ของโครงการ รวมทั้งความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์
- (๒) ต้นทุนการดำเนินการ โดยในกรณีที่เป็นโครงการที่จะใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินร่วมด้วย ให้แสดงงบประมาณแผ่นดินที่จำเป็นตลอดระยะเวลาของโครงการด้วย
- (๓) การเปรียบเทียบต้นทุนและความคุ้มค่าในการดำเนินการระหว่างการใช้งบประมาณแผ่นดินหรืองบประมาณของหน่วยงานของรัฐกับการให้เอกชนร่วมลงทุน
- (๔) ทางเลือกในการให้เอกชนร่วมลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งความสนใจและความพร้อมของเอกชนในแต่ละรูปแบบ
- (๕) ผลกระทบของโครงการ
- (๖) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องและแนวทางการบริหารความเสี่ยงของโครงการ

(๗) กรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการจะใช้งบประมาณของหน่วยงานในการดำเนินการ ให้แสดงสถานะทางการเงินของหน่วยงาน แหล่งที่มาของงบประมาณ ภาระงบประมาณโดยรวมที่ต้องใช้ในโครงการอื่น ๆ และความสามารถในการหางบประมาณเพื่อการดำเนินโครงการโดยไม่กระทบต่อสถานะทางการเงินโดยรวมของหน่วยงาน

มาตรา ๒๕ หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำรายงานผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ และที่ปรึกษาต้องจัดทำรายงานเป็นเอกเทศตามรายละเอียดที่คณะกรรมการกำหนด ในมาตรา ๒๔ และสาระสำคัญอื่น ๆ ที่ที่ปรึกษาเห็นสมควร และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการส่งรายงานของที่ปรึกษาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตามมาตรา ๒๖ ด้วย

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษาให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ให้สำนักงานจัดให้มีบัญชีรายชื่อที่ปรึกษาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคสอง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๖ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับการเสนอเรื่องจากหน่วยงานเจ้าของโครงการ แล้วให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอสำนักงานต่อไป

ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ สำนักงานอาจขอให้หน่วยงานเจ้าของโครงการปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดของโครงการหรือจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม และหากการดำเนินการดังกล่าวทำให้มีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการให้สอดคล้องกัน ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการไปในคราวเดียวกัน และเสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาให้ความเห็นชอบการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการจัดส่งต่อสำนักงานตามระยะเวลาที่สำนักงานกำหนด

มาตรา ๒๗ เมื่อสำนักงานได้รับผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ และเอกสารที่เกี่ยวข้องครบถ้วน ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ถ้าสำนักงานเห็นด้วยกับโครงการ ให้เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการของโครงการต่อไป

(๒) ถ้าสำนักงานไม่เห็นด้วยกับโครงการ ให้แจ้งความเห็นต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดและหน่วยงานเจ้าของโครงการ และหากรัฐมนตรีเจ้าสังกัดไม่เห็นด้วยกับความเห็นของสำนักงาน ให้เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาตัดสินต่อไป

ในการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการตาม (๑) หรือ (๒) ให้มีความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอประกอบการพิจารณาไปพร้อมกัน และในกรณีที่โครงการนั้นจะต้องมีการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน ให้มีความเห็นของสำนักงบประมาณประกอบการพิจารณาด้วย

ให้สำนักงานพิจารณาโครงการตามมาตรานี้ ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการและเอกสารที่เกี่ยวข้องครบถ้วน หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าสำนักงานเห็นด้วยกับโครงการ

มาตรา ๒๘ หากโครงการใดจะต้องมีการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินหรืองบประมาณของหน่วยงานเจ้าของโครงการ หรือจะต้องมีการก่อหนี้โดยการกู้หรือการค้ำประกันโดยกระทรวงการคลัง เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการแล้ว ให้เสนอโครงการนั้นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการและวงเงินงบประมาณรายจ่ายหรือวงเงินที่จะใช้ในการก่อหนี้ของโครงการนั้น ทั้งนี้ ให้ถือว่าการอนุมัติของคณะรัฐมนตรีเป็นการอนุมัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่สำนักงานเห็นว่าหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการของรัฐที่แผนยุทธศาสตร์กำหนดว่าสมควรให้ออกชนมีส่วนร่วมในการลงทุน แต่หน่วยงานของรัฐนั้นมิได้เสนอโครงการเพื่อให้เอกชนร่วมลงทุน ให้สำนักงานประเมินความเป็นไปได้เบื้องต้นในการจัดทำโครงการเพื่อให้เอกชนร่วมลงทุนและประสานกับหน่วยงานของรัฐนั้นเพื่อเสนอโครงการ และเมื่อหน่วยงานของรัฐนั้นในฐานะหน่วยงานเจ้าของโครงการได้จัดทำการศึกษาและวิเคราะห์โครงการครบถ้วนตามมาตรา ๒๔ แล้วให้เสนอรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาก่อนเสนอสำนักงาน และให้นำมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่สำนักงานเห็นว่าโครงการใดมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากกว่าหนึ่งหน่วยงานและตกลงกันไม่ได้ ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณากำหนดหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบกิจการของรัฐที่จะให้ออกชนร่วมลงทุนมากที่สุดเป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนั้น

ในการประเมินความเป็นไปได้ในการจัดทำโครงการตามวรรคหนึ่ง สำนักงานอาจว่าจ้างที่ปรึกษาซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕ ก็ได้

การว่าจ้างที่ปรึกษิตามวรรคสาม หากสำนักงานมิได้รับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินหรือมีงบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินการ สำนักงานอาจขอรับจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อเป็นค่าจ้างที่ปรึกษาได้

มาตรา ๓๐ กรณีโครงการที่มีลักษณะของกิจการและอยู่ในประเภทและสาขาตามที่กำหนดในแผนยุทธศาสตร์ แต่หน่วยงานของรัฐที่เสนอโครงการประสงค์จะดำเนินการโดยใช้งบประมาณแผ่นดินหรืองบประมาณของหน่วยงานของรัฐทั้งหมด ให้หน่วยงานของรัฐนั้นเปรียบเทียบต้นทุน ความเสี่ยง และความคุ้มค่าในการดำเนินการดังกล่าวกับกรณีที่จะให้ออกชนร่วมลงทุนเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาพร้อมกับการเสนอโครงการ

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรให้ออกชนร่วมลงทุน ให้หน่วยงานของรัฐที่เสนอโครงการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติต่อไป

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นด้วยกับหน่วยงานของรัฐที่เสนอโครงการ ให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติต่อไป

การเปรียบเทียบต้นทุน ความเสี่ยง และความคุ้มค่าในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ จะกระทำการกิจการของรัฐ และคณะรัฐมนตรีมีมติให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ให้หน่วยงานดังกล่าว ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีและปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๕ การดำเนินโครงการ

มาตรา ๓๒ การประกาศเชิญชวน เอกสารข้อเสนอการร่วมลงทุน วิธีการประกาศเชิญชวน วิธีการคัดเลือกของคณะกรรมการคัดเลือก การกำหนดหลักประกันซองและหลักประกันสัญญา ตลอดจนหลักเกณฑ์อื่นที่จำเป็นในการให้เอกชนร่วมลงทุน ให้เป็นไปตามที่สำนักงานประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในประกาศเชิญชวนตามวรรคหนึ่ง ต้องกำหนดหัวข้อดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) ค่าธรรมเนียมการขายเอกสารการประมูล
- (๒) ค่าธรรมเนียมการประเมินข้อเสนอการร่วมลงทุน
- (๓) ค่าธรรมเนียมการลงนามในสัญญาร่วมลงทุน

มาตรา ๓๓ เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบหลักการของโครงการใดหรือเมื่อคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติกรณีตามมาตรา ๒๘ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำร่างประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมลงทุน ร่างขอบเขตของโครงการ และร่างสัญญาร่วมลงทุนในส่วนของโครงการที่เป็นการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนต่อไป

หน่วยงานเจ้าของโครงการอาจว่าจ้างที่ปรึกษาซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดเพื่อจัดทำร่างประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมลงทุน ร่างขอบเขตของโครงการ และร่างสัญญาร่วมลงทุนได้

มาตรา ๓๔ ร่างสัญญาร่วมลงทุนตามมาตรา ๓๓ ต้องประกอบด้วยข้อกำหนดมาตรฐานของสัญญาร่วมลงทุนที่สำนักงานประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) ระยะเวลาของโครงการ
- (๒) การให้บริการและการดำเนินการของโครงการ
- (๓) อัตราค่าบริการ วิธีการชำระเงินของเอกชนหรือหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือผลประโยชน์ตอบแทนที่เอกชนต้องให้แก่หน่วยงานเจ้าของโครงการ

(๔) การเปลี่ยนลักษณะการให้บริการของโครงการ การเปลี่ยนตัวคู่สัญญา ผู้รับเหมา ผู้รับเหมาช่วง และการโอนสิทธิเรียกร้อง

- (๕) สิทธิประโยชน์ของโครงการซึ่งรวมถึงกรรมสิทธิ์และการคำนวณมูลค่าสิทธิประโยชน์ของโครงการ
- (๖) เหตุสุดวิสัยและการดำเนินการกรณีเกิดเหตุสุดวิสัย รวมทั้งการชำระค่าตอบแทน
- (๗) เหตุแห่งการเลิกสัญญา วิธีการบอกเลิกสัญญา และการชำระค่าเสียหาย
- (๘) การค้ำประกัน การประกันภัยและการชดใช้ค่าเสียหาย
- (๙) การระงับข้อพิพาท

มาตรา ๓๕ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการ เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ และให้มีผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการหนึ่งคน เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์โดยตรงในการพิจารณาโครงการ และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

มาตรา ๓๖ ให้คณะกรรมการคัดเลือกมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างประกาศเชิญชวนเอกชนร่วมลงทุน ร่างขอบเขตของโครงการ และร่างสัญญาร่วมลงทุน
- (๒) กำหนดหลักประกันของและหลักประกันสัญญา
- (๓) เปรียบเทียบและพิจารณาคัดเลือกเอกชนร่วมลงทุน
- (๔) เรียกให้หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือเอกชนเข้าชี้แจงหรือจัดส่งข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- (๕) พิจารณาดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการตามที่เห็นสมควร

ให้นำมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการคัดเลือกโดยอนุโลม

มาตรา ๓๗ หน่วยงานเจ้าของโครงการอาจว่าจ้างที่ปรึกษาซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เพื่อประเมินความเสี่ยงและเสนอแนะแนวทางการบริหารความเสี่ยง ตลอดจนสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการคัดเลือกได้

มาตรา ๓๘ ในการคัดเลือกให้เอกชนร่วมลงทุน หากหน่วยงานเจ้าของโครงการและคณะกรรมการคัดเลือกมีความเห็นตรงกันว่าไม่ควรใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล ให้เสนอสำนักงานพิจารณา หากสำนักงานเห็นพ้องด้วยให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ

ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการและคณะกรรมการคัดเลือกมีความเห็นไม่ตรงกันว่าไม่ควรใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล ให้เสนอสำนักงานพิจารณา และถ้าสำนักงานเห็นว่าควรใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล ให้ใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล แต่ถ้าสำนักงานเห็นว่าไม่ควรใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูล ให้เสนอคณะกรรมการตัดสินชี้ขาด

มาตรา ๓๙ การประกาศเชิญชวนให้เอกชนร่วมลงทุนครั้งใด ถ้ามีผู้เสนอเพียงรายเดียว หรือหลายราย แต่เสนอถูกต้องตามรายการในเอกสารข้อเสนอการร่วมลงทุนเพียงรายเดียว

หากคณะกรรมการคัดเลือกเห็นว่ารัฐจะได้ประโยชน์ก็ให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

มาตรา ๔๐ ภายในสิบห้าวันนับแต่เมื่อได้ผลการคัดเลือกเอกชน และผลการเจรจา และได้จัดทำร่างสัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนที่ได้รับคัดเลือกให้ร่วมลงทุนแล้วเสร็จ ให้คณะกรรมการคัดเลือกดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) นำผลการคัดเลือกเอกชน ประเด็นที่เจรจาต่อรองเรื่องผลประโยชน์ของรัฐ ร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ผ่านการเจรจากับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกให้ร่วมลงทุนและเอกสารที่เกี่ยวข้องเสนอสำนักงาน โดยให้สำนักงานเสนอความเห็นเกี่ยวกับผลการคัดเลือกเอกชนและภาระการเงินการคลังภาครัฐและส่งความเห็นและเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับผลการคัดเลือกเอกชนจากคณะกรรมการคัดเลือก และ

(๒) ส่งร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ผ่านการเจรจากับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกให้ร่วมลงทุน ให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณา โดยให้สำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินการให้แล้วเสร็จและเสนอร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ตรวจพิจารณาแล้วต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างสัญญาร่วมลงทุน

มาตรา ๔๑ เมื่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดได้รับความเห็นและเอกสาร พร้อมกับร่างสัญญาร่วมลงทุนตามมาตรา ๔๐ แล้ว ให้พิจารณาเสนอความเห็นประกอบเรื่องทั้งหมดแล้วนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาภายในสามสิบวัน

มาตรา ๔๒ เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาผลการคัดเลือกเอกชน ภาระการเงินการคลังของภาครัฐ ร่างสัญญาร่วมลงทุนที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานอัยการสูงสุด ตลอดจนความเห็นของรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแล้ว หากคณะรัฐมนตรีไม่เห็นด้วยให้ส่งเรื่องคืนรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อแจ้งคณะกรรมการคัดเลือกพิจารณาทบทวน โดยให้นำมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแล้วนำผลการพิจารณาเสนอให้คณะรัฐมนตรีตัดสินใจ

เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบผลการคัดเลือกเอกชนและร่างสัญญาร่วมลงทุนแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกให้ร่วมลงทุนต่อไป

หมวด ๖

การกำกับดูแลและติดตามผล

มาตรา ๔๓ เมื่อได้มีการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนแล้ว ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนกระทรวงเจ้าสังกัดซึ่งเป็นข้าราชการในสังกัดกระทรวงเจ้าสังกัดซึ่งมีตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงและมีหน่วยงานเจ้าของโครงการเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งอีกไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ และให้ผู้แทนหน่วยงาน

เจ้าของโครงการซึ่งเป็นข้าราชการ พนักงาน หรือผู้บริหารของหน่วยงานเจ้าของโครงการหนึ่งคน เป็นกรรมการ และเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินโครงการ

ให้นำมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม

มาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการกำกับดูแลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ติดตามกำกับดูแลโครงการให้มีการดำเนินงานตามที่กำหนดในสัญญาร่วมลงทุน แผนการปฏิบัติตามสัญญาร่วมลงทุน และแผนการจัดการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ

(๒) พิจารณาเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการ โดยอาจกำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินโครงการและจัดทำแผนการจัดการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการได้

(๓) เรียกหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือเอกชนคู่สัญญาเข้าชี้แจงหรือจัดส่งข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(๔) รายงานผลการดำเนินงาน ความคืบหน้า ปัญหา และแนวทางการแก้ไขต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อทราบ และให้ส่งสำเนารายงานและเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังสำนักงาน

(๕) พิจารณาแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนตามหมวด ๗

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษาดำเนินการ (๒) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ระยะเวลาที่จะต้องรายงานตาม (๔) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำกับดูแลกำหนดอย่างน้อย หกเดือนต่อหนึ่งครั้ง

ให้นำมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการกำกับดูแลโดยอนุโลม

มาตรา ๔๕ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ สำนักงานอาจกำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำแผนการจัดการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ และให้เอกชนจัดทำแผนการปฏิบัติตามสัญญาร่วมลงทุนด้วยก็ได้

ในการดำเนินงานตามที่กำหนดในสัญญาร่วมลงทุน หากปรากฏว่ามีเหตุที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาร่วมลงทุนได้ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการและเอกชนเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อคณะกรรมการกำกับดูแลเพื่อพิจารณาหาแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อไป

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยงานเจ้าของโครงการละเลยหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อผูกพันของสัญญาร่วมลงทุน ให้คณะกรรมการกำกับดูแลทำรายงานพร้อมด้วยความเห็นเสนอต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อสั่งการให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการตามสัญญาร่วมลงทุน

ในกรณีที่รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกำกับดูแล
รายงานต่อสำนักงานเพื่อเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาต่อไป และหากเป็นกรณีที่มีเหตุร้ายแรง
ให้คณะกรรมการเสนอเรื่องพร้อมความเห็นให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

หมวด ๗

การแก้ไขสัญญาและการทำสัญญาใหม่

มาตรา ๔๗ ในกรณีต้องมีการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอเหตุผล
และความจำเป็นในการขอแก้ไขต่อคณะกรรมการกำกับดูแลเพื่อพิจารณา

ในกรณีที่คณะกรรมการกำกับดูแลพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนในส่วนที่มีใช้
สาระสำคัญ ให้คณะกรรมการกำกับดูแลพิจารณาแล้วแจ้งต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อทราบต่อไป

ในกรณีที่คณะกรรมการกำกับดูแลพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนในส่วนที่เป็น
สาระสำคัญ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอประเด็นที่ขอแก้ไข ผลกระทบจากการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน
และรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อคณะกรรมการกำกับดูแลพิจารณาด้วย และถ้าคณะกรรมการกำกับดูแล
เห็นด้วยกับการแก้ไข ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการส่งร่างสัญญาร่วมลงทุนให้สำนักงานอัยการสูงสุด
ตรวจพิจารณา ก่อนส่งความเห็นของคณะกรรมการกำกับดูแลพร้อมทั้งร่างสัญญาร่วมลงทุนฉบับใหม่
ที่สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณาแล้วไปยังรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อเสนอขอความเห็นชอบ
ต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดลักษณะการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ

หน่วยงานเจ้าของโครงการอาจว่าจ้างที่ปรึกษาซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่
คณะกรรมการประกาศกำหนดเพื่อให้คำปรึกษาในการพิจารณาแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนได้

มาตรา ๔๘ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำแนวทางการดำเนินกิจการของรัฐภายหลังจาก
สัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุดโดยเปรียบเทียบการดำเนินกิจการของรัฐกรณีที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการเอง
กรณีให้เอกชนร่วมลงทุน และกรณีให้เอกชนรายเดิมร่วมลงทุน เสนอต่อกระทรวงเจ้าสังกัดอย่างน้อยห้าปี
ก่อนที่สัญญาร่วมลงทุนจะสิ้นสุดลง โดยให้คำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและความต่อเนื่องในการดำเนินกิจการของรัฐ
เพื่อเสนอให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาเสนอต่อคณะกรรมการ และให้คณะกรรมการพิจารณา
เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ดำเนินกิจการของรัฐภายหลังจากสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุดโดยการให้เอกชน
ร่วมลงทุน และหากปรากฏว่าโครงการมีมูลค่าตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๓ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการ
ดำเนินการเสมือนหนึ่งเป็นโครงการใหม่ และให้เริ่มตั้งแต่ขั้นต้นตามหมวด ๔ การเสนอโครงการ โดยให้
เสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการตามรายละเอียดในมาตรา ๒๔ (๔) (๕) และ (๖)

หมวด ๘

กองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

มาตรา ๔๙ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในกระทรวงการคลังเรียกว่า “กองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ” เพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการเสนอโครงการที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ การจัดทำผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการ และการจ้างที่ปรึกษา

มาตรา ๕๐ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๒) ค่าธรรมเนียมการขายเอกสารการประมูล ค่าธรรมเนียมการประเมินข้อเสนอการร่วมลงทุน และค่าธรรมเนียมการลงนามในสัญญาร่วมลงทุน

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการดำเนินงานของกองทุน

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้กองทุน

(๕) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

เงินและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเข้ากองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง

มาตรา ๕๑ เงินของกองทุนให้นำไปใช้จ่ายได้เท่าที่จำเป็นในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) การสำรวจข้อมูลและจัดทำหรือปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์

(๒) การว่าจ้างที่ปรึกษาตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๗

(๓) ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน

มาตรา ๕๒ เงินของกองทุนให้นำฝากกระทรวงการคลังหรือธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๕๓ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการกองทุน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการกองทุน

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจเป็นกรรมการกองทุนและเลขานุการ และข้าราชการในสำนักงานที่ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจแต่งตั้งหนึ่งคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๕๔ คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำกับดูแลการบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการขอรับจัดสรรเงินจากกองทุน

(๓) พิจารณานุมัติการใช้เงินกองทุนตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๔) ออกระเบียบหรือคำสั่งเกี่ยวกับการบริหารกิจการของกองทุน หลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บรักษาและจ่ายเงินของกองทุน ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน และค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน

ให้นำมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการกองทุนโดยอนุโลม

มาตรา ๕๕ ปีบัญชีของกองทุนให้ถือตามปีงบประมาณ และการบัญชีของกองทุนให้จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๕๖ ให้คณะกรรมการกองทุนรายงานผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกองทุนต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

มาตรา ๕๗ ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำงบการเงิน เพื่อแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกองทุนเสนอสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้คณะกรรมการกองทุนส่งงบการเงินที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบแล้ว พร้อมกับรายงานการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

หมวด ๙

บทเปิดเตลิด

มาตรา ๕๘ ให้คณะกรรมการจัดทำประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการที่มีวงเงินมูลค่าต่ำกว่าที่กำหนดในมาตรา ๒๓ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ ทั้งนี้ หากสำนักงานเห็นว่าโครงการที่จะให้เอกชนร่วมลงทุนใดมีมูลค่าต่ำกว่าที่กำหนดในมาตรา ๒๓ แต่เป็นโครงการที่มีความสำคัญหรือสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์และสมควรดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สำนักงานเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อกำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดังกล่าวดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ โดยนำมาตรา ๒๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๙ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำระบบฐานข้อมูลสัญญาร่วมลงทุน ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดส่งสำเนาสัญญาร่วมลงทุนและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการต่อสำนักงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ลงนามในสัญญาร่วมลงทุนหรือมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาร่วมลงทุนแล้ว

มาตรา ๖๐ ในกรณีที่ปรากฏต่อสำนักงานว่า โครงการใดมิได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๔ การเสนอโครงการ หรือหมวด ๕ การดำเนินโครงการ ให้สำนักงานแจ้งให้หน่วยงานเจ้าของโครงการนั้นชี้แจงข้อเท็จจริงและแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสมเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาสั่งการ ทั้งนี้ ให้พิจารณาถึงความต่อเนื่องในการให้บริการสาธารณะและผลกระทบต่อประชาชนด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรยกเลิกหรือแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน ให้เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่คณะกรรมการให้ดำเนินการตามสัญญาร่วมลงทุนต่อไปโดยไม่มีการแก้ไขหรือมีการแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนตามวรรคสองแล้ว ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๖ การกำกับดูแลและติดตามผลมาใช้บังคับแก่การดำเนินการต่อไป

มาตรา ๖๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๓ ต้องเป็นบุคคลในบัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ที่สำนักงานจัดทำขึ้นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๖๒ การว่าจ้างที่ปรึกษาตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๗ หากหน่วยงานเจ้าของโครงการมิได้รับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินหรือมีงบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินการ หน่วยงานเจ้าของโครงการอาจขอรับจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อเป็นค่าจ้างที่ปรึกษาได้

การขอรับจัดสรรเงินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๖๓ ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการได้รับจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อจ้างที่ปรึกษาตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๗ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการนำส่งเงินค่าธรรมเนียมการขายเอกสารการประมูล ค่าธรรมเนียมการประเมินข้อเสนอการร่วมลงทุน และค่าธรรมเนียมการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนตามมาตรา ๓๒ วรรคสอง เข้ากองทุนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้รับเงินค่าธรรมเนียม

มาตรา ๖๔ ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดลักษณะของเอกชนที่ไม่สมควรให้ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐและบุคคลที่ไม่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษา โดยเอกชนหรือบุคคลที่มีลักษณะดังกล่าวไม่มีสิทธิได้รับคัดเลือกเป็นคู่สัญญาร่วมลงทุนในกิจการของรัฐหรือได้รับการแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

เอกชนและบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงกรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของเอกชนและบุคคลดังกล่าวด้วย

มาตรา ๖๕ ให้คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ คณะกรรมการคัดเลือกคณะกรรมการกำกับดูแล คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ คณะอนุกรรมการและผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๑๗ ได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๖ กรรมการในคณะกรรมการ หรือคณะกรรมการคัดเลือก หรือคณะกรรมการกำกับดูแล ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๓๖ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๔๔ วรรคสี่ ประกอบกับมาตรา ๑๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๗ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้รัฐมนตรีเสนอร่างประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ เพื่อขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี และให้ดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ออกประกาศดังกล่าว

ให้ดำเนินการออกกฎกระทรวงและประกาศที่จำเป็นต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖๘ ในกรณีที่มีการเสนอโครงการในช่วงระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้นำหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และเมื่อดำเนินการออกกฎกระทรวงและประกาศที่จำเป็นต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๙ โครงการใดอยู่ระหว่างการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นโครงการที่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) โครงการที่อยู่ในระหว่างขั้นตอนตามหมวด ๒ การเสนอโครงการ หรือหมวด ๓ การดำเนินโครงการ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวดดังกล่าวต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ และให้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) โครงการที่อยู่ในระหว่างขั้นตอนตามหมวด ๔ การกำกับดูแลและติดตามผลแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการประสานงานตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการกำกับดูแลโครงการดังกล่าวต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๐ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ จัดทำแนวทางการดำเนินกิจการของรัฐภายหลังจากสัญญาร่วมลงทุนสิ้นสุด โดยเปรียบเทียบการดำเนินกิจการของรัฐกรณีหน่วยงานของรัฐดำเนินการเอง กรณีให้เอกชนเข้าร่วมลงทุน และกรณีให้เอกชนรายเดิมเข้าร่วมลงทุน เสนอกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป เว้นแต่โครงการดังกล่าวยังเหลือระยะเวลาตามสัญญาร่วมลงทุนเกินกว่าห้าปีให้นำมาตรา ๔๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗๑ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการที่ได้ทำสัญญาให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ

พ.ศ. ๒๕๓๕ และยังคงอยู่ในระหว่างการทำเนิงานตามโครงการ จัดส่งสำเนาสัญญา และรายงานการประชุมของคณะกรรมการประสานงานตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อสำนักงานภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๒ ในกรณีที่ปรากฏว่าโครงการใดต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่มิได้ดำเนินการหรือดำเนินการไม่ถูกต้องหรือครบถ้วนในขั้นตอนใดโดยยังไม่มีมีการดำเนินกระบวนการระงับข้อพิพาทตามสัญญาหรือยื่นฟ้องต่อศาลให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเจ้าสังกัด เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ และให้มีผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการซึ่งเป็นข้าราชการ พนักงานหรือผู้บริหารของหน่วยงานเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสม ซึ่งรวมถึงการยกเลิก การแก้ไขสัญญาและการให้สัญญามีผลใช้บังคับต่อไป

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งเสนอผลการพิจารณาและความเห็นต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการ ทั้งนี้ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง มาประกอบการพิจารณาด้วย

ให้นำมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ ซึ่งใช้บังคับมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีหลักเกณฑ์บางประการที่ไม่ชัดเจนก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายและการตีความกฎหมายเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังมิได้มีการกำหนดขั้นตอนและหลักเกณฑ์การดำเนินการที่สำคัญบางประการไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญา ประกอบกับในปัจจุบันประเทศไทยมีความจำเป็นต้องจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก ทำให้รัฐยังไม่สามารถดำเนินการให้เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชนได้ ดังนั้น การมอบหมายให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการในกิจการของรัฐเพื่อจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้มีการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะขึ้น อีกทั้งยังส่งผลเป็นการประหยัดงบประมาณของภาครัฐด้วย ทำให้การใช้ทรัพยากรของรัฐเป็นไปอย่างคุ้มค่าและเกิดประสิทธิภาพและเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีการเปิดเสรีด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศต่าง ๆ ด้วย สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ เพื่อให้มีการกำหนดนโยบายของรัฐที่ชัดเจนและแน่นอนในการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ การกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐให้ครบถ้วน โดยมีความโปร่งใสและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและหลักวินัยการเงินการคลัง การส่งเสริมและสนับสนุนการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ รวมทั้งให้มีหน่วยงานรับผิดชอบในการทำหน้าที่กำหนดมาตรฐาน กำกับดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ตลอดจนพัฒนาวินัยการเงินการคลังของประเทศในการให้เอกชนร่วมลงทุน เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินและการคลังของประเทศในระยะยาว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ

พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีและคำสั่งอื่นใดในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ เว้นแต่การให้สัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมและการให้ประทานบัตรตามกฎหมายว่าด้วยแร่

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานเจ้าของโครงการ” หมายความว่า ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมหรือเทียบเท่า รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นที่เป็นเจ้าของโครงการ

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

“กระทรวงเจ้าสังกัดของส่วนราชการ” หมายความว่า กระทรวงหรือทบวงซึ่งมีส่วนราชการในสังกัดตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

“กระทรวงเจ้าสังกัดของรัฐวิสาหกิจ”

(๑) กรณีบริษัทจำกัด หมายความว่า กระทรวงการคลังหรือกระทรวงหรือทบวงที่ได้รับมอบอำนาจให้ใช้สิทธิเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทจำกัดแทนกระทรวงการคลัง

(๒) กรณีไม่ใช่บริษัทจำกัด หมายความว่า กระทรวงหรือทบวง ซึ่งรัฐมนตรีว่าการเป็นผู้อำนวยการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้น หรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในงานของรัฐวิสาหกิจนั้น

“กระทรวงเจ้า สังกัดของราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า กระทรวงมหาดไทย

“กิจการของรัฐ” หมายความว่า กิจการที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นหน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยรวมกัน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ต้องทำตามกฎหมายหรือกิจการที่จะต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือทรัพย์สินของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นหน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยรวมกัน

“โครงการ” หมายความว่า การลงทุนในกิจการของรัฐ และการลงทุนนั้นมีวงเงินหรือทรัพย์สินตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไปหรือตามวงเงินหรือทรัพย์สินที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกา

“ร่วมงานหรือดำเนินการ” หมายความว่า ร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าโดยวิธีใดหรือมอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียว โดยวิธีการอนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกเอกชนร่วมงานหรือดำเนินการตามมาตรา ๑๓

หมวด ๒

การเสนอโครงการ

มาตรา ๖ ให้นำหน่วยงานเจ้าของโครงการที่ประสงค์จะให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือ
ดำเนินการในโครงการใด เสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการโดยละเอียดตามประเด็นหัวข้อ
ที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนดต่อกระทรวงเจ้าสังกัด

มาตรา ๗ ถ้าโครงการตามมาตรา ๖ มีวงเงินหรือมีทรัพย์สินเกินห้าพันล้านบาท
หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องว่าจ้างที่ปรึกษามาให้คำปรึกษา และที่ปรึกษาต้องจัดทำรายงานเป็น
เอกเทศตามรายละเอียดที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด
ไว้ในมาตรา ๖ และสาระสำคัญอื่น ๆ ที่ที่ปรึกษาเห็นสมควร และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการส่ง
รายงานของที่ปรึกษาไปเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตามมาตรา ๘ ด้วย

ที่ปรึกษาตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๘ ให้กระทรวงเจ้าสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการพิจารณาเสนอผล
การศึกษาและวิเคราะห์โครงการต่อส่วนราชการดังนี้

(๑) โครงการใหม่ ให้เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติพิจารณา

(๒) โครงการที่มีทรัพย์สินอยู่แล้ว ให้เสนอต่อกระทรวงการคลังพิจารณา

มาตรา ๙ ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
หรือกระทรวงการคลังดำเนินการดังนี้

(๑) สำหรับโครงการใหม่

(ก) หากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเห็น
ด้วยกับโครงการ ให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการของโครงการ

(ข) ถ้าสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไม่เห็น
ด้วยกับโครงการ ให้แจ้งหน่วยงานเจ้าของโครงการ

ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการไม่เห็นด้วยกับความเห็นของสำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตาม (ข) ให้เสนอความเห็นหรือคำชี้แจง
เพิ่มเติมต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัด เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตัดสินโดยต้องแจ้งข้อมูลต่าง ๆ
ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนดตามมาตรา ๖ และ
ข้อมูลอื่นตามที่หน่วยงานเจ้าของโครงการเห็นสมควร

(๒) สำหรับโครงการที่มีทรัพย์สินอยู่แล้ว

(ก) ในกรณีที่กระทรวงการคลังเห็นด้วยกับโครงการ ให้เสนอคณะรัฐมนตรี
พิจารณาเห็นชอบในหลักการของโครงการ

(ข) ในกรณีที่กระทรวงการคลังไม่เห็นด้วยกับโครงการ ให้แจ้งหน่วยงาน
เจ้าของโครงการ

ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการไม่เห็นด้วยกับความเห็นของกระทรวงการคลังตาม (ข) ให้เสนอความเห็นหรือคำชี้แจงเพิ่มเติมต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตัดสิน โดยต้องแจ้งข้อมูลต่าง ๆ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนดตามมาตรา ๖ และข้อมูลอื่นตามที่หน่วยงานเจ้าของโครงการเห็นสมควร

ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกระทรวงการคลังพิจารณาโครงการตามมาตรา ๖ นี้ให้เสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับโครงการ หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและกระทรวงการคลังเห็นด้วยกับโครงการ

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นใดจะกระทำการกิจการของรัฐ และคณะรัฐมนตรีมีมติให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการ ให้หน่วยงานดังกล่าวดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีและปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑ โครงการใดมีวงเงินไม่ถึงหนึ่งพันล้านบาท หรือน้อยกว่าวงเงินที่กำหนดเพิ่มขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดให้ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

หมวด ๓

การดำเนินโครงการ

มาตรา ๑๒ เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในโครงการใดแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการร่างประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการร่างขอบเขตของโครงการและเงื่อนไขสำคัญที่จะต้องมีในสัญญาร่วมงานหรือดำเนินการ

มาตรา ๑๓ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่งประกอบด้วยผู้แทนกระทรวงเจ้าสังกัดซึ่งเป็นข้าราชการประจำ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานหน่วยงานอื่นของรัฐหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี เป็นประธาน ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนกระทรวงอื่นอีกสองกระทรวง กระทรวงละหนึ่งคน ผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ และให้มีผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการหนึ่งคนเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการ ร่างขอบเขตของโครงการและเงื่อนไขสำคัญที่จะต้องมีในสัญญาเข้าร่วมงานหรือดำเนินการ

(๒) กำหนดหลักประกันของและหลักประกันสัญญา

(๓) พิจารณาคัดเลือกเอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการ

(๔) พิจารณาดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องข้อกับโครงการตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๕ การประกาศเชิญชวน เอกสารข้อเสนอการร่วมงานหรือดำเนินการ วิธีการประกาศเชิญชวน วิธีการคัดเลือกของคณะกรรมการซึ่งจะต้องใช้วิธีประมูล การกำหนดหลักประกันของและหลักประกันสัญญา ต้องมีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ ในการคัดเลือกให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการ หากคณะกรรมการมีความเห็นว่า ไม่ควรใช้วิธีการคัดเลือกโดยวิธีประมูลและหน่วยงานเจ้าของโครงการเห็นชอบด้วย ให้รายงานสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกระทรวงการคลัง หากสองหน่วยงานเห็นพ้องด้วยให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ

ถ้าหน่วยงานเจ้าของโครงการไม่เห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้ทำบันทึกความเห็นเสนอสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและกระทรวงการคลังเพื่อประกอบการพิจารณา หากสองหน่วยงานเห็นพ้องด้วยหรือถ้าหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดมีความเห็นไม่ตรงกัน ให้ใช้วิธีคัดเลือกโดยวิธีประมูล

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบโครงการตามมาตรา ๑๖ ที่มีวงเงินหรือทรัพย์สินเกินห้าพันล้านบาท หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องให้ที่ปรึกษาซึ่งมีคุณสมบัติตามประกาศตามมาตรา ๗ ร่างขอบเขตของโครงการและให้จัดทำความเห็นประเมินการคัดเลือกให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการตามโครงการนั้น

มาตรา ๑๘ การประกาศเชิญชวนให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการครั้งใด ถ้าไม่มีผู้เสนอเข้าร่วมงานหรือดำเนินการ ให้ยกเลิกการประกาศเชิญชวนเพื่อดำเนินการใหม่ ถ้ามีผู้เสนอเพียงรายเดียวหรือหลายราย แต่เสนอถูกต้องตามรายการในเอกสารข้อเสนอการร่วมงานหรือดำเนินการตามมาตรา ๑๕ เพียงรายเดียว หากเห็นว่ารัฐจะได้ประโยชน์ก็ให้ดำเนินการต่อไปได้

มาตรา ๑๙ การประชุมพิจารณาของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

มติที่ประชุมเกี่ยวกับการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอและเจรจาต่อรอง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการที่มาประชุม

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานออกเสียงเพิ่มอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๐ ให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณาร่างสัญญาร่วมงานหรือ
ดำเนินการก่อนลงนาม

มาตรา ๒๑ ให้คณะกรรมการนำผลการคัดเลือกพร้อมเหตุผล ประเด็นที่เจรจา
ต่อรองเรื่องผลประโยชน์ของรัฐ ร่างสัญญา และเอกสารทั้งหมดเสนอต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้า
สังกัด เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาภายในเก้าสิบวันนับจากวันที่คณะกรรมการตัดสิน

หากคณะรัฐมนตรีไม่เห็นด้วยให้ส่งเรื่องคืนคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาทบทวน
ความเห็น แล้วนำผลการพิจารณาเสนอให้คณะรัฐมนตรีตัดสินชี้ขาด

หมวด ๔

การกำกับดูแลและติดตามผล

มาตรา ๒๒ เมื่อได้มีการลงนามในสัญญาแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการ
จัดตั้งคณะกรรมการประสานงานขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการเป็น
ประธาน ผู้แทนกระทรวงการคลังหนึ่งคน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติหนึ่งคน และผู้แทนจากหน่วยงานอื่นซึ่งมิใช่หน่วยงานเจ้าของโครงการหนึ่งคน
ผู้แทนฝ่ายเอกชนที่เข้าร่วมงานหรือดำเนินการหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงเจ้าสังกัดหนึ่งคน และ
ผู้แทนอื่นซึ่งหน่วยงานเจ้าของโครงการเห็นสมควรแต่งตั้งอีกไม่เกินสามคน และรวมกันไม่เกินเก้า
คน เป็นกรรมการ

การประชุมของคณะกรรมการประสานงานตามวรรคหนึ่ง และองค์ประชุมให้
เป็นไปตามที่คณะกรรมการประสานงานกำหนด

มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการประสานงานตามมาตรา ๒๒ มีอำนาจและหน้าที่
ดังนี้

(๑) ติดตามกำกับดูแลให้มีการดำเนินงานตามที่กำหนดในสัญญา

(๒) รายงานผลการดำเนินงาน ความคืบหน้า ปัญหา และแนวทางแก้ไขต่อ
รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อทราบ

ระยะเวลาที่จะต้องรายงานตาม (๒) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประสานงาน
กำหนด แต่ต้องไม่เกินหกเดือนต่อหนึ่งครั้ง

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยงานเจ้าของโครงการละเลยหรือไม่ปฏิบัติ
ตามเงื่อนไขข้อผูกพันของสัญญาที่ลงนามไปแล้ว ให้ผู้แทนกระทรวงการคลังในคณะกรรมการ
ประสานงานทำรายงานเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

หมวด ๕

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๕ โครงการใดที่ให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการซึ่งได้กระทำไปแล้วในขั้นตอนใดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้แต่การดำเนินการในขั้นตอนต่อไปให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการให้สัมปทานหรือให้สิทธิแก่เอกชน หรือการร่วมทุนระหว่างรัฐกับเอกชนในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะกำหนดให้เป็นอำนาจการพิจารณาของบุคคลผู้เดียวหรือหน่วยงานเดียว และในเรื่องสำคัญจะกำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรี ทำให้การพิจารณาอาจเป็นไปโดยไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้สัมปทานตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ.๒๕๑๕ ส่วนใหญ่กฎหมายไม่ได้กำหนดวิธีปฏิบัติไว้ ดังนั้น เพื่อให้มีแนวทางการปฏิบัติและใช้บังคับแก่การให้สัมปทานหรือการร่วมทุนหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ โดยเฉพาะโครงการที่มีการลงทุนหรือมีทรัพย์สินตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป สมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พรพิมล/แก้ไข

๑๑ ก.พ ๒๕๔๕

A+B(C)

สัญญา/ปรับปรุง

๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๙

**สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและหารือ ๑
สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย สำนักงานอัยการสูงสุด**

ชั้น ๗ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

เลขที่ ๑๒๐ หมู่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๒ ๑๔๕๒ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๔๘๔

<http://www.csel.ago.go.th> E-mail : consultone1@gmail.com